

**MEKÂNSAL PLANLAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**SAMSUN-ÇORUM-TOKAT PLANLAMA
BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI**

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

İÇİNDEKİLER

1 GİRİŞ.....	5
2 PLANLAMA YAKLAŞIMI.....	5
2.1 GENEL YAKLAŞIM	5
2.1.1 Bölgesel Yaklaşım.....	5
2.1.2 Sürdürülebilirlik	6
2.1.3 Yerel Ekonomik Kalkınma.....	6
2.1.4 Katılımcı Planlama	6
3 PLAN VİZYON, AMAÇ ve KAPSAMI	7
3.1 VİZYON	7
3.2 AMAÇ	7
3.3 PLAN HEDEF ve İLKELERİ	7
3.3.1 EKOLOJİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK.....	8
3.3.2 KÜRESEL-YEREL ETKİLEŞİMİ	9
3.3.3 İKTİSADİ VE TOPLUMSAL GELİŞME	9
3.3.3.1 Bölgesel Hedefler	9
3.3.3.2 İllere Yönelik Kalkınma Hedefleri	12
3.3.3.3 Kırsal Kalkınma Hedefleri	13
3.3.4 EŞİTLİK VE SOSYAL ADALET	14
3.3.5 YAŞANABİLİRLİK	15
3.3.6 ERİŞEBİLİRLİK	16
3.3.7 KATILIM VE YÖNETİŞİM	16
3.4 PLAN KAPSAMI ve PLANLAMA ALANI	17
4 PLANLAMA.....	17
4.1 GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI	18
4.1.1 Yerleşme ve Gelişme Alanları ile Yerleşme Alanlarından Kopuk Olarak Yapılmış Alanlar	18
4.1.1.1 Kentsel Yerleşim Alanları	19
4.1.1.2 Sanayi ve Depolama Alanları	19
4.1.1.3 Turizm	19
4.1.1.4 Ulaşım Kademelenmesi ve Kararları	19
4.1.1.5 Temel Donatı (Eğitim ve Sağlık) Alanları	20
4.1.1.6 Kırsal Yerleşmeler	21
4.1.1.7 Gelişme Alanları ve Bu Alanlara Dair Getirilen Kararlar	21
4.1.2 YERLEŞİM DIŞI ALANLARA GETİRİLEN KARARLAR	25
4.1.2.1 Orman Alanları	25
4.1.2.2 Tarım Alanları	25
4.1.2.3 Koruma Alanları	25
4.2 ÇEVREYE İLİŞKİN KARARLAR	25
4.2.1 Doğal Kültürel Değerlere İlişkin Koruma ve Kullanım Kararları.....	25
4.2.2 Çevre Kirliliğinin Önlenmesine İlişkin Kararlar	27
4.2.2.1 Atıkların Bertarafına İlişkin Kararlar (Katı Atık Depolama Alanları)	28
4.2.3 İçme Suyu Kararları.....	32

4.2.3.1 Tokat	33
4.2.3.2 Çorum	33
4.2.3.3 Samsun	34
4.3 JEOLJİK VE HİDROJEOLJİK YAPIYA İLİŞKİN KARARLAR (YERLEŞİLEBİLİRLİK)	35
4.4 MERKEZLER VE YERLEŞMELER KADEMELENMESİ, PLANLAMA ALT BÖLGELERİ, ÖZEL PROJE ALANLARI.....	36
4.4.1 Merkezler Kademelenmesi	36
4.4.1.1 Bölgesel Merkez	36
4.4.1.2 Alt Bölge Merkezleri	37
4.4.1.3 Kentsel Hizmet Merkezi	37
4.4.2 Turhal-Zile 1/25.000 Ölçekli ÇDP Yapılacak Planlama Alt Bölgesi.....	38
4.4.3 Özel Proje Alanları	39
4.4.3.1 Havza-Ladik-Kavak-Vezirköprü Bölgesi Turizmi Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanı	40
4.4.3.2 Çorum İli Turizmi Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanı	41
4.4.3.3 Tarımı Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanı	42
4.4.3.4 Doğal Afet Öncelikli Özel Proje Alanı	42
4.5 MEVCUT PLANLARA VE PROJELERE İLİŞKİN KARARLAR.....	42
4.6 SEKTÖREL GELİŞME KARARLARI VE YEREL EKONOMİK KALKINMA	43
4.6.1 Tarım Sektörüne Yönelik Temel Kararlar	43
4.6.2 Ormancılık Sektörüne Yönelik Temel Kararlar	46
4.6.3 Hayvancılık Sektörüne Yönelik Temel Kararlar	46
4.6.4 Sanayi Sektörüne Yönelik Temel Kararlar.....	46
4.6.5 Madencilik Sektörüne Yönelik Temel Kararlar	47
4.6.6 Turizm Sektörüne Yönelik Temel Kararlar.....	48
4.7 NÜFUS	50

5 YÖNETİM ve UYGULAMAYA İLİŞKİN ORGANİZASYON YAPISI.....57

5.1 TEŞVİK VE DESTEKLER.....	61
5.1.1 Tarımsal Destekler.....	61
5.1.2 Orman Köylüsüne Destekler	62
5.1.3 Sanayi Destekleri.....	62
5.1.4 Vergi İndirimleri.....	62
5.1.5 Kobi Kredileri.....	63
5.1.6 Banka Kredileri.....	63

6 GENEL DEĞERLENDİRME ve İLÇE KÜNYELERİ65

6.1 SAMSUN – 19 Mayıs.....	66
6.2 SAMSUN - Alaçam.....	67
6.3 SAMSUN - Asarcık.....	68
6.4 SAMSUN - Ayvacık.....	69
6.5 SAMSUN - Bafra	70
6.6 SAMSUN - Çarşamba	71
6.7 SAMSUN - Havza	72
6.8 SAMSUN - Kavak.....	73
6.9 SAMSUN - Ladik.....	74
6.10 SAMSUN – Merkez İlçe	75

6.11 SAMSUN – Salıpazarı.....	76
6.12 SAMSUN – Tekkeköy	77
6.13 SAMSUN – Terme	78
6.14 SAMSUN – Vezirköprü	79
6.15 SAMSUN – Yakakent	80
6.16 ÇORUM-Alaca	81
6.17 ÇORUM-Bayat	82
6.18 ÇORUM-Boğazkale	83
6.19 ÇORUM-Dodurga	84
6.20 ÇORUM-İskilip	85
6.21 ÇORUM-Kargı	86
6.22 ÇORUM-Lâçin	87
6.23 ÇORUM-Mecitözü	88
6.24 ÇORUM-Merkez İlçe	89
6.25 ÇORUM-Oğuzlar	90
6.26 ÇORUM-Ortaköy	91
6.27 ÇORUM-Osmancık	92
6.28 ÇORUM-Sungurlu	93
6.29 ÇORUM-Uğurludağ	94
6.30 TOKAT-Almus.....	95
6.31 TOKAT-Artova	96
6.32 TOKAT-Başçiftlik.....	97
6.33 TOKAT-Erbaa	98
6.34 TOKAT-Merkez İlçe	99
6.35 TOKAT-Niksar.....	100
6.36 TOKAT-Pazar	101
6.37 TOKAT-Reşadiye.....	102
6.38 TOKAT-Sulusaray	103
6.39 TOKAT-Turhal.....	104
6.40 TOKAT-Yeşilyurt	105
6.41 TOKAT-Zile.....	106

EK 1:

PLANIN GERÇEKLEŞMESİ İÇİN KULLANILABİLECEK TEŞVİK ve DESTEKLER3

TARIMSAL DESTEKLER.....	3
Doğrudan Gelir Desteği.....	3
Hayvancılık Destekleri.....	3
Bitkisel Ürün Destekleri.....	16
Orman Köylüsüne Destekler.....	22
SANAYİ DESTEKLERİ.....	31
Yatırım Teşvikleri.....	31
Vergi İndirimleri.....	35
KOBİ Destekleri.....	39
KOBİ Kredileri.....	43
HİZMETLER SEKTÖRÜNE YÖNELİK DESTEKLER.....	62
Turizmi Teşvik Kanunu.....	62
Turizm Kredileri.....	63
TÜBİTAK Destekleri:.....	64
TÜBİTAK Destek Programları.....	64

SAMSUN-ÇORUM-TOKAT PLANLAMA BÖLGESİ

1/100.000 ÇEVRE DÜZENİ PLANI

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

1 GİRİŞ

Bu rapor, Samsun, Çorum, Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Planının açıklama raporudur. Raporunda öncelikle planlama yaklaşımı, bölgeye dair geliştirdiği vizyonu, amaç ve hedefleri açıklanmış, daha sonra planın kapsamı üzerinde bir anlatım yapılmıştır. İlerleyen bölümlerde, plan alternatiflerine dair plan kararları açıklanırken sektörel gelişme strateji ileri, alt bölgeler, kentsel kademelenme, kentsel gelişme ve genel arazi kullanım kararları, ulaşım kademelenmesi ve kararları, planın denetim ve organizasyonu ile çevre sorunlarına yönelik yaklaşımlar açıklanmıştır.

2 PLANLAMA YAKLAŞIMI

ÇDP yaklaşımı genel itibariyle dört ana başlık etrafında oluşturulmaktadır. Bunlar, bölgesel yaklaşım, sürdürülebilirlik, yerel ekonomik kalkınma ve katılımcı planlama anlayışıdır. Bu genel çerçeve ışığında kentsel, kırsal yerleşmelere ve yerleşim dışı alanlara dair planlama yaklaşımı oluşturulmuştur.

2.1 GENEL YAKLAŞIM

Bu Çevre Düzeni Planı, Planlama Bölgesinin yukarıda açıklanan temel hedefleri çerçevesinde oluşturulan stratejik ve mekansal kararlarını 20 senelik bir süreç içerisinde üretmeye ve geliştirmeye yönelik bir yaklaşımı içermektedir. Planı bir süreç olarak değerlendirir ve kararları ilgili kesimlerin dahil çerçevesinde almayı, geliştirmeyi öngörür. Genel olarak iktisadi, toplumsal, ekolojik, mekânsal koridorlar ve alt-bölgeler içeren Planlama Bölgesi için üst ölçekte geliştirilen plan kararları, bölgenin var olan kapasitesini gerçekleştirmesine, kaynakların rasyonel kullanılmasına ve yerel-bölgesel kalkınmanın başarılmasına yol açacağı gibi, bölgedeki ekolojik dengenin ve eşsiz doğal güzelliklerinin zarar görmesinin de önüne geçecektir. Bu yaklaşım, aynı zamanda bugünün küreselleşen dünyasında bölgeyi düşünürken uluslararası akış ve etkileri de değerlendirmeye alan kapsamlı bir ele alışı içermektedir.

Planlama yaklaşımı genel itibariyle dört ana başlık altında toplanmaktadır. Bunlar bölgesel yaklaşım, sürdürülebilirlik, yerel ekonomik kalkınma ve katılım başlıklarını içermektedir.

2.1.1 Bölgesel Yaklaşım

Çevre Düzeni Planı kapsamında Planlama Bölgesi bütünlüklü olarak bölgesel sorun-potansiyeller ve gelişme eğilimleri çerçevesinde ele alınmaktadır. Plan, bölgesel dengesizlikleri giderici, kaynakların rasyonel kullanılmasını sağlayan, sınırlar arası işbirliklerini geliştirmeye ve bu çerçevede yetki ve sorumlulukları paylaşmaya dayanan bir yaklaşım barındırmaktadır.

Planlama yaklaşımında idari sınırların ötesinde doğal eşikler ve iktisadi eşikler dikkate alınarak ortak sorun ve potansiyeller içeren aks ve bölgeler tanımlanmıştır. Bu şekilde komşu yerleşimlerin birbirleri ile etkileşimini daha iyi çözümleyebilen, idari

sınırlarla bölünmeyen alt bölgelere ulaşılması ve bu bölgeleri de dikkate alan plan kararları üretilmesi öngörülmüştür.

Bölgesel yaklaşım, katılım mekanizmalarının etkin hale gelmesi, ortak amaç etrafında güçlü birlikler oluşturulması açısından da oldukça önem taşımaktadır. Sürdürülebilir bir iktisadi ve toplumsal gelişme kapsamında ortak sorunlara beraberce çözümler üretebilecek bir yapının gelişebilmesi için bölgesel yaklaşımın uygulanması hayatidir. Nitekim plan, buna yönelik teşvik edici mekansal ve stratejik kararları bünyesinde barındırmaktadır. Özellikle belirlenen planlama alt bölgelerini de dikkate alan dengeli hizmet ve donatı rasyoneli sağlayacak, uzmanlaşmaya yönelik bir yerleşmeler kademelenmesi oluşturulmuştur. Bölgede belirlenen merkezler bir nokta tarifinden çok, çevresiyle birlikte düşünülmüş, böylece hizmet alanlarının dengeli ve etkin dağılımı amaçlanmıştır.

2.1.2 Sürdürülebilirlik

Planın dayandığı temel yaklaşımlardan biri olan sürdürülebilirlik, çevreye zarar vermeyen bir ekonomik kalkınma olarak değil, toplum, ekonomi ve ekoloji dengesine dayanan bir ilişki biçimi olarak ele alınmıştır. Planlama alanını salt doğa, yapılaşmış çevre ve ekonomik gelişmeden ibaret saymayan, merkezine insanı alan bir yaklaşım küreselden yerele toplumsal gerçekliği dikkate almak durumundadır. Bu kapsamda plan kararları, insani gelişmenin kısa vadedeki önceliklerine indirgenmeyen, orman alanları, tarım alanları, özellikli koruma kuşakları, kıyı alanları, su havzaları ve kaynakları gibi tüm ekolojik kaynakların koruma-kullanma ilkesi çerçevesinde değerlendirildiği bir yaklaşımı içermektedir. Öncelikle planın hedeflediği 20 senelik sürece dair kararlar geliştirilmekle beraber, sonrasına dair öngörüler ve ilke kararları da toplumsal, ekonomik ve ekolojik dengeye dayanacak şekilde üretilmiştir.

2.1.3 Yerel Ekonomik Kalkınma

Plan hedeflerinde belirtildiği üzere; toplumsal ve iktisadi gelişmede; yerel özelliklerden, işgücünden, yatırım gücünden ve hammaddelerden faydalanırken, uluslararası işbirliklerini/akışları ve yatırımları yerel yapının dengesini bozmayacak hatta geliştirecek şekilde teşvik etmek, iktisadi açıdan kendine yeterli bir bölge oluşturulurken aynı zamanda yerelin kendi hizmet ettiği bölgenin ötesinde de etkin olabilmesini sağlamak öncelikler arasındadır. Dolayısıyla planlama kapsamında yerelin tüm kapasitesinin etkin bir şekilde kullanılması ile birlikte oluşturulan kalkınma hedefi, küresel yapıya eklemlenme sürecinde hem bu hedefi geliştirici hem de yönlendirici bir rol oynamıştır. Bu Çevre Düzeni Planı kapsamında alt bölgeler, iller ve ilçelere yönelik; birbirlerini destekleyen, analiz ve sentez sürecinde ortaya çıkan sorun, potansiyel ve eğilimlere göre sektörel gelişme stratejileri ve mekansal organizasyonlar üretilmiştir. Bu kararların üretilmesinde yerelin bilgi, beceri ve altyapısı değerlendirilmeye tabi tutulurken geleceğe dair belirlenen kararlarda yine yerelin kendi kapasitesini geliştirebilmesi öncelikli tutulmuştur.

2.1.4 Katılımcı Planlama

Bu Çevre Düzeni Planının temel yaklaşımlarından birini de katılımcı planlama anlayışı oluşturmaktadır. Planın oluşum sürecinden analiz-sentez aşamasına, aktörlerin planlama sürecine katılımının gerçekleştirilmesine dair çeşitli yöntemler uygulanmış, planın onanmasından uygulama aşamasına kadar katılımcı yapının etkinleştirilebilmesi için çeşitli mekanizmalar üretilmiştir. Gerek toplumsal meşruiyet kazanabilmiş uygulanabilir planların üretilmesi, gerekse planlama süreçlerinin asıl öznesi olan insanlara yeterince

hizmet edebilir bir yapının oluşturulabilmesi için katılım, planlama yaklaşımının asli unsurlarından birini oluşturmuştur.

Yerinde yapılan incelemeler ve veri toplama aşamasında görüşülen valiliklere, kaymakamlıklara, belediye başkanlıklarına, il müdürlüklerine, sivil toplum kuruluşlarına ve diğer ilgili kurumsal aktörlere katılımın gerekliliğini Çevre Düzeni Planının önemi ile birlikte anlatıp birlikte karar geliştirmek üzere harekete geçmeleri için gerekli bilgilendirmeye, destek vermeye çalışılmış; yüz yüze görüşme, bilgi-belge alışverişi yapılmıştır. Kurumsal ve sivil aktörlerden, çalışmanın her aşamasında talep edilecek görüş raporları oluşturulmuştur. Aktif bilgilendirme olmaksızın görüş alınamayacağını bilinci içerisinde bilgilendirme toplantıları, internet ile yayın, ilan ve broşürler yoğun bir şekilde kullanılmıştır. İlçe ve belde ölçeğinde yapılan inceleme ve veri toplama çalışmalarının ardından gelen noktayı, elde edilen bilgileri paylaşmak amacıyla il bazında toplantılar düzenlenmiş, il koordinasyon birimleri oluşturularak süreci takip etmenin ötesinde sürecin parçası olan bir planlama yaklaşımı sergilenmiştir. Bu anlamda katılım için çok gerekli olan bir kamuoyu yaratılmaya başlanmış, yerel basın kuruluşları, il ve bölge ölçeğinde yayın yapan gazetelere, radyolara basın bültenleri gönderilmiş; Çevre Düzeni Planı temelinde bir kamuoyu yaratılmaya çalışılmıştır. Sentez ve plan taslaklarının oluşum aşamasından sonra gerek illerde yapılan ve ilgili aktörlerin katıldığı katılım toplantıları, gerekse il koordinasyon birimlerinin düzenledikleri toplantılarla geri besleme süreci geliştirilmiştir.

Tüm bu üretim sürecinin sonrasında, oldukça önemli olan, planın uygulama aşaması için katılımcı bir model geliştirilmiştir. Gerek alt ölçeklerde üretilecek planlar ve bu Çevre Düzeni Planının uygulama aşaması, gerekse toplumsal ve iktisadi yaşamda katılımcı süreçlerin oluşturulabilmesi için ilgili aktörleri ve bunların birbirleri ile etkileşimlerini tanımlayan yapılar oluşturulmuştur.

3 PLAN VİZYON, AMAÇ ve KAPSAMI

3.1 VİZYON

Samsun-Çorum Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Planının vizyonu aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Coğrafi bölgeler açısından Marmara ve İç Anadolu Bölgesi'ne olan yakınlık ve erişilebilirlik avantajını, yüksek altyapı olanakları ile zengin tarımsal ürün-sanayi potansiyeli ile birleştirebilen aynı zamanda bölgesine ve yurtdışına da hizmet veren bir planlama bölgesi.

3.2 AMAÇ

Samsun-Çorum Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Planının amacı; Planlama Bölgesinin ulusal ve uluslararası önemini arttıracak, çevre korumayı öncelik olarak seçmiş, bölgesel dengesizlikleri gidermeye yönelik, bilgi toplumunun ve toplumsal meşruiyeti olan bir iktisadi kalkınma modeli çerçevesinde yerel kaynakların optimum ve sürdürülebilir gelişimini/kullanımını sağlayacak, geleceğe yönelik arazi kullanım kararlarını uygulama politikaları ile birlikte geliştirmektir.

3.3 PLAN HEDEF ve İLKELERİ

Planlama sürecinin analiz ve sentez aşaması sonucunda ortaya çıkan planın vizyon ve amacı dahilinde oluşturulan planlama hedefleri; ekolojik sürdürülebilirlik, küresel-yerel etkileşimi, iktisadi ve toplumsal gelişme, eşitlik ve sosyal adalet, yaşanabilirlik,

erişilebilirlik, katılım ve yönetim başlıkları altında geliştirilmiştir. Bu başlıklar altında belirlenen üst hedeflerden yola çıkılarak planlama alanının gerçeklerine, gereksinimlerine ve tahayyüllerine uygun alt hedefler belirlenmiştir.

3.3.1 EKOLOJİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- Bölgedeki doğal kaynakları, çevre dengesini ve doğal eşikleri göz önünde bulundurarak korumak, sürdürülebilirliğini sağlamak
- Doğal ve ekolojik eşiklerin göz önünde bulundurulduğu sürdürülebilir alt bölgesel arazi kullanım kararları geliştirmek
- Bölgenin biyo-çeşitliliğini ve endemik türleri korumak üzere ekolojik hassasiyeti olan bütün alt-bölgelerin mutlak korunmasını sağlamak
- İçme ve kullanma suyu kaynaklarının, su toplama havzalarının, yer üstü ve yeraltı sularının korunmasına yönelik arazi kullanım kararları geliştirmek ve korunması için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak
- Madencilik, ormancılık, balıkçılık, tarım, sanayi gibi iktisadi faaliyetleri ekolojik dengeyi bozmayacak şekilde geliştirerek sürdürmek
- Orman alanlarının vasfının korunması ve gelişimini sağlamak
- Mutlak tarım alanlarını, sulu tarım alanlarını, özel tarım arazileri, dikili tarım arazileri ve verimliliği yüksek tarım arazilerini koruma altına almak
- Mera alanlarının tescillenmesini sağlamak ve koruma altına almak
- Baraj havzalarının ve gölet havzalarının erozyona karşı teraslama ve ağaçlandırma yapılarak ekonomik ömürlerini uzatmak
- Hava, toprak, deniz ve gürültü kirliliğini önleyici tedbirler almak
- Suyun ekonomik kullanılabilmesi için tarım alanlarında teraslama yapılması, yağmurlama, damlama sulama sistemleri gibi verimli uygulamaların ilgili üretimlere göre yoğunlaştırılması
- Kızılırmak ve Yeşilirmak'taki evsel katı ve sıvı atıkların, sanayi ve zirai kaynaklı kirliliklerin önlenmesi
- Suni gübre kullanımından kaynaklanan toprak ve yeraltı suyu kirliliğinin havza kullanımını kısıtlamasının önüne geçilmesi ve öncelikli olarak Yeşilirmak Havzası ve Kızılırmak Deltası'nın korunması,
- Yeşilirmak ve Kızılırmak havzalarında yer alan illerin oluşturduğu bir komisyon kurulması ve endüstriyel, kimyasal, evsel, biyolojik ve tıbbi atıkların arıtılarak deşarj edilmesinin sağlanması, kirliliği önleyici her türlü tedbirin en hassas biçimde alınması
- Tarımsal ilaç kullanımının en aza indirgenmesi, kanserojen olanların kesinlikle kullanılmaması, tarımsal gübrelerin gerekli analizler yapıldıktan sonra kullanılması ve hayvansal gübre kullanımının yaygınlaştırılması
- Nitelikli sulak alanlar olan Bafra ve Çarşamba havzalarının sit alanları, yaban hayatı koruma sahaları ve RAMSAR alanları gibi ulusal ve uluslar arası anlaşmalarla korunan ÖBA'ların da kurutma ile tarım arazisine açılmaması, kumul ve sazlıkların ise II. konut yapılaşma baskısından korunması

- Bölgenin tamamına hizmet edebilecek, geri dönüşüm sağlayabilecek katı atık sistemi oluşturmak
- Denizin ekolojik dengesini tehdit eden kullanımları kısıtlamak, kıyı alanlarında koruma-kullanma dengesini oluşturmak
- Bölgede geleceğe yönelik ekolojik sürdürülebilirliği sağlayabilmek için alternatif enerji kaynaklarını destekleyerek bölgenin enerji ihtiyaçlarını öncelikle alternatif enerji kaynakları üzerinden karşılamak

3.3.2 KÜRESEL-YEREL ETKİLEŞİMİ

Küresel fırsatları kullanırken yerel kaynakları ve potansiyelleri öncelikli değerlendirme kriteri olarak belirlemek koşuluyla planlama bölgesinin uluslararası alandaki ilişkilerini ve etkinliğini arttırmak

- Toplumsal ve iktisadi gelişmede öncelikle yerel özelliklerden, işgücünden, yatırım gücünden ve hammaddelerden faydalanmak
- Uluslararası işbirliklerini ve yatırımları yerel toplumsal ve iktisadi yapının dengesini bozmayacak şekilde ve sınır ötesi toplumsal ve kültürel bağları göz önünde bulundurarak teşvik etmek
- Planlama bölgesi içerisindeki bazı merkezlere bölgenin uluslararası ilişkilerini ve etkinliğini arttırmaya yönelik işlevler kazandırmak, var olan işlevlerini geliştirmek
- Çeşitli fonlar, kaynaklardan faydalanabilme kapasitesini geliştirmek
- Yerel ürünlerin, tarihsel ve kültürel özelliklerin tanıtım, koruma ve geliştirmek

3.3.3 İKTİSADİ VE TOPLUMSAL GELİŞME

Planlama bölgesindeki kentsel alanların bölgesel, ulusal ve uluslararası etkileşim alanlarını genişletmek ve planlama bölgesinin mevcut kaynaklarını ve potansiyellerini optimum kullanmak suretiyle iktisadi ve toplumsal kalkınmayı sağlamak; bölgeyi, uluslararası etki alanındaki işbirliklerini geliştirmede önemli bir konuma getirmek.

3.3.3.1 Bölgesel Hedefler

- Bölgedeki kara-demir-deniz-havayolu ulaşımını güçlendirmek ve entegrasyonunu sağlamak. Bu sayede erişilebilirliği artırarak bölge içi ve dışı pazar entegrasyonunu, insan, mal, hammadde ve hizmet akışını gerçekleştirmek.
- Sektörel tahminler ile buna bağlı mekansal gelişme gereksinimlerini, ekolojik ve doğal eşiklere ve hizmet sunumu gereksinimlerine göre tanımlanan yerleşmeler kademelenmesine uygun olarak geliştirilecek bir Bölgesel Talep Yönetim Sistemi üzerinden belirlemek
- Dengeli ve sürdürülebilir bölgesel/kentsel gelişmeyi sağlamak için merkez kademelenmesi gerçekleştirmek Planlama Bölgesi genelinde bölgesel hizmet ve donatı gereksiniminin dengeli sağlanabileceği bir yerleşmeler kademelenmesi üretmek. Bu bağlamda merkez kademelenmesini, bölgenin geneli ve ulusal/uluslararası etkinliği düşünülerek yeniden ele almak

- Dengeli ve hizmet sunum gereksinimlerine uygun bir yerleşmeler kademelenmesi oluşturabilmek için nüfus hareketlerini kontrol altına alıp yönlendirmek
- Geleceğe yönelik, iktisadi ve toplumsal gelişmeyi destekleyecek, bölgenin ulusal ve uluslararası etkinliğini arttıracak strateji ve hedeflere üretmek. Bunlara yönelik planlama bölgesinde kullanılabilir olduğu ve toplumsal meşruiyet kazanacağı düşünülen temel sektör, strateji, gelişme eğilimleri ve büyük projelerin başlıkları şu şekilde sıralanabilir: Öğrenen kent/bölge, bilgi üretimi, teknoloji geliştirme, teknopark, yenilikçi endüstriler, yüksek katma değerli sanayi, serbest bölgeler, üretici hizmetleri, finans, sigortacılık ve gayrimenkul sektörleri, lojistik sektörü, kongre turizmi, fuarlar, bölgesel borsa, bölgesel rekreasyon ve eğlence yatırımları, iletişim ve ulaşım altyapısı
- Bölge içi ve dışı mal akışlarının yatırımları arttıracak şekilde kolaylaşmasını sağlamak
- Kısa vadede bölgesel kaynaklara yönelik tarım, maden ve inşaat sanayini, uzun vadede yüksek katma değerli sanayiye geliştirmek
- Sanayi, turizm, ticaret gibi gelişen sektörleri desteklemek; bu sayede hem kendine yeten, hem de bölge ekonomisini güçlendiren, çeşitlendiren bir iktisadi yapı oluşturmak.
- Ormancılık faaliyetlerini, orman ürünlerini çeşitlendirmek ve orman köyleri ve işletmeleri ile orman sanayi ilişkilerini arttırmak üzere daha verimli hale getirmek
- Bölgede organik tarıma geçişin uygun olduğu marjinal alanlarda sürdürülebilirliğin sağlanması, istihdam ve gelir açısından sosyal denge oluşturabilecek şekilde organik tarım alanlarının oluşturulmasını sağlamak ve buradaki organik üretime dönük pilot projeleri desteklemek.
- Tarımsal çeşitlilik ve verimliliği yüksek katma değer yaratacak ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek şekilde organik tarım temelinde geliştirmek ve Bafra, Vezirköprü, Çorum-Sungurlu gibi alanlarda kısa vadede pilot projeler başlatmak
- Madencilik faaliyetlerini, ekolojik dengeyi korumak koşuluyla desteklemek:
- Bölgenin önemli maden potansiyeline karşılık, madencilik önemli derecede gelişmemiş, madencilik-sanayi-dağıtım entegrasyonu kurulamamıştır. Bölge için önemli bir istihdam alanı olmasına karşın yeterince faydalanılamamaktadır. Ayrıca madencilik faaliyetlerinin yarattığı/yaratabileceği çevre sorunları ekolojik kaynaklara, insan yerleşimlerine ve insan sağlığına yönelik ciddi tehditler oluşturmaktadır. Tespit edilen maden rezervlerinin önce arazi çalışmalarını da içerecek şekilde araştırılarak ve alan küçültülerek olasılık düzeyine indirgenmesi, sonra da bir işletmeye yönelik fizibilite ve CED çalışmaları sonrası olumlu bulunmaları halinde iktisadi kullanıma açılması makul olacaktır. Bölgenin özellikle mermer, serttaş mermeri (granit, vb), agrega (kırmataş), çimento – kireç – seramik hammaddesi gibi yapı sektörüne yönelik büyük bir doğal kaynak potansiyeli mevcuttur. Bu plan çalışmaları sonrasında bölgede

gerçekleştirilecek yapısal iyileştirmeler, yeniden ya da yeni yapılaşmalar için gereken inşai materyelin mevcut bölgesel kaynaklardan sağlanması ve ilgili sektörlerin geliştirilerek bölge halkının istihdamı tercihlerde öncelik taşıyacaktır.

- Sahil boyunca entegre balıkçı barınakları üzerinden balıkçılığı geliştirmek; balıkçılık sektörüne yönelik entegre sanayi, depolama ve pazarlama alanları geliştirmek; ekolojik dengeyi gözetmek suretiyle kültür balıkçılığını desteklemek
- Bölgesel turizmi geliştirme amaçlı paketler tanımlamak, yerel kapasiteleri entegre etmek ve ulusal, uluslararası turizme yönelik alternatifler yaratmak.
- Ekolojik, tarihi, arkeolojik, kültürel özellikleriyle önem arz eden bütün turistik ürünlerin mutlak korunmasını ve geliştirilmesini sağlamak
- Kentsel ve arkeolojik alanlarda kültür turizmini geliştirmek, diğer turistik ürünlerle entegrasyonu sağlamak
- Sahil kesiminde öncelikle yöre halkının ve diğer Karadeniz ülkelerinin kullanımına yönelik deniz turizmi yatırımlarını ekolojik dengeye ve toplumsal hassasiyetlere duyarlı şekilde teşvik etmek
- Amatör balıkçılık, rafting, doğa yürüyüşleri, kayak turizmi, kaplıca turizmi, dağcılık, mağara turizmi, kuş gözleme alanları, ve diğer doğa sporlarını Doğa Turizmi kapsamında düşünerek uygun hallerde yayla turizmi ile ilişkilendirmek
- Samsun Havza ve Ladik'te önemli bir potansiyel taşıyan termal su kaynaklarının kaplıca-sağlık turizmi çerçevesinde ele alınması ve Sağlık Mevzuatı çerçevesinde düzenlenmesi
- Festivalleri alt bölgeler ölçeğinde belirlenecek programlar çerçevesinde farklı temalara yönlendirerek entegre etmek
- Yöreye özgü, geleneksel zanaatları ve iktisadi faaliyetleri geliştirmek ve teşvik etmek. Bunlara yönelik eğitim, finans, tanıtım, pazarlama organizasyonları gerçekleştirmek
- Kentsel ve arkeolojik alanlarda kültür turizmini geliştirmek, diğer turistik ürünlerle entegrasyonu sağlamak. Alacahöyük'teki kültür turizminin geliştirilmesi ve kalitesinin yükseltilmesi; Anadolu'daki diğer tarihi sit alanlarıyla direkt ulaşımının sağlanabilmesi için yeni yollar açılması.
- İşgücünü geliştirmek suretiyle iktisadi ve toplumsal kalkınmayı sağlamak; bölgede işgücü-işyeri uyumunu sağlayacak mekanizmalar geliştirmek
 - İnsanların becerilerine, eğitimlerine, potansiyellerine ve yaşama alanlarına uygun iş alanları açmak
 - İşgücüne, mevcut iş alanlarına uygun beceriler kazandırmak
 - Bölgesel istihdam yapısını, meslek eğitimi, meslek içi eğitim ve yaşam boyu eğitim mekanizmaları ile güçlendirmek
 - İşgücünün sergilediği tarımsal üretim modeline bağlı özelliklerin geçiş mekanizmaları ile geliştirilmesi suretiyle sektörel dönüşüme uygun daha verimli bir işgücü yapısına erişmek

- İşgücünü geliştirilecek sanayi sektörlerine uygun olarak yetiştirmek
- Tarımsal istihdamdan kaynaklanan gizli işsizlik sorununu çözmek amacıyla; tarım-sanayi entegrasyonu oluşturulacak organize sanayi bölgelerinin ihtisaslaşması, tarımsal sanayi yatırımlarının teşvik edilmesi ve yeterli sayı ve büyüklükteki parsellerin hizmete sunulması çalışmaları hızlandırılmalıdır.
- Kadın istihdamının teşvik edilmesiyle kadının iktisadi ve toplumsal hayattaki etkinliğini arttırmak
- Havza bazında üretici birliklerinin bir araya getirilerek üretim ve pazarlama ilişkilerinin güçlendirilmesi
- Bölgenin Batı Anadolu ve İç Anadolu bölgeleriyle bağlantılarını güçlendirerek ulusal ilişkilerini geliştirmek, bu sayede Anadolu'nun dış pazara açılımını sağlamak ve bölgede yeni merkezler kademelenmesini de destekleyecek nitelikte bir bağlantıyı desteklemek
- Yerel, ulusal ve uluslararası yakın işbirliği sağlayarak üniversiteler, okullar, araştırma kurumları ve iş çevreleri arasında yeniliğe yönelik faaliyetlerin teşvik edilmesi ile yeniliğe dönük araçların uzun vadede yüksek katma değerli faaliyetlerin geliştirilmesi ve tarımsal ürün verimliliği-çeşitliliğine dönük olarak kullanılmasını sağlayacak modeller geliştirmek
- Yeşilirmak ve Kelkit Havza Kalkınma Birlikleri çatısı altında üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, belediye ve valilikler gibi yerel kuruluşların, planlama bölgesi içinde iktisadi kalkınmanın, toplumsal gelişmenin ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması açısından bir araya getirici ve lider bir rol üstlenmesini desteklemek
- Pazarlama ve kalite gibi alanlardaki yönetim becerisini geliştirmeye yönelik eğitim ve kalkınma programlarını hedef alan imalat ve hizmetlerdeki KOBİ sayılarının artırılması

3.3.3.2 İllere Yönelik Kalkınma Hedefleri

İllerde, sorun ve potansiyeller değerlendirilerek bölgesel stratejiler çerçevesinde, kalkınma hedeflerini destekleyecek temel vizyon ve lokomotif sektörler belirlenmiştir. Buna yönelik hedefler;

- Samsun'un coğrafi konumundan, doğal ve tarihi özelliklerinden başlayarak iktisadi, toplumsal ve çevresel özelliklerini de dikkate alarak merkez konumunu güçlendirmek, üst düzey hizmetler üreten bir bölgesel merkez haline getirmek
- Samsun için kısa vadede uluslar arası iç ve dış ticaret, tarımsal sanayi ve erişilebilirlik temelli bir gelişim öngörülürken uzun vadede iletişim altyapısını kurmak, yenilikçi tarım teknolojileri ve endüstrileri, yüksek katma değerli sanayi, finans sektörü, bölgesel ticaret hizmetleri, üretici hizmetleri, lojistik sektörü, fuar ve kongre turizmini teşvik etmek. KOBİ'lerin modern işletmecilik teknikleri ve yeni teknolojiler konularında eğitilmesi ve yüksek kalite standartları yakalanarak rekabet gücünün artırılması
- Samsun'u, Karadeniz ülkeleri, Türki Cumhuriyetler arasında insan ve mal akışında kilit nokta haline getirebilmek için girişimlerde bulunmak; liman

kapasitesinin artırılması, İyi Tarım Uygulamaları (GAP) ve organik tarım alanları ile ilin merkez konumunu desteklemek

- Gelecekte önemli rol üstlenebilecek yeni üretim alanlarında (bilgi ve gen teknolojileri gibi) faaliyet gösteren firmaların merkez bölge olarak öne çıkarılması sebebiyle de Samsun'da yer almasını sağlamak
- Çorum'u tarımsal gelişme kapasitesi ve mevcut sanayi alanları da dikkate alınarak tarımsal sanayi ile birlikte güneyinde yer alan Alacahöyük kesiminde turizmi teşvik etmek
- Yükseköğretim kurumlarının planlama bölgesinde bulunmasının getirdiği avantajla ilişkili olarak eğitim ile iş dünyası arasında bağlantı kurulmasını sağlamak, bu çerçevede eko-turizmin gelişmesini destekleyecek şekilde varolan ziraat fakültelerinin gelişimini desteklemek ve Hitit Üniversitesi'nde Çorum ziraat fakültesinin kurulması için gerekli altyapıyı sağlamak
- Tokat'ın verimli ve ürün çeşitliliğine uygun mutlak tarım alanları da dikkate alınarak tarımsal sanayiye geliştirmek ve sanayi ile birlikte hizmetler sektörünün gelişimini sağlamak

3.3.3.3 Kırsal Kalkınma Hedefleri

- Kırsal alanlarda yaşanabilirliği ve tarımsal verimliliği arttırmak ve kentsel alanlarla ilişkileri güçlendirmek suretiyle sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak
 - Merkez köy uygulaması desteklenerek kırsal alanlardaki hizmet ve donatı eksikliğini gidermek, tarımsal ürünlerin depolama, pazarlama ve dağıtım sorunlarını çözmek ve dağınık küçük kırsal ünitelere periyodik, mobil hizmet taşımak
 - İyi tarım (GAP)¹ ve organik tarım gibi yeni tarımsal üretim modellerini teşvik etmek
 - Arazi toplulaştırması, ürün ortaklaştırması ve yeni teknolojiler üzerinden tarımsal verimliliği arttırmak, tarımsal verimliliği uzun vadede düşüren kimyasalların kullanımını azaltmak
 - Monokültürleşme iktisadi krizlere açık olduğundan, Ülkenin ihtiyaçları da dikkate alınarak, potansiyel pazarlama gücünü riske etmeyecek şekilde üretim desenini çeşitlendirecek ürün programları uygulamak

¹ İyi Tarım; çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimi yapmak, doğal kaynakları korumak, tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik ile gıda güvenliğini sağlamak amacını taşır. GAP, tarımsal üretimin planlanması, kayıt altına alınarak geliştirilmesi, pazarlanması, güvenli ürünlerin gıda güvenlik zinciri içinde tüketicilere ulaştırılması ile ilgili bütün iş ve işlemler olarak tanımlanabilir. Bu anlamda GAP çevreye duyarlı, asgari hijyen standartlarını karşılayan, kimlik-kayıt sistemi olan ve yaygın kabul gören bir tarım biçimidir. Temelde, tarımsal üretime ilişkin çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliğin sağlanmasını hedefleyen bu uygulamalar çerçevesinde alt bölge içerisinde ekonomik olarak yetiştirilen ve yığılan ürünlerin öncelikli olarak GAP kapsamında üretiminin ve pazara sunumunun sağlanması önerilmektedir. Geçtiğimiz yıllarda öncelikle düşük dış girdili tarım ve organik tarım uygulamalarına yönelik çalışmalar yapılmış ve son yıllarda da İyi Tarım Uygulamaları (GAP) üzerinde yoğun çalışmalar başlatılmıştır.

- Bölgenin yüksek kesimlerinde, mera alanlarının yaygın olduğu bölgelerde hayvancılık faaliyetlerini geliştirmek; hayvansal ürün çeşitliliğini ve hayvansal üretimin bölge ekonomisine katkısını arttırmak
- Bölgenin flora açısından zengin bölümlerinde arıcılık faaliyetlerini, buna dayalı üretim atölyelerini, sanayiye ve pazarlama organizasyonunu geliştirmek
- Parçalanmış tarım arazilerinde tarım üretimi düşüşünün önlenmesi için toplulaştırma yanında; küçük alanda yüksek gelir elde edilmesini sağlayabilen seracılık teşviki, bu yönde çiftçi eğitimi, kaynak ve destek sağlamak
- Türkiye'nin en verimli iki ovası olan Bafra ve Çarşamba ovalarında taban suyu yüksekliği, yüksek drenaj ihtiyacı, sulama suyu eksikliği, tesviye bozukluğu ve suyun doğal yapısının bozulması gibi verimi olumsuz etkileyen etmenlere önlem almak
- Çiftçinin örgütlenmesinin önündeki engellerin kaldırılması ve çiftçi-sanayici entegrasyonunun her iki tarafın çıkarlarını koruyacak şekilde düzenlenmesini teşvik etmek
- Tek ürüne bağlı bölgesel iktisadi krizlere açık tarımsal ürün desenini çeşitlendirilmesi. Bölgede baskın bulunan buğday, şekerpancarı, mısır, üzüm ve nohut üretimi de desteklenmekle birlikte; özellikle şekerpancarı ve Tütünde son yıllarda konulan devlet kotası ile birlikte üreticinin yem bitkisi ve yağlık bitkiler ve potansiyel ihraç ürünleri yetiştiriciliğine yönlendirmek
- Ürün ekim alanlarının genişlemesi için taze ürünü pazarlayan tüccar ile üreticilerin işbirliğini geliştirmek veya kendi pazarlama örgütlerini kurmaya teşvik etmek.
- Kırsal alan gelişimi için kimi dış kaynaklı fonların bölgeye aktarımını sağlamak (SAPARD, ISPA)

3.3.4 EŞİTLİK VE SOSYAL ADALET

İktisadi ve toplumsal gelişme dinamiklerinde adaletli bir paylaşım sağlamak; mekansal ve stratejik olarak bölgesel dengeyi göz önünde bulunduran politikalar üretmek

- Bölgenin Türkiye'nin diğer bölgelerine göre geri kalmışlığını gidermek
- Bölge içi dengesizlikleri gidermek
- Bölge içerisinde dengeli bir hizmet ve donatı rasyoneli sağlayacak, diğer bölgelerle olduğu kadar bölge içi ilişkileri de arttıracak, uzmanlaşma üzerine kurulmuş bir yerleşmeler kademelenmesi oluşturmak
- Sosyo-ekonomik gelişmişlik indeksine göre dezavantajlı yerellerin geliştirilmesine öncelik vermek.
- Yerel potansiyellerin harekete geçirilmesiyle yerel ekonomik kalkınmayı sağlamak.
- Dezavantajlı sosyal gruplara yönelik kapasite geliştirme programları geliştirmek ve fon kaynaklarını bu tür projelere yönlendirmek.

- İşsizlik ve istihdam politikaları, kadın istihdamı, işgücü eğitimi ve yaratılan iş olanakları il bölgedeki çalışma sahasını genişletmek, koşullarını iyileştirici politikalar sunmak
- Kırsal yerleşmelerin ve belediyelerin birlikler halinde örgütlenmesi ve hizmetlerin ortaklaştırılması aracılığıyla hizmet yaygınlığı ve kalitesinin artırılmasını sağlamak.

3.3.5 YAŞANABİLİRLİK

Bölgedeki yaşam kalitesini arttırmak için öncelikli olarak temel donatılarda ve altyapıda rasyonel standardı yakalamak ve bütün donatıların ve altyapının herkes için erişebilirliğini arttırmak

- Sağlıklı bir kentsel gelişmenin sağlanabilmesi için yerleşilebilirlik analizi çerçevesinde arazi kullanım kararları üretmek: Kentsel gelişmenin sağlanabilmesi için sürdürülebilirlik çerçevesinde koruma-kullanma dengesine bağlı olarak yerleşilebilirlik analizi yapılmış, yerleşilebilir alanların belirlenebilmesi için ekolojik ve doğal kaynaklar ile ekolojik ve doğal risk alanları dışında kalan alanlar ele alınmıştır. Bu aşamadan sonra nüfus tahminleri ve sektörel stratejiler göz önünde bulundurularak gelişme alanları kararları üretilmiştir.
- Bölgedeki bütün yerleşimlerde donatı eksikliklerini gidermek ve standartları çağa uygun hale getirmek; eğitim, sağlık gibi temel donatılarda rasyonel standardı yakalamak
- Bölgedeki bütün yerleşimlerde altyapı eksikliklerini gidermek ve standartları çağa uygun hale getirmek
- Her hangi bir gereksinim için bölge insanının seyahat etme zorunluluğunu azaltmak; zorunluluğun devam ettiği yerlerde ise seyahat mesafesini azaltmak
- Bölgesel istihdam, ticaret, boş zaman, sağlık ve eğitim faaliyetlerini bütün bölge insanlarının toplu taşıma araçları ile erişebileceği mesafeye getirmek
- Bölgesel tahminlere uygun, geri dönüşüm faaliyetlerini de içinde barındıran katı atık tesislerini ekolojik değerleri mutlak koruyacak ve çevresel etkilerini en aza indirecek şekilde kurmak
- İlgili kamu kurumu/kurumları tarafından içme-kullanma suyu ve sulama için rasyonel çözümler geliştirecek, yapılan ihtiyaç tahminlerine uygun kapasitede su dağıtımını yapabilecek bölgesel bir Su Yönetim Sistemini geliştirmek; bu Sistem çerçevesinde belirlenecek su kaynaklarının ve yatırımların ekolojik kaynakları ve insan yerleşimlerini olumsuz yönde etkilememesine dikkat edilmesi koşuluyla plana dahil etmek
- Karadeniz'in ve bölgedeki su kaynaklarının, yerleşmelerden ve kirlenimden etkilenmelerini engelleyecek arıtma tesislerini zorunlu kılmak
- Yerleşme ve yapılaşmada; Samsun güneyi, Çorum ve Tokat kuzeyinden geçen aktif fay hattı ve 1. derece deprem bölgesi, taşkın ve heyelan alanları, orman alanı, verimli tarım toprakları gibi sınırlayıcıların dikkate alınması.

- Kanalizasyonsuz yerleşme kalmamasını sağlamak; kanalizasyon şebekelerini arıtma tesisleri ile entegre düşünmek

3.3.6 ERIŞEBİLİRLİK

Bölgesel erişebilirliği arttırmak amaçlı entegre ulaşım sistemini, yerleşmeler kademelenmesi ve iktisadi faaliyetler arası ilişkileri destekleyecek şekilde ekolojik denge ve toplumsal yaşam biçimini dikkate alarak gerçekleştirmek.

- Ulaşım sistemini yerleşmeler kademelenmesini destekleyecek şekilde kurmak
- Ulaşım sistemini iktisadi faaliyetler arası ilişkileri destekleyecek şekilde kurmak
- İletişim altyapı sistemlerinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesini sağlamak.
- Bölgesel erişebilirlik sorununu kuzey-güney ve doğu batı ekseninde geliştirilecek kara-demir-deniz-hava yolu entegrasyonları üzerinden sağlamak
- Kıyı yerleşmeleri ile iç kesimler arasındaki kuzey-güney aks bağlantılarını, bölgeyi Doğu, Güneydoğu ve İç Anadolu Bölgelerine bağlayacak şekilde güçlendirmek
- Mevcut Samsun-Sivas demiryolunu Samsun-Çorum-Ankara bağlantısı ile güçlendirmek, bu aksla birlikte özellikle iktisadi açıdan önem taşıyan demiryolu ağının yaygınlığını arttırmak
- Mevcut ve öneri limanlarda kapasite kullanımını arttırmak ve bunların kara ve demiryolu bağlantılarını kurmak ve güçlendirmek; limanlar arası kademelenme ve uzmanlaşma sağlamak
- Havayolu ulaşımını geliştirmek; mevcut havaalanlarının kapasitesini geliştirmek
- Yerleşmeler-donatılar arasında optimum erişebilirliği sağlamak

3.3.7 KATILIM VE YÖNETİŞİM

Yerel topluluklar arası ilişkileri ve işbirliklerini ortak fayda sağlayacak ortak projeler üzerinden geliştirerek aktörlerin eşit şartlarda katılabildiği ve etkileyebildiği yönetim mekanizmalarını oluşturmak

- Farklı toplumsal grupların ve illerin kamu ve sivil temsilcilerinin eşit şartlarda katılabildiği ve etkileyebildiği karar mekanizmaları oluşturmak
- Planın uygulanmasından diğer alt ölçekli planların yapımına kadar karar alma süreçlerine halkın katılımını sağlamak, örgütlenme modelleri geliştirmek, ilgili aktörleri eşit şartlarda bir araya getirebilecek yapılar oluşturabilmek
- İktisadi gelişmeye yönelik sektörel planlama ve uygulama süreçlerinde ilgili tüm aktörleri bir araya getirebilen karar ve yürütme mekanizması geliştirmek
- Katılma pratiklerini tanımayan dezavantajlı grupları etkin kılmak.
- ÇDP'yi çeşitli medyalar aracılığıyla alenileştirmek ve tanıtmak.

- Yerleşmelerde demokratik katılım mekanizmalarının daha kolay çalışabilmesi için kent konseylerinin işlevsel hale getirilmesini sağlamak.
- Bölgedeki yerleşmelerde sivil toplumun geliştirilmesi ve güçlendirilmesini sağlamak

3.4 PLAN KAPSAMI ve PLANLAMA ALANI

Bu planın alanı Samsun, Çorum, Tokat il sınırlarını kapsamaktadır. Toplam olarak 37.762 km² lik bir alanı kapsayan Planlama Bölgesi içerisinde 40 adet ilçe belediyesi, 121 belde belediyesi ve köy yerleşmeleri bulunmaktadır.

4 PLANLAMA

Planlama süreci içerisinde analiz ve sentez çalışmalarının değerlendirilmesi sonrasında Planlama Bölgesi için 2 adet ÇDP alternatifi üretilmiştir. Bu plan alternatiflerinden ikincisi mevcut eğilimlerin planın kapsadığı 20 yıllık süreç içerisinde devamlılığı kabulünden hareketle oluşturulmuştur. Bu plan alternatifinde veri toplama ve analiz sürecinde ortaya çıkan bilgiler ve resmi kurum görüşleri işlenmiş, gelişme eğilimleri tespit edilmiştir. Bunun sonrasında mevcut plan ve projeler ile bugünkü iktisadi ve toplumsal yapıya dayanarak geliştirilen nüfus ve sektörel projeksiyonların belirlediği stratejik ve mekansal kararlar 2. plan alternatifinin genel çerçevesini oluşturmuştur.

1. plan alternatifi olan ve bu planın kararlarını oluşturan ÇDP mevcut eğilimlerin tartışıldığı sentez çalışması ile belirlenen alt bölgelere dair köklü ve ortak çözümler öngören bir planlama yaklaşımıdır. Bu plan alternatifinde de veri toplama ve analiz sürecinde ortaya çıkan bilgiler ve resmi kurum görüşleri işlenmiş, gelişme eğilimleri tespit edilmiştir. Mevcut tüm projeler de değerlendirmeye tabi tutularak kentsel ve kırsal gelişme, sorun ve potansiyelleri belirlenmiştir. Sonrasında ortak sorun, potansiyel ve gelişme eğilimlerinden hareketle alt bölgeler, sektörel kapasite ve gelişimleri tespit edilmiştir. Bu bağlamda yerleşmelerin kademelenmesi ve nüfus/sektörel projeksiyonlarına göre kentsel yerleşimlere dair vizyonlar ve sektörel senaryolar ortaya konulmuştur. Tüm bu çerçeve içerisinde, bölgesel yaklaşım dahilinde, illere dair rol tarifleri ve vizyonlar bu ÇDP'nin mekansal ve stratejik politikalarını, kararlarını oluşturmuştur.

Bu Çevre Düzeni Planının genel yaklaşımları yukarıdaki bölümlerde açıklanan saptamalar, amaç, hedefler ve politikalar çerçevesinde belirlenmiştir. Plan senaryosu, genel yaklaşımlar olan bölgesel yaklaşım, yerel ekonomik kalkınma, sürdürülebilirlik ve katılımcı planlama çerçevesinde oluşturulmuştur. Buna bağlı olarak bölgenin tümünden başlayarak alt bölgelere, planlama bölgelerine, illere, ilçelere ve daha küçük ölçekli yerleşmelere dair bütüncül kararlar geliştirilmiştir. Alınan kararlar yapılan analiz, sentez ve endeks çalışmaları sonrasında ortaya çıkan, sorun, potansiyel, gelişme eğilimleri, projeksiyonlar, açılımlar ve geleceğe dair öngörü, tahayyül ve önerilere dayanmaktadır.

Analiz aşaması, coğrafi konum ve ilişkiler, doğal yapı, tarihsel yapı, yasal yönetsel çerçeve ve örgütsel yapı, toplumsal yapı, iktisadi yapı, arazi kullanım, ulaşım ve teknik altyapı, bölgeye yönelik projeler ve çevre sorunları başlıkları altında değerlendirilmiştir. Sentez aşamasında ekolojik, iktisadi, toplumsal, yasal-yönetsel ve mekansal sentez çalışmaları kurgulanmış, nihayetinde SWOT analizi, mekansal açılımlar, gelişme eğilimleri ve bölgeleme çalışmaları doğrultusunda bu plan kararlarını oluşturacak altlık şekillenmiştir.

Plan amaç ve hedeflerinde belirtildiği üzere, çevre koruma, bölgesel dengesizlikleri giderme, bununla birlikte kendine yeterli bir bölge oluştururken aynı zamanda bulunduğu

coğrafi konumun gerektirdiği uluslararası odak olmaya yönelik planlama karar ve stratejileri geliştirilmiştir. Bu plan, 1/100000 ölçekli plan paftası, plan raporu, plan notları, plan analiz ve sentez raporu ile bir bütündür. Aşağıdaki bölümlerde bu ÇDP'nin hazırlanmasına altlık teşkil eden yaklaşımlar ve sonrasında plan kararları ve stratejileri açıklanmaktadır.

Bölgeye ve illere dair alınan temel vizyon kararları aşağıda sıralanmıştır:

- Samsun ilinin; Karadeniz ülkeleri ve Bağımsız Devletler Topluluğu kapsamında dış ticareti belirleyici ve liman üzerinden dağıtım sağlayıcı, çevre il ve bölgelerin üretim ve hammadde ihraç ve ithalini sağlayan bir Bölge Merkezi olarak geliştirilmesi.
- Mevcut durumda bölgede istihdamın yoğunlaştığı belirleyici sektör olan tarım ve tarıma dayalı sanayinin; Çorum, Tokat ve Samsun illeri genelinde desteklenmesi, ürünlerin, ulaşım bağlantılarının da güçlendirilmesiyle, demiryolu, karayolu ve Samsun limanı üzerinden pazarlama ve ihraçlarının yapılması. Ayrıca, maden rezervlerinin doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlayacak şekilde iktisadi gelişmeye dönük olarak kullanılması.
- Bölgede önemli potansiyel oluşturan; uluslararası anlamda özellikli doğal, ekolojik ve tarihi değerlerin eko-turizm, kaplıca alanlarının sağlık turizmi ve tarihi nitelikli alanların kültürel turizm açısından geliştirilmesi, koruma-kullanma dengesi çerçevesinde işletilmesi için plan kararları alınmış ve ulaşım bağlantıları kurulmuştur.

Bölgede yapılan incelemelere göre mevcut nüfus; Samsun ilinde 1.210.000, Tokat'ta 828.000 ve Çorum'da 597.000 olmak üzere planlama bölgesi genelinde toplam nüfus 2.635.000 olarak belirlenmiştir. .

Yapılan projeksiyonlara göre, plan sonucunda, 2026 yılında, nüfus Samsun ilinde yaklaşık olarak 1.800.000, Tokat'ta 1.100.000 ve Çorum'da 800.000 ile toplam nüfus 3.700.000'e yükselecektir. Diğer ilçe merkezlerinin 2026 yılına göre yapılan projeksiyonları, nüfus yoğunlukları ve gerekli olan gelişme alan miktarları tablo halinde verilmiştir.

4.1 GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI

Kentsel gelişme ve arazi kullanım kararları öncelikle yerleşmelere dair bütüncül olarak sektörel gelişme kararları ve yerel ekonomik kalkınma stratejileri çerçevesinde oluşturulmuştur. Bu süreci içeren ve destekleyen ulaşım kademelenmesi kararları ve geliştirilen ulaşım politikaları ortaya konmuştur. Genel çerçevenin oluşturulması ile birlikte kentsel, kırsal yerleşim alanları, sanayi alanları, tarım alanları, turizm alanları ve temel donatı alanlarına dair mekansal ve stratejik kararlar tespit edilmiştir. Katı atık depolama alanları ile içme suyuna dair alınan plan kararları sıralanmıştır.

4.1.1 Yerleşme ve Gelişme Alanları ile Yerleşme Alanlarından Kopuk Olarak Yapılaşmış Alanlar

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kapsamında yerleşme ve gelişme alanları ile yerleşme alanlarından kopuk olarak yapılaşmış alanlara dair karar ve stratejiler üretilmiştir. Bu çerçevede kentsel ve kırsal yerleşim alanları, sanayi, turizm, temel donatı alanları ve ulaşım kademelenmesine dair genel yaklaşım çerçevesinde kararlar geliştirilmiştir.

4.1.1.1 Kentsel Yerleşim Alanları

Plan kapsamında kentsel yerleşim alanları ilçeler ve beldeler olmak üzere belediye statüsündeki alanlardır. ÇDP kapsamında kentsel yerleşimlere dair yapılan kentsel kademelenme, sektörel gelişme eğilimleri ve demografik değişimler sonucunda yerleşimlerin bölgesel yaklaşım içerisinde toplumsal ve iktisadi gelişme kriterleri belirlenmiştir. Bu gelişme doğrultusunda yapılan tahmin ve projeksiyonlar doğrultusunda yerleşimlerin mekansal gelişme alanları ve yönelişleri belirlenmiştir.

4.1.1.2 Sanayi ve Depolama Alanları

Sanayi ve depolama amaçlı alanlar kentsel ve kırsal yerleşmeler için belirlenen, toplumsal ve iktisadi gelişmeye dayalı politikalar çerçevesinde yerleşmelerin gelişme eğilimlerine göre belirlenmiştir. Sanayi ve depolama alanlarına dair başat alt sektörel gelişmeler ilçe künyelerinde detaylı olarak incelenmiş, plan paftasında sembolik olarak gösterilmiştir. Belirlenen Planlama Alt Bölgelerinde hangi nitelikte sanayi gelişmelerinin olacağına dair kararlar tespit edilmiştir. Bunlara dair organizasyon ve kesin yer seçimi kararları 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planları ve daha alt ölçekli planlama çalışmalarında belirlenecektir. Sanayi ve depolama alanları, yapılacak detaylı analiz çalışmaları doğrultusunda bu planın aldığı sektörel kararlara yönelik revize edilebilir. Sanayi üretiminde belirtilen başat alt sektörlerin yanı sıra özellikle üretimin yoğunlaştığı ve alansal olarak görece büyük mekanlarda çeşitliliğin sağlanması esastır. 1/100.000 ölçekli plan paftasında mevcut ve uygulama kararı kesinleşmiş OSB'ler işlenirken, alan hesaplamaları yapılan diğer sanayi ve depolama alanlarının organizasyonu ve ölçeklendirilmesi yine alt ölçekte alınacak kararlar doğrultusunda belirlenecektir. Bununla birlikte kirletici özelliği yüksek sanayiler (maden sanayi gibi) kentsel yerleşmelere optimum uzaklıkta belirlenecek alanlarda konumlandırılacaktır.

4.1.1.3 Turizm

Plan kapsamında turizm niteliği yüksek olan ve bütüncül bir şekilde değerlendirilecek Özel Proje Alanları tespit edilmiştir. Bunun haricinde noktasal olarak küçük ölçekli öneri turizm alanları (ilan edilen turizm merkezleri plan paftasına işlenmekle beraber) bu plan kapsamında değerlendirilmemiştir. Bu Özel Proje Alanları haricinde kalan yerleşmelerde analiz ve sentez sürecinde ortaya çıkan turizme yönelik sorun ve potansiyeller ile turizm açılım paftaları doğrultusunda gelişme kararları alınacaktır. Samsun ve Çorum illerindeki Özel Proje Alanları haricindeki yerleşmelerde uygulanacak kararlar da diğer bölgelerle uyumlu ve entegre şekilde değerlendirilip uygulamaya geçilecektir.

4.1.1.4 Ulaşım Kademelenmesi ve Kararları

Planlama Bölgesinde ulaşım kademelenmeleri arası entegrasyon sağlanırken, aynı zamanda zayıf olan doğu ve güney bağlantıları kurulmuştur. Bu süreçte farklı ulaşım türleri (demiryolu, karayolu, denizyolu, havayolu) birbiri ile entegre edilerek yoğunluk dağıtılmış ve etkileşim sağlanmıştır. Özellikle doğu-batı ve güney bağlantıları ile kurulan aksta yeni kentsel ve kırsal merkezler geliştirilerek bölgenin tümüne hizmet edebilecek bir yapı geliştirilmiştir.

Samsun ilinin iç ve dış ticarete merkez konumuna gelebilmesi için demiryolu, denizyolu, karayolu ve havayolu bağlantılarının kapasitelerinin yeterli olması gerekmektedir. Bu bağlamda, karayolunda, ulaşım kademelenmesinde değişiklikler yapılmıştır. Özellikle Samsun iliyle İç Anadolu bağlantıları güçlendirilmiş, sanayi, organik

tarım ve turizm alanlarının diğer merkezlerle bağlantıları güçlendirilmiştir. Yeni geliştirilen ulaşım kademelenmeleri ile turizm-sanayi-hizmetler üçgeninin entegrasyonunu kolaylaştıracaktır.

Plan kapsamında, Samsun-Sarp arasındaki bölünmüş yol haricinde 3 kademe karayolu ağı gösterilmiştir. 1. kademe yollar il merkezlerini birbirine bağlayan yollar olarak tanımlanmıştır. 2. kademe yollar ilçe merkezlerini birbiri ve il merkezleri ile bağlayan güzergâhları ve önemli kuzey-güney akslarını içermektedir. 3. kademe yollar ise belde yerleşmelerini birbirine ve ilçe merkezlerine bağlayan akslardır. Bu 3 kademe karayolu ağı haricindeki yollar 1/100.000 ölçekli plan paftasında gösterilmemiştir.

Ayrıca mevcutlara ek olarak Samsun ilindeki demiryolunun Ünye yönünde devam ettirilmesi ve Samsun-Sivas demiryolunun Amasya ili içinden ikiye bölünmesi ve Çorum-Sungurlu üzerinden Delice yönünde devam etmesi kararı getirilmiştir.

Bekdiğin-Erbaa-Koyulhisar güzergâhı ile Merzifon-Tosya yolları da, önemli ulaşım ağlarını birleştirici unsur üstendiklerinden 2. derece yol kademelenmesine geçirilmiştir. Çorum-Yozgat anayolu da 2. dereceye aktarılan yollar arasındadır.

Çorum kent merkezinden geçen birinci derece yol, kentin kuzeyine alınarak kent dışına çıkarılmıştır. Böylece kenti bölen ulaşım aksının yarattığı sorunlar bertaraf edilmeye çalışılmıştır. Kentin kuzeyinden geçen karayolu ile birlikte Samsun-Ankara bağlantısını sağlayacak bir demiryolu hattı önerilmiştir. Dodurga'da yer alan linyit yataklarının işletilip pazara ulaştırılmasını sağlamak için Çorum-Dodurga-Osmancık bağlantısı güçlendirilmiştir. Bunun yanı sıra Çorum'daki demiryolu hattı geliştirilmiştir.

4.1.1.5 Temel Donatı (Eğitim ve Sağlık) Alanları

Eğitim amaçlı olarak temel donatılar kapsamında yerleşmelerin rasyonel standartlara uyumu analiz edilmiştir. Standardın ve etkinliğin sağlanabilmesi için bu tür yerleşmelere dair özel kararlar üretilmiştir. Bunun haricinde üst ölçekli (üniversite vs.) eğitim amaçlı alanlar plan kapsamında tespit edilmiştir. Eğitim amaçlı gelişmelerin toplumsal ve iktisadi politikalarla uyumlu sürdürülebilmesi için belirlenen temel sektörel kararlara, işgücü gelişimine dair uzmanlaşmış eğitim politikaları ve fonksiyonları önerilmiştir.

Sağlık amaçlı olarak temel donatılar kapsamında yerleşmelerin rasyonel standartlara uyumu analiz edilmiştir. Standardın ve etkinliğin sağlanabilmesi için bu tür yerleşmelere dair özel kararlar üretilmiştir. Sağlık Amaçlı olmak üzere uzmanlaşmış kentsel gelişmelerin sağlanabilmesi için plan kapsamında stratejik kararlar üretilmiştir.

Bölge içerisinde yaşanabilirlik hedefi çerçevesinde tüm yerleşimlerin altyapı eksiklikleri giderilecek ve standartlara uygun hale getirilecektir. Bu noktada özellikle sağlık ve eğitim donatılarının eksiklikleri giderilecektir.

Tokat ili eğitim donatıları açısından Merkez ilçe dışındaki diğer ilçelerde yeterlidir. Ancak eğitim donatılarının nicelik bakımından yeterli olmasının yanında nitelik olarak da iyileştirilmesi gerekmektedir. Sağlık donatılarında ise Merkez ilçe ve diğer ilçelerin tümünde nitelik ve nicelik bakımından eksiklikler vardır.

Samsun'da ise Merkez, Çarşamba, Lâdik, Terme ve Vezirköprü ilçelerinde yetersiz olan eğitim donatılarının iyileştirilmesi sağlanacaktır. İlde bulunan tıp fakültesi sağlık donatılarının standardını artırsa da il genelinde nitelik ve nicelik bakımından eksikliklerin bulunduğu görülmektedir. Kavak ilçesinde ise; mevcut meslek yüksek okul alanı ile birlikte, eğitim donatılarının eksiklerinin giderilmesi gerekmektedir.

Çorum ilinde eğitim donatıları nicelik bakımından yeterli iken nitelik bakımından eksiklikler bulunmaktadır. Sağlık donatılarında ise il genelindeki tüm sağlık kuruluşları standartların altındadır.

Bunlarla birlikte her ilçede ise Köylere Hizmet Götürme Birlikleri önerilmiştir.

4.1.1.6 Kırsal Yerleşmeler

Kırsal yerleşmeler, bu plan kapsamında noktasal olarak gösterilen köy statüsündeki yerleşmelerdir. Kırsal yerleşmeler ile ilgili merkezilik, iktisadi yapı, demografik yapı ve donatılar ile ilgili değerlendirme ve analiz çalışması yapılmıştır. Sonrasında plan kapsamında kırsal kalkınma amaçlı yaklaşımlar, politikalar ve kararlar geliştirilmiştir. Kentsel ve kırsal yerleşmeler ayrı ayrı birimler olarak değil birbirleriyle ilişkileri ve etkileşimi bağlamında değerlendirilmiştir.

4.1.1.7 Gelişme Alanları ve Bu Alanlara Dair Getirilen Kararlar

Yapılan nüfus tahminlerine, plan karar ve stratejileri ile iktisadi gelişme parametrelerine bağlı olarak yerleşmelerin doğal eşiklere, yasal kısıtlayıcılara ve onanlı plan sınırlarına-kararlarına göre gelişme alanları ve sanayi alanları tanımlanmıştır. Plan hükümlerinde de belirlendiği üzere yerleşme, gelişme, koruma ve kullanma kararlarının ilke ve hedeflerini içeren bu 1/100.000 ölçekli planda sınırlar şematik olarak gösterildiğinden plan üzerinden plan ölçeği ile ölçü alınamaz, yer tespiti ve uygulama yapılamaz. Fonksiyonel sınırlar ve detaylar alt ölçekli planlarda belirlenecektir. Alt ölçekli planlarda yapılacak detaylı analiz sonrasında, plan amaç ve hedeflerine uygun olmak şartıyla 1/100.000 ölçekli planın kentsel gelişme alanı sınırları revize edilebilir. Yine plan hükmünde belirtildiği üzere; kentsel gelişme alanlarında, yerleşimlerin bu planda hesaplanan nüfus projeksiyonlarına ve projeksiyon dönemine göre gerekli kentsel alanların denetimli bir şekilde ve ilgili kurum görüşleri doğrultusunda açılması esastır. Onanlı imar planları doğrultusunda gösterilen kentsel gelişme alanları içerisinde bu planlarda tarımsal niteliği korunacak alan ve orman alanları olarak gösterilen bölgeler, Çevre Düzeni Planının resmi tarım ve orman alanı verileriyle karşılaştırılmış; kentsel gelişme alanları çakışan alanlar çıkartılarak gösterilmiştir. Yine de bu gelişme alanları içerisinde 1/100.000 ölçekli ÇDP'nin konusu olamayacak küçük ve parçalı tarımsal niteliği korunacak alanlar, orman alanları ve taşkın alanları gibi yapılaşmaya açılmaması gereken alanlar yer alabilmektedir. Dolayısıyla bu alanların tümünün yerleşme alanı olduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Planlama bölgesinin bütününde bu alanların yoğunluğu ve yapılaşma esasında dağınık yerleşme düzeninin söz konusu olması itibariyle kentsel gelişme alanlarının büyüklükleri bu eşikler bağlamında değişebilmektedir. Bu yüzden plan paftasındaki büyüklükleri önemli farklılıklar göstermektedir. Bununla birlikte yine bölgede ekolojik ve doğal kaynaklar ile doğal risk alanlarının fazla olmasından ötürü yerleşilebilir alanlar oldukça azdır, bu durum da birçok yerleşmede yoğunlukların yükselmesine yol açmaktadır. Planda buna benzer alanlara getirilen yoğunluk değerleri, brüt yoğunluk değerleri olup, yapılacak alt ölçek analiz çalışmaları sonucunda farklı alanlar için farklı yoğunluk değerleri verilebilir. Fakat hiçbir alanda verilen yoğunluk değerleri bu planda belirlenen brüt yoğunluk değerlerini aşamaz.

Bu plan bir bütün olarak ele alınacak olup, uygulama bölümleri 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı ve daha alt ölçekli planlarda belirlenmek kaydı ile bölümler halinde yapılabilir. Bu alanlardaki bölgesel yoğunluk dağılımı projeksiyon nüfusu göz önüne alınarak, ilgili idaresince alt ölçekli planlarda belirlenir ve ortalama brüt yoğunluk planda belirlenmiş brüt yoğunluğu geçemez. Bu kapsamda, "Kentsel Gelişme Alanları", yerleşimlerin makroformunu ve gelişme yönünü gösteren şematik gösterimler olarak kabul

edilmeli, bu alanların tamamına yerleşileceği sonucu çıkarılmamalıdır. Alt ölçekli planlar hazırlanırken ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan alınacak görüşler çerçevesinde sınırlar kesinleşecektir. 1/100.000 ölçekli plan paftasında, onanlı imar planlarının sınırları işlenmekle beraber, değerlendirme sonucu uygun görüş oluşturulmayanlara “irdelenecek” şeklinde lejant verilmiştir. İlgili yerleşmelerde, bu plan kararları doğrultusunda detaylı analiz çalışmaları, kurum görüşleri ve sektörel gelişme stratejileri doğrultusunda revizyona gidilecektir. Diğer alanlarda ise belirlenen planda gösterilen kentsel gelişme alanları, verilen uygun kentsel yoğunluk doğrultusunda değerlendirilecektir. Kentsel gelişme alanlarında sağlıklı bir altyapı sisteminin oturtulabilmesi için, yerleşebilirlik analizi çerçevesinde kademeli olarak ilerleyecek bir imar programının hazırlanması esastır. Bu sayede hem yatırımlar akılcı bir şekilde yönlendirilebilecek, gerekiyorsa kamulaştırmaya yönelik finansman öncelikli oluşturulabilecek, altyapı maliyetleri düşürülebilecek ve ekolojik/doğal kaynakların korunması sağlanabilecektir.

İl, ilçe ve belde merkezlerine dair mevcut ve öneri nüfus, yoğunluk ve alan hesapları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 1: İllerin Mevcut ve Projeksiyon Nüfusları

		YERLEŞMELER	Samsun	Tokat	Çorum
		Mevcut Nüfus	Toplam	1.210.000	828.000
Samsun, Tokat, Çorum Planlama Bölgesi	2026 Alt Limit	İl ve İlçe Merkezleri	635.253	401.762	311.897
		Belde	104.504	196.403	50.570
		Köy	470.243	229.835	234.533
		Toplam	1.500.000	950.000	700.000
2026 Üst Limit	İl ve İlçe Merkezleri	1.069.650	639.250	480.200	
	Belde	127.366	226.917	60.163	
	Köy	302.984	83.833	159.637	
	Toplam	1.800.000	1.100.000	800.000	
		İl ve İlçe Merkezleri	1.292.600	737.900	547.250
		Belde	156.124	265.545	69.581
		Köy	351.276	96.555	183.169
		Toplam	1.800.000	1.100.000	800.000

Tablo 2: İlçelerin 2026 Yılı Nüfus Projeksiyonları, Kentleşme Oranları, Kentsel Alan Büyüklükleri

İLLER	YERLEŞMELER	MEVCUT				2026 YILI PROJEKSİYON				Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğ. (kişi/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğ. (kişi/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)	Açıklama
		Toplam Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus	Yerleşik Alan (ha)	Max. İl Nüfusu	Kentleşme Oranı	Max. Kent Nüfusu	Mevcut Brüt Yoğunluk (kişi/ha)					
SAMSUN ²	Samsun Merkez	437.189	83,07	363.180	3743	670.000	90	603.000	97	7759	100	30		
	Alaçam	37.490	31,88	11.950	30	55.000	55	30.250	398				15	İrdelenecek
	Asarcık	18.267	10,54	1.926	31	26.000	30	7.800	62	82	75	75		
	Ayvacı	24.275	23,27	5.650	60	36.000	45	16.200	94					İrdelenecek
	Bafra	157.010	53,33	83.733	665	217.000	75	162.750	126					İrdelenecek
	Çarşamba	131.194	37,49	49.189	591	200.000	65	130.000	83					İrdelenecek
	Havza	52.953	36,23	19.385	382	80.000	55	44.000	51	492	50	50	15	
	Kavak	27.371	28,76	7.871	208	40.000	50	20.000	38	243	50	50		
	Ladik	22.041	41,27	9.097	189	35.000	55	19.250	48	237	50	50	18	
	19 Mayıs	25.820	34,58	8.928	214	38.000	65	24.700	42				5	İrdelenecek
	Salıpazarı	25.113	25,1	6.303	34	38.000	55	20.900	185	64	200	200	10	
	Tekkeköy ³	50.476	29,86	15.071	261	75.000	85	63.750	58	2252	40	25	125	
	Terme	82.608	30,33	25.052	338	125.000	60	75.000	74	61	200	125	41	
	Vezirköprü	106.139	21,87	23.211	254	150.000	55	82.500	91	692	100	100	45	
	Yakakent	10632	44,27	4707	84	15.000	75	11.250	56				11	İrdelenecek

² Samsun Büyükşehir Belediyesi sınırlarında bulunan ilk kademe belediyeleri, plan kapsamında alınan tüm kararlar açısından ve nüfus projeksiyonlarının hesaplanması aşamasında büyükşehir belediyesi ile bir bütün olarak düşünülmüştür. Fakat nüfus projeksiyonlarının farklı tablolarda gösterilmesine karar verilmiştir. Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne dair yerleşme ve projeksiyon kararları ilçe künyelerinde, Samsun-Merkez İlçe başlığı altında verilmektedir.

³ Tekkeköy İlçesi Samsun Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer almakta olup, planlama sürecinde alınan ekonomik, toplumsal, mekansal ve stratejik kararlar açısından Büyükşehir Belediyesi ile birlikte düşünülmüştür. Ayrıca nüfus projeksiyon tablosunda, kentleşme oranı, nüfusu bakımından ayrı değerlendirilmiştir.

Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Plan Açıklama Raporu
T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, CED ve Planlama Genel Müdürlüğü

TOKAT	Tokat Merkez İlçe	174.700	64,74	113.100	930	225.000	80	180.000	122	708	125	100	36	
	Almus	43.470	14,26	6.197	81	63.000	40	25.200	77	68	175	175	4	
	Artova	16.246	34,53	5.610	77	27.000	60	16.200	73	49	150	100	5	
	Başçıftlık	13.321	44,82	5.971	36	21.000	65	13.650	166	83	150	100	4	
	Erbaa	100.586	45,33	45.595	945	129.000	65	83.850	48	321	75	50		
	Niksar	90.672	49,42	44.808	337	119.000	70	83.300	133	830	130	50		
	Pazar	20.295	26,12	5.301	119	30.000	45	13.500	45	172	50	50		
	Reşadiye	101.900	16,08	16.389	108	135.000	40	54.000	152	125	200	250	52	
	Sulusaray	11.202	37,14	4.160	114	16.000	60	9.600	36				3	İrdelenecek
	Turhal	130.985	72,94	95.536	973	168.000	85	142.800	98	4250	70	25	59	
	Yeşilyurt	14.511	44,48	6.455	68	22.000	65	14.300	95	28	150	150		
	Zile	110.139	47,79	52.640	584	145.000	70	101.500	90	407	100	100	50	
ÇORUM	Çorum Merkez İlçe	221.699	72,77	161.321	2794	284.000	85	241.400	58	3328	50	30	916	
	Alaca	53.193	46,97	24.983	500	71.000	70	49.700	50				45	İrdelenecek
	Bayat	30.574	24,14	7.381	46	41.000	45	18.450	160	56	175	175	55	
	Boğazkale	8.190	24,05	1.970	118	13.000	45	5.850	17	65	30	30	3	
	Dodurga	10.439	32,87	3.431	217	16.000	55	8.800	16				59	İrdelenecek
	İskilip	45.327	43,35	19.648	214	62.000	60	37.200	92				30	İrdelenecek
	Kargı	20.388	28,09	5.728	238	28.000	50	14.000	24				10	İrdelenecek
	Laçın	9.425	22,84	2.153	125	13.000	45	5.850	17	142	25	25	9	
	Mecitözü	26.064	22,2	5.787	143	38.000	45	17.100	40	155	60	55	5	
	Oğuzlar	9.083	51,5	4.678	42	13.000	75	9.750	111	41	110	125		
	Ortaköy	11.820	28,33	3.349	34	17.000	50	8.500	99					İrdelenecek
	Osmancık	53.758	52,87	28.423	523	70.000	70	49.000	54				18	İrdelenecek
	Sungurlu	80.840	43,79	35.397	621	109.000	60	65.400	57	375	75	50	26	
	Uğurludağ	16.265	47,02	7.648	43	25.000	65	16.250	178	108	175	80	3	

4.1.2 YERLEŞİM DIŞI ALANLARA GETİRİLEN KARARLAR

Yerleşim dışı orman, tarım, koruma katı atık depolama alanlarına dair temel yaklaşımlar aşağıda belirtilmektedir.

4.1.2.1 Orman Alanları

Orman alanları resmi olarak tespit edilmiş alanlar ile birlikte bunun haricinde kalan ağaçlık ve fundalık alanları kapsamaktadır. Bu alanlar mutlak koruma altındadır. Koruma ilkeleri çerçevesinde geliştirilmesi ve kullanılması esastır. Plan kapsamında bu alanlara dair koruma kararları ve kullanma kriterleri belirlenmiş, bu alanların sürdürülebilir gelişmesini sağlamak amaçlı politikalar üretilmiştir.

4.1.2.2 Tarım Alanları

Plan kapsamında tarım alanları; nitelikli tarım alanları, marjinal tarım alanları ve mera alanlarını içermektedir. Bu bağlamda 1. ve 2. sınıf tarım arazileri, sulu tarım toprakları ile mutlak tarım toprakları, nitelikli tarım toprakları olarak koruma altına alınmıştır. Mera alanlarına dair koruma, kullanma ve geliştirme şartları belirlenmiştir. Kırsal kalkınma için hayati öneme sahip olan tarım sektörü ve buna dayanan sanayi faaliyetlerinin yerleşmelere yönelik stratejik ve mekansal kararları, birbirleri ile etkileşimleri, sektörel gelişme kararları bütünlüklü olarak irdelenmiş ve alınmıştır. Tarım alanlarının işlenmesi, tarımsal faaliyetlerin etkinleştirilmesine dair temel sektörel kararlar yukarıdaki bölümlerde ilçeler bazında irdelenerek açıklanmıştır. Planlama Bölgesi açısından oldukça önemli bir gelişme stratejisi olan tarımsal faaliyetlerin tarıma dayalı sanayi ile eklenmesi ve buna bağlı olarak depolama ve pazarlama alanlarının tespiti esastır. Buna dair kararlar “ilçe künyeleri”nde detaylı olarak açıklanmakta ve 1/100.000 ölçekli plan paftasında sembolik olarak gösterilmektedir.

4.1.2.3 Koruma Alanları

Koruma alanları ekolojik, tarihi, kültürel ve yasal açıdan korunması yaşatılması gereken oldukça önemli alanları içermektedir. Sit alanları, milli parklar, özel çevre koruma alanları, tabiatı koruma alanları, tabiat parkları, yaban hayatı koruma ve geliştirme alanları, Ramsar alanları, içme ve kullanma suyu kaynakları ve su toplama havzaları, kıyı alanları gibi alanlar tespit edilmiş ve mutlak koruma altına alınmıştır.

4.2 ÇEVREYE İLİŞKİN KARARLAR

4.2.1 Doğal Kültürel Değerlere İlişkin Koruma ve Kullanım Kararları

Hazırlanan planda alınan kararlarda, biyoçeşitliliği, verimliliği ile önem taşıyan mutlak ve verimli tarım alanlarının devamlılığının sağlanması, ekolojik hassasiyeti olan bütün alt-bölgelerin korunması ve doğal kaynakların kullanma-koruma dengesi gözetilerek yönetimi önkoşul olarak kabul edilmiştir. Bu bağlamda alınan temel kararlar şunlardır:

- 1. ve 2. sınıf tarım toprakları, mutlak tarım alanlarını, sulu tarım alanlarını, özel tarım arazileri, dikili tarım arazileri ve verimliliği yüksek tarım arazileri koruma altına alınmış, mera alanlarının tescillenmesi ve korumaya alınması öngörülmüştür.
- Orman alanları korunacak ve genişletilip, geliştirilecektir. Arazi toplulaştırmalarıyla özel ormanların; orman ve doğa bilincinin geliştirilmesine yönelik de kent ormanlarının kurulması teşvik edilecektir. Ağaçlandırma çalışmalarının teşvik edilmesi sağlanacaktır.

- Madencilik faaliyetlerinin sürdürülmesinde ise önemli yayla ve mera alanları ile verimli mutlak tarım alanlarının korunması ön koşulu bulunmaktadır.
- Su havzalarının, su toplama havzalarının, hidrolojik yapı öğelerinin ve yeraltı sularının korunmasına yönelik olarak arazi kullanım kararları geliştirilmiştir. Planlama Bölgesindeki su kaynaklarının korunması için entegre havza yönetim modeli uygulanmalıdır.
- Suni gübre kullanımından kaynaklanan toprak ve yeraltı suyu kirliliğinin havza kullanımını kısıtlamasının önüne geçilmesi için tarımsal üretimdeki gerekliliğin üstünde gübre kullanımı kısıtlanmaktadır.
- Yaban hayatı koruma sahaları ve RAMSAR alanları gibi ulusal ve uluslararası anlaşmalarla korunan ÖBA'ların da kurutma ile tarım arazisine açılması, kumul ve sazlıkların ise II. konut yapılaşmasına açılması doğal değerlerin sürdürülebilir kullanımı ve korunması açısından yasaklanmıştır.
- Tehdit altındaki türlerin durumu iyileştirilmeli ve muhafaza edilmelidir. Yaban hayvanlarının rehabilite edilerek doğaya geri salınımını sağlamak amacıyla, koruma alanlarında acilen bir yaban hayatı rehabilitasyon merkezi kurulmalıdır.
- Bölge'deki bilimsel araştırma ve izleme çalışmaları kamu kuruluşları, akademik kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla beraber koordine edilmelidir. Bu çalışmalara yönelik olarak ihtiyaç analizi ve çalışma planı hazırlanmalıdır. Biyolojik çeşitliliğin korunması konusunda bölgesel bir eğitim merkezi kurulmalıdır.
- Yayla ve mera alanlarında ekolojik sürdürülebilirliğin sağlanması, bu alanların koruma-kullanma ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesi amacıyla yapılaşma koşulları belirlenmiştir.
- İlan edilmiş arkeolojik, doğal, kentsel sit alanları ile milli park, özel çevre koruma, tabiatı koruma alanları, tabiat parkları ve yaban hayatı koruma ve geliştirme alanları 1/100.000 ölçekli plan paftasına işlenmiş olup, bu alanlardaki koruma-kullanma kararları ilgili yasal mevzuatlar dahilinde belirlenmiştir.
- Nitelikli sulak alanlar olan Bafra ve Çarşamba havzalarının sit alanları, yaban hayatı koruma sahaları ve RAMSAR alanları gibi ulusal ve uluslararası anlaşmalarla korunan ÖBA'ların da kurutma ile tarım arazisine açılması, kumul ve sazlıkların ise II. konut yapılaşmasına açılması doğal değerlerin sürdürülebilir kullanımı ve korunması açısından yasaklanmıştır.
- Milli park sınırları tekrar gözden geçirilmeli, alan dışında kalan hassas alanlar ve tür yaşam alanları dahil edilmelidir. Koruma alanlarında turist ve ziyaretçi giriş ve hareketi kontrol edilmeli, hassas alanlara ziyaretçi girişi yasaklanmalı ve alan kılavuzluğu geliştirilmelidir.

Planlama Bölgesinin peyzaj yapısını tanımlamak, izlemek, konuya ilişkin strateji ve politikaları belirlemek, söz konusu strateji ve politikaların planlama bölgesindeki tarım ve çevre uygulamaları ile sosyo-ekonomik alanlara ilişkin uygulanan diğer politikalara entegrasyonunu sağlamak, bölgenin gelişmişliğine katkıda bulunmak, peyzajın korunması ve sürdürülebilirliğini sağlamak amaçlarıyla alt ölçekli planlama çalışmalarının araştırma aşamalarında da, "Yeşilirmak Havzası Peyzaj Atlası Hazırlanması Projesi" veri olarak değerlendirilecektir.

PLAN DEĞİŞİKLİĞİ ONAMA SINIRI

Kıyı alanlarında, ivedilikle yerleşme alanlarında olmak üzere, kıyı kenar çizgisinin tespiti gerçekleştirilecek, ilgili yasal mevzuat doğrultusunda kullanma koşulları belirlenecektir.

4.2.2 Çevre Kirliliğinin Önlenmesine İlişkin Kararlar

Bölgedeki illere bakıldığında; yerleşim birimlerinden kaynaklanan çevre sorunlarına neden olan faktörler; yerleşim yerleri, sanayi tesisleri ve tarımsal uygulamalar ve ulaşım hizmetlerinden kaynaklanmaktadır. Sıvı ve katı kirletici parçacıklarla birlikte gaz halindeki kirletici maddeler, fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerine, yayıldıkları kaynağın durumuna ve etki alanlarına bağlı olarak önemli ölçüde hava, su ve toprak kirliliğine neden olmaktadır. Bu kirlenmenin sonucu olarak da önemli boyutlarda ekolojik ve ekonomik sorunlar ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan katı ve sıvı atıklar önemli çevre sorunları arasındadır.

Ayrıca; insanların çevre kirlenmesine ve bozulmasına karşı yeterli duyarlılıkta olmaması, merkezi yönetime bağlı birimlerin ve yerel yönetimlerin değişik nedenlerle çevre mevzuatını uygulamada karşılaştıkları zorluklar, sorunların önlenmesi ve çözümünde maddi kaynakların yetersizliği, teknik düzeyde yetişmiş eleman eksikliği önemli nedenler arasındadır.

Nüfus artışına, teknolojik gelişmeye, sanayileşme ve kentleşmeye paralel olarak gerek nitelik gerekse nicelik olarak hızla artan atıkların çevre üzerinde oluşturduğu olumsuz etkiler ihmal edilmeyecek kadar önemli bir soruna dönüşmüştür.

Plan kapsamında çevre sorunlarının çözümüne yönelik kararlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- İl merkezleri, ilçe, belde ve köylerde kanalizasyon sistemleri tamamlanacaktır.
- Kanalizasyon sistemleri, atıksu arıtma sistemi ile sonuçlandırılacak ve tüm yerel yönetimler arıtma tesislerini en kısa zamanda yapıp ve işletmeye açacaklardır. Denize deşarjı olan Samsun bu konuda ön arıtma sistemini kuracaktır. Bununla birlikte mümkün olduğunca denize deşarjdan kaçınılacaktır.
- Su kaynaklarının daha tasarruflu kullanılması, teşvik ve eğitim gibi yöntemler kullanılarak desteklenecektir.
- Akarsularda da, göl ve suni göllerde olduğu gibi koruma bandı uygulaması yapılacaktır.
- Erozyon ve toprak kirliliği önleme çalışmaları daha etkin uygulanacak ve iklimin iyileşmesi sağlanarak, su kalitesinin iyileşmesine de katkıda bulunulacaktır.
- İl genelinde yer alan sanayi tesisleri, yılda en az 2 kez müessese bilgi ve/veya izleme kontrol formlarını, İl Çevre ve Orman Müdürlüklerine göndereceklerdir. Bu formlar il müdürlüklerine faaliyet sahibi tarafından gönderilmeli veya müşavir firma sorumluluğunda gönderilecektir. Denetim ise kamu kuruluşu tarafından habersizce yapılmalıdır. Ancak arıtma tesislerinin işletme maliyetlerinin de yatırımcı lehine düşürülmesi gerekmektedir. Arıtması olmayan tesislerin de iş temrin plan ve taahhütlerinin mevzuat kapsamında yerine getirilmesi sağlanmalıdır.
- Sel ve taşkınların önlenmesi için altyapının güçlendirilecektir.
- Kamuoyunun çevresel sorunlar konusunda eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

- Hava kirliliğinin en büyük sebebi, baca ve açık alanlarda yanmalardaki salınım yapan uçucu maddelerdir. Bu amaçla tüm yerleşimlerden ve tesislerden kaynaklı salınım (emisyon) kirliliğini önlemek için kullanılan yakıtın sıkı takibi yapılacaktır. Özellikle kış aylarında ölçüm istasyonlarının iyi çalıştırılması gerekmektedir. Hava kirliliği sebebi ile valilik kanalı ile yerel halkın sık sık bilgilendirilecektir.
- Trafiğin yoğun olduğu saatlerde ve yoğun yerleşim yerlerinde, egzoz salınımları için trafik kontrolü ve ortam ölçümleri güçlendirilecektir. Bunun yanında gürültü ve görüntü kirliliği için mevcut yönetmelikler doğrultusunda ve hareket edilecek ve teknolojik imkanlar kullanılacaktır.
- Bölgede yer alan yerleşimlerden kaynaklı evsel, endüstriyel, tıbbi ve tehlikeli atıkların büyük çoğunluğu düzensiz (vahşi) depolama ile baştan savma bertaraf edilmektedir. Katı atık depolama sahası olan illerde ise yine altyapı yetersizliği nedeni ile tam anlamı ile düzenli depolama uygulanmamaktadır. Yer seçimlerinde coğrafi bilgi sistemi (GIS) kullanılacaktır.
- Katı atık depolama tesisleri olan yerel yönetimlerin aslında sadece evsel nitelikli atıkları depolama alanları vardır. Ancak bu depolama alanlarına sanayi, endüstri, tıbbi ve tehlikeli atıklarda bırakılmaktadır; bu konuda önlem almaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Katı atıkların çözümü için yerel yönetimlere mali ve hukuki olarak destek verilecek ve özellikle özel sektörün uygulamaya olası katkıları sağlanacaktır.
- Depolama alanlarına getirilmeden, atıklara kaynağında ayrıştırma yapılması için yerel halkın bilinçlendirilecektir.
- Yerel yönetimlerin mesafe olarak yerleşime yakın olan yerler için (maksimum 25 km) evsel atık depolama; geri dönüşüm ve gübre amaçlı kullanıma yönelik kompostlaştırma tesisleri bir an önce kurulacaktır. Bunun yanında tıbbi, tehlikeli, sanayi ve endüstri kaynaklı tesis atıkları için iller arası optimum uzaklık noktasına göre komplike bir depolama tesisi kurulacaktır.
- Bunun yanında cadde ve sokaklarda, özellikle taşıma esnasında, görüntü ve gürültü kirliliği olmakla birlikte, taşıma araçlarından sızan sızıntı suları da çevre kirliliği yaratmaktadır. Bu durumu önlemek için, bina önlerine çöp bırakılması yasaklanarak, kapalı veya yer altı (2 ton kapasiteli) çöp konteynerleri kullanılacaktır.
- İl bazında açıklandığı üzere yönetmeliklerde belirtilen hususların uygulanması ve günümüz teknolojisine uygun araçların kullanılması kaçınılmazdır. Ancak özellikle yetişmiş insan gücü olarak İl Çevre ve Orman Müdürlüklerinin personelinin ve teknik ölçüm cihazları acilen güçlendirilecektir.

4.2.2.1 Atıkların Bertarafına İlişkin Kararlar (Katı Atık Depolama Alanları)

Katı atık alanlarının projelendirilmesi ve katı atıkların kontrol altına alınması çevrenin olumsuz yönde etkilenmesinin ve doğal zenginliklerin ve ekolojik dengenin bozulmasının engellenmesi açısından önem taşımaktadır. Katı atık olarak tanımlanan atık

çeşitleri evlerden atılan evsel katı atıklar, park, bahçe ve yeşil alanlardan atılan bitki atıkları, iri katı atıklar, zararlı atık olmamakla birlikte evsel katı atık özelliklerine sahip sanayi ve ticarethane katı atıkları, evsel atık su arıtma tesisinden elde edilen (atılan) arıtma çamurları, hafriyat toprağı ve inşaat molozu şeklinde sıralanmaktadır.

Plan çerçevesinde katı atık tesisleri için seçilecek alanların, değerlendirme ve bertaraf etme yöntemlerinin belirlenmesi adına 14/03/1991 tarih ve 20814 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği”nden faydalanılmıştır.

Plan kararlarının oluşturulması aşamasında illerin mevcut durumları ve gündemde olan projeleri göz önünde bulundurulmuştur. Yapılmış olan nüfus ve katı atık projeksiyonlarından da faydalanılmıştır. Plan raporu çerçevesinde, faydalanılan tüm veriler, kullanılan yöntemler ve alınan kararlar detaylı olarak açıklanmıştır⁴.

Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nin temel ilkeleri az atık üretilmesi, atıkların geri kazanılması ve atıkların çevreye zarar vermeden bertaraf edilmesi şeklinde sıralanmaktadır. Yönetmelik çerçevesinde üzerinde durulan önemli bir konu çöplerin bertaraf edilmesinde entegre sistemlerin bir arada kullanılmasıdır. Bu sistemler içerisinde düzenli depolama alanı/tesisi olmasının zorunlu olduğu da vurgulanmıştır.

Yukarıda belirtilmiş olan düzenli depolama alanlarının zorunluluğu kriteri çerçevesinde bu alanların yer seçim kriterleri incelenmiştir. Düzenli depolama tesislerinin yapımında, sızıntı sularının ve depo gazı emisyonlarının kontrol edilmesini sağlayacak bir tasarım kullanılması şart gösterilmektedir. Tesise en yakın yerleşim birimi 1000 metre uzaklıkta, hava alanı ise en az 5000 metre uzaklıkta olmalıdır. İçme ve kullanma suyu ve su toplama havzaları gibi koruma bölgelerinde konumlandırılmamalıdır. Çevredeki yer altı suyu hareketleri, jeolojik, jeoteknik, hidrojeolojik ve tektonik yapı göz önünde bulundurulmalıdır. Kırıklı, çatlaklı bölgelerde, sel, çığ, heyelan ve erozyon riski taşıyan bölgelerde tesis inşa edilmemelidir. Çevredeki trafik ve ulaşım yollarının durumu, taşıma mesafesi ve hakim rüzgar yönü göz önünde bulundurulmalıdır. Tesisin sulak alanlar üzerinde konumlandırılmamasına dikkat edilmelidir. Yönetmelikle belirlenmiş bu yer seçim kriterleri bu plan kapsamında değerlendirilmiş ve uygun sahalar tespit edilmiştir. Bu katı atık depolama alanları, yersçimi ve CED’i yapılmış sahalardır. Bu plan kapsamında illerin yerel yönetimlerinin ve İl Çevre ve Orman Müdürlüklerinin uzlaşarak yerseçimi kararı aldığı depolama ve bertaraf alanları haricinde öneri alan belirtilmemiştir. Yine de, yapılan planın ölçeğinin 1/100.000 olması nedeniyle doğabilecek hata paylarına karşın uygulama projeleri hazırlanmadan önce yine yukarıda sayılan kriterlere yönelik detaylı analizlerin yapılması gerekmektedir.

Yine Yönetmeliğe göre, depolama sahası en az 10 yıllık ihtiyaca cevap verecek kapasitede olmalı ve alan en az 40 yıl süre ile yerleşime kapatılmalıdır. Düzenli depolama tesisinin kapasitesi nüfusu 100,000’den küçük yerleşim alanlarında 10 yıllık depolama ihtiyacını karşılayacak şekilde, nüfusu 100,000’den büyük olan alanlarda ise en az 500,000 m³ olmalıdır. Bu plan 20 yıllık olduğundan yapılan projeksiyonlarda ve ayrılan yerlerde 20 yıllık gereksinim hedeflenmiştir. Ayrıca, katı atık tesislerinin birden çok yerleşmeye

⁴ Günümüzde bir yılda kişi başına üretilen katı atık miktarlarının 1,1 ton/kişi/yıl ile 2,5 ton/kişi/yıl aralığında olduğu bilinmektedir. Dünyada bugünkü en yüksek değer olan 2,5 ton/kişi/yıl DPT gelişmişlik endeksine göre 1. grupta yer alan illere verilmektedir. Bu doğrultuda, çalışma yapılmakta olan illerin 2025 yılında, günümüzdeki en gelişmiş şehir derecesinde olacağı varsayımında bulunulmuş ve illerin bugün kabul edilen gelişmişlik seviyeleri de göz önünde bulundurularak 2025 yılında kişi başına üretecekleri yıllık katı atık miktarları hesaplanmıştır. DPT sınıflandırması baz alınarak yapılan tahminler, Samsun ve Çorum 3. Derece gelişmiş iller olarak 2,3; Tokat ise 4. Derece gelişmiş il olarak 2,2 ton/kişi/yıl katı atık miktarına göre hesaplanmıştır.

hizmet etmesi hedeflendiğinden en az 500.000 m³ kapasite kriterine planlama bölgesi içerisindeki bütün tesislerde uyulmuştur. Tesise her türlü hava şartında ulaşım sağlanabilmelidir. Tel çit çekilerek giriş ve çıkışlar kontrol altına alınmalı, gelen katı atıklar tespit edilmeli, tartılmalı ve gerekli işlemler yerine getirilmelidir. Depolama sahasında kirlenen araç tekerleklerinin yolları kirletmemesi ve zarar vermemesi için lastikleri yıkayıcı bir sistem ve en az 300 metre uzunluğunda bir hat olmalıdır. Sızıntı sularının uzaklaştırılması ve depo gazlarının uzaklaştırılması da önem taşımaktadır.

Bölgede plan çerçevesinde oluşturulması kararlaştırılmış olan katı atık tesislerinin yer seçimleri tamamen yönetmelikte belirtilmiş olan kriterler çerçevesinde yapılmıştır. Ayrıca ulaşım bağlantıları ile olan ilişkiler de göz önünde bulundurulmuştur.

4.2.2.1.1 Tokat

Tokat ilinde, şehir merkezinden 10 km uzaklıkta, Yeşilirmak kenarındaki 100,000 m²'lik bir alan olan Löğep Bağlarında düzensiz depolama yapılmaktadır. Bu alanda tehlikeli atıkların, pil ve akülerin ayrıştırılması yapılmamaktadır. Tıbbi atıklar, tıbbi atık toplama aracı ile toplanmakta ve çöp depolama alanına yakın bir yere gömülerek üzerleri kireçle örtülmektedir. Ambalaj atıklarını ayırma ve geri dönüştürme tesisi bulunmamaktadır. Ambalaj atıkları diğer atıklardan ayrı toplanmakta ve bazı özel firmalar tarafından değerlendirilme yoluna gidilmektedir.

Tokat ve bölgesi için geliştirilmiş projeler değerlendirildiğinde, Tokat merkez, Turhal, Zile ve Pazar Belediyeleri'ni kapsayan projenin Sulukbeli Mevkiinde (Turhal ilçesine bağlı Kuşoturağı Köyü ile Zile ilçesine bağlı Ütük Köyü arasında) gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü görülmüştür. Projenin yürürlükteki mevzuat ile AB yasalarına uygun olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte Tokat merkez ilçenin doğusunda bir adet Katı Atık Depolama Tesisi öngörülmüştür.

İlin 2026 yılına kadar ortaya çıkması beklenen katı atık miktarının hesaplanması için 5'er yıllık nüfus tahminleri değerlendirmeye alınarak, projeksiyon sırasında kullanılan kişi başına günlük katı atık miktarı olarak belirlenmiş 2,1 değeri üzerinden bu yıllarda ne kadar katı atık üretimi olacağı hesaplanmış ve her bir değer ortalama kabul edilerek 5 ile çarpılmıştır. Böylece ilin 20 yıl için ne kadar kapasiteli bir tesise ihtiyaç duyacağı yaklaşık olarak ortaya çıkarılmıştır. Bu hesaplamalar çerçevesinde ilin 20 yıl boyunca çıkaracağı toplam katı atık miktarı 43,895,292 ton olarak belirlenmiştir.

Plan çerçevesinde; Löğep Bağları'nda düzensiz depolama yapılmakta olan alanın kontrol altına alınması ve bu bölgede düzenli depolama tesislerinin oluşturulması kararlaştırılmıştır. Tüm ilin ihtiyacını karşılayacak kapasitedeki depolama tesisi mevcut alanın kuzeydoğu yönünde geliştirilmesi ile elde edilecektir. Bu alan yalnızca düzenli depolama alanı olarak kullanılmayacak, alanda, kaynakları ayrıştırma, geri kazanma, düzenli depolama tesisleri bir arada konumlandırılarak entegre bir sistem oluşturulacaktır.

Ayrıca Ayranpınar Köyü'nün kuzeydoğusunda, yaklaşık 2,5 km'lik bir mesafede, Turhal ile ve Sulusaray ilçeleri için transfer merkezi oluşturulacaktır.

4.2.2.1.2 Samsun

Samsun ilinde son 17 yıldır katı atıklar, dik bir vadi olan Yılanlıdere'ye kontrolsüz olarak dökülmektedir. Terme ve Bafra ilçelerinde arıtma tesisleri bulunmaktadır. Merkez ilçede ise denize derin deşarj yapılmaktadır.

Samsun ve bölgesi için geliştirilmiş projeler değerlendirildiğinde, Samsun Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi'nin Gürgendoğu mevkiinde 21 Ekim 2004 tarihinde temeli

atılmış olduğu bilgisi edinilmiştir. Yeni depolama sahası, merkez Aşağı Avdan ve Çatkaya Köyleri sınırlarında 20 ha'lık bir alandır. Yılanlıdere'deki eski depolama sahasında ise rehabilitasyon çalışmaları yapılacaktır.

İlin 2026 yılına kadar ortaya çıkması beklenen katı atık miktarının hesaplanması için 5'er yıllık nüfus tahminleri değerlendirmeye alınarak, projeksiyon sırasında kullanılan kişi başına günlük katı atık miktarı olarak belirlenmiş 2,3 değeri üzerinden bu yıllarda ne kadar katı atık üretimi olacağı hesaplanmış ve her bir değer ortalama kabul edilerek 5 ile çarpılmıştır. Böylece ilin 20 yıl için ne kadar kapasiteli bir tesise ihtiyaç duyacağı yaklaşık olarak ortaya çıkarılmıştır. Bu hesaplamalar çerçevesinde ilin 20 yıl boyunca çıkaracağı toplam katı atık miktarı 67,342,781 ton olarak belirlenmiştir.

Gürgendoğu mevkiinde gündemde olan Samsun Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi projesi tamamlanacaktır. Mevcut Yılanlıdere düzensiz depolama alanı kontrol altına alınacak ve gerekli çalışmalar ile düzenli depolama alanı haline getirilecektir. Bu alan yalnızca düzenli depolama alanı olarak kullanılmayacak, alanda, kaynakları ayrıştırma, geri kazanma, düzenli depolama tesisleri bir arada konumlandırılarak entegre bir sistem oluşturulacaktır.

Toptepe-Salur köyleri arasında (Kavak ilçe sınırının kuzeyinde kalan kısımda) belirlenmiş mevkide, Vezirköprü, Kavak, Havza ve Ladik ilçeleri için transfer merkezi oluşturulacaktır.

4.2.2.1.3 Çorum

Karabürçek mevkiinde bulunan çöp dökme alanında düzensiz, vahşi depolama yapılmaktadır. Tıbbi atıklar, ayrı, özel bir araçla toplanmaktadır (yılda yaklaşık 1 ton). Tehlikeli ve evsel atıklar ayrılmadan bertaraf edilmektedir. Atıkların değerlendirilmesi, geri kazanılmasına yönelik herhangi bir tesis bulunmamaktadır. Ağır metal ve diğer sanayilerden kaynaklanan tehlikeli atıklar ile arıtma çamurları, taşeronlar kanalı ile kör kuyulara veya tarım alanlarına atılmaktadır.

Çorum ve bölgesi için geliştirilmiş projeler değerlendirildiğinde, Çorum ilindeki yeni proje ile düzenli depolama sistemine geçilmesi planlanmaktadır. Çorum Belediyesi ve DPT tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen Katı Atık Yönetimi Projesi onaylanmıştır. Ancak, çalışmalar henüz başlamamıştır.

İlin 2026 yılına kadar ortaya çıkması beklenen katı atık miktarının hesaplanması için 5'er yıllık nüfus tahminleri değerlendirmeye alınarak, projeksiyon sırasında kullanılan kişi başına günlük katı atık miktarı olarak belirlenmiş 2,2 değeri üzerinden bu yıllarda ne kadar katı atık üretimi olacağı hesaplanmış ve her bir değer ortalama kabul edilerek 5 ile çarpılmıştır. Böylece ilin 20 yıl için ne kadar kapasiteli bir tesise ihtiyaç duyacağı yaklaşık olarak ortaya çıkarılmıştır. Bu hesaplamalar çerçevesinde ilin 20 yıl boyunca çıkaracağı toplam katı atık miktarı 31,385,288 ton olarak belirlenmiştir.

Planda mevcut düzensiz depolama alanının, belirlenmiş olan miktarı karşılayabilecek kapasitede düzenli depolama alanına dönüştürülmesi kararlaştırılmıştır. Bu alan yalnızca düzenli depolama alanı olarak kullanılmayacak, alanda, kaynakları ayrıştırma, geri kazanma, düzenli depolama tesisleri bir arada konumlandırılarak entegre bir sistem oluşturulacaktır.

4.2.3 İçme Suyu Kararları

Tokat-Samsun-Çorum Planlama bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışması çerçevesinde, öngörülen 20 yıllık süre için içme ve kullanma suyu projeksiyonları yapılmıştır.

Günümüzde içme ve kullanma sularının kişi başına günlük tüketim miktarları incelendiğinde; kentleşme oranı yüksek daha gelişmiş bölgelerdeki kullanım miktarlarının az gelişmiş bölgelere, yerleşimlere nazaran daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumun, özellikle su rezervlerinin kısıtlı olduğu alanlarda yakın gelecekte büyük sorunlara yol açması beklenmektedir. Dünyanın büyük bir bölümü halen gelişme içerisinde, konu hakkında yeterli politikalara sahip olmadan bilinçsiz su tüketimleri yapmaktadırlar. Gelecekte savaşa yol açması beklenen su ihtiyacının o noktalara gelmeden kontrol altına alınabilmesi adına projeksiyonlar yapıp, su kaynaklarının bilinçsiz kullanımlarının önüne geçecek politikalar geliştirilmelidir.

Tokat-Samsun-Çorum Planlama bölgesi kapsamında içme ve kullanma suyu kullanımlarının sebep olduğu ve gelecekte sebep olacağı sorunların çözülebilmesi için çeşitli plan ve proje kararlarının getirilebilmesi adına atılması gereken en önemli adım gerek iller gerekse bölge bazında içme ve kullanma suyu projeksiyonlarının yapılmasıdır. Bu bağlamda rapor çerçevesinde; yapılmış olan içme ve kullanma suyu projeksiyonunda kullanılan yöntemlerle beraber il il ulaşılan sonuçlar, karşılaştırmaları ve yorumlamaları yer alacaktır. Tokat – Samsun - Çorum Planlama bölgesi için hesaplanmış olan içme ve kullanma suyu projeksiyonları her il bazında açıklanmış ve yorumlanmıştır. Bu bağlamda bölge genelinde bir değerlendirme yapıldığında; iller bazında mevcut kaynaklar ve geliştirilmiş projeler kapsamında, bölge genelinde, içme ve kullanma suyu açısından 2025 yılına kadar herhangi bir sıkıntı çekilmesinin beklenmediği şeklinde bir yorum getirmek mümkündür.

Tokat-Samsun-Çorum Planlama bölgesi içerisinde iller bazında içme ve kullanma suyu projeksiyonlarının yapılabilmesi için daha önce yapılmış olan nüfus projeksiyonlarından faydalanılmıştır.

Projeksiyon kapsamında kullanılması için bir günde kişi başına tüketilen su miktarı üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar sonucunda projeksiyonda kullanılması için iki farklı veri seçilmiştir. Bu verilerden ilki 150 lt/gün/kişi, diğeri ise 111 lt/gün/kişi'dir. Projeksiyonda çıkan sonuçlar kapsamında esas olarak kabul edilen ise bunlardan ilkidir.

150 lt/gün/kişi dünya standardı olarak belirlenmiş, kentsel alanda bir günde kişi başına tüketilmesi gereken su miktarı olarak verilmiştir. Dolayısı ile standart olarak kabul edilen bu veri projeksiyon yıllarının tamamında sabit olarak tutulmuş ve gelişen nüfus miktarları ile çarpılarak, illerde yıllara göre ihtiyaç duyulacak içme ve kullanma suyu miktarlarına ulaşılmıştır. 111 lt/gün/kişi ise Türkiye'de bir günde kişi başına tüketilen su miktarı ortalamasıdır. Bu ortalamanın gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye'de her geçen yıl artması beklenmektedir. Fakat projeksiyon çerçevesinde bu artışın oranı bilinemediğinden dolayı sayı sabit alınmış ve yıllara göre nüfus artışı ile çarpılarak ihtiyaç duyulacak su miktarları hesaplanmıştır. Bu sayının standart olarak alınmış olmasından fakat normal şartlarda büyümesi öngörüldüğünden dolayı ikinci kısımda ulaşılan projeksiyon sonuçlarının çok da sağlıklı olmadığı düşünülmekte, esas olarak dünya standardına göre yapılmış olan projeksiyon kabul edilmektedir.

4.2.3.1 Tokat

Tokat ili için yukarıda açıklanan yöntemle yapılmış içme ve kullanma suyu projeksiyonu sonucunda karşımıza çıkan tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Tokat İli İçme ve Kullanma Suyu Projeksiyonu

YILLAR	NÜFUS	Kişi Başına Düşen Günlük Su Tüketimi (lt)	İçme ve Kullanma Suyu Mikt. (lt)	Kişi Başına Düşen Günlük Su Tüketimi - Türkiye (lt)	İçme ve Kullanma Suyu Mikt. (lt)
2000	828.027	150	124.204.050	111	91.910.997
2005	891.758	150	133.763.670	111	98.985.138
2010	957.547	150	143.632.095	111	106.287.717
2015	1.019.947	150	152.992.050	111	113.214.117
2020	1.076.279	150	161.441.850	111	119.466.969
2025	1.126.731	150	169.009.650	111	125.067.141

Kaynak: www.yerelnet.org.tr adresinden alınmış veriler ışığında hazırlanmıştır.

Tokat ili için hazırlanmış yukarıdaki tablo incelendiğinde; Dünya standartlarına göre yapılmış olan hesaplamada, 2025 yılı için ilin gereksinim duyacağı içme ve kullanma suyu miktarının 169.009 m³, Türkiye ortalamasına göre yapılmış olan hesaplamada ise 125.067m³ olduğu görülmektedir. Bu bağlamda içme ve kullanma suyu projeksiyonu sonucunda Tokat ili için karşımıza çıkan değer olarak gösterilecek olan sonuç, dünya standartlarına göre yapılmış hesaplama sonucunda ulaşılmış olmaktadır. Bunun sebebini, giriş kısmında da değinilmiş olduğu gibi; Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkede kişi başına düşen günlük su tüketimi miktarının yıllara göre artış göstermesinin beklenmesi şeklinde açıklamak mümkündür.

Tokat il geneli için, ilde içme ve kullanma suyu olarak kullanılabilen kaynakların mevcut kapasitesine ulaşılammış olduğundan dolayı, ilin 2025 yılına kadar ihtiyaç duyacağı içme ve kullanma suyu miktarının, ildeki mevcut kaynaklardan karşılanıp karşılanamayacağı, bu yönde sıkıntı ortaya çıkıp çıkmayacağı şeklinde bir yorum getirmek mümkün olamamaktadır. Öte yandan DPT'nin il için hazırlamış olduğu Tokat ili gelişim performansı tablosu incelendiğinde; il için yeterli içme suyu götürülen nüfus oranının % 99,94 gibi oldukça yüksek bir oran olduğu göze çarpmaktadır. Bu bağlamda ildeki kaynakların günümüzde yeterli denebilecek seviyede oldukları şeklinde bir yorum getirmek mümkündür. Ayrıca bölgeye yönelik projeler incelendiğinde, Tokat il genelinde içme ve kullanma suyu ile ilgili konuların tamamlanmış olduğu, bununla beraber gündemdeki bir proje kapsamında "Su kaynaklarının korunması, içme suyu ve kanalizasyon sistemlerinin verimliliğinin artırılması ve katı atık yönetimi" çalışmalarına öncelik verilmiş olduğu görülmektedir.

4.2.3.2 Çorum

Çorum ili için yukarıda açıklanan yöntemle yapılmış içme ve kullanma suyu projeksiyonu sonucunda karşımıza çıkan tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 4: : Çorum İli İçme ve Kullanma Suyu Projeksiyonu

YILLAR	NÜFUS	Kişi Başına Düşen Günlük Su Tüketimi (lt)	İçme ve Kullanma Suyu Mikt.	Kişi Başına Düşen Günlük Su Tüketimi - Türkiye (lt)	İçme ve Kullanma Suyu Mikt.
2000	597.065	150	89.559.750	111	66.274.215
2005	629.399	150	94.409.850	111	69.863.289
2010	664.704	150	99.705.600	111	73.782.144
2015	699.251	150	104.887.650	111	77.616.861
2020	730.702	150	109.605.300	111	81.107.922
2025	758.551	150	113.782.650	111	84.199.161

Kaynak: www.yerelnet.org.tr adresinden alınmış veriler ışığında hazırlanmıştır.

Çorum ili için hazırlanmış yukarıdaki tablo incelendiğinde; Dünya standartlarına göre yapılmış olan hesaplamada, 2025 yılı için ilin gereksinim duyacağı içme ve kullanma suyu miktarının 113.782 m³, Türkiye ortalamasına göre yapılmış olan hesaplamada ise 84.199 m³ olduğu görülmektedir. Bu bağlamda içme ve kullanma suyu projeksiyonu sonucunda Çorum ili için karşımıza çıkan değer olarak gösterilecek olan sonuç, dünya standartlarına göre yapılmış hesaplama sonucunda ulaşılmış olmaktadır. Bunun sebebini, giriş kısmında da değinilmiş olduğu gibi; Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkede kişi başına düşen günlük su tüketimi miktarının yıllara göre artış göstermesinin beklenmesi şeklinde açıklamak mümkündür.

Çorum il geneli için, ilde içme ve kullanma suyu olarak kullanılabilir kaynakların mevcut kapasitesine ulaşamamış olduğundan dolayı, ilin 2025 yılına kadar ihtiyaç duyacağı içme ve kullanma suyu miktarının, ildeki mevcut kaynaklardan karşılanıp karşılanamayacağı, bu yönde sıkıntı ortaya çıkıp çıkmayacağı şeklinde bir yorum getirmek mümkün olamamaktadır. Öte yandan il için yapılmış olan analiz çalışmaları incelendiğinde ildeki köy yerleşimlerinin % 96 gibi çok yüksek bir oranının içme ve kullanma suyu temin edebildikleri görülmektedir. Bu bağlamda ildeki kaynakların günümüzde yeterli denebilecek seviyede oldukları şeklinde bir yorum getirmek mümkündür. Gelecek için yapılmış projeksiyon kapsamında bakıldığında ise; 2006 yılında hazırlanmış olan Çorum Kent Raporu incelendiğinde; il genelinde DSİ tarafından yürütülmekte olan içme ve kullanma suyu temin projelerinin varlığı göze çarpmaktadır. Ayrıca il genelinde kaliteli içme suyunu temininin sağlanabilmesi adına su arıtma tesislerinin gerekli tadilatlarının yapılmış olduğu ve ilde “su analiz laboratuvarı” oluşturulmuş olduğu bilinmektedir. Tüm bu veriler çerçevesinde kesin olarak söylenemese dahi, il genelinde içme ve kullanma suyu temini adına yeterli çalışmaların yapılmakta olduğu ve gelecekte de bu bağlamda bir sıkıntı çekilmesinin beklenmediği şeklinde bir yorum getirmek mümkündür.

4.2.3.3 Samsun

Samsun ili için yukarıda açıklanan yöntemle yapılmış içme ve kullanma suyu projeksiyonu sonucunda karşımıza çıkan tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 5: Samsun İli İçme ve Kullanma Suyu Projeksiyonu

YILLAR	NÜFUS	Kişi Başına Düşen Günlük Su Tüketimi (lt)	İçme ve Kullanma Suyu Mikt.	Kişi Başına Düşen Günlük Su Tüketimi - Türkiye (lt)	İçme ve Kullanma Suyu Mikt.
2000	1.209.137	150	181.370.550	111	134.214.207
2005	1.286.438	150	192.965.700	111	142.794.618
2010	1.364.313	150	204.646.950	111	151.438.743
2015	1.436.959	150	215.543.850	111	159.502.449
2020	1.500.607	150	225.091.050	111	166.567.377
2025	1.554.015	150	233.102.250	111	172.495.665

Kaynak: www.yerelnet.org.tr adresinden alınmış veriler ışığında hazırlanmıştır.

Samsun ili için hazırlanmış yukarıdaki tablo incelendiğinde; Dünya standartlarına göre yapılmış olan hesaplamada, 2025 yılı için ilin gereksinim duyacağı içme ve kullanma suyu miktarının 233.102 m³, Türkiye ortalamasına göre yapılmış olan hesaplamada ise 172.495 m³ olduğu görülmektedir. Bu bağlamda içme ve kullanma suyu projeksiyonu sonucunda Samsun ili için karşımıza çıkan değer olarak gösterilecek olan sonuç, dünya standartlarına göre yapılmış hesaplama sonucunda ulaşılmış olmaktadır. Bunun sebebini, giriş kısmında da değinilmiş olduğu gibi; Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkede kişi başına düşen günlük su tüketimi miktarının yıllara göre artış göstermesinin beklenmesi şeklinde açıklamak mümkündür.

Samsun il geneli için, ilde içme ve kullanma suyu olarak kullanılabilir kaynaklar; Çakmak Barajı, Güven Göleti, 19 Mayıs Üniversitesi I. Göleti ve 19 Mayıs II. Göleti'dir. Tüm bu tesislerden ayda ortalama 4 milyon m³ temiz su çıkmakta olduğu verisine ulaşılmıştır. Bu da günde yaklaşık olarak 133,333 m³ su temin edilebildiğinin göstergesidir. Bu veriden yola çıkarak mevcut kaynakların kullanımında 2025 yılına kadar herhangi bir sıkıntı çekilmeyeceğini söylemek mümkündür. İçme ve kullanma suyuna erişimi mümkün olmayan bir takım yerleşimlere su erişiminin sağlanabilmesi adına bir takım projelere başlanmış olduğu fakat henüz tamamlanmamış oldukları bilinmektedir. Tüm bu olumlu tablonun yanı sıra ilde iki önemli içme suyu projesinin varlığından söz etmek mümkündür. Bunlardan birisi Samsun içme, kullanma ve endüstri suyu projesi diğeri ise içme suyu arıtma projesidir. Tüm bu çalışmalar kapsamında Samsun ilinde içme ve kullanma suyu açısından 2025 yılına kadar herhangi bir sorun yaşamayacağını söylemek mümkündür.

4.3 JEOLJİK VE HIDROJEOLJİK YAPIYA İLİŞKİN KARARLAR (YERLEŞİLEBİLİRLİK)

Sürdürülebilirlik çerçevesinde koruma-kullanma dengesine bağlı olarak yerleşilebilirlik analizi yapılmış, yerleşilebilir alanların belirlenebilmesi için ekolojik ve doğal kaynaklar ile ekolojik ve doğal risk alanları dışında kalan alanlar ele alınmıştır. Doğal risk alanları başlığı altında jeolojik, hidrolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik, meteorolojik risk taşıyan bölgeler belirlenmiştir. Ekolojik risk alanları sel, heyelan, erozyon, yüzey-yeraltı suyu kirliliği, hava kirliliği, toprak kirliliği, gürültü kirliliği, kentsel tasarım kalitesizliği ve orman zararlısı böceklerin varlığı olarak belirlenmiştir. Doğal kaynaklar kapsamında; jeolojik, hidrolojik ve hidrojeolojik açıdan varlığı saptanmış ve potansiyeli öngörülmüş alanlar tespit edilmiştir. Ekolojik kaynaklar ise ormanlar, mera-çayır alanları, tarım alanları, koruma ve sit alanları, önemli bitki alanları, önemli kuş alanları şeklindedir. Bu doğal eşikler dahilinde ve haricinde yasalar tarafından belirlenen yerleşilemez, korunacak bölgeler tespit edilmiş, yapay eşiklerin de çakışması ile birlikte kentsel yerleşim ve gelişim alanları ortaya çıkmıştır. Bu alanlar, nüfus ve sektörel

projeksiyonlar, mevcut planlar, yerleşmelere yönelik belirlenen roller ve vizyonlar temelinde gelişme alanlarının altlığını oluşturmuştur.

4.4 MERKEZLER VE YERLEŞMELER KADEMELENMESİ, PLANLAMA ALT BÖLGELERİ, ÖZEL PROJE ALANLARI

Bölge içerisinde dengeli hizmet ve donatı rasyoneli sağlayacak uzmanlaşmaya yönelik bir yerleşmeler kademelenmesi oluşturulmuştur. Bölgede belirlenen merkezler bir nokta tarifinden çok, çevresiyle birlikte düşünülmüş, böylece hizmet alanlarının dağılımı amaçlanmıştır. Bununla birlikte analiz ve sentez aşamasında belirlenen sorun ve potansiyeller üzerine alt ölçekte planlama bölgeleri ve özel proje alanları tanımlanmıştır. Bu süreçte planlama bölgesinin hem kendi kendine yeterliliği sağlanırken hem de bölgesel/ulusal/uluslararası ölçeklerde işlevleri tanımlanmıştır. Bu alanların belirlenen temel fonksiyon ve işlevleri çerçevesinde detaylı analiz çalışması yapılarak 1/25.000 ve daha alt ölçeklerde planlama çalışmaları yapılacaktır.

4.4.1 Merkezler Kademelenmesi

Merkezler kademelenmesi, demografik yapı, sosyal yapı, yaşam alışkanlıkları ve iktisadi yapı çerçevesinde belirlenen gelişme kararları doğrultusunda tanımlanmıştır. Bölgede belirlenen merkezler bir nokta tarifinden çok, çevresiyle birlikte düşünülmüş, böylece hizmet alanlarının dengeli dağılımı da amaçlanmıştır.

Bu merkezler; bölgesel merkez, alt bölge merkezleri ve kentsel hizmet merkezleridir.

4.4.1.1 Bölgesel Merkez

Samsun Büyükşehir Belediyesi planlama bölgesinin Bölgesel Merkezi olarak belirlenmiştir. Bu bölgedeki yerleşmelerin iktisadi, toplumsal ve mekansal gelişmeleri bağlamında bütünlüklü bir yapı oluşturduğu, bölgede kentsel hizmetlerin yoğunlaştığı ortaya çıkmıştır.

Samsun ilinin ulusal ve uluslararası ticaret, finans ve üst düzey hizmetlerin sunumunda söz sahibi olması, teknoloji kullanan ve üreten, yüksek katma değerli sanayiye sahip bir bölge merkezi haline getirilmesi öngörülmüştür. Bu bağlamda, Samsun ve çevresinin iletişim altyapısı güçlendirilecek; söz konusu yerleşmeler boyunca yenilikçi endüstriler, yüksek katma değerli sanayi, üretici hizmetleri, lojistik sektörü, fuar ve kongre turizmi geliştirilecektir. Geliştirilen bu alan hem bölgenin dışarıya açılımında temel hizmetleri sağlarken hem de belirlenen iktisadi faaliyetler ve ulaşım aksları çerçevesinde kırsal bölgelerinin de kalkınmalarını gerçekleştirecektir. Sahil kesiminde, ekolojik kaynak ve risk alanlarında özellikle kirletici sanayi üretimi tercih edilmeyecektir. Samsun'da gelişme alanı olarak güney kesimleri yerleşilebilirlik kriterleri açısından tercih edilmiştir. Mevcut olan 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı'nın belirlediği sınırlar kabul edilmiştir. Kent nüfusu yapılan projeksiyona göre 350.000 kişiden 600.000 kişiye çıkmıştır.

Bölgesel Merkez olarak planlan bu kent-bölgeye yönelik temel karar, ilke ve hedefler şunlardır:

- Bu alan, çok merkezli bir kentsel yerleşmeler bütünü olarak düşünülmelidir.
- Bu alanın idari sınırları; belediye sınırları, il veya ilçe sınırları ile ilişkisi yoktur.

- Bölgesel merkez, bir önceki bölümde, ilgili Planlama Alt Bölgesine dair alınan karar ve stratejiler doğrultusunda bütüncül olarak planlanacak ve gelişme kararları alınacaktır.
- Aktörlerin ve ilişkilerinin (sosyal, ekonomik, çevresel) tanımlanmasına, bunların içindeki formal ve informal organizasyonların ve bu organizasyonların temel aktörlerinin belirlenmesine olanak sağlanmalıdır.
- Bölge için önemli konuların daha katılımcı bir ortamda tartışılıp karara bağlanması sağlanmalı, bu sayede bölge için önemli konuların kapsadıkları mekanlarda, hangi strateji ve politikaların geçerli olacağı belirlenmelidir.
- Yerel tarihi ve coğrafi yapının özellikleri ile kültürel yapının özelliklerini göz önünde bulundurarak, formal (kurumsallaşmış) politik ve idari sistemleri politik dinamiklerle birlikte yeniden kurgulamak suretiyle karar mekanizmalarının oluşması desteklenmelidir.
- Büyükşehir Belediyesi, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı konusunda yetkilidir.

4.4.1.2 Alt Bölge Merkezleri

Alt Bölge Merkezleri ve çevrelerinde oluşturulan bölgeler, mevcut potansiyellerden ve geliştirilen yeni fonksiyonlardan hareketle kentsel gelişim amaçlı hizmet alanları olarak belirlenmiştir. Bu merkezlerde varsa tanımlı Planlama Alt Bölgesinde yoksa ilçe belediye ve mücavir alan sınırlarında, bu ÇDP'nin karar ve stratejileri doğrultusunda belirlenen temel fonksiyon ve işlevler çerçevesinde, hizmet ettiği alan ile birlikte düşünülüp, detaylı analiz çalışması yapılarak, alt bölge merkezi sınırlarının tamamında planlama çalışmaları yapılacaktır.

Samsun ili dahilinde Bafra ve Çarşamba ilçeleri Alt Bölge Merkezleri olarak tespit edilmiştir. Bu ilçelerde yapılacak olan üst ölçekli planlama çalışmalarında özellikle tarım ve tarıma dayalı sanayi öncelikli sektörler olarak düşünülecek ve bu yönde planlama çalışması yapılacaktır.

Çorum ili dahilinde Merkez ilçe, Osmancık İlçesi, Sungurlu Alt Bölge Merkezi; Tokat ili dahilinde ise Merkez İlçe, Erbaa ilçe merkezi, Turhal ilçe merkezi, Zile ilçe merkezi -Planlama Alt Bölgesi bütünlüğü göz önünde bulundurularak-, Alt Bölge Merkezleri olarak belirlenmiştir. Bu bölgede Turhal'ın sanayi ağırlıklı, Zile'nin ise hizmetler sektörü öncelikli olarak bir arada düşünülüp, ulaşım ve donatı gereksinimleri detaylı bir şekilde analiz edilerek planlama çalışması yapılacaktır. Çorum, Tokat merkez ilçeleri ile Sungurlu ilçesi tarıma dayalı sanayi ile birlikte hizmetler sektörlerinin, Erbaa ve Osmancık ilçeleri ise tarıma dayalı sanayinin yanı sıra madencilik sektörlerinin başat sektör olarak gelişmesi yönünde planlanacaktır.

4.4.1.3 Kentsel Hizmet Merkezi

Geliştirilen ulaşım aksları ile bölgenin kuzey-güney bağlantıları üzerinde bulunması, iktisadi mal üretimi ve akışlarında etkin olması ve bölge genelinde donatı eksikliğinin daha yoğun olduğu kırsal alanlara yönelik hizmet verebilmesi kriterleri üzerinden birer hizmet birimi olarak geliştirilecek Kentsel Hizmet Merkezleri belirlenmiştir. Bunlar plan kapsamında belirlenen iktisadi faaliyetlere yönelik hizmet ve pazar alanlarını oluşturacak, aynı zamanda yakın çevrelerine yönelik donatı hizmetlerini sunacak yerleşmelerdir.

Bu kriterlere göre, Samsun ili dahilinde Vezirköprü ve Kavak ilçeleri Kentsel Hizmet Merkezleri olarak belirlenmiştir. Bu merkezler hem kırsal alan ile bağlantı ve hizmet dağılımını sağlarken, hem de donatı açısından kendine yeterli bir konuma gelecektir. Vezirköprü getirilen iktisadi faaliyetleri ile birlikte İç Anadolu ve Orta Karadeniz bağlantılarının kurulmasında öncelikli olacaktır. Bu iki ilçede de imalat sanayi yatırımları teşvik edilecektir.

Çorum ilinde Mecitözü ve İskilip ilçeleri ise Kentsel Hizmet Merkezleri haline getirilmiştir. Bu noktada kentsel donatılar her ilçede çevre yerleşmeleri de göz önüne alınarak geliştirilecektir. İskilip'te bulunan maden rezervleri bu ilçenin iktisadi gelişiminde önemli bir rol oynayacaktır. Mecitözü'nde tarıma dayalı sanayi desteklenirken, taş ve toprağa dayalı sanayi teşvik edilecektir.

Kargı ilçesi Kentsel Hizmet Merkezi olarak önerilmemesine karşın bölgesi için önemli bir odak noktasıdır. Kargı'da orman ürünleri hammaddesine dayalı sanayi önerilmiştir orman sanayisinin bölgede geliştirilerek çevresini de etkileyecek bir iktisadi hareketlilik yaratılması öngörülmektedir. Böylece çevresindeki iktisadi ve toplumsal gelişmeyi etkileyecektir.

Tokat ili dahilinde Artova ve Almus ilçeleri Kentsel Hizmet Merkezleri olarak belirlenmiştir. Bu ilçelerde imalat sanayi ve hizmetler sektörleri teşvik edilecektir.

Kentsel Hizmet Merkezlerinde bu planda belirlenen stratejik ve mekansal gelişme kararları doğrultusunda ilçe merkezlerinde bütüncül 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planları yapılacaktır.

4.4.2 Turhal-Zile 1/25.000 Ölçekli ÇDP Yapılacak Planlama Alt Bölgesi

Analiz ve sentez aşamasında belirlenen sorun ve potansiyeller üzerine alt bölgeler ve alt ölçekte planlama bölgesi tanımlanırken, bu alanların belirlenen temel fonksiyon ve işlevleri çerçevesinde detaylı analiz çalışması yapılarak öncelikle 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve daha alt ölçeklerde planlama çalışmaları yapılacaktır. Sonuç itibarıyla bölge içerisinde dengeli, hizmet ve donatı rasyoneli sağlayacak uzmanlaşmaya yönelik bir yerleşmeler kademelenmesi oluşturulmuştur.

Planlama Alt Bölgelerine dair alınan temel plan kararları şunlardır:

- Planlama alt bölgesi olarak çizilen bölgenin sınırları kesin değildir, 1/25.000 ölçekli çalışmalar sonucunda bu sınırlar revize edilebilir.
- Planlama alt bölgesinin Çevre Düzeni Planının 1/25.000 ölçekte, bu planın belirttiği strateji, politika ve kararlar çerçevesinde bir bütün olarak hazırlanması zorunludur.
- 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı yapıldıktan sonra, onanlı çevre düzeni planlarının bu planın kararlarına aykırı olmayan karar ve hükümleri geçerli olup, 1/25.000 ölçekli plan yapıldıktan sonra, onanlı tüm planlar Planlama Alt Bölgesi'ne ilişkin yapılacak olan 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planına uygun olarak revize edilecektir.

Turhal-Zile 1/25.000 Ölçekli ÇDP Yapılacak Planlama Alt Bölgesi Turhal ve Zile yerleşimleri ile bu yerleşimler arasında kalan alanı kapsamaktadır. Yaklaşık 1750 ha olan planlama bölgesi içinde yaklaşık 278.000 nüfus yaşamaktadır. Planlama Alt Bölgesinin sınırları doğal ve yasal sınırlayıcıların belirleyiciliğinde çizilmiştir. Belediye ve mücavir alan sınırları, doğal ve ekolojik kaynaklar ile çevre yerleşmeler dikkate alınmıştır. Sınırlar, belirtildiği üzere şematik olup alt ölçekte yapılacak detaylı analizler doğrultusunda netleştirilecektir. Planlama Alt Bölgesi ilçelerin, belediye ve mücavir alan sınırlarını

kapsayan ve bu yerleşmelerin arasında kalan Olukman, Zile'ye bağlı Hacılar köyü, Kireçli, Korucak, Yeniköy, Emirören, Kırklar, Edeköy, Bağlarpınarı, Ayranpınar, Hamide, Kızıyacı, Kayacık, Gökdere ve Turhal'a bağlı Hacılar köylerini kapsayan alanın tümüdür.

Turhal ve Zile yerleşmeleri, gerek iktisadi açıdan gerekse hizmet ve donatı altyapı ve potansiyelleri açısından il ve bölge için önemli merkezler konumundadır. Birbirlerine yakınlıkları ve bu yönde gelişmeleri de dikkate alındığında planlama yılı olarak öngörülen 2026 yılı itibariyle, benzer ve tamamlayıcı fonksiyonlar üstlenecekleri öngörülmüş ve bu sebeple planlama alt bölgesi olarak belirlenmiştir.

Özellikle tarım ve madene dayalı sanayi açısından gelişmekte olan Turhal ilçesi ile özellikle tarım ve hizmetler açısından gelişme gösteren Zile ilçesi, tüm bu özellikleri ile bir bütün olarak planlanması gerekli bir alt bölgeyi ifade etmektedirler.

Yukarıda açıklanan sebepler ile bu iki yerleşim, bir bütün olarak planlanacak olan planlama alt bölgesi olarak belirlenmiştir.

Bu alt bölge içinde, sanayi alanları, üst ölçekli hizmet ve donatı alanları ile temel sağlık, eğitim ve ulaşım donatılarının, hizmet edeceği alan itibariyle oluşturulması öngörülmüştür.

4.4.3 Özel Proje Alanları

Yerleşmelere, bunların hizmet ihtiyaçlarına ve dengeli dağılımlarına yönelik kentsel kademelenme ve buna bağlı belirlenen alt bölgelere ilaveten tüm bölge içerisinde tanımlanan temel sektörel gelişme parametreleri üzerinden de "Özel Proje Alanı (ÖPA)" tanımlamaları yapılmıştır. Bu kapsamda Planlama Bölgesinde turizmi ve tarımı geliştirmeye yönelik Özel Proje Alanları tespit edilmiştir. Bunun dışında Tokat ilinin kuzeyinde bulunan Erbaa, Niksar, Reşadiye ve Başçiftlik ilçelerinin içinde bulunduğu ve deprem riski taşıyan bölge "Doğal Afet Öncelikli Özel Proje alanı" olarak belirlenmiş ve bu risk gözetilerek bir gelişme eksenini oluşturulması öngörülmüştür.

"Turizmi Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanları"nda, mevcut turistik ürün potansiyellerinden hareketle çevre yerleşmeler ile birlikte kültürel ve toplumsal yaşamdan kaynaklanan ilişkiler de kurgulanarak bütünlüklü koridorlar oluşturulmuştur. Bu bölgelerde detaylı analizler gerçekleştirildikten sonra yörenin doğal, kültürel, tarihi, mimari dokusuna uygun olarak, ekolojik kaynakları tahrip etmeyecek, bütüncül, mekansal ve stratejik planlama çalışması yapılacaktır. Bu bölgelerde turistik ürünler, altyapı ve üstyapı çalışmaları ile birlikte il/bölge ekonomisine katkıda bulunacak ve istihdam yaratacak hale getirilecektir. ÖPA'lar haricinde kalan diğer tüm yerleşmelerde de mevcut ve potansiyel turistik ürünler, turist profili, turizm yatırımları, altyapı ve tesis kapasitesi araştırılmış ve bu bağlamda sektörel kararlar üretilmiştir. Buradaki amaç Planlama Bölgesinde noktasal olarak turizm sektörünün gelişmesinden öte, bölgesel olarak yerleşmelerin ve hizmetlerin birbirini tamamlayıcı, destekleyici nitelikte karar geliştirilmesini sağlamaktır.

Bununla birlikte tarımsal verimlilik, çeşitlilik, toprak yapısı sektörel gelişme parametreleri çerçevesinde "Tarımı Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanı" oluşturulmuştur. Tarımsal üretim bölgenin genelinde çok önemli bir sektör olması ile birlikte aynı zamanda organik tarım ve hayvancılığa elverişli durum teşkil etmektedirler. Bu bağlamda tespit edilen alanda, Çorum il sınırları içinde yer alan bölge Boğazkale, Alaca ve Sungurlu yerleşimleri Bölgesel Tarım Merkezi olarak kabul edilmiştir. Söz konusu bölgede, çeşitli bilimsel ölçümlerle organik tarım yapılacak alanlar belirlenecek, organik tarımın desteklenmesine dair stratejiler geliştirilecektir.

Tarım ve turizmi geliştirme amaçlı özel proje alanlarında yapılacak gelişmeye yönelik proje ve planlara ilişkin kararlar şu şekilde belirlenmiştir:

- Belirlenen ÖPA sınırları kesin değildir. Alt ölçekte yapılacak detay analiz ve bulgular sonucunda, bu bölgenin sınırları revize edilebilir.
- ÖPA'nın fiziki alt ölçek planlarının yapımından önce bir bütün olarak ele alınıp, bölge ile ilgili potansiyel ve sorunların ortaya konulduğu bir "Envanter ve Etüt Çalışması" yapılması; bölgenin gelecekteki kimliğinin ortaya konulması ve kararların daha sağlıklı verilmesi açısından zorunludur.
- Yapılan "Envanter ve Etüt Çalışması" sonucunda, bu çalışmanın daha detaylı olarak ortaya çıkardığı ve alanın gelişmesi yönünden önemli olan sorun ve potansiyellerin belirlenip değerlendirilmesi yönünde gelişim stratejilerinin ortaya konulduğu, ÖPA bütününde bir "Gelişim Planı" hazırlanacaktır.
- Yukarıda açıklanan "Envanter ve Etüt Çalışması" ile "Gelişim Planı'nın, İl Özel İdaresi, Valilik, Kaymakamlıklar, Belediyeler yetkisinde; varsa ilgili kurum, kuruluş ve yerel aktörler ile birlikte hazırlanması esastır.
- Gelişim Planı doğrultusunda, ulaşım, konaklama, altyapı, lojistik, sanayi ve diğer düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, alınan kararların mekana yansıtılması, tüm bu planlardan sonra belirlenecek olan alanlarda hazırlanacak 1/25.000 veya 1/5000 ölçekli planlar ile gerçekleştirilecektir.
- ÖPA içinde gerekli alanlarda 1/25.000 veya 1/5.000 yapılanaya dek mevcut üst ölçekli planlar geçerli olup, 1/25.000 ve 1/5.000 ölçekli planlar yapıldıktan sonra, bunlara uygun olarak revize edilecektir.

Doğal Afet Öncelikli Özel Proje Alanı ise, bölgenin gelişmesine bir engel teşkil etmeden, bu riski taşıyan yerleşmelerin ileriye dönük gelişme stratejilerinin belirlenmesi amacını taşımaktadır. Bu ÖPA için alınan kararlar şunlardır:

- Belirlenen ÖPA sınırları kesin değildir. Alt ölçekte yapılacak detay analiz ve bulgular sonucunda, bu bölgenin sınırları revize edilebilir.
- Alan genelinde Ayrıntılı bir jeolojik ve jeoteknik etüd çalışması sonucunda, bölgenin tüm risk ve gelişmeye uygun alanlarının ortaya konulduğu bir "Etüd Çalışması" yapılacaktır.
- Alan içinde, Etüd Çalışmasının ardından, uygun yerlerde Afet İskan Sahaları tespit edilecek ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Alan içinde kalan Erbaa, Niksar, Reşadiye ve Başçiftlik ilçeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde, "Doğal Afet Öncelikli Çevre Düzeni Planı ve/veya Nazım İmar Planı" yapacaklardır. Bu planların yapılmasının ardından, bunlara uygun olarak diğer alt ölçekli planlar yapılacaktır.

4.4.3.1 Havza-Ladik-Kavak-Vezirköprü Bölgesi Turizmi Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanı

Samsun sınırları içinde yer alan proje alanı Havza, Ladik, Kavak ve Vezirköprü yerleşimleri ile bu yerleşimlerin aralarında kalan alanı kapsamaktadır. ÖPA içinde, 4 ilçe

merkezi dışında Bekdiğin ve Şeyhli beldeleri ile yaklaşık 175 adet de köy yerleşimi bulunmaktadır. Proje alanının toplam nüfusu yaklaşık 60.000'dir.

Bu alan, taşıdığı yeraltı suyu, kaplıca ve doğal potansiyeller doğrultusunda, özellikle sağlık ve kaplıca turizmi açısından il/bölge için oldukça önemli bir alan olarak, geliştirilmesi öngörülen ÖPA'lardan biridir.

ÖPA'nın sahip olduğu potansiyeller, gerek ulusal gerekse uluslararası ölçekte çok önemli bir turizm potansiyeli olup, geliştirilmesi durumunda il ve bölge için önemli bir ekonomik girdi sağlayacağı tespit edilmiş ve bu yönde düzenlemelerin yapılması öngörülmüştür.

Yapılacak bu çalışmada, sektörün kendi gelişimi içinde ulaşım, konaklama ve organizasyonların birlikte değerlendirilmesi, tüm bu olguların ÖPA bütününe irdelenip, kullanıma yönelik kararların bu doğrultuda verilmesi esastır.

Bu noktada, yapılan üst ölçekli çalışmalarda, turizm olgusunun sadece tek bir çeşit ile değil, diğer yerel kaynak ve değerler ile beraber düşünülmesi, bunların da hazırlanan stratejik çalışmanın içine alınması, bölgenin tüm kaynaklarının değerlendirilmesi hususunda faydalı olacaktır.

4.4.3.2 Çorum İli Turizmi Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanı

Çorum il sınırları içinde yer alan ÖPA Merkez ilçe, Sungurlu, Boğazkale, Ortaköy ve Alaca yerleşimleri ile bu yerleşimlerin aralarında kalan alanı kapsamaktadır. Bölge içinde, 5 ilçe merkezi dışında Karahacip, Höyük, Çopraşık, Arifegazili, Evren ve Büyükhırka, beldeleri ile yaklaşık 350 adet de köy yerleşimi bulunmaktadır. Proje alanının toplam nüfusu yaklaşık 375.000'dir.

Bu alan, taşıdığı tarihi ve arkeolojik potansiyelleri doğrultusunda, özellikle tarih ve kültür turizmi açısından il için oldukça önemli bir bölge olarak geliştirilmesi öngörülen bölgelerden biridir.

ÖPA'nın sahip olduğu potansiyeller, gerek ulusal gerekse uluslararası ölçekte çok önemli bir turizm potansiyeli olup, geliştirilmesi durumunda il ve bölge için önemli bir ekonomik girdi sağlayacağı tespit edilmiş ve bu yönde düzenlemelerin yapılması öngörülmüştür.

Yapılacak bu çalışmada, sektörün kendi gelişimi içinde; ulaşım, konaklama ve organizasyonların birlikte değerlendirilmesi, tüm bu olguların ÖPA bütününe irdelenip, kullanıma yönelik kararların bu doğrultuda verilmesi esastır.

Bu noktada, yapılan üst ölçekli çalışmalarda, turizm olgusunun sadece tek bir çeşit ile değil, diğer yerel kaynak ve değerler ile beraber düşünülmesi, bunlarında hazırlanan stratejik çalışmanın içine alınması, alanın tüm kaynaklarının değerlendirilmesi hususunda faydalı olacaktır. Özellikle sit alanlarında koruma kararları mutlak uygulanırken, Sungurlu ve Çorum'da bölge turizminin il ekonomisine katkısını sağlayacak konaklama ve diğer altyapı-üstyapı yatırımları gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte turizm faaliyetleri organize şekilde gerçekleştirilen festivaller ve etkinleştirilecek müzecilik anlayışı ile geliştirilecektir. Mevcut olan ekolojik ve kültürel birikimin belgelenmesi, sürdürülebilmesi, turizme yönelik olarak sergilenmesi; yerel halkın koruma bilincinin geliştirilmesi toplumsal, kültürel ilişkilerin güçlenmesi, tüm bunlarla beraber yerel ekonomik kalkınmaya destek sağlaması amacıyla "ekomüze" uygulaması gerçekleştirilecektir. Geleneksel müzeciliğin yerine getirdiği koleksiyonculuk, muhafaza etme, araştırma, sergileme ve eğitim faaliyetlerinin yanı sıra; yerel kültürün ve doğanın bir

arada ele alınıp bugüne ve geleceğe dair birikimi amaçlanacaktır. Yerel katılımın esas olduğu bu müzecilik anlayışında, faaliyetler gündelik yaşam ekseninde mekanın tümüne yayılacaktır.

4.4.3.3 Tarımı Geliştirme Amaçlı Özel Proje Alanı

Çorum il sınırları içinde yer alan ÖPA Boğazkale, Alaca ve Sungurlu ilçeleri ile bu yerleşimlerin aralarında kalan alanı kapsamaktadır. Bölge içinde, 3 ilçe merkezi dışında Evren, Büyükhırka, Höyük, Çopraşık, Yörüklü ve Kavşut beldeleri ile yaklaşık 200 adet de köy yerleşimi bulunmaktadır. Proje alanının toplam nüfusu yaklaşık 150.000'dir.

Bu alan, taşıdığı tarımsal potansiyeller doğrultusunda, tarım ve özellikle organik tarım açısından il için oldukça önemli bir bölge olarak geliştirilmesi öngörülen özel proje alanıdır.

ÖPA'nın sahip olduğu potansiyeller, gerek ulusal gerekse uluslararası ölçekte çok önemli olup, geliştirilmesi durumunda il ve bölge için önemli bir ekonomik girdi sağlayacağı tespit edilmiş ve bu yönde düzenlemelerin yapılması öngörülmüştür. Söz konusu bölgede, çeşitli bilimsel ölçümlerle organik tarım yapılacak alanlarla organik tarımın desteklenmesi, özellikle bu hattaki tarımsal gelişmenin desteklenmesi amaçlı Tarımsal Araştırmalar Enstitülerinin yapılandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda Sungurlu merkezli olmak üzere tarımsal üretime dayalı Ar-Ge birimleri önerilmiştir.

Uygulamanın, 01.12.2004 tarihinde kabul edilen 5.262 no'lu Organik Tarım Kanunu ile yasal çerçevesi çizilmiş ve 10.06.2005 tarihinde yayınlanan 25.841 no'lu yönetmelik ile esasları ve uygulanmasına yönelik kriterleri belirlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu kriterler ile yer seçimi, toprak, gübre, ekim ve dikim, bitki seçimi, hayvansal yem ve barınak, nakliye, işlenme, ambalaj, depolama, pazarlama vb. üretime ve ürüne yönelik aşamaların sınırları çizilmiş, tarım alanlarını ve ürünü kontrol edecek, tüm sürecin denetimini sağlayacak olan kuruluşların tanımı yapılmıştır.

Yapılacak bu çalışmada, sektörün kendi gelişimi içinde; üretim, ulaştırma, tanıtım ve organizasyonların birlikte değerlendirilmesi, tüm bu olguların alt bölge bütününde irdelenip, kullanıma yönelik kararların bu doğrultuda verilmesi esastır.

4.4.3.4 Doğal Afet Öncelikli Özel Proje Alanı

Tokat il sınırları içinde yer alan ÖPA; Erbaa, Niksar, Niksar ve Reşadiye İlçeleri ile bu yerleşimlerin aralarında kalan alanı kapsamaktadır. ÖPA içinde, 4 ilçe merkezi dışında, ilçelere bağlı 20'ye yakın belde ile yaklaşık 75 adet köy yerleşimi bulunmaktadır. Bölgenin toplam nüfusu yaklaşık 300.000'dir.

Alan, Kuzey Anadolu Fay hattı üzerinde yer almakla birlikte Erbaa ve Niksar gibi bölge için çok önemli ekonomik potansiyeller taşıyan ilçeleri de kapsamakta, bu açıdan önem arz etmektedir.

Bu ilçelerin, mevcut potansiyelleri doğrultusunda, doğal afet riski de göz önünde tutularak gelişmelerinin sağlanması, hem Tokat hem de bölge için hayli önemlidir.

4.5 MEVCUT PLANLARA VE PROJELERE İLİŞKİN KARARLAR

Çevre Düzeni Planı kapsamında mevcut plan ve projeler değerlendirilmiş ve ilke kararları doğrultusunda uygulamaya konulmuştur. Bu süreçte alınan plan kararları şunlardır:

- Mevcut kentsel yerleşmelere dair onanmış nazım ve uygulama imar planları kurum görüşleri, bu plan kapsamında yapılan nüfus projeksiyonları, yerleşilebilirlik analizi ile iktisadi ve toplumsal gelişme kararları doğrultusunda incelenmiştir. 1/100.000 plan paftasında onanlı imar plan sınırları işlenmekle beraber, değerlendirme sonucu uygun görüş oluşturulmayanlara “irdelenecek” şeklinde lejant verilmiştir. İlgili yerleşmeler, bu plan kararları doğrultusunda yapılacak detaylı analiz çalışmaları, yenilenecek ilgili kurum ve kuruluş görüşleri ve sektörel gelişme stratejileri doğrultusunda; gerek görüldüğü durumda onanlı nazım ve uygulama imar planlarında revizyona gidecektir.
- Planlama Bölgesi sınırlarında mevcut onanlı 1/50.000 ölçekli Samsun Metropolitan Alanı ÇDP, 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı ve revizyonları değerlendirilmiş; kurum ve kuruluş görüşleri doğrultusunda bu plan kararlarına uygun olarak aktarılmıştır.
- Bölgeye yönelik büyük ölçekli ulusal ve uluslararası projeler analiz aşamasında “Bölgeye Yönelik Projeler” başlığı altında incelenmiş, açılım paftaları üretilmiş ve buna dair ilgili plan hükümleri ve plan kararları alınmıştır.
- Analiz aşamasında “Yasal ve Yönetmelik Yapı” başlığı altında planlama yaklaşımını ve sürecini etkileyen tüm yasal çerçeve, ilgili kanun, kurum ve kuruluşlar, uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte incelemeye tabi tutulmuştur

4.6 SEKTÖREL GELİŞME KARARLARI VE YEREL EKONOMİK KALKINMA

Planlama çalışması kapsamında mevcut sorun ve potansiyellerden hareketle, Bölge'nin kendi ihtiyaçlarını karşılayacak ve bununla birlikte ulusal/uluslararası alanlarda etkin hale gelebileceği iktisadi kalkınmaya yönelik kararlar geliştirilmiştir. Bu kapsamda sektörlere yönelik temel ilke kararları alınmış, mevcut potansiyeller değerlendirilerek alt ölçeklerde bölgesel olarak başat/lokomotif sektörler tespit edilmiş, bu sektörlerin üretim, pazar, ulaştırma, tüketim ilişkileri kurgulanmıştır. Bununla birlikte tüm yerleşmelerde tarım, sanayi, hizmetler ve inşaat sektörlerinin iktisadi gelişimi desteklenecek ve planın genel ilke ve stratejileri kapsamında teşvik edilecektir.

Planlama çalışması kapsamında mevcut sorun ve potansiyellerden hareketle, Bölge'nin kendi ihtiyaçlarını karşılayacak ve bununla birlikte ulusal/uluslararası alanlarda etkin hale gelebileceği iktisadi kalkınmaya yönelik kararlar geliştirilmiştir. Bu kapsamda sektörlere yönelik temel ilke kararları alınmış, mevcut potansiyeller değerlendirilerek alt ölçeklerde bölgesel olarak başat sektörler tespit edilmiş, bu sektörlerin üretim, pazar, ulaştırma, tüketim ilişkileri kurgulanmıştır. Tüm yerleşmelerde tarım, sanayi, hizmetler ve inşaat sektörlerinin iktisadi gelişimi desteklenecek ve planın genel ilke ve stratejileri kapsamında teşvik edilecektir.

4.6.1 Tarım Sektörüne Yönelik Temel Kararlar

Planlama çalışması ile tarımsal üretimin etkin ve verimli hale gelmesine yönelik politika ve kararlar üretilirken, aynı zamanda tarımsal sanayinin de hammadde ile ilişkisinin kurularak geliştirilmesine öncelik verilmiştir. Bununla birlikte, tarımsal pazarın yeniden yapılandırılması ve çiftçilerin ekonomik ve mesleki örgütlenmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Planlama Bölgesi'nde mevcut alanın büyük çoğunluğu 1. ve 2. sınıf tarım toprağıdır. Planda mevcut 1. ve 2. sınıf tarım arazileri ve sulu tarım alanları nitelikli tarım arazileri olarak değerlendirilmiştir.

Planlama bölgesinde tarım sektörünün en önemli sorunu, tarımsal işletmelerin parçacıl, dağınık ve küçük aile işletmeleri şeklinde olan yapısıdır. Bu durum tarım toprağının ekonomik bütünlüğünü ve verimliliğini düşürmektedir. Bu bağlamda tarım arazilerinde toplulaştırmaya gidilecektir. Kırsal alanda ürün temelli üretici birlikleri ve kooperatifler desteklenirken, çok sayıda kooperatiflerin geliştiği yerleşmelerde kooperatif birliklerinin oluşturulması önerilmiştir.

Arazi toplulaştırması, 3.7.2005 tarihinde kabul edilen 5403 sayılı Toprak Koruma Ve Arazi Kullanım Kanunu'nun 17. maddesinde yer almaktadır. Buna göre, tarımsal arazinin sulama yöntemlerinin uygulanmasını, toprak koruma önlemlerinin alınmasını güçleştirecek ve tarımsal verimliliği etkileyecek kadar küçülmüş, biçimleri bozulmuş ya da dağılmış olan tarım topraklarının birleştirilmesi, biçimlerinin değiştirilmesi ve amaca uygun olarak yeniden düzenlenmesidir.

Arazi toplulaştırmanın gerçekleştirilmesi halinde, tarım topraklarının sulama oranları artacak, tarım tekniklerinin uygulaması kolaylaşacak, tarım işletmelerinde işgücü tasarrufu ve net gelir artışı sağlanacaktır. Toplulaştırma çalışmaları ile ilgili usul ve esaslar tüzükle düzenlenecektir.

Aynı zamanda tarımsal alanların merkezlerinde Ar-Ge birimleri kurularak ürün verimlilik ve çeşitliliğinin artırılmasına dair çalışmalar sürekli kılınacaktır. Tarımsal arazilerde toprağın ihtiyacının üstünde miktarlarda ve yanlış yöntemlerle kullanılan gübre ve kimyevi maddeler optimum seviyelere getirilecektir. Bölgede uygun alanlarda erkenci ve geç dönem ürün üretimi için örtü altı tarım ve seracılık uygulamaları teşvik edilecektir.

Planlama aşamasındaki sulama projelerinin uygulanması ve bununla birlikte sulama kooperatiflerinin etkinleştirilmesi, belirlenen tarım alanlarında üretimi daha etkin hale getirecektir.

Baskın bulunan buğday, şekerpancarı, mısır, tütün, üzüm ve nohut üretimi de desteklenmekle birlikte; özellikle şekerpancarına 4634 sayılı Şeker Kanunu'na göre Şeker üretimi ve arzında istikrarı sağlamak amacıyla pazarlanacak şeker miktarına dönemsel olarak kotalar getirilmektedir. Şekerpancarı ve tütün'e getirilen bu kotalar ile birlikte üretici yem bitkileri, Meyvecilik ve Yağlık ürünler yetiştiriciliğine yönlendirilecektir.

Bununla birlikte planlama çalışmasında yerel ekonomik kalkınma ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla iyi tarım uygulamaları, organik tarım faaliyetleri teşvik edilecektir.

Organik tarım, üretimde kimyasal girdi kullanmadan, üretimden tüketime kadar her aşaması denetlenen kontrollü ve sertifikalı tarımsal üretim biçimidir. Ekolojik açıdan faydalı olmakla birlikte ekonomik anlamda da, gelişen dış pazar kapsamında ihracat olanakları göz önüne alındığında öne çıkan organik tarım, hayvancılık ve su ürünlerini de içine alan, gelişmekte olan bir üretim alternatifidir. Planlama bölgesi illerinin tarım master raporlarında da önerildiği gibi, iyi tarım uygulamaları, organik tarımın yaygınlaştırılması, öncelikli tarım politikası olarak benimsenmeli, geçiş sürecini hızlandıracak yönetim mekanizmaları geliştirilmelidir.

Uygulamanın, 01.12.2004 tarihinde kabul edilen 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu ile yasal çerçevesi çizilmiş ve 10.06.2005 tarihinde yayınlanan 25841 sayılı yönetmelik ile organik tarımın esasları ve uygulanmasına yönelik kriterleri belirlenmiş

bulunmaktadır. Söz konusu kriterler ile yer seçimi, toprak, gübre, ekim ve dikim, bitki seçimi, hayvansal yem ve barınak, nakliye, işleme, ambalaj, depolama, pazarlama vb. üretime ve ürüne yönelik aşamaların sınırları çizilmiş, tarım alanlarını ve ürünü kontrol edecek, tüm sürecin denetimini sağlayacak olan kuruluşların tanımı yapılmıştır.

Bölge içinde üretimi yapılan tüm tarım ve hayvancılık ürünleri, potansiyel bir organik üründür. Bu potansiyelin değerlendirilmesi, toprak, çevre ve su kaynaklarının kalitesine, kullanılan kimyasal araçların varlığına, üretim alanın çevresel sorunlara, sanayi tesislerine, atık alanlarına olan uzaklığına bağlıdır. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının yetki verdiği Kontrolör ve Sertifikasyon Kuruluşları, üreticinin başvurusu üzerine üretim alanının organik üretime uygunluğuna, alan ve çevre üzerinde yaptıkları kontroller sonucu karar verir.

Bu bağlamda tespit edilen alanda, Sungurlu, Alaca ve Uğurludağ'daki tarım alanları, Bölgesel Organik Tarım Merkezi, Samsun Bafra ve Çarşamba ilçeleri İyi Tarım Uygulamaları için Öncelikli bölgesel Tarım Merkezi olarak kabul edilmiştir. Aktif fay hattının da bu bölgeden geçiyor olması bu bölgede sanayi alanı geliştirmek yerine tarımsal üretimi teşvik etmeyi destekler niteliktedir. Bu bağlamda Sungurlu'da tarımsal araştırma-geliştirme birimleri yapılandırılmıştır. Bu bölgenin dışında, Mecitözü ilçesi de organik tarım açısından önemli potansiyellere sahip olup, bu sektörün geliştirilmesi öngörülen yerleşmelerden biridir.

Çorum ili sınırlarında belirlenen alanın dışında, Tokat ili de organik tarım açısından önemli potansiyeller barındırmaktadır. Özellikle Erbaa, Niksar, Reşadiye ve Başçiflik ilçelerinin de içinde bulunduğu Kelkit Vadisi ile Artova, Almus, Yeşilyurt ve Sulusaray ilçeleri önemli tarım alanları ile organik tarımın gerçekleştirilebileceği ilçeler olarak öne çıkmaktadır. Bu yerleşmelerde de Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından bu sektörün gelişimi yönünde yapılacak çalışmalar, ilçelerin kalkınmaları açısından son derece önem arz etmektedir.

Söz konusu bölgelerde, çeşitli bilimsel ölçümlerle organik tarım yapılacak alanlar belirlenecek ve organik tarımın desteklenecektir. Özellikle bu hattaki tarımsal gelişmenin desteklenmesi amaçlı Tarımsal Araştırmalar Enstitülerinin artırılması gerekmektedir. Bu enstitüler;

- Bölgede tarımsal araştırma-geliştirme faaliyetlerinde bulunacak,
- Organik tarım için gerekli olan toplumsal altyapının oluşturulması için toplumsal katılımı öncelikli gören sürekli eğitim programlarının hayata geçirilmesini sağlayacak,
- Hastalık ve zararlılara karşı kullanılacak olan maddelerin organik tarım yönetmeliğindeki tanımı dahilinde gerçekleştirecek,
- İlgili tarafların bilgi ve katılımının sağlanması ve bu sürece işletilmesi sırasında da özen gösterilmesini sağlayacak (bilgi-katılım-işbirliği),
- Elde edilen ürün için pazarların araştırılması konularında üreticiye ve üretim sürecine yardımcı ve destek olacaktır.

Plandaki mera alanları verimlilik değerlendirmelerine göre kullanılacak ve ıslah edilecektir. Mera alanlarında hayvancılık faaliyetleri desteklenecektir. Bununla birlikte özellikle süt üretimine dayalı sanayinin pazar alanı da genişletilerek artırılması sağlanacaktır. Hayvancılığın gelişebilmesi için kaba yem üretimi desteklenecektir.

4.6.2 Ormancılık Sektörüne Yönelik Temel Kararlar

Orman arazilerinde orman vasfını yitirmiş ağaçsız bölgelerin sürdürülebilir geri kazanımının sağlanabilmesi için “sosyal ormancılık” modeli uygulanacaktır. İlçe Tarım Müdürlükleri ile çiftçiler arasında kurulacak iş birliği ile bölgede hem ağaçlandırma çalışmaları yapılacak hem de kırsal alanın kalkınmasına yardımcı olunacaktır.

Diğer yandan orman işletmelerinin gelişmemiş olması ve işletmelerin ormanlara uzak alanlarda bulunması potansiyelin değerlendirilmesi önünde engel teşkil etmektedir. Bu nedenle orman sanayi gelişimi için Çorum ilinin kuzeyinde ve Tokat doğusunda ise orman sanayisini destekleyecek proje alanı öngörülmüştür. Çorum’da Kargı ilçesinde, Tokat’ta da Almus ve Artova ilçelerinde, Samsun’da Vezirköprü, Alaçam, Ayvacık, Ladik ve Asarcık ilçelerinde ormancılık ve orman ürünlerine dayalı sanayi gelişecektir.

Orman alanlarında meydana gelebilecek tahribatın en aza indirilmesi ve oluşan zararların telafi edilmesi için yapılması zorunlu olan alt ölçekli planlarda belirlenmelidir.

Çorum ilinin kuzeyinde orman alanlarının geniş ve kullanılabilir olması orman işletmeciliğinin geliştirilmesi için bir fırsat oluşturmaktadır. Bu nedenle Kargı ilçesine yapılacak olan orman işletmesi hem var olan potansiyelin değerlendirilmesini sağlayacak hem de ilçe ekonomisini geliştirecektir. Ancak bu işletme ile meydana gelecek orman tahribinin minimuma indirilmesi ve telafi edilmesi için uygulama ve işletme stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda yapılması gerekli olan alt ölçek planlama çalışmaları ile karar üretilmesi zorunlu hale gelmektedir.

4.6.3 Hayvancılık Sektörüne Yönelik Temel Kararlar

Plandaki mera alanları verimlilik değerlendirmelerine göre kullanılacak ve ıslah edilecektir. Mera alanlarında hayvancılık faaliyetleri desteklenecektir. Bununla birlikte özellikle süt üretimine dayalı sanayinin pazar alanı da genişletilerek artırılması sağlanacaktır. Hayvancılığın gelişebilmesi için kaba yem üretimi arttırılacaktır. Bu bağlamda Çarşamba, Kavak, Alaçam, Bafra, Niksar, Yeşilyurt ve Laçın ilçelerinde hayvancılık faaliyetleri ve hayvansal üretime dayalı endüstriyel üretim lokomotif sektör olarak ön plana çıkacaktır.

Planlama bölgesinde büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın sürdürülmesi yanında; son yıllarda yükselişe geçen arıcılık, tavukçuluk ve balıkçılığın da geliştirilmesi çalışmaları yapılacaktır. Arıcılıkla ilgili olarak orman ve flora bakımından zengin alanlar öne çıkarılmakta olup balıkçılık açısından planlama bölgesi kapsamında tek kıyısı olan Samsun ili ve çevresi yerleşimleri seçilmiştir. Samsun’da Ladik, Havza, Tokat’ta da Reşadiye, Çorum’da Alaca ve Bayat ilçelerinde arıcılık sektörü desteklenecektir. Kurulan birlikler ile bu üretim şekilleri canlanacak ve bölge ekonomisine girdi arttırılacaktır. Ayrıca hayvansal üretimin çeşitlenmesi kapsamında üretim ve ürün yönünden daha cazip olan türlerin teşviki desteklenmektedir.

4.6.4 Sanayi Sektörüne Yönelik Temel Kararlar

ÇDP kapsamında yapılan analiz ve sentez çalışmaları doğrultusunda Planlama Bölgesinin gelişimi imalat sanayi ve buna paralel olarak hizmetler sektörünün gelişimine bağlıdır. Yine plan kapsamında yerleşmelerin gerek hammaddeye bağlı, gerekse hammaddeye bağımlı olmayan endüstriyel üretimine yönelik mekansal ve stratejik kararlar alınmıştır. Alınan ulaşım kararları ile birlikte hammadde-üretim-pazarlama ilişkileri kurulmuştur. Bölgesel ölçekte sanayi üretiminin çeşitlilik kazanması, yenilikçi endüstrilerin desteklenmesi, yukarıdaki bölümlerde de açıklandığı gibi bölgenin ana geçim kaynağı olan tarımsal üretimin işlenmesi, araştırma-geliştirme faaliyetleri ile üretimin

niteliğinin geliştirilmesi gibi ilkesel kararlar alınmıştır. İlçe künyelerinde sanayi sektörüne yönelik alınan kararlar, o ilçenin iktisadi gelişimindeki başat sektörü göstermektedir. Bu, ilgili yerleşmelerde diğer sektörlerin gelişmesinin önünde bir engel teşkil etmemektedir.

Planlama bölgesinde Bölgesel Merkez olarak belirlenen Samsun ilinin makine, kimya, gıda ve madencilik sanayilerinde geliştirilmesi öngörülmüştür. Ülkenin tek bakır izabe tesisi olan Karadeniz Bakır İşletmelerinde işlenen madenin makine sanayinde kullanılabilir duruma getirilmesi için işletmenin geliştirilmesi ve yeni yatırımların teşvik edilmesi kararlaştırılmıştır.

Samsun Serbest Bölgesi ve limanı arasında kurulan ilişki ile ürünlerin uluslararası piyasaya sunulması sağlanmalıdır. Bölgenin demiryolu bağlantısı ile Doğu Karadeniz Bölgesi bakır madenleri ve Çamburnu bakır konsantre tesisi ile bağlantısının sağlanması Karadeniz Bakır İşletmesinin hammadde ile bağlantısını sağlayacak, Amasya-Çorum-Ankara demiryolu bağlantısı ile pazar alanlarına erişimini sağlayacaktır.

Bölgenin ve Samsun ilinin sahip olduğu tarım alanları ve ürün çeşitliliği gıda sanayinin gelişmesini sağlayacak niteliktedir. OSB ile sanayi altyapı sorununun çözülmesi de sanayi yatırımlarının gelişmesini sağlayacaktır. Samsun, Bafra,Çarşamba ve Kavak OSB'lerinin geliştirilmesi ise il ve bölge ekonomisi için önemlidir.

Bafra ve Çarşamba ilçelerinin sahip oldukları tarım potansiyelleri bu alanlarda tarıma dayalı sanayi sektörünün gelişmesi açısından önemli bir potansiyel olup geliştirilmeye uygundur. Bu ilçelerde yapılacak teşviklerle hem sektör gelişecek hem de yeni yatırım merkezleri oluşacaktır. Gıda sanayi ile ilişkili olan dolaylı ürünlerin geliştirilmesini öngören gıda paketleme gibi farklı alt ürün geliştirme yöntemleri de denenebilir durumdadır. Yine Kavak ilçesi de sahip olduğu tarımsal ve hayvansal ürün potansiyeli sebebiyle sanayi açısından desteklenmesi gerekli yerleşmelerin başında gelmektedir.

Çorum ili Sungurlu, Bayat, Uğurludağ, İskilip, Alaca ve Merkez ilçede geliştirilmesi öngörülen Organik Tarım alanları hem toprağın sürdürülebilirliğinin sağlanmasında hem de tarım sektörünün sanayi sektörüne girdisinin arttırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan Sungurlu ve Merkez ilçelerde geliştirilen tarıma dayalı sanayinin ulaşım ve alt yapı bakımından geliştirilmesi il ekonomisinin gelişmesini sağlayacaktır. Ayrıca bu sanayi ürünlerinin karayolu ve demiryolu ile Ankara ve Samsun pazarına aktarılması sektörün gelişmesini tetikleyecek bir başka faktördür. Bununla beraber Osmancık ilçesinde taş ve toprağa dayalı sanayi desteklenecektir.

Tokat İli Tokat il merkezinin kademelenme açısından benzerlik gösterdiği Turhal ilçesi ile birlikte sanayi sektöründe gelişme göstermesi öngörülmektedir. Tokat il merkezinin jeolojik açıdan sakıncalı bir zemin üzerinde bulunması nedeniyle zemin açısından daha güvenli olan Turhal ilçesinin tarıma dayalı sanayide lokomotif ilçe olması sağlanacaktır. Turhal'da bulunan Turhal Şeker Fabrikası bölgesel açıdan en önemli işletmedir. Tarımsal ürün çeşitliliğinin çok olması tarıma dayalı sanayi sektörünün geliştirebilir olmasını sağlamaktadır. İl genelinde ilçelere yönelik tarıma dayalı sanayinin gelişim merkezleri belirtilmiştir. Bununla beraber Erbaa ilçesinde taş ve toprağa dayalı sanayi desteklenecektir.

4.6.5 Madencilik Sektörüne Yönelik Temel Kararlar

Tokat ili Reşadiye ilçesi sınırları içinde önemli miktarda Bentonit rezervi bulunmaktadır. Kimya, ilaç, seramik ve kağıt sanayi gibi endüstri alanlarında önemli bir üretim girdisi olan bentonit madeni, Reşadiye ilçe sınırları içinde yaklaşık 6.500.000

tonluk bir rezerv barındırmaktadır. Maden rezervlerinin Tokat ve Samsun üst kademe merkezlerine yakın olması ise pazar alanlarına erişilebilirlik açısından önemli bir potansiyel taşımakta olup bölge ekonomisi açısından da önemli bir girdi sağlamaktadır. Maden alanlarının yerleri ve üretim biçimi kararı ise alt ölçekli planlarla belirlenecektir.

Bununla beraber Erbaa ilçesi de maden açısından önemli potansiyellere sahip olup, bu sektörün gelişmesi yönünde arazi kullanım kararlarının alt ölçekli planlarda gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

Sulusaray ilçesinde krom madeni önemli miktarda ve yüksek tenörde bulunmakta ve halihazırda işletme ruhsatı alınmış durumdadır.

Turhal ilçesinde çıkartılmakta olan mermer ve antimuan madenleri de hâlihazırda çıkartılmakta ve işletilmektedir.

Çorum ili Dodurga ilçesinde işletilmekte olan linyit ocağı planda korunarak Bayat ilçesindeki linyit madeni de işletmeye açılmasına karar verilmiştir. İskilip ilçesi sınırlarında yer alan granit madenin de çıkartılarak ekonomiye kazandırılması ve merkez ilçe sınırlarında çimento hammaddesi olan kil ve tras alanının da işletmeye açılması planda belirlenmiştir. Üst ölçek karar olarak bu madenlerin ve ilçelerin Çorum ve bölge merkezi olan Samsun ile ilişkisi sağlanmış ayrıca Çorum ili üzerinden Ankara demiryolu bağlantısı sağlanmıştır.

Çorum'un kuzeyindeki kil ve tras alanlarının değerlendirilerek çimento sanayiye kazandırılmasına karar verilmiştir. Bunun yanında Bayat'ta çıkarılacak linyit madeni de İskilip üzerinden Çorum'a aktarılıp işlenecektir.

Samsun merkez ilçe, yakınlarında yer alan bakır madeni işletmesi planda korunmuş ve Karadeniz Bakır İşletmeleri'nin geliştirilerek bölgenin önemli bir gelir kaynağı olması sağlanmıştır.

Ayrıca Kavak ilçesi de il içinde önemli maden potansiyeli olan yerleşmelerden biri olup, bu sektörün gelişmesi yönünde Kavak ilçesinde madene yönelik sanayi alanı belirlenmiştir.

4.6.6 Turizm Sektörüne Yönelik Temel Kararlar

Turizm sektörünün gelişimi Planlama Bölgesinin geleceği açısından oldukça önemlidir. Nitekim analiz ve sentez çalışmalarında bölgenin tüm turizm türleri, turistik ürünleri, turist profilleri, yatırımlar ve tesisleşme incelenmiş sektörün sorun ve potansiyelleri ortaya konulmuştur. Ekolojik, tarihi, arkeolojik, kültürel özellikleriyle önem arz eden bütün turistik ürünlerin mutlak korunmasını ve geliştirilmesini sağlamak hedeflenmiş, bu bağlamda yatırım kararları alınmıştır. ÇDP kapsamında turizme yönelik ilkesel kararlar alınmış, noktasal stratejiler üretilmemiştir. Turizm sektörü bütüncül olarak düşünülüp, farklı turizm türlerinin ve çeşitli koridorların bir arada ele alınması gerekliliğinden dolayı Özel Proje Alanları oluşturulmuştur. Yukarıda detayları açıklanan bu alanlar için bir yönetim ve uygulama birliği öngörülmüştür. Ancak Bölgenin potansiyelleri elbetteki Özel Proje alanları ile sınırlı değildir. Dolayısıyla ÖPA dışında kalan bölgeler içerisinde de ilkesel ve olarak alınan turizm kararları geçelidir. İlçe künyelerinin bazılarında yerleşmelerin bölgesel açıdan ön plana çıkan turizm potansiyellerine değinilmiştir.

Dünyada turizm çeşitliliği ve uygulamalarında çok sayıda farklılaşma görülmektedir. Turizmde değişen tanım ve uygulamalarla kavram tek başına açıklayıcı olmamakta, yaklaşık 17 alt türden oluşan bir sektöre gönderme yapmaktadır. Bu geniş yelpazede sağlık ve termal turizminden, kuş gözlemciliğine kadar çok farklı alanlara

rastlamak mümkündür. Bu durum farklı coğrafya, kültür, gelir seviyesi ve millete mensup toplumların yerel fırsatlarını yaratması ve kullanması bakımından önemli bir gelişme olarak nitelendirilebilir. Özellikle eko-turizm kavramının ortaya çıkması ve yaygınlaşması Türkiye gibi çok çeşitli ekolojik özellikleri barındıran ülkeler için de büyük bir avantaj sağlamıştır. Bunun yanında Türkiye'deki genel gelişme eğilimi, turizm anlamında, 80'li yıllar sonrasında hızla önem kazanan kıyı turizmi olduğundan, eko – turizm ve diğer alternatif turizm çeşitleri ve potansiyelleri ülkede yeteri kadar kullanılamamaktadır.

Planlama bölgesinde uygulamaya konacak turizm çeşitleri; özgün nitelikte sulak alanlarda eko-turizm, doğal kaynaklara yönelik bir şekilde ortaya çıkan sağlık – termal turizm faaliyetleri ile uluslar arası nitelikte tarihi birikimlerin yoğunlaştığı bölgede kültür turizmi şeklinde planlanmıştır.

Bu anlamda Samsun ili, Planlama Bölgesinde sahip olduğu konum itibariyle ön plana çıkan bir kent olarak göze çarpmaktadır. Üstlendiği endüstriyel ve enformatik lider pozisyonu itibariyle, bölgenin lokomotifi olma özelliği taşımaktadır. İlin 1920'li yıllarda Cumhuriyet mücadelesi içinde bulunduğu pozisyon itibariyle dönemin en önemli simgelerinden biri olması da ilin turizm yönünden avantajlarını arttırmış; hem yerli, hem de yabancı turistler bakımından ilgi odağı olmasını sağlamıştır.

Tüm bunların yanında, plan kararları doğrultusunda ilin Havza, Lâdik ve Vezirköprü ilçelerinde sahip olduğu zengin doğal ve termal kaynaklar ile eski kültürlerle ait yerleşimleri barındıran Dündartepe ve İkiztepe Ören yerleri önemli turistik değerler olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte Bafra ve Çarşamba ilçelerinin kuzey bölgesinde yer alan RAMSAR Sözleşmesi'yle sınırları belirlenen alanlar, nadir rastlanan özellikte flora ve faunaya sahip sazlık ve kumul alanlar ile Özel Bitki Alanı (ÖBA) olarak belirlenen bölgeleriyle ekolojik anlamda uluslararası önem sahibi bir Doğal Sit Alanı ve Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahası'dır.

Bafra'nın kuzeyinde yer alan kuş gözlem alanı da turistik anlamda ilgi odağı olacak konumdadır. Ancak ilin sahip olduğu bu özellikli doğal kaynaklar bölgenin hemen güneyinde yer alan 1. ve 2. sınıf tarım topraklarının tehdidi altındadır. Bu nedenle bölgede sulamanın kontrollü yapılması ve suni gübre kullanılmaması gerekmektedir.

Tokat ilinde iki adet termal kaynak barındıran Reşadiye ve Sulusaray ilçeleri ile birlikte ilçe sınırları içinde arkeolojik ve doğal sit alanı bulunduran Turhal ve kentsel sit alanına sahip Zile ilçeleri, ildeki önemli turizm potansiyeline sahip bölgeler olarak belirlenmiştir. Plan kapsamında Zile'de tarihi kent dokusu koruma kararları dahilinde turizm açısından değerlendirilirken, bu alanlarda pansiyonculuk uygulamaları ile hem konaklama sorunu çözülmeye çalışılırken hem de il ekonomisine katkı sağlanacaktır.

Planlama bölgesindeki bir diğer il olan Çorum ili ise, uluslar arası ölçekte önem taşıyan Hitit uygarlığı kalıntıları ve şehirleri ile bu başlık altında çok önemli bir yer doldurmaktadır. Boğazkale'de yer alan Hattuşaş Örenyeri, zengin kültürü ile etkili bir çekim noktası oluşturmaktadır. Bu bölge için plan kararı olarak ilçe civarı ve merkezinde altyapı tesislerinin geliştirilmesi kararı getirilmiştir.

Kargı ilçesinde yaban hayatı koruma sahası ile Çatak Tabiat Parkı, ildeki nitelikli doğal alanlardır.

Ayrıca, Çorum'da Gazi Üniversitesi'nden ayrılarak kurulan Hitit Üniversitesi'nde, bölgedeki özellikli arkeolojik alanlarda araştırma çalışmalarının yürütülmesi için arkeoloji bölümünün kurulması önerilmiştir. Bununla birlikte Boğazkale merkezli olmak üzere ekomüzececilik anlayışı ve faaliyetleri desteklenecektir.

Bunlarla birlikte Planlama Bölgesi'nde çevre koşullarının diğer plan kararları ve uygulamaları gereği iyileştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması turizm sektörünün etkili şekilde varlığını devam ettirmesinde etkili olacaktır.

4.7 NÜFUS

Aşağıdaki tabloda belde yerleşmelerinin 2026 yılına yönelik kentsel alt ve üst nüfus tahminleri verilmektedir.

Tablo 6: Beldelerin Mevcut Nüfusları ve 2026 Yılı Nüfus Tahminleri

YERLEŞMELER		MEVCUT DURUM			2026 YILI PROJEKSİYON		
		Toplam Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus Alt Sınır	Kentsel Nüfus Üst Sınır
SAMSUN	Samsun / ATAKENT	5.064	100	5.064	100	6.290	7.761
	Samsun / KURUPELİT	5.362	100	5.362	100	6.660	8.217
	Samsun / YEŞİLKENT	5.272	100	5.272	100	6.548	8.079
	Samsun / TAFLAN	3.301	100	3.301	100	4.100	5.059
	Samsun / ALTINKUM	5.638	100	5.638	100	7.003	8.640
	Samsun / ÇATALÇAM	3.228	100	3.228	100	4.009	4.947
	Bafra / ÇETİNKAYA	2.758	100	2.758	100	3.162	3.812
	Bafra / DOĞANCA	3.169	100	3.169	100	3.633	4.380
	Bafra / İKİZPINAR	1.667	100	1.667	100	1.911	2.304
	Bafra / KOLAY	2.421	100	2.421	100	2.775	3.346
	Çarşamba / HÜRRİYET	2.765	100	2.765	100	3.372	4.215
	Çarşamba / DİKBIYIK	2.154	100	2.154	100	2.627	3.284
	Çarşamba / AĞCAGÜNEY	2.552	100	2.552	100	3.112	3.890
	Çarşamba / ÇINARLIK	2.655	100	2.655	100	3.238	4.047
	Havza / BEKDİĞİN	938	100	938	100	1.227	1.402
	Havza / ILICA	1.277	100	1.277	100	1.670	1.909
	19 Mayıs / DEREKÖY	2.611	100	2.611	100	3.236	3.843
	19 Mayıs / YÖRÜKLER	2.447	100	2.447	100	3.033	3.601
	Tekkeköy / AŞAĞIÇINIK	3.262	100	3.262	100	4.007	4.847
	Tekkeköy / BÜYÜKLÜ	2.946	100	2.946	100	3.619	4.377
Tekkeköy / KUTLUKENT	8.848	100	8.848	100	10.868	13.147	
Terme / AMBARTEPE	3.075	100	3.075	100	3.722	4.653	

YERLEŞMELER	MEVCUT DURUM			2026 YILI PROJEKSİYON			
	Toplam Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus Alt Sınır	Kentsel Nüfus Üst Sınır	
Terme / BAZLAMAÇ	2.970	100	2.970	100	3.595	4.494	
Terme / EVCİ	4.906	100	4.906	100	5.939	7.424	
Terme / GÖLYAZI	2.127	100	2.127	100	2.575	3.219	
Terme / HÜSEYİNMECİT	2.716	100	2.716	100	3.288	4.110	
Terme / KOCAMAN	2.643	100	2.643	100	3.199	3.999	
Terme / KOZLUK	2.489	100	2.489	100	3.013	3.766	
Terme / SAKARLI	4.328	100	4.328	100	5.239	6.549	
Terme / SÖĞÜTLÜ	2.036	100	2.036	100	2.465	3.081	
Vezirköprü / NARLISARAY	3.252	100	3.252	100	3.891	4.596	
Vezirköprü / GÖL	3.627	100	3.627	100	4.340	5.126	
TOKAT	Tokat / BÜYÜKYILDIZ	2.209	100	2.209	100	2.440	2.845
	Tokat / ÇAT	2.729	100	2.729	100	3.015	3.515
	Tokat / EMİRSEYİT	1.992	100	1.992	100	2.201	2.566
	Tokat / KEMALPAŞA	1.981	100	1.981	100	2.189	2.551
	Tokat / GÜRYILDIZ	2.964	100	2.964	100	3.274	3.817
	Tokat / ÇAMLİBEL	1.548	100	1.548	100	1.710	1.994
	Tokat / AKBELEN	2.249	100	2.249	100	2.485	2.897
	Tokat / AVLUNLAR	2.546	100	2.546	100	2.813	3.279
	Tokat / YAĞMURLU	1.667	100	1.667	100	1.842	2.147
	Almus / AKARÇAY	3.195	100	3.195	100	3.675	4.630
	Almus / ATAKÖY	2.581	100	2.581	100	2.969	3.741
	Almus / BAĞTAŞI	1.872	100	1.872	100	2.153	2.713
	Almus / CİHET	3.078	100	3.078	100	3.540	4.461

YERLEŞMELER	MEVCUT DURUM			2026 YILI PROJEKSİYON		
	Toplam Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus Alt Sınır	Kentsel Nüfus Üst Sınır
Almus / ÇEVRELİ	3.854	100	3.854	100	4.433	5.586
Almus / DİKİLİ	2.125	100	2.125	100	2.444	3.080
Almus / GÖLGELİ	1.719	100	1.719	100	1.977	2.491
Almus / GÖRÜMLÜ	2.133	100	2.133	100	2.453	3.091
Almus / KINIK	1.946	100	1.946	100	2.238	2.820
Almus / ORMANDIBİ	3.693	100	3.693	100	4.248	5.352
Artova / ÇELİKLİ	2.751	100	2.751	100	3.217	4.572
Başçiftlik / KARACAÖREN	3.071	100	3.071	100	3.689	4.841
Başçiftlik / HATİPLİ	2.911	100	2.911	100	3.496	4.589
Erbaa / AKÇA	2.330	100	2.330	100	2.710	2.988
Erbaa / DEĞİRMENLİ	2.212	100	2.212	100	2.573	2.837
Erbaa / KOÇAK	2.888	100	2.888	100	3.359	3.704
Erbaa / TANOBA	1.734	100	1.734	100	2.017	2.224
Erbaa / KARAYAKA	4.484	100	4.484	100	5.216	5.751
Erbaa / GÖKAL	4.910	100	4.910	100	5.711	6.297
Erbaa / ÜZÜMLÜ	2.665	100	2.665	100	3.100	3.418
Niksar / GÜNEBAKAN	2.598	100	2.598	100	3.037	3.410
Niksar / KUYUCAK	2.226	100	2.226	100	2.602	2.921
Niksar / SERENLİ	2.540	100	2.540	100	2.969	3.334
Niksar / YAZICIK	3.366	100	3.366	100	3.935	4.418
Niksar / YOLKONAK	3.230	100	3.230	100	3.776	4.239
Niksar / ÖZALAN	2.184	100	2.184	100	2.553	2.866
Niksar / GÖKÇELİ	2.554	100	2.554	100	2.986	3.352

YERLEŞMELER	MEVCUT DURUM			2026 YILI PROJEKSİYON		
	Toplam Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus Alt Sınır	Kentsel Nüfus Üst Sınır
Niksar / GÜRÇEŞME	3.026	100	3.026	100	3.538	3.971
Pazar / DEREKÖY	1.993	100	1.993	100	2.357	2.946
Pazar / ÜZÜMÖREN	6.800	100	6.800	100	8.041	10.052
Reşadiye / BAYDARLI	4.959	100	4.959	100	5.743	6.570
Reşadiye / BÜŞÜRÜM	2.394	100	2.394	100	2.772	3.172
Reşadiye / ÇEVRECİK	2.844	100	2.844	100	3.293	3.768
Reşadiye / CİMİTEKKE	4.087	100	4.087	100	4.733	5.415
Reşadiye / DEMİRCİLİ	2.537	100	2.537	100	2.938	3.361
Reşadiye / HASANŞEYH	6.573	100	6.573	100	7.612	8.708
Reşadiye / KIZILCAÖREN	3.912	100	3.912	100	4.530	5.183
Reşadiye / KUZBAĞI	2.283	100	2.283	100	2.644	3.025
Reşadiye / NEBİŞEYH	3.001	100	3.001	100	3.475	3.976
Reşadiye / SOĞUKPINAR	2.036	100	2.036	100	2.358	2.697
Reşadiye / YOLÜSTÜ	3.644	100	3.644	100	4.220	4.828
Reşadiye / BEREKETLİ	5.238	100	5.238	100	6.066	6.939
Reşadiye / BOZÇALI	7.402	100	7.402	100	8.572	9.806
Sulusaray / DUTLUCA	2.508	100	2.508	100	2.911	3.582
Turhal / ÇAYLI	2.532	100	2.532	100	2.842	3.248
Turhal / ŞENYURT	2.887	100	2.887	100	3.240	3.703
Turhal / ULUTEPE	2.384	100	2.384	100	2.675	3.058
Turhal / YAZITEPE	2.563	100	2.563	100	2.876	3.287
Turhal / YENİSU	2.418	100	2.418	100	2.714	3.101
Turhal / KAT	2.641	100	2.641	100	2.964	3.387

YERLEŞMELER	MEVCUT DURUM			2026 YILI PROJEKSİYON			
	Toplam Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus Alt Sınır	Kentsel Nüfus Üst Sınır	
Yeşilyurt / ÇIKRIK	1.813	100	1.813	100	2.124	2.749	
Yeşilyurt / KUŞÇU	2.056	100	2.056	100	2.409	3.117	
Zile / YILDIZTEPE	4.114	100	4.114	100	4.856	5.416	
Zile / EVRENKÖY	3.857	100	3.857	100	4.553	5.078	
Zile / GÜZELBEYLİ	3.891	100	3.891	100	4.593	5.123	
Zile / YALINYAZI	5.275	100	5.275	100	6.226	6.945	
ÇORUM	Çorum / DÜVENCİ	1.802	100	1.802	100	2.073	2.308
	Çorum / KONAKLI	1.774	100	1.774	100	2.040	2.273
	Çorum / SEYDİM	1.379	100	1.379	100	1.586	1.767
	Alaca / ALACAHÜYÜK	2.468	100	2.468	100	2.877	3.294
	Alaca / BÜYÜKHİRKA	2.479	100	2.479	100	2.889	3.309
	Alaca / ÇOPRAŞIK	1.770	100	1.770	100	2.063	2.363
	Bayat / ESKİALİBEY	1.434	100	1.434	100	1.735	1.923
	Bayat / KUNDUZLU	2.220	100	2.220	100	2.687	2.977
	Boğazkale / EVCİ	1.528	100	1.528	100	2.052	2.425
	Boğazkale / EVREN	1.882	100	1.882	100	2.528	2.987
	Dodurga / ALPAGUT	1.669	100	1.669	100	2.078	2.558
	Kargı / HACIHAMZA	2.468	100	2.468	100	2.905	3.389
	Laçın / ÇAMLICA	1.437	100	1.437	100	1.677	1.982
	Laçın / NARLI	2.319	100	2.319	100	2.707	3.199
	Mecitözü / ELVANÇELEBİ	1.506	100	1.506	100	1.965	2.196
	Ortaköy / AŞTAVUL	2.585	100	2.585	100	3.062	3.718
	Ortaköy / KARAHACİP	2.631	100	2.631	100	3.116	3.784

YERLEŞMELER	MEVCUT DURUM			2026 YILI PROJEKSİYON		
	Toplam Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus	Kentleşme Oranı	Kentsel Nüfus Alt Sınır	Kentsel Nüfus Üst Sınır
Osmancık / BAŞPINAR	1.905	100	1.905	100	2.126	2.481
Sungurlu / ARİFEGAZİLİ	3.357	100	3.357	100	3.945	4.526
Sungurlu / DEMİRŞEYH	2.356	100	2.356	100	2.769	3.177
Sungurlu / KALEDERE	1.924	100	1.924	100	2.261	2.594
Sungurlu / KAVŞUT	2.472	100	2.472	100	2.905	3.333
Sungurlu / TUĞLU	2.217	100	2.217	100	2.605	2.989
Sungurlu / YÖRÜKLÜ	2.988	100	2.988	100	3.511	4.029

5 YÖNETİM ve UYGULAMAYA İLİŞKİN ORGANİZASYON YAPISI

Planlama bölgesinde ilçe ölçeğinden başlayarak il ve oluşturulan alt bölgelerde kent ve bölge konseyleri oluşturulacaktır. Bu konseyler idari birimlerde ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlar, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, meslek odaları ve ilgili kişi ve kuruluşlardan oluşacaktır. Kendi idari birimlerinde oluşturulacak konseylerle, tanımlanan alt bölgelerde konseylerin işbirliği öngörülmektedir. Bu oluşuma katılım eşit katılabileceği, ve etkileyebileceği şartlarda oluşturulacaktır. Alt ölçeklerde yapılan planlama çalışmalarının tüm süreçlerini alenileştirmek esastır.

Planlama bölgesi sınırlarını kapsayan ve bu sınırlar içerisindeki alanlara dönük projeler geliştiren yerel ve merkezi hükümet yetkilileri, kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarını bir araya getirmeyi hedefleyen havza kalkınma birlikleri ile benzer ortaklıklar desteklenecektir.

Çiftçi-sanayici gibi ilişkilerinde aracı bulunan aktörlerin koordinasyonu için çalışmalar yapılacak ve bu anlaşmalarda çiftçinin korunabilmesi için kooperatifler kurulacaktır. Sosyal ormancılık modeli işlerliği için İl Çevre Orman Müdürlüğü' ile çiftçi arasındaki işbirliği arttırılacaktır.

Eğitimle ilgili öncelikle bölgede bulunan üniversitelerle işbirliği öngörülmüştür. 19 Mayıs ve Gaziosmanpaşa üniversiteleri'nde Ziraat Fakülteleri bulunmaktadır. Hitit Üniversitesinde kurulacak bir Ziraat Fakültesi'nin bölgede geliştirilen organik tarımda eğitim desteği vermesi öngörülmektedir. Ayrıca, 19 Mayıs Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi programları bu konuda etkin olarak kullanılacaktır. Hitit Üniversitesi'nde bölgedeki tarihsel miras ve turizm potansiyeli ile de bağlantılı olarak arkeoloji bölümünün açılması planlanmıştır. Bu programlarda;

- Sözleşmeli Eğitim Programları: Kurum ve kuruluşların kendi eksikliklerini tamamlamak veya bir konudaki yenilikleri öğrenmek amacıyla talepleri doğrultusunda özel olarak açılan eğitim programlarıdır.
- Sertifika Programları: Katılımcı kişi veya kurum personeline kurs sonunda sertifika verilmektedir.
- Halk Konferansları: Genel katılıma açık ve ücretsiz etkinliklerdir.

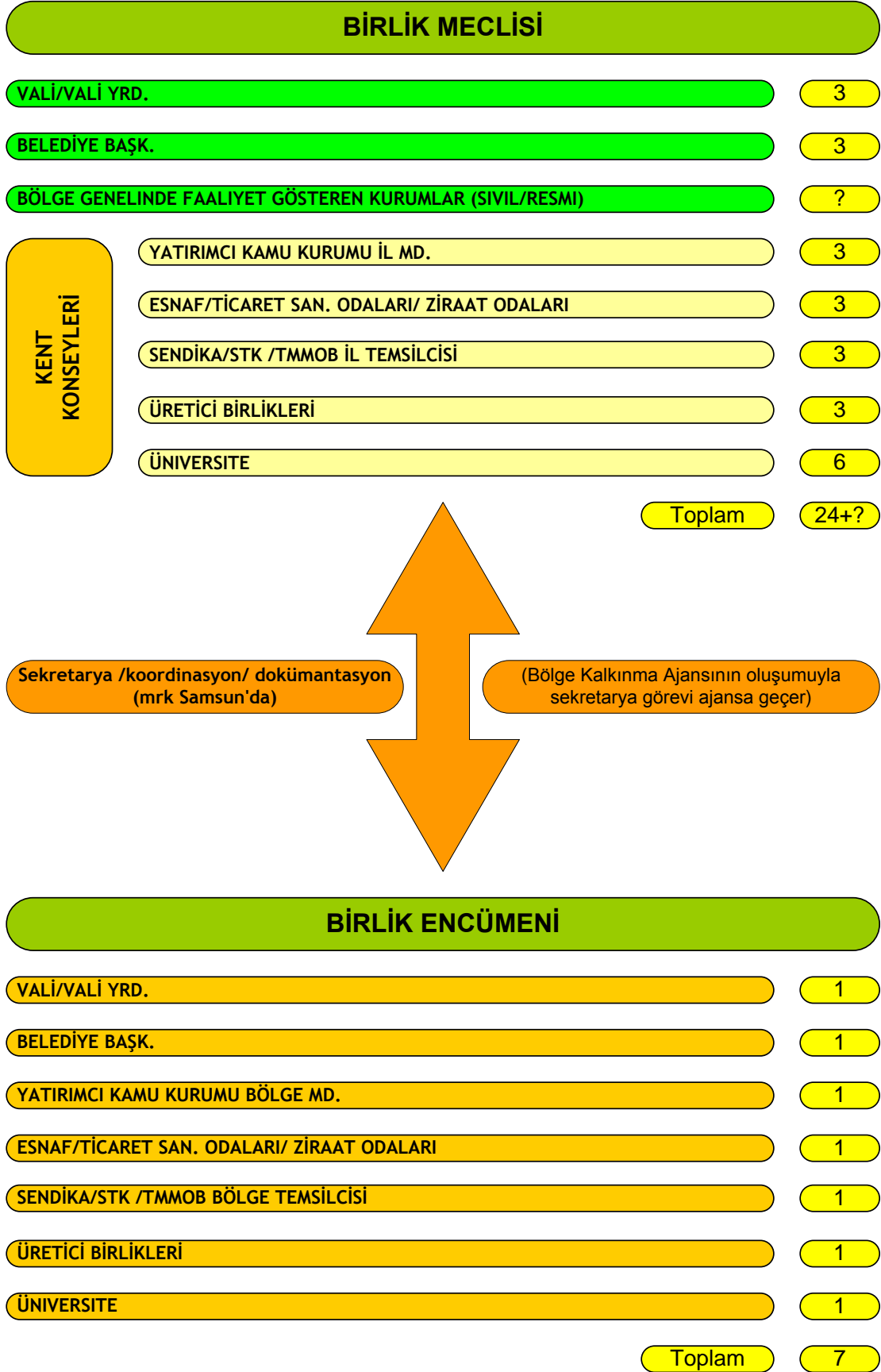
Ayrıca seracılık, organik tarım, kadın eğitimi vb. konularda çiftçi eğitiminin sağlanması için Eğitim Enstitüleri kurulmalıdır.

Bu plan kapsamında planın uygulanması ve denetimi için katılımcı bir organizasyon şeması geliştirilmiştir. Bu mekanizmanın temel karar ve hükümleri aşağıda sıralanmaktadır.

- Her ilçede Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'na göre köylere hizmet götürme birlikleri oluşturulacaktır.
- Ayrıca her ilçede ilçe merkezinde kırsal kalkınmayı, tarımsal ürünlerin geliştirilmesini, üretimini, işletilmesini ve pazarlanmasını hedefleyen kooperatifler oluşturulacaktır. İlçede farklı yerleşim birimlerinde aynı konuda birden çok kooperatif bulunması halinde merkezi ilçe merkezinde bulunmak üzere konularına göre kooperatif birlikleri oluşturulacaktır.
- İlçe merkezlerinde ve merkez ilçede üretici birliklerinin de dahil olduğu yasada tanımlanmış kent konseyleri oluşturulacaktır.

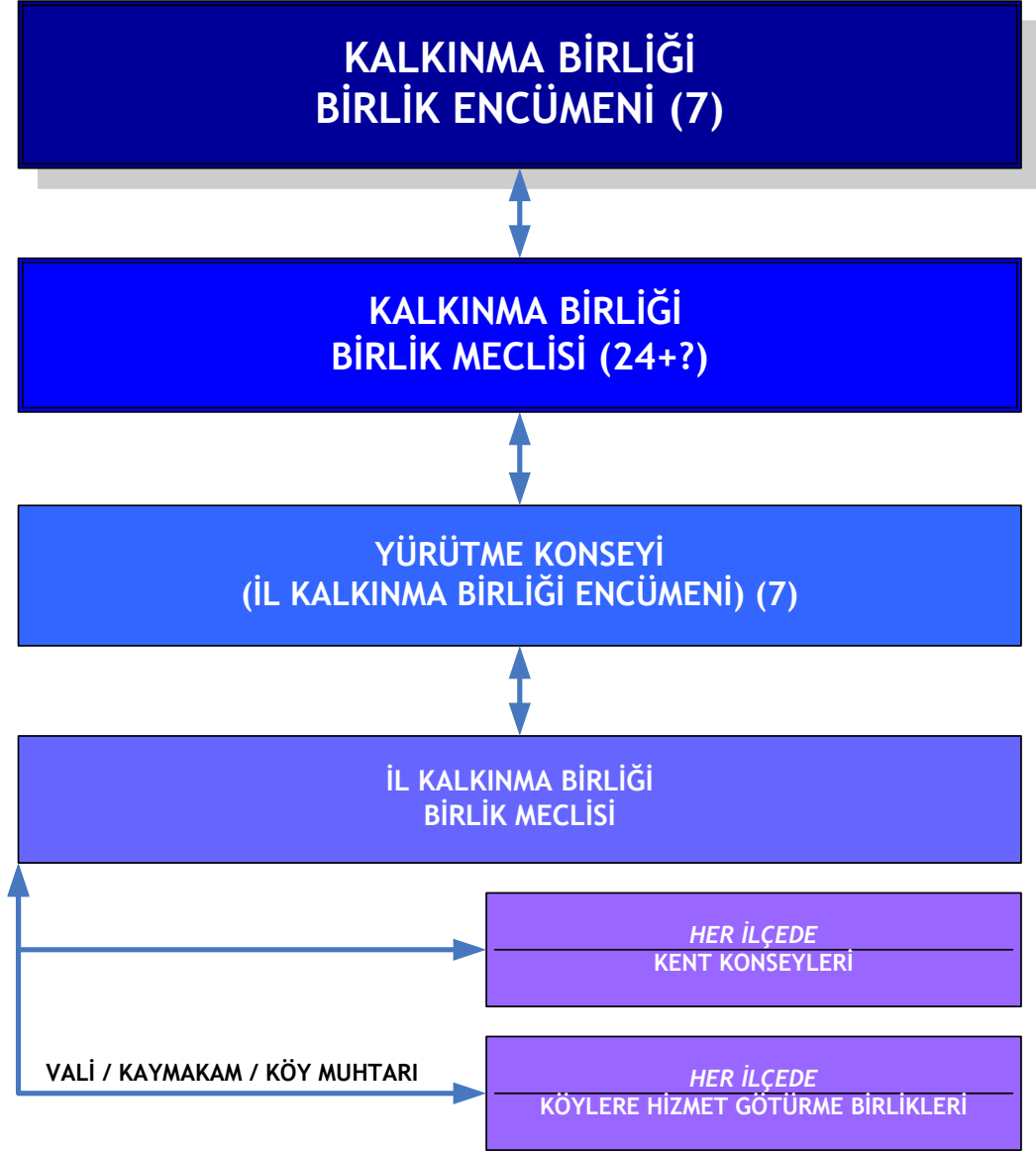
- İlçe merkezlerinde oluşturulan köylere hizmet götürme birlikleri, kent konseyleri ve Belediye Kanunu'nda tanımlanan diğer kurumlarla Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'na göre, İl Kalkınma Birliği oluşturulacaktır. İl Kalkınma Birliğinin Birlik Meclisi'ne yollanacak ilçe temsilcileri arasında, ilçelerden ve merkez ilçeden üretici birliklerinin, STK'ların temsilcilerinin de bulunması önceliklidir.
- İl Kalkınma Birliği Birlik Meclisi içerisinde, şemada belirtilen kurumlardan temsilcilerin katılacağı Birlik Encümeni oluşturulacaktır. İl Kalkınma Birliği Birlik Encümeni, Bölge Kalkınma Birliği Birlik Meclisi'nin doğal üyesidir. İl Kalkınma Birliği Birlik Encümeni ile dair kararları alırken ve bölge kalkınma birliğinde ili temsil ederken İl Kalkınma Birliği Birlik Meclisi'nin görüş ve onayını alır. İl Kalkınma Birliği Birlik Meclisi yılda asgari 6 kere, Bölge Kalkınma Birliği Birlik Meclisi yılda asgari 2 kere toplanacaktır.
- Bölge Kalkınma Birliği, Planın koordinasyonunu, işleyişini takip eder, alt ölçekte önerilen çevre düzeni planlarının uyumunu, planda öngörülen strateji hedef ve politikaların uygulanması sürecinde senkronizasyonu, planın bölgenin ihtiyaçlarına göre etaplanmasını, bölgesel kalkınmanın sağlanmasına dair diğer kararların koordinasyonunu düzenler.
- Bölge Kalkınma Birliği Birlik Meclisine İl Kalkınma Birlikleri Birlik Encümenleri dışında bölgesel etkisi olan Bölge milletvekilleri, Kamu/ özel kurumlar ile STK'lar ilgili Meslek Odaları Birliğinin Bölge Temsilcilikleri, Üniversite Rektörlüğü ile il encümenlerinin yapacağı ilk toplantıda katılımında fayda gördüğü kişi ve kurumları belirler ve meclise davet eder.
- Bölge Kalkınma Birliği Birlik Meclisi'nde Birlik Encümeni seçilir. Birlik Encümeni içerisinde kişi ve kurumlar iki yıllık sürelerle dönüşümlü olarak görev alır.
- İl Birliklerinin ve Bölge Kalkınma birliğinin tüzükleri birlik meclislerinde onaylanarak kesinlik kazanır.
- ÇDP'nin onaylanmasından itibaren 1 yıl içinde İl Kalkınma Birlikleri, 18 ay içinde Bölge Kalkınma Birliği teşekkül eder. İllerde valiler ve merkez ilçe belediye başkanları, ilçelerde kaymakamlar ve belediye başkanları Bölge Kalkınma Birliği'ne bağlı olarak önerilen mekanizmanın yerel ayağının oluşturulmasından sorumludur.

Şekil 1: Çevre Düzeni Planı Uygulanması ve Denetlenmesine Dair Yapılanma Şeması

Şekil 2: Orta Karadeniz Birliği Bileşenleri

PLANLAMA BÖLGESİ KALKINMA BİRLİĞİ

5.1 TEŞVİK VE DESTEKLER

Bu bölümde plan kapsamındaki hedefleri gerçekleştirmek için kullanılabilir destek ve teşvikler incelenecektir. Planlama sisteminde planların üretimi kadar uygulama araçlarının, planın öngördüğü süreçlerin gerçekleşmesi için gereken mali araçların da plan raporlarında öngörülmesi gerekmektedir. Bu kapsamda yalnızca finansal araçları çoğunlukla kamu finansmanına dayalı kaynakları tanımlasa da planın uygulanma sürecinde kullanılabilir teşvik ve destekler bu bölümde anlatılmıştır. Teşvik ve destek sistemi çoğunlukla devlet kaynaklarını kullanmakta olup son dönemde AB üyeliğinin gündeme gelmesiyle hem konu başlıkları çeşitlenmiş hem de destek alınabilecek odaklar çoğalmıştır. Teşvik ve destekler tarım, sanayi, hizmetler alanlarında ve son dönemde AB süreci ile artış gösteren toplumsal/ekolojik gelişimi öncelikli olarak hedefleyen alanlarda incelenecektir.

Plan raporu kapsamında teşvik ve destekler genel hatları ve konu başlıklarıyla verilmiş olup ayrıntılı açıklamalar EK-1 'de sunulan raporda yapılmıştır.

5.1.1 Tarımsal Destekler

- Doğrudan Gelir Desteği
- Hayvancılık Destekleri
 - Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Karar
 - Yem Bitkileri Desteği
 - Suni Tohumlama Teşvik Primi Uygulaması
 - Süt Üretimini Teşvik Primi Uygulaması
 - Gebe Düve Destekleme Ödemesi
 - Et Üretimini Teşvik Primi Uygulaması
 - Büyük ve Küçükbaş Hayvan Gen Kaynakları Desteği
 - Üretim İzimli İşletmelerden Alınan Ana Arı Desteği
 - Süzme Bal Desteği
 - Örtüaltı Tarımında Polinasyonu Sağlamak İçin Bombus Arısı Desteği
 - Su Ürünleri Yetiştiricilik Desteği
 - Yavru Balık Desteği
 - Hayvansal Orijinli Gıda Kontrolünde, İşletmelerde Veteriner Hekim Çalıştırılması Desteği
- Bitkisel Ürün Destekleri
 - Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır, Aspir, Zeytinyağı ve Sofralık Ham Zeytin Üreticilerine Yönelik Destekleme
 - Çay Bahçelerinin Islahı ve Kaliteli Çay Üretimine Yönelik Destekler
 - Alternatif Ürün Destekleri
 - Fındık

- Faiz İndirimli Tarımsal Krediler

5.1.2 Orman Köylüsüne Destekler

5.1.3 Sanayi Destekleri

- Yatırım Teşvikleri

5.1.4 Vergi İndirimleri

- Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler
- Sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler
- 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler
- 4325 Sayılı Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam ve Yatırımların Teşviki Hakkında Kanunda Yer Alan Vergisel Teşvikler
- 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler
- 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler
- Yatırımların Ve İstihdamın Artırılmasına Yönelik Vergisel Teşvikler
- Kredi Teminine İlişkin İşlemlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası
- Ar-Ge İndirimi
- KOBİ Destekleri
- Ortak Kullanım Amaçlı Makine Teçhizat Desteği
- Yeni Girişimci Desteği
- Bilgisayar Yazılımı Desteği
- E-Ticarete Yönlendirme Desteği
- İş Geliştirme Merkezi Desteği
- Yerel Ekonomik Araştırma Desteği
- Genç Girişimci Geliştirme Programı
- Genel Girişimcilik Eğitim Programı
- Altyapı ve Üstyapı Uygulama Proje Desteği
- Nitelikli Eleman Desteği
- KOSGEB Danışmanlık Desteği
- Genel Test, Analiz ve Kalibrasyon Desteği
- CE İşaretlemesine İlişkin Test Ve Analiz Desteği
- Genel Eğitim Programları
- Sıma Mülkiyet Hakkı Desteği
- Özel Eğitim Desteği

- Yurtiçi Sanayi Fuarlarına Katılım Desteği
- Yurtiçi Uluslararası Sanayi İhtisas Fuarlarına Katılım Desteği
- Milli Katılım Düzeyindeki Yurtdışı Fuarlara Katılım Desteği
- Milli Katılım Dışındaki Yurtdışı Fuarlara Katılım Desteği
- Markaya Yönlendirme Desteği
- KOSGEB Destekleri Hizmeti (Genel)
- Teknoloji Araştırma Ve Geliştirme Desteği
- Tanıtım Desteği

5.1.5 Kobi Kredileri

- Halkbank
- KOBİ İhracatı Destekleme Kredisi
- ISO 9000 Kalite Standartları ve CE Kredisi
- Fon Kredileri
- Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Global Kredileri
- Fransız Kalkınma Ajansı (FKA) KOBİ Kredisi
- Dünya Bankası (DB) KOBİ Kredisi
- Teşvik Belgeli KOBİ Kredisi
- Orta ve Uzun Vadeli AYB Döviz Kredisi
- Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası Proje Kredisi
- Avrupa Yatırım Bankası Sanayi Sektörü Global IV Kredisi
- Küçük Sanayi Sitesi Kredileri
- Organize Sanayi Bölgesi Kredileri
- TOKİ Kaynaklı Kooperatif Kredileri
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Kaynaklı Krediler
- Eximbank Sevk Öncesi YTL KOBİ İhracat Kredisi
- Eximbank Sevk öncesi Döviz KOBİ İhracat Kredisi
- Türkiye Kalkınma Bankası

5.1.6 Banka Kredileri

- Döviz Kredileri
 - Avrupa Yatırım Bankası Kaynaklı Yatırım Kredisi
 - Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası Kaynaklı Yatırım Kredisi
 - İslam Kalkınma Bankası Kaynaklı Yatırım Kredisi
 - Fransız Kalkınma Ajansı Kredisi
 - Yenilenebilir Kaynaklara Dayalı Dünya Bankası Enerji Kredisi
 - Aka Kaynaklı Döviz Yatırım Kredisi

- KFW Kaynaklı Döviz Yatırım Kredisi
- UBS Kaynaklı Döviz Yatırım Kredisi
- YTL Krediler
 - Banka Kaynaklı Yatırım Kredileri
 - Banka Kaynaklı İşletme Kredileri
 - Bütçe Kaynaklı Yatırım ve İşletme Kredileri
 - Bütçe Kaynaklı KOBİ Kredileri
 - Eximbank Kaynaklı Sevk Öncesi İhracat Kredisi
 - Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
 - TSKB Yatırım Kredileri
- Dünya Bankası İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi
- Dünya Bankası Yenilenebilir Enerji Kredisi
- AYB Kredisi
- AYB Çevre Kredisi
- Avrupa Yatırım Bankası Küçük İşletmeler Aracılık Kredisi
- KFW Alman Sanayileşme Fonu :
- KFW Çevre Kredisi:
- KfW KOBİ Kredisi
- Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası Kredileri:
- Fransız Kalkınma Ajansı
- JBIC Kredisi
- EXİMBANK Kredileri
- KOBİ İhracatı Destekleme Kredi Programı
- Vakıfbank
- KOSGEB Destekli Sıfır Faizli Alternatif Kredisi
- HİZMETLER SEKTÖRÜNE YÖNELİK DESTEKLER
- Turizmi Teşvik Kanunu:
- TÜBİTAK Destekleri:
- TÜBİTAK Destek Programları :
- TÜBİTAK Bilimsel Ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı
- TÜBİTAK Hızlı Destek Programı
- TÜBİTAK Bilimsel Toplantı Destekleme Programı
- Patent Teşvik Sistemi
- TÜBİTAK Sanayi Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programı

- EUREKA Sanayi Ar-Ge Ağı Desteği
- Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Destekleme Programı
- Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımı
- Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Destekleme Programı
- Sanayi AR-GE Projeleri Destekleme Programı
- Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı
- Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı
- Sanayi Katılımlı Uluslararası Ar-Ge Projeleri Destekleme (USKA) Programı

6 GENEL DEĞERLENDİRME ve İLÇE KÜNYELERİ

Çevre Düzeni Planını en temel itibariyle, hazırlandıkları iller için ekolojik ve ekonomik sürdürülebilirliği temel alan vizyonlar geliştirmek ve bu vizyonlar çerçevesinde toplumsal meşruiyeti olan ve yerel dinamiklere bağlı ekonomik kalkınma modelleri kurgulamak üzere kavramsallaştırmak gerekir. Bu plan kapsamında yapılan analiz ve sentez çalışmaları sonrasında belirlenen vizyon, amaç, hedef ve planlama yaklaşımları doğrultusunda planlama kararları alınmıştır.

Onanlı imar planları doğrultusunda gösterilen kentsel gelişme alanları içerisinde bu planlarda tarımsal niteliği korunacak alan ve orman alanları olarak gösterilen bölgeler, Çevre Düzeni Planın resmi tarım ve orman alanı verileriyle karşılaştırılmış; kentsel gelişme alanları çakışan alanlar çıkartılarak gösterilmiştir. Yine de bu gelişme alanları içerisinde 1/100.000 ölçekli ÇDP'nin konusu olamayacak küçük ve parçalı tarımsal niteiği korunacak alanlar, orman alanları ve taşkın alanları gibi yapılaşmaya açılmaması gereken alanlar yer alabilmektedir. Dolayısıyla bu alanların tümünün yerleşme alanı olduğu sonucu çıkarılmamalıdır.

Planlama bölgesinin bütününde bu alanların yoğunluğu ve yapılaşma esasında dağınık yerleşme düzeninin söz konusu olması itibariyle kentsel gelişme alanlarının büyüklükleri bu eşikler bağlamında değişebilmektedir. Bu yüzden plan paftasındaki büyüklükleri önemli farklılıklar göstermektedir. Bununla birlikte yine bölgede ekolojik ve doğal kaynaklar ile doğal risk alanlarının fazla olmasından ötürü yerleşilebilir alanlar oldukça azdır, bu durum da birçok yerleşmede yoğunlukların yüksek olmasına yol açmaktadır. Planda buna benzer alanlara getirilen yoğunluk değerleri, brüt yoğunluk değerleri olup, yapılacak alt ölçek analiz çalışmaları sonucunda farklı alanlar için farklı yoğunluk değerleri verilebilir. Fakat hiçbir alanda verilen yoğunluk değerleri bu planda belirlenen brüt yoğunluk değerlerini aşamaz.

Aşağıda her ilçeye dair kentsel yerleşim ve projeksiyon kararları, sektörel gelişim kararları ve ulaşım, teknik altyapı kararları ayrıntıları ile belirtilmiştir. İlçelerin plan gösterimlerine dair lejand 105 ve 106. sayfalarda verilmektedir.

6.1 SAMSUN – 19 Mayıs

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
8.928	214 210	42	12.000

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi ve turizm sektörleridir.
- Tarımsal ürünlerin, ilçe merkezinde işlenerek katma değerinin artırılması öngörülmüştür.
- Uzun bir kıyı şeridine sahip olan ilçede, sahil ve doğa turizminin gelişmesi öngörülmüştür. İlçe sınırlarında bulunan Nebyan Dağı da doğa turizmi açısından değerlendirilmesi öngörülen bölgelerden biridir.
- RAMSAR alanına yakınlığı ve Uzungöl Boğazı ile Yörükler Beldesi, sit alanlarının varlığı da düşünüldüğünde ilçede yer alan turizm potansiyeli yüksek yerleşmelerden biridir ve bu sektörün gelişmesi için alt ölçekte stratejik çalışmalar yapılması kararlaştırılmıştır.
- İlçe sınırlarında bulunan göllerin, balıkçılık ve hayvancılık için önemli olmaları yanında, RAMSAR alanı içinde olmaları dolayısıyla turizm açısından da değerlendirilmeleri, ilçe gelişimi açısından önem arz etmektedir.
- Balıkçılık sektörü, ilçenin gelişmesi bakımından önemli olan bir diğer sektör olup, buna yönelik gelişme stratejilerinin oluşturulması öngörülmüştür. Dereköy Beldesi de balıkçılık açısından ilçe içerisinde öne çıkan yerleşme olarak önem arz etmektedir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve Pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Yörükler beldesi sınırlarında yer alan Uzungöl boğazının denizle olan bağlantısının kontrol altında tutulabilmesi için alt ölçekte belirlenecek uygun bir bölgeye mendirek konulacaktır.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması ve entegre olmamakla birlikte belirli bir noktaya kadar işlenmesi için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek nitelikli tarım alanlarında bulunması, gerekse büyüklüğü bakımından “İrdelenecek” alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi,
 - İmara açılan alanlardaki yoğunluk değerleri, bu planda belirlenen nüfus projeksiyonu doğrultusunda gerekiyorsa revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.2 SAMSUN - Alaçam

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
11.950	30 29	412	20.250

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi ve turizm sektörleridir.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazanacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır. Özellikle Geyikkoşan Mevkii, ilçe içinde turizm potansiyeli yüksek alanlardan biri olup, alt ölçekte geliştirilecek turizm stratejilerinde önemli yer tutmaktadır.
- İlçe merkezinde tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılacak ve hayvan ürünlerine yönelik sanayi geliştirilecek.
- Bölgedeki normal baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- Tarım sektörü altında, özellikle hayvancılık potansiyeli bulunan ilçede, bu sektörün gelişmesi yönünde gerekli arazi kullanım kararlarının alt ölçeklerde alınması öngörülmüştür.
- Balıkçılık sektörü, ilçenin gelişmesi bakımından önemli olan bir diğer sektör olup, buna yönelik gelişme stratejilerinin oluşturulması öngörülmüştür.

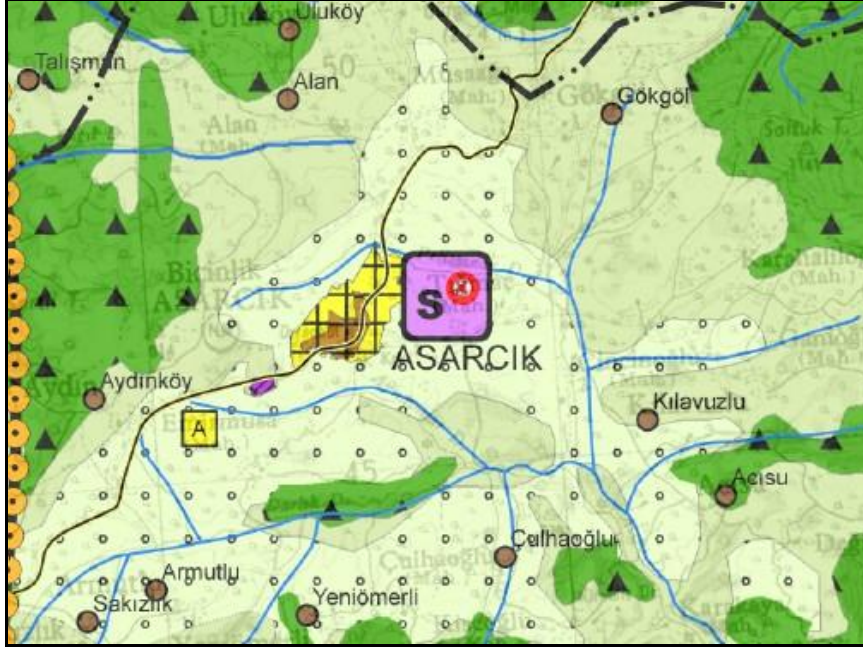
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek nitelikli tarım alanlarında bulunması, gerekse büyüklüğü bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi,
 - İmara açılan alanlardaki yoğunluk değerleri, bu planda belirlenen nüfus projeksiyonu doğrultusunda gerekiyorsa revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.3 SAMSUN - Asarcık

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörleridir.
- Tarımsal ürünlerin, ilçe merkezinde işlenerek katma değerinin artırılması öngörülmüştür.
- Bölgedeki normal baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- Orman değerlerinin yüksek olması ve bu değerın kırsal kalkınma amacıyla değerlendirilmesi için uygun alanlara depolama alanı ve ilçe merkezlerinde bu ürünlerin işlenerek pazara sunulması öngörülmüştür. Üretim merkezlerinin pazarla olan ilişkisinin yükseltilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve Pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
1.926	31 35	55	7.800	82	75	75	-

6.4 SAMSUN - Ayvacık

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
5.650	60 60	94	16.200

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi ve turizm sektörleridir.
- Tarımsal ürünlerin, ilçe merkezinde işlenerek katma değerinin artırılması öngörülmüştür.
- Bölgedeki normal baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- Orman değerlerinin yüksek olması ve bu değerlerin kırsal kalkınma amacıyla değerlendirilmesi için uygun alanlara depolama alanı ve ilçe merkezlerinde bu ürünlerin işlenerek pazara sunulması öngörülmüştür. Üretim merkezlerinin pazarla olan ilişkisinin yükseltilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- İlçenin sosyal ve ekonomik gelişimini desteklemek için Ayvacık – Suat Uğurlu Barajında amatör balıkçılık ve doğa turizminin geliştirilmesi öngörülmüştür.

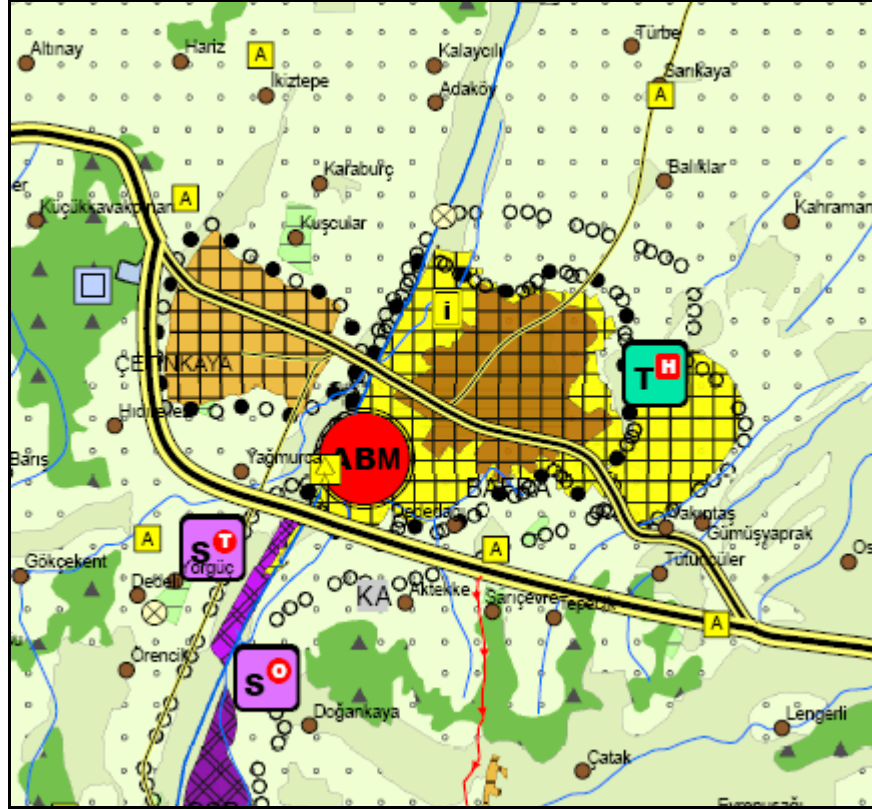
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek orman alanlarında bulunması, gerekse büyüklüğü bakımından “İrdelenecek” alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, yerleşmeye uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi,
 - İmara açılan alanlardaki yoğunluk değerleri, bu planda belirlenen nüfus projeksiyonu doğrultusunda gerekiyorsa revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.5 SAMSUN - Bafra

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
83.733	665	126	120.000

SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi ve turizm sektörleridir.
- Tarım sektörü altında, özellikle hayvancılık potansiyeli bulunan ilçede, bu sektörün gelişmesi yönünde gerekli arazi kullanım kararlarının alt ölçeklerde alınması öngörülmüştür.
- Tarımsal ürünlerin, ilçe merkezinde işlenerek katma değerinin artırılması öngörülmüştür.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazanacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve doğal değerler yaşatılarak korunacaktır.

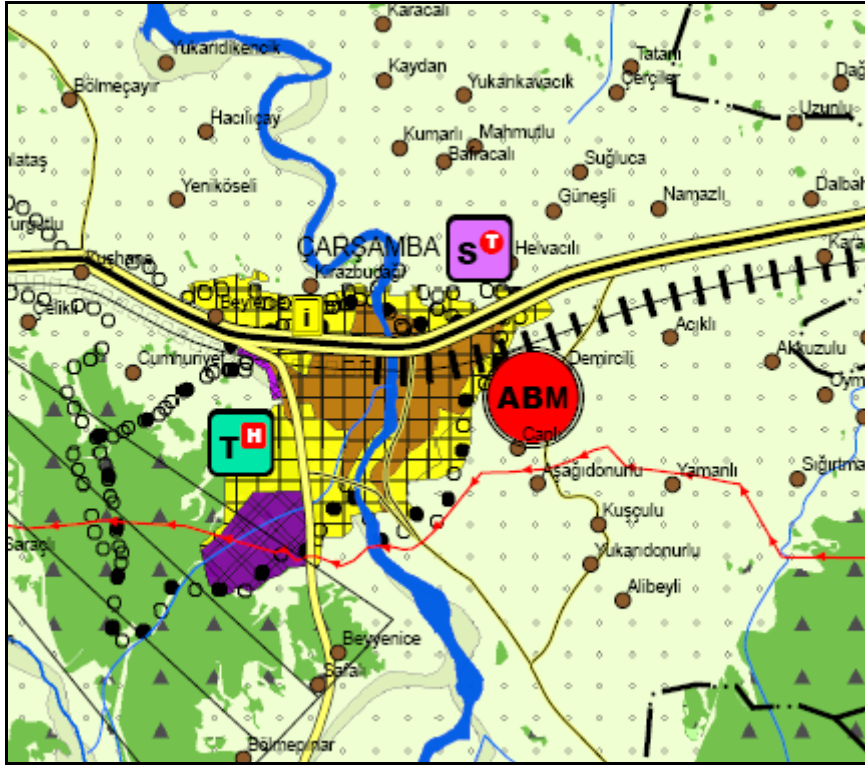
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal ve kentsel yerleşmelerin ihtiyaç duyacağı bölgesel eğitim, sağlık, güvenlik ve diğer donatıların oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe sınırlarında yapılması öngörülen donatı alanları, bölgesel ölçekte hizmet edecek donatılar olup, etki alanı olarak Samsun ilinin batı ve kuzeybatı bölgelerine hizmet edecek şekilde planlanması düşünülmüştür. Bu donatılarla ilgili kapasite ve yerleşim kararları alt ölçekte yapılacak çalışmalar ile kesinleştirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- İlçenin ve çevre yerleşmelerin ihtiyacına yönelik olarak ilçenin güneyine bir Katı Atık Depolama Tesisi yapılması öngörülmüştür.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların nitelikli tarım alanlarında bulunması bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.6 SAMSUN - Çarşamba

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
49.189	591	82	100.000

SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi sektörleridir. Tarım sektörü altında, özellikle hayvancılık potansiyeli bulunan ilçede, bu sektörün gelişmesi yönünde gerekli arazi kullanım kararlarının alt ölçeklerde alınması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazanacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve doğal değerler yaşatılarak korunacaktır.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal ve kentsel yerleşmelerin ihtiyaç duyacağı bölgesel eğitim, sağlık, güvenlik ve diğer donatıların oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe sınırlarında yapılması öngörülen donatı alanları, bölgesel ölçekte hizmet edecek donatılar olup, etki alanı olarak Samsun ilinin doğu ve kuzeydoğu bölgelerine hizmet edecek şekilde planlanması düşünülmüştür. Bu donatılarla ilgili kapasite ve yerleşim kararları alt ölçekte yapılacak çalışmalar ile kesinleştirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların nitelikli tarım alanlarında bulunması bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;

- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.7 SAMSUN - Havza

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
19.385	382 382	51	55.000	492	50	50	15

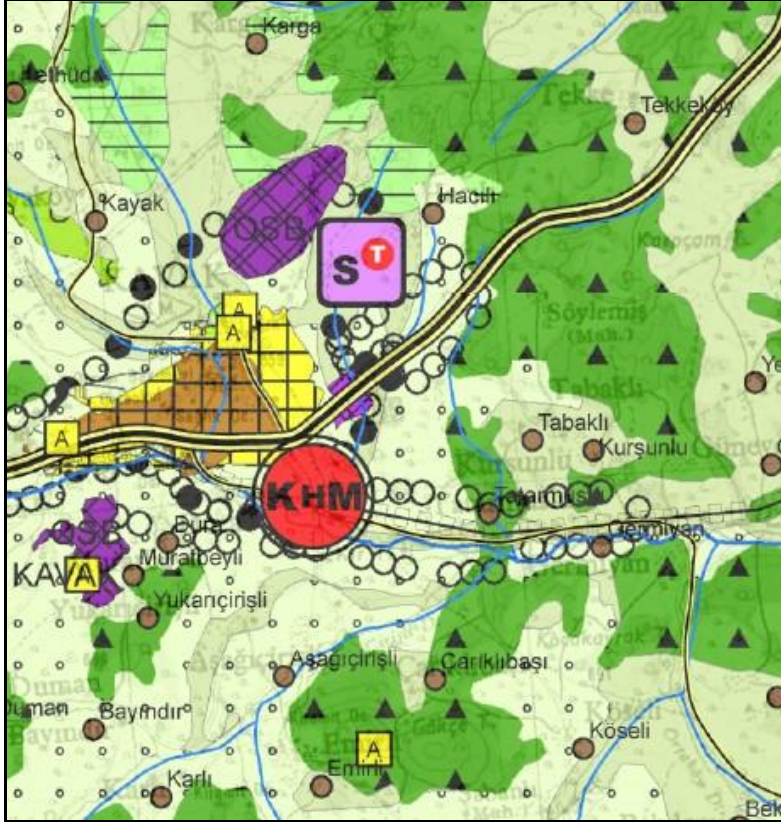
SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve turizm sektörleridir.
- Sahip olduğu yeraltı su kaynaklarının termal turizm ile değerlendirilmesi ve ilçeye ekonomik yönden katkısının artırılması öngörülmüştür.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazanacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve doğal değerler yaşatılarak korunması ve doğa turizminin geliştirilmesi öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Sahip olduğu orman alanları ve bitki örtüsü dikkate alındığında arıcılık sektörünün bölgenin gelişimi için önemli bir sektör olması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, arıcılık sektörüne yönelik ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve Pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.8 SAMSUN - Kavak

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
7.871	208 225	35	32.750	243	50	50	-

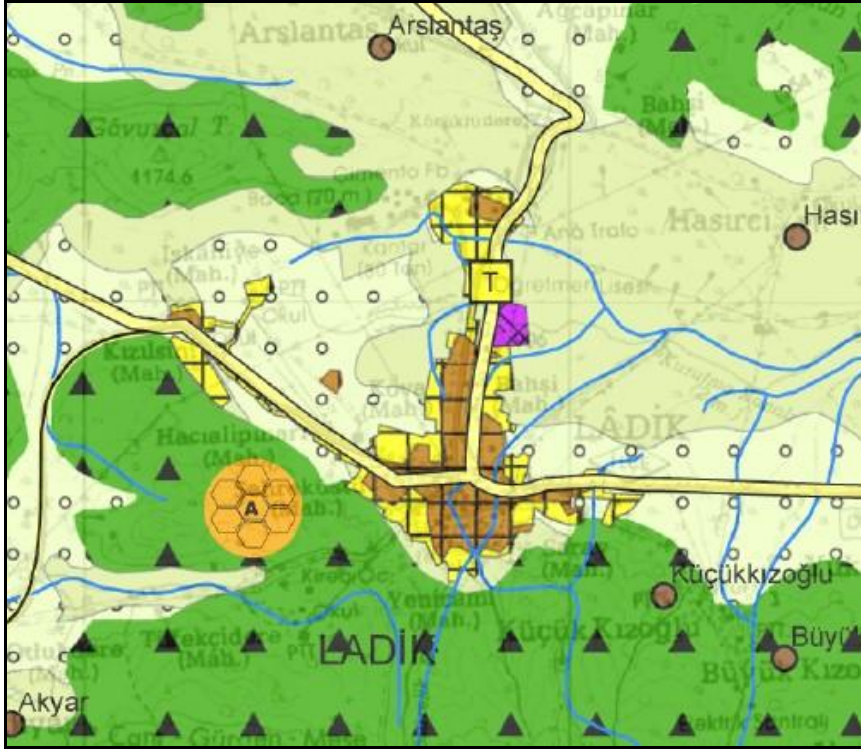
SEKTÖREL KARARLAR

- Kentsel Hizmet Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, madencilik ve hizmetler sektörleridir.
- Havza, Ladik ve Vezirköprü ile beraber içinde bulunduğu ÖPA'da özellikle hizmetler sektörünün yoğunlaşacağı bir yerleşme olarak öne çıkmaktadır. Bu noktada, ilçede yer seçecek hizmetler sektörüne yönelik işlevler ve bunların yerleşim kararları alt ölçekli planlama çalışmalarında yapılacaktır.
- Potansiyel arz eden tarım ve hayvansal ürünlerin ilçe ekonomisine katkısının sağlanması amacıyla, bunlara yönelik sanayi alanlarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Bölgedeki özellikle kalker madeni potansiyelinin değerlendirilmesi yönünde gerekli sanayi alanları oluşturularak, ilçenin gelişimi yönünde katkı sağlaması öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Kentsel Hizmet Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal ve kentsel alanın ihtiyaç duyacağı bölgesel eğitim, sağlık ve diğer donatıların oluşturulması ve mevcuttakilerin geliştirilmesi öngörülmüştür.
- İlçe sınırlarında oluşturulması öngörülen bölgesel hizmetler ve donatıların yerleşim kararlarının alt ölçekli planlama çalışmalarında verilmesi kararlaştırılmıştır.
- İlçenin etki alanı genel itibarıyla, içinde bulunduğu ÖPA ve çevre yerleşmeler olarak öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve Pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.9 SAMSUN - Ladik

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
9.097	189 208	44	33.000	237	50	50	18

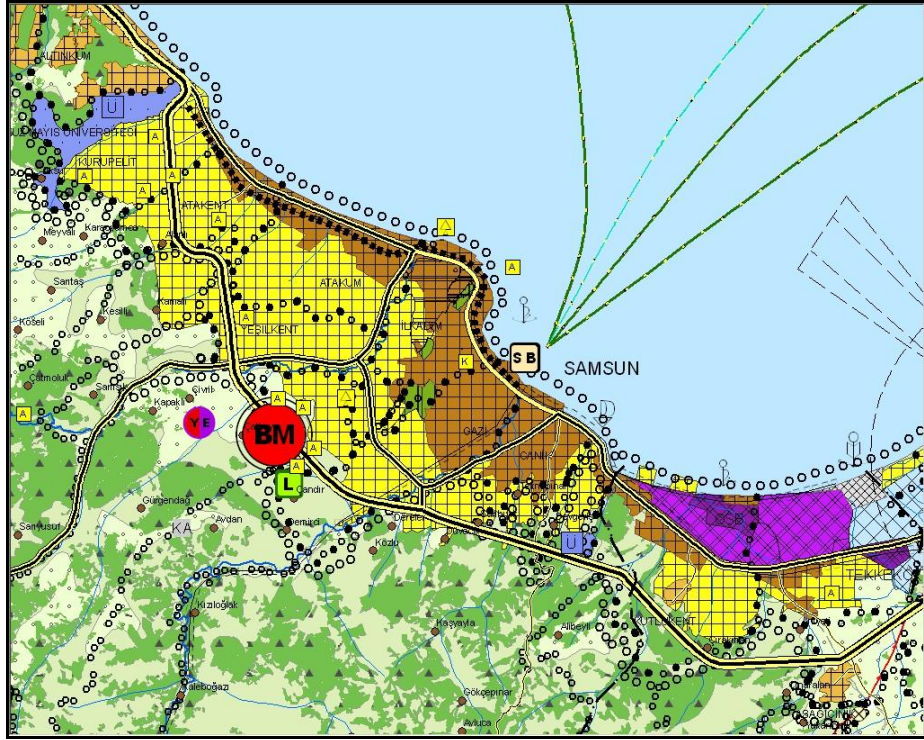
SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve turizm sektörleridir.
- Sahip olduğu yeraltı su kaynaklarının termal turizm açısından geliştirilmesi öngörülmüştür.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve doğal değerler yaşatılarak korunması ve doğa turizminin geliştirilmesi öngörülmüştür.
- Bölgedeki baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- Orman değerlerinin yüksek olması ve bu değerlerin kırsal kalkınma amacıyla değerlendirilmesi için uygun alanlara depolama alanı ve ilçe merkezlerinde bu ürünlerin işlenerek pazara sunulması öngörülmüştür. Üretim merkezlerinin pazarla olan ilişkisinin yükseltilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.10 SAMSUN – Merkez İlçe

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
363.180	3743 3657	100	603.000	7759	100	30	-

SEKTÖREL KARARLAR

- Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler hizmetler, sanayi, tarım ve turizm sektörleridir.
- Sahip olduğu yeraltı su kaynaklarının termal turizm açısından geliştirilmesi öngörülmüştür.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve doğal değerler yaşatılarak korunacaktır.
- Kıyı ilçesi olması dolayısıyla balıkçılık geliştirilmesi öngörülen tarım alt sektörlerinin başında gelmektedir. Balık üretiminde gerekli olan depolama alanları oluşturulması ve balık ürünlerine yönelik sanayinin teşvik edilmesi öngörülmüştür.
- Katma değeri yüksek sanayi ürünleri üretimi teşvik edilecektir.
- Samsun-Ankara karayolu güzergâhında Batı Çevre Yolu çevresinde Bölge Merkezi konumunda olan Samsun'ın sanayi alanı talebini karşılayacak miktarda alan sanayi alanı olarak belirlenecektir. Sanayi alanının kesin yeri alt ölçekli planlama çalışmalarında ilgili kurum ve kuruluş görüşleri doğrultusunda belirlenecektir.

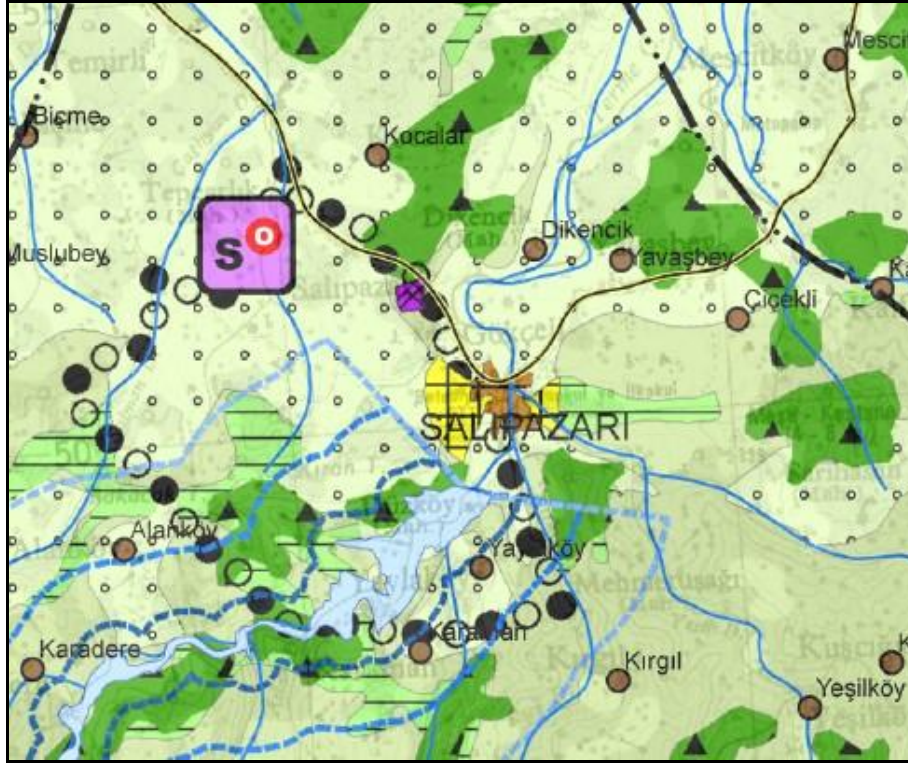
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Bölge iktisadi gelişimini sağlayacak ve sektörel bağlamda yerleşmenin niteliğini artırmak için tersane yapılması öngörülmüştür.
- İlçenin güneybatısında tüm bölgeye hizmet edecek bir Bölge Cezaevi yapılmasına karar verilmiştir.
- İlçenin güneyine tüm bölgeye hizmet edecek bir rekreasyon alanı oluşturulmuştur.

Samsun Büyükşehir Belediyesi Kentsel Yerleşme ve Projeksiyon Kararları

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
530.586	4004	100	798.104	7799	100	30	-

6.11 SAMSUN – Salıpazarı

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
6.303	34 34	185	25.000	64	200	200	10

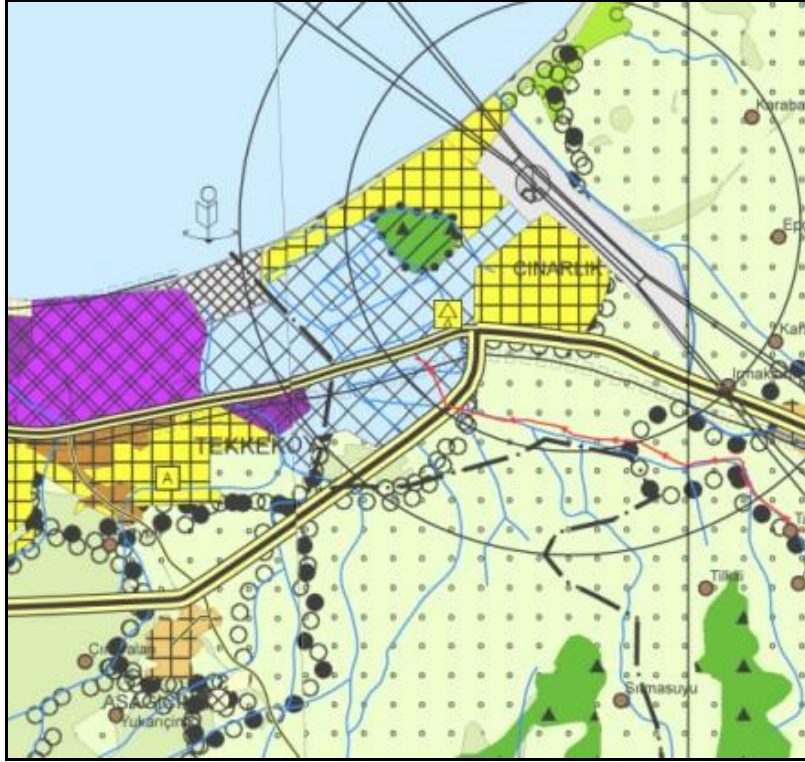
SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörleridir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Bölgedeki baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- Orman değerlerinin yüksek olması ve bu değerlerin kırsal kalkınma amacıyla değerlendirilmesi için uygun alanlara depolama alanı ve ilçe merkezlerinde bu ürünlerin işlenerek pazara sunulması öngörülmüştür. Üretim merkezlerinin pazarla olan ilişkisinin yükseltilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Doğal su kaynakları ile birlikte balıkçılık (alabalık) sektörünün gelişmesi öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- İlçe merkezlerinde işlenen ürünlerin pazarlara ulaşımının sağlanması dolayısıyla, özellikle sanayi alanlarının ve Pazar alanlarının ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.12 SAMSUN – Tekkeköy

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
15.071	261 193	78	63.750	2252	40	25	125

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör, tarım sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- Hem Büyükşehir sınırlarında oluşu, hem de sanayi ve ulaşım potansiyelleri düşünüldüğünde, hizmetler sektörünün ilçenin önemli ekonomik potansiyeli olduğu ve geliştirilmesi öngörülmüştür.
- Büyükşehir sınırlarında olması itibarıyla, kentsel fonksiyonların bu bölgede de yer seçimi öngörülmüştür.
- Mevcut sanayi potansiyeli yüksek olan ilçenin, bu açıdan desteklenmesi ve il için önemli sanayi alanlarının yer seçtiği bir yerleşme olarak gelişmesi öngörülmüştür.
- Yapılacak tersane ile birlikte, sanayi-tersane ilişkisine bağlı olarak hizmetler sektörlerinin gelişmesi ve bu yönde desteklenmesi öngörülmüştür.
- Özellikle hizmetler sektörü ile ilgili yer seçecek işlevlerin, alt ölçekte yapılacak planlama çalışmalarında belirlenmesi kararlaştırılmıştır.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Havaalanı ve çevre yolu düşünüldüğünde, ilçenin önemli ulaşım potansiyellerinin geliştirilmesi öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.13 SAMSUN – Terme

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör, tarım ve turizm sektörleridir.
- İlçe merkezinde tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- İlçenin hem tarihsel hem de doğal güzellikleri düşünüldüğünde, turizm sektörünün kalkınma açısından öne çıkması öngörülmüş ve alt ölçekte bu sektörün gelişimine yönelik stratejik ve mekansal kararların alınması öngörülmüştür.
- Balıkçılık sektörü, ilçenin gelişmesi bakımından önemli olan bir diğer sektör olup, buna yönelik gelişme stratejilerinin oluşturulması öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
25.052	338	74	50.000	61	200	125	41

6.14 SAMSUN – Vezirköprü

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
23.211	254	91	90.000	692	100	100	45

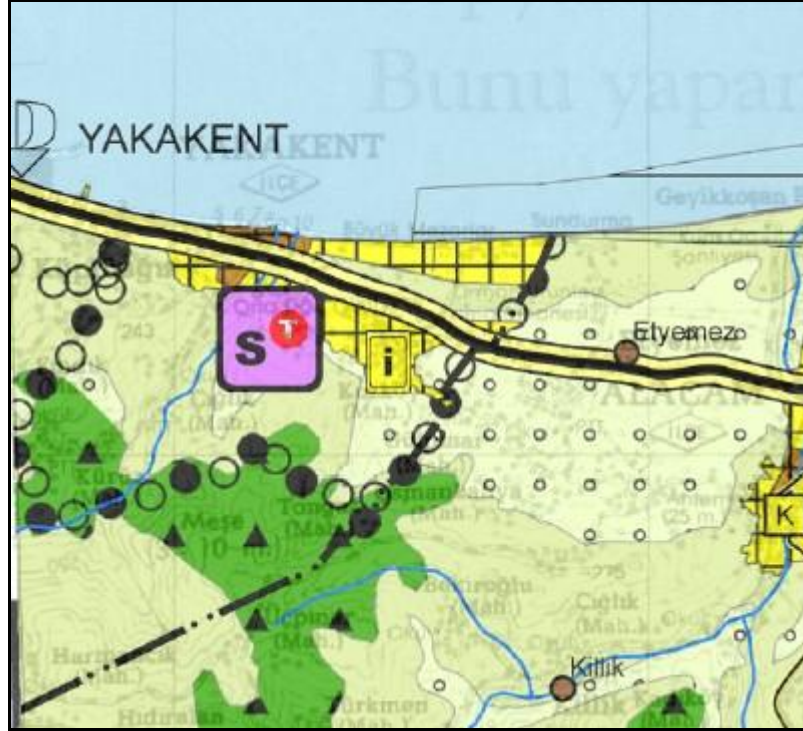
SEKTÖREL KARARLAR

- Kentsel Hizmet Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi ve turizm sektörleridir.
- Havza, Ladik ve Kavak ilçeleri ile birlikte içinde bulunduğu ÖPA ile birlikte, sağlık ve doğa turizminin gelişmesi öngörülen yerleşmelerden biridir.
- İlçe merkezinde tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Bölgedeki normal baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- Orman değerlerinin yüksek olması ve bu değerlerin kırsal kalkınma amacıyla değerlendirilmesi için uygun alanlara depolama alanı ve ilçe merkezlerinde bu ürünlerin işlenerek pazara sunulması öngörülmüştür. Üretim merkezlerinin pazarla olan ilişkisinin yükseltilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.
- İlçe merkezinin yakınında bulunan baraj ve orman alanlarında geliştirilecek olan doğa turizmi ile ilçenin ekonomik yönden desteklenmesi öngörülmüştür. Özellikle Kunduz Boğazı ve Kunduz Ormanları, bu sektörlerin gelişmesi açısından öncelikli bölgeler olarak değerlendirilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Kentsel Hizmet Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal ve kentsel alanın ihtiyaç duyacağı bölgesel eğitim, sağlık ve diğer donatıların oluşturulması ve mevcuttakilerin geliştirilmesi öngörülmüştür.
- İlçe sınırlarında oluşturulması öngörülen bölgesel hizmetler ve donatıların yerleşim kararlarının alt ölçekli planlama çalışmalarında verilmesi kararlaştırılmıştır.
- İlçenin etki alanı genel itibarıyla, içinde bulunduğu ÖPA ve çevre yerleşmeler olarak öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.15 SAMSUN – Yakakent

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
4.707	84	56	11.250

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör tarım ve turizm sektörleridir.
- Sahip olduğu uzun kıyı şeridi ile birlikte bu yönde turizmin gelişmesi öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Bahkçılık sektörü, ilçenin gelişmesi bakımından önemli olan bir diğer sektör olup, buna yönelik gelişme stratejilerinin oluşturulması öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

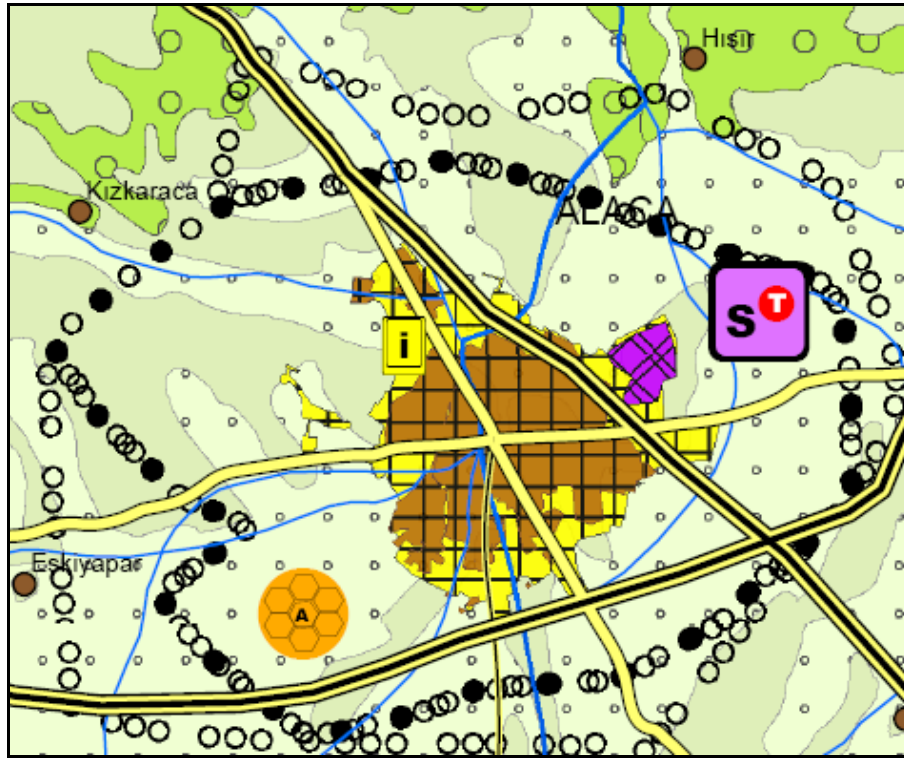
- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların nitelikli tarım alanlarında bulunması bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;

- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.16 ÇORUM-Alaca

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
24.983	500	50	42.500

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, turizm ve hizmetler sektörleridir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- İlçenin potansiyelleri dikkate alındığında, yapılacak alt ölçekli analiz ve araştırmalar ile birlikte Organik Tarım yapılması öngörülmüştür.
- Organik Tarım sektörünün gelişimi, tarımsal ürünlerin yanında, bölgedeki mevcut turizm potansiyeli açısından da düşünülerek, bu yönde gelişiminin sağlanması öngörülmüştür.
- Sahip olduğu bitki örtüsü dikkate alındığında arıcılık sektörünün bölgenin gelişimi için önemli bir sektör olması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, arıcılık sektörüne yönelik ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların nitelikli tarım alanlarında bulunması bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.17 ÇORUM-Bayat

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör tarım sektörüdür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Sahip olduğu orman alanları ve bitki örtüsü dikkate alındığında arıcılık sektörünün bölgenin gelişimi için önemli bir sektör olması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, arıcılık sektörüne yönelik ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- İlçe merkezinin dışında, bölgedeki maden sanayini gelişimi yönünde, uygun yerde ve uygun büyüklükte sanayi alanları belirlenerek, bu sektörün gelişimi öngörülmüştür.

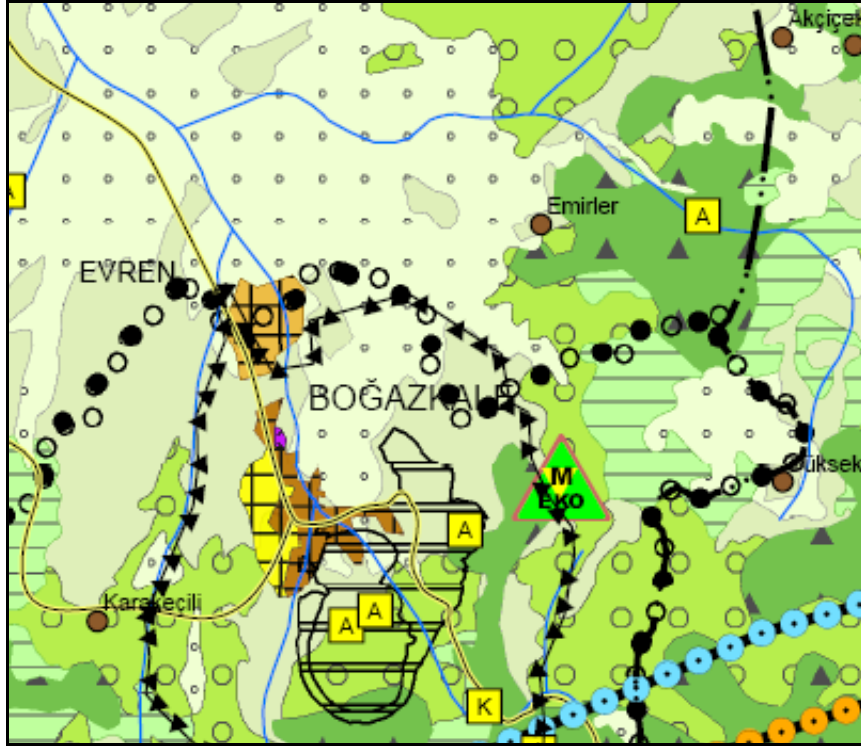
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
7.381	45	164	14.000	56	175	175	55

6.18 ÇORUM-Boğazkale

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi, turizm ve hizmetler sektörleridir.
- Özellikle sahip olduğu tarihi değerlerin turizm açısından değerlendirilmesi, bölge kalkınması için önemli bir potansiyel olarak görülüp, geliştirilmesi planlanmıştır.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- İlçenin sahip olduğu kültürel ve tarihi değerlerin yaşatılarak korunması ve Ekomüze faaliyetleri ile birlikte sürdürülebilirlik, toplumsal ve ekonomik yaşam tarzının gelişimi öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
1.970	118	17	9.000	65	30	30	3

6.19 ÇORUM-Dodurga

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
3.431	217	16	8.800

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve madencilik sektörleridir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- İlçe merkezinin dışında, bölgedeki maden sanayini geliştirmeye yönelik olarak, uygun yerde ve uygun büyüklükte sanayi alanları belirlenerek, bu sektörün gelişimi öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların nitelikli tarım alanlarında bulunması bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.20 ÇORUM-İskilip

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
19.648	213	92	37.200

SEKTÖREL KARARLAR

- Kentsel Hizmet Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, madencilik, bu sektörlerle yönelik sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılacaktır.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek mera, taşkın alanı ve nitelikli tarım alanlarında bulunması, gerekse büyüklüğü bakımından “İrdelenecek” alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi,
 - İmara açılan alanlardaki yoğunluk değerleri, bu planda belirlenen nüfus projeksiyonu doğrultusunda gerekiyorsa revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.21 ÇORUM-Kargı

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
5.728	238	24	14.000

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve ormancılık.
- İlçe merkezinde, ormancılığa dayalı ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Bölgedeki normal baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek nitelikli tarım alanlarında bulunması, gerekse büyüklüğü bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi,
 - İmara açılan alanlardaki yoğunluk değerleri, bu planda belirlenen nüfus projeksiyonu doğrultusunda gerekiyorsa revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.22 ÇORUM-Lâçin

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
2.153	125	17	6.500	142	25	25	9

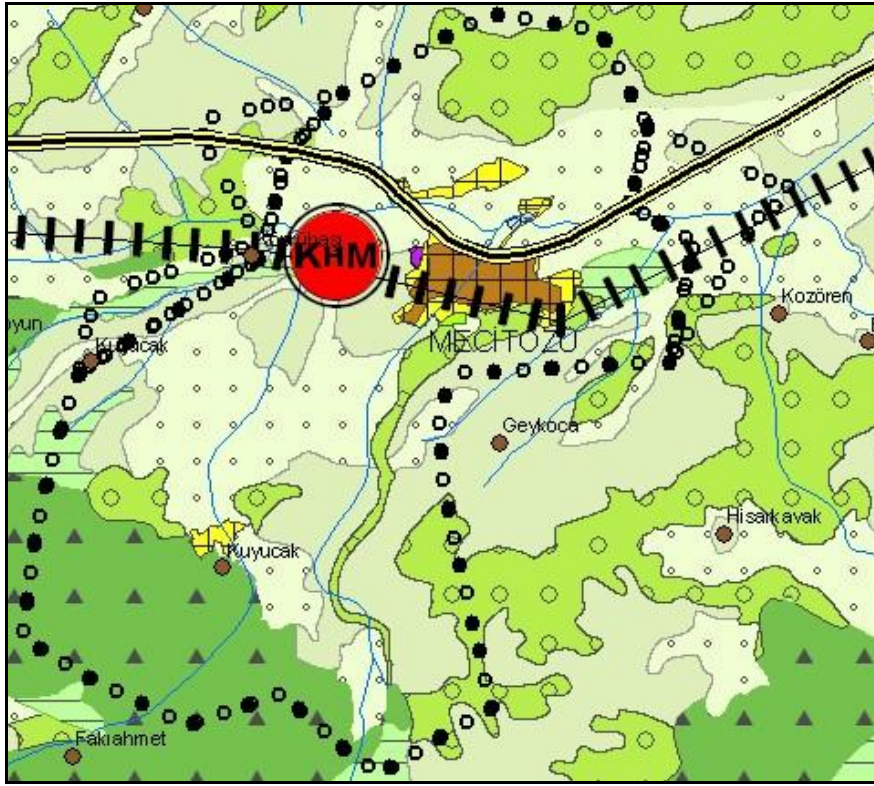
SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve madencilik sektörleridir.
- Tarım sektörü altında, özellikle hayvancılık potansiyeli bulunan ilçede, bu sektörün gelişmesi yönünde gerekli arazi kullanım kararlarını nalt ölçeklerde alınması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.23 ÇORUM-Mecitözü

SEKTÖREL KARARLAR

- Kentsel Hizmet Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- İlçenin potansiyelleri dikkate alındığında, yapılacak alt ölçekli analiz ve araştırmalar ile birlikte Organik Tarım yapılması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

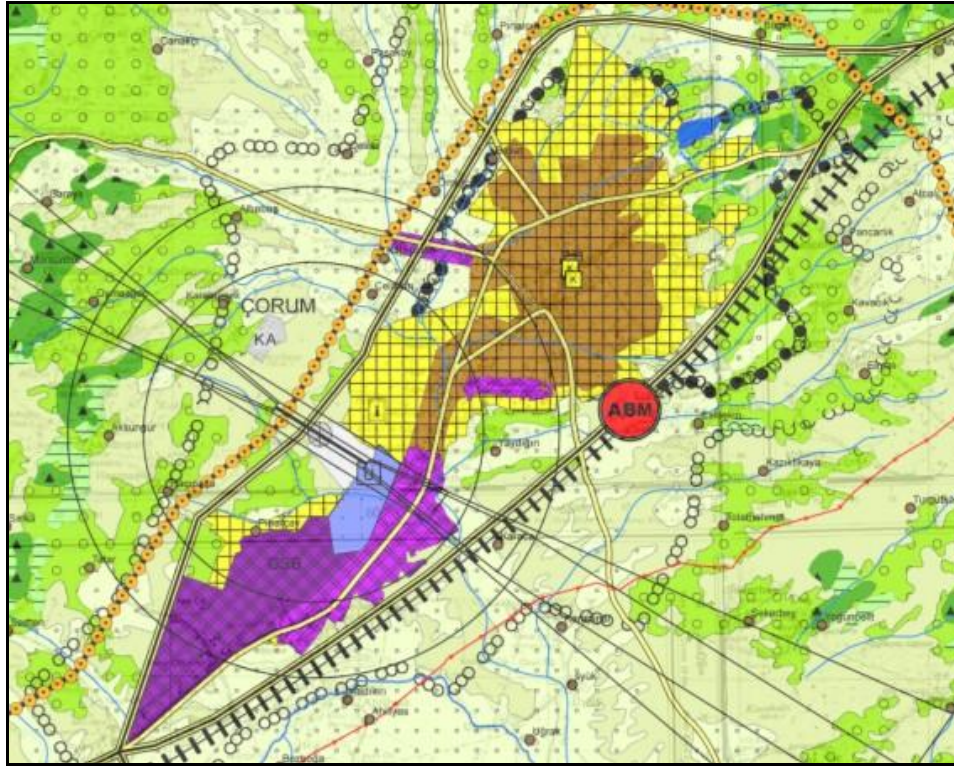
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Kentsel Hizmet Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
5.787	143	38	21.000	155	60	55	5

6.24 ÇORUM-Merkez İlçe

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
161.321	2.794	58	241.400	3328	50	30	916

SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi, turizm ve hizmetler sektörleridir.
- Bölgenin gıda ve maden sanayi potansiyelleri göz önünde bulundurularak, güneybatı yönündeki sanayi alanları, ihtiyaca cevap verecek büyüklüğe getirilmiştir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Kent içinde kalan çevre yolunun kent dışına taşınarak, mevcut yolun kademesinin düşürülmesi planlanmıştır.
- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının ve üst ölçek kentsel donatıların oluşturulması öngörülmüştür.
- İlin gelişimi ve üst ölçek kararlar doğrultusunda, havalanı ve üniversite alanları planlanmıştır.
- Demiryolu güzergahının bölgede yoğunlaşan sanayi alanlarına hizmet etmesi doğrultusunda belirlenmesi öngörülmüştür.

6.25 ÇORUM-Oğuzlar

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
4.678	42	187	8.500	41	110	125	

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım sektörüdür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Mikrokliması tarıma elverişli olan ilçede, ilçenin kalkınması açısından son derece önemli olan Organik tarımın desteklenmesi öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.26 ÇORUM-Ortaköy

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
3.349	39	86	8.500

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi, turizm ve hizmetler sektörleridir.
- Özellikle sahip olduğu tarihi değerlerin turizm açısından değerlendirilmesi, bölge kalkınması için önemli bir potansiyel olarak görülüp, geliştirilmesi planlanmıştır.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve tarihi değerler yaşatılarak korunacaktır.

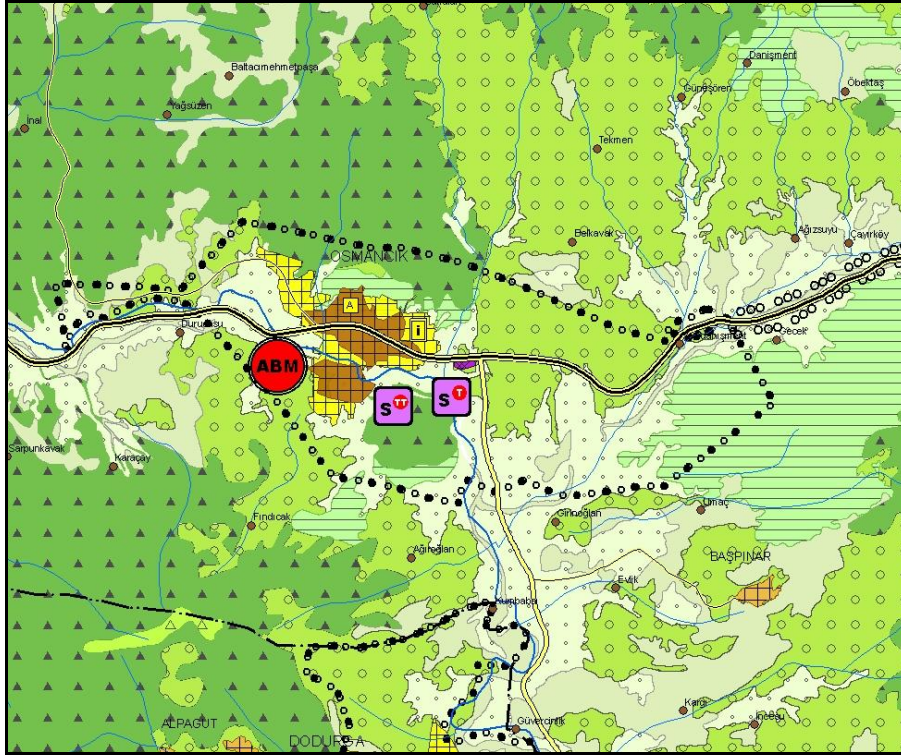
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek nitelikli tarım alanlarında bulunması bakımından “İrdelenecek” alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.27 ÇORUM-Osmancık

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
28.423	523	54	49.000

SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılacaktır.
- İlçe merkezinin dışında bulunan taş ve toprak alanlarında bu sektöre yönelik sanayinin geliştirilmesi öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek orman, mera ve nitelikli tarım alanlarında bulunması, gerekse büyüklüğü bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi,
 - İmara açılan alanlardaki yoğunluk değerleri, bu planda belirlenen nüfus projeksiyonu doğrultusunda gerekiyorsa revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.28 ÇORUM-Sungurlu

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
35.397	621	56	65.400	375	75	50	26

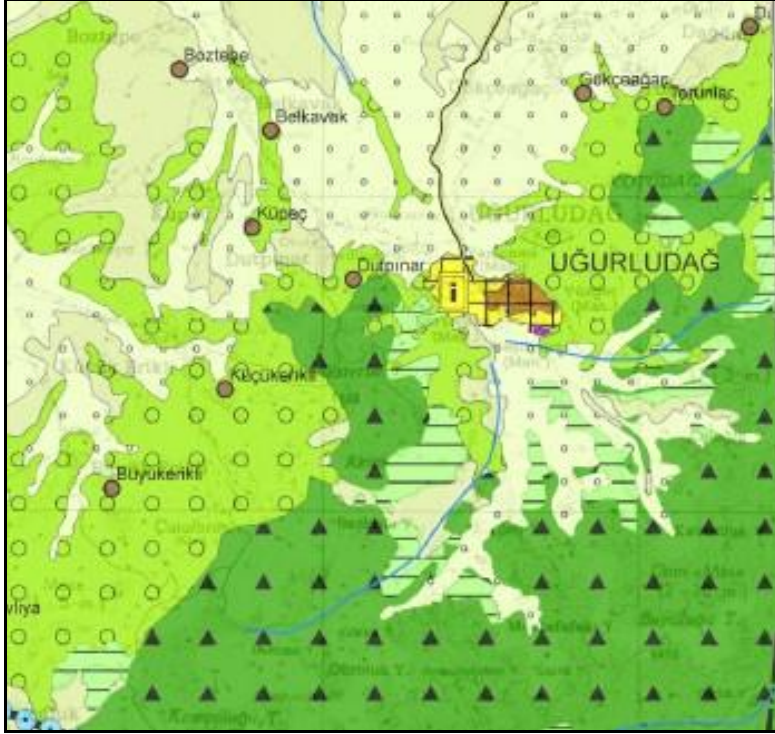
SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, tarıma dayalı sanayi, turizm ve hizmetler sektörleridir.
- Özellikle sahip olduğu tarihi değerlerin turizm açısından değerlendirilmesi, bölge kalkınması için önemli bir potansiyel olarak görülüp, geliştirilmesi planlanmıştır.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- İlçenin potansiyelleri dikkate alındığında, yapılacak alt ölçekli analiz ve araştırmalar ile birlikte Organik Tarım yapılması öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.29 ÇORUM-Uğurludağ

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
7.648	43	178	13.000	108	175	80	3

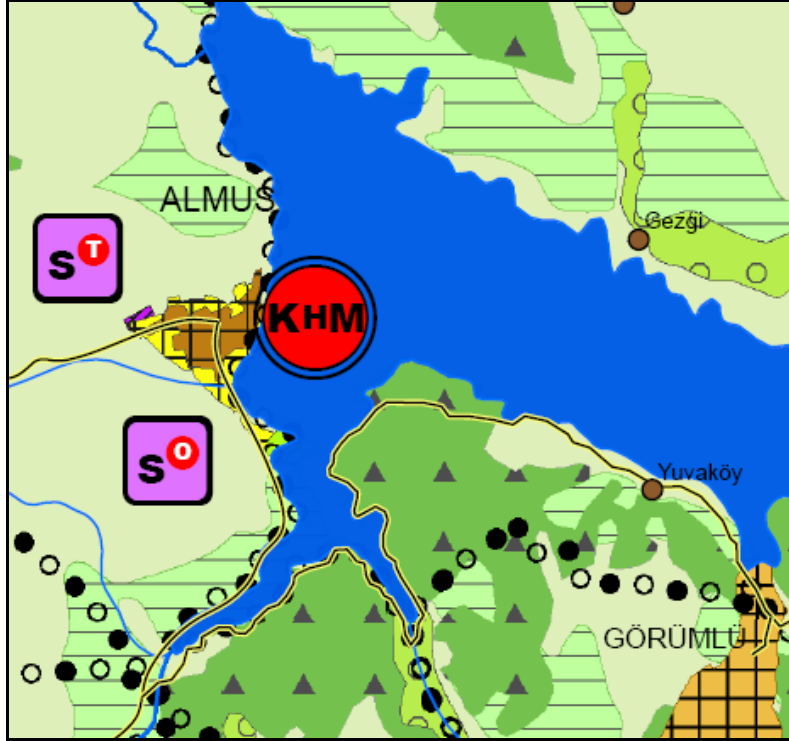
SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörleridir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.30 TOKAT-Almus

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
6.197	81	70	29.200	68	175	175	4

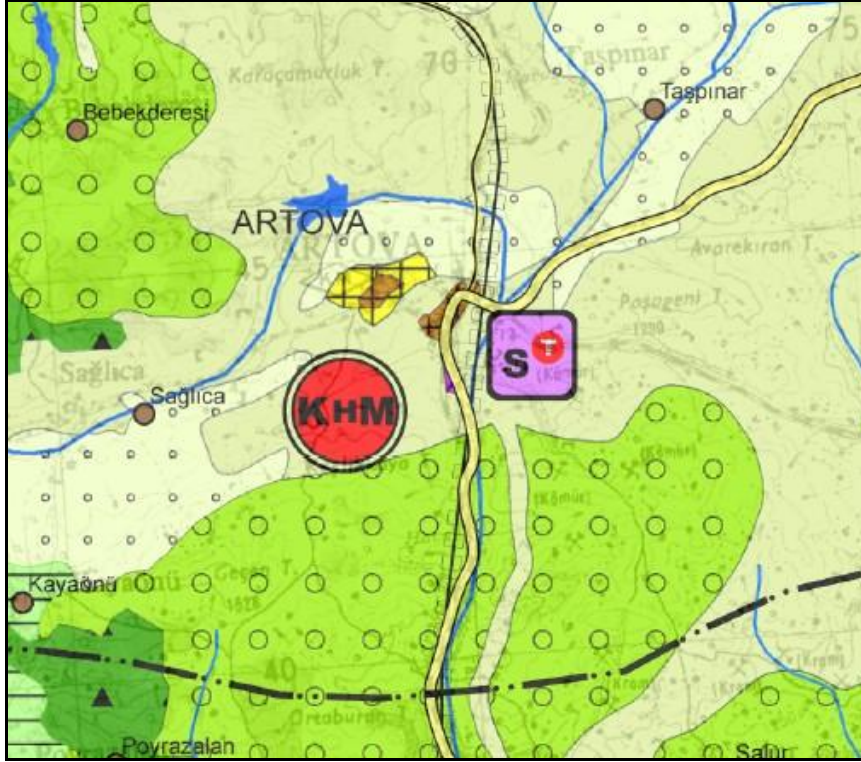
SEKTÖREL KARARLAR

- Kentsel Hizmet Merkezi olması planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, turizm ve hizmetler sektörleridir.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve doğal değerler yaşatılarak korunacaktır.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Bölgedeki normal baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- Orman değerlerinin yüksek olması ve bu değerlerin kırsal kalkınma amacıyla değerlendirilmesi için uygun alanlara depolama alanı ve ilçe merkezlerinde bu ürünlerin işlenerek pazara sunulması öngörülmüştür. Üretim merkezlerinin pazarla olan ilişkisinin yükseltilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Kentsel Hizmet Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.31 TOKAT-Artova

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
5.610	77	148	18.000	49	150	100	5

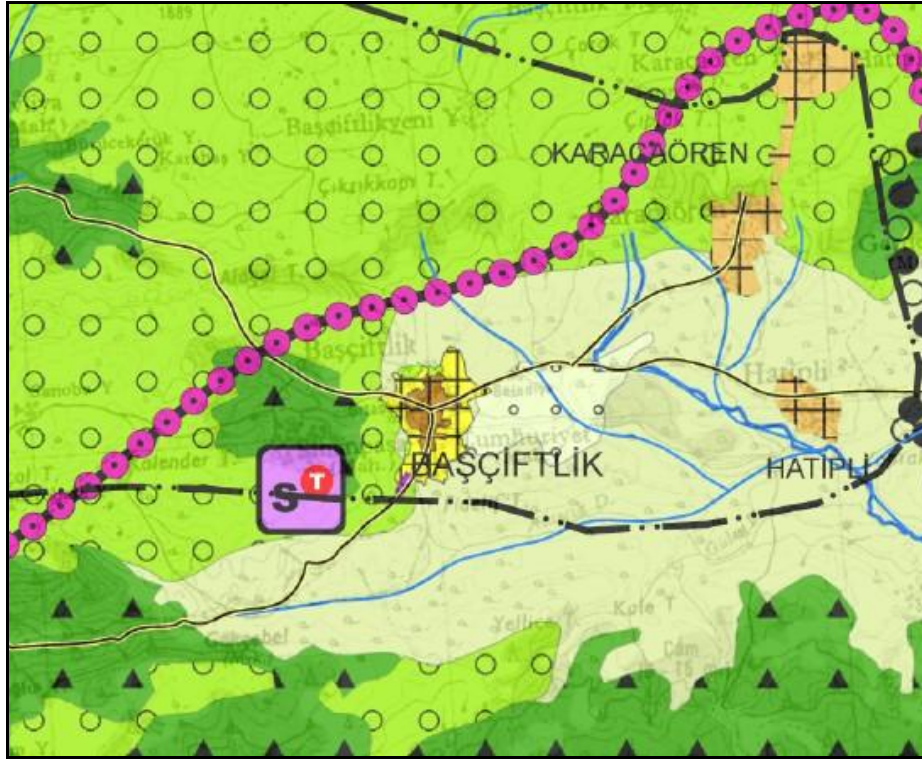
SEKTÖREL KARARLAR

- Kentsel Hizmet Merkezi olması planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve hizmetler sektörleridir.
- Bölgedeki normal baltalık ve normal koru alanlarındaki orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla ve orman ürünlerine yönelik yeni sanayi kuruluşlarının oluşması ve var olanların devamlılığı desteklenecektir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Orman değerlerinin yüksek olması ve bu değerlerin kırsal kalkınma amacıyla değerlendirilmesi için uygun alanlara depolama alanı ve ilçe merkezlerinde bu ürünlerin işlenerek pazara sunulması öngörülmüştür. Üretim merkezlerinin pazarla olan ilişkisinin yükseltilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Kentsel Hizmet Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.32 TOKAT-Başçiftlik

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
5.971	36	166	9.000	83	150	100	4

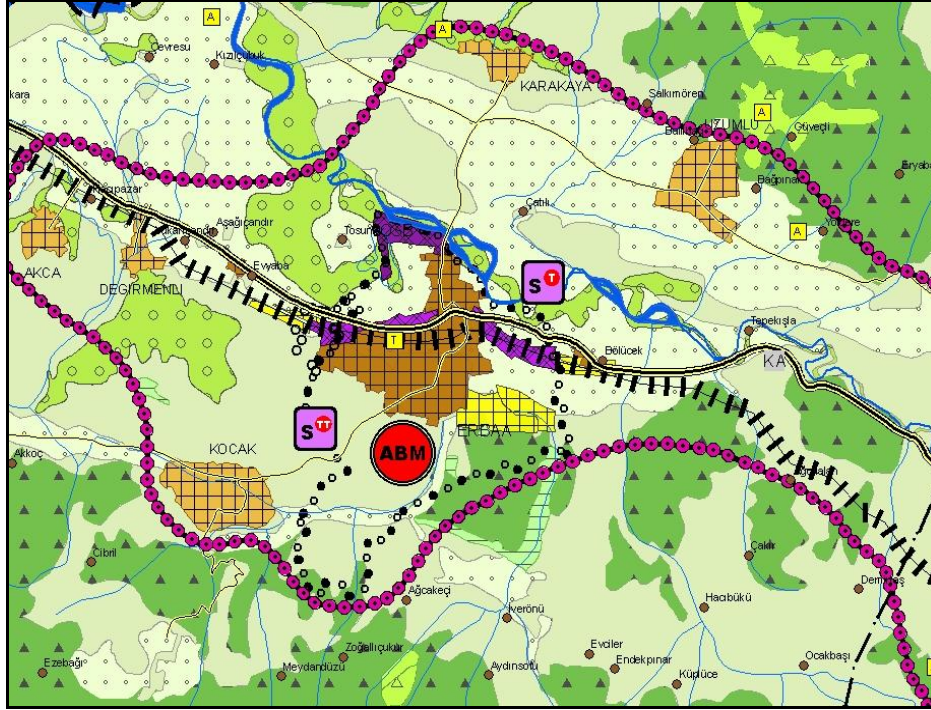
SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım ve turizm sektörleridir.
- Sahip olduğu orman alanları ve bitki örtüsü dikkate alındığında arıcılık sektörünün bölgenin gelişimi için önemli bir sektör olması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, arıcılık sektörüne yönelik ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.33 TOKAT-Erbaa

KENTSEL YERLEŞME VE PROJESİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
45.595	945	50	71.500	321	75	50	

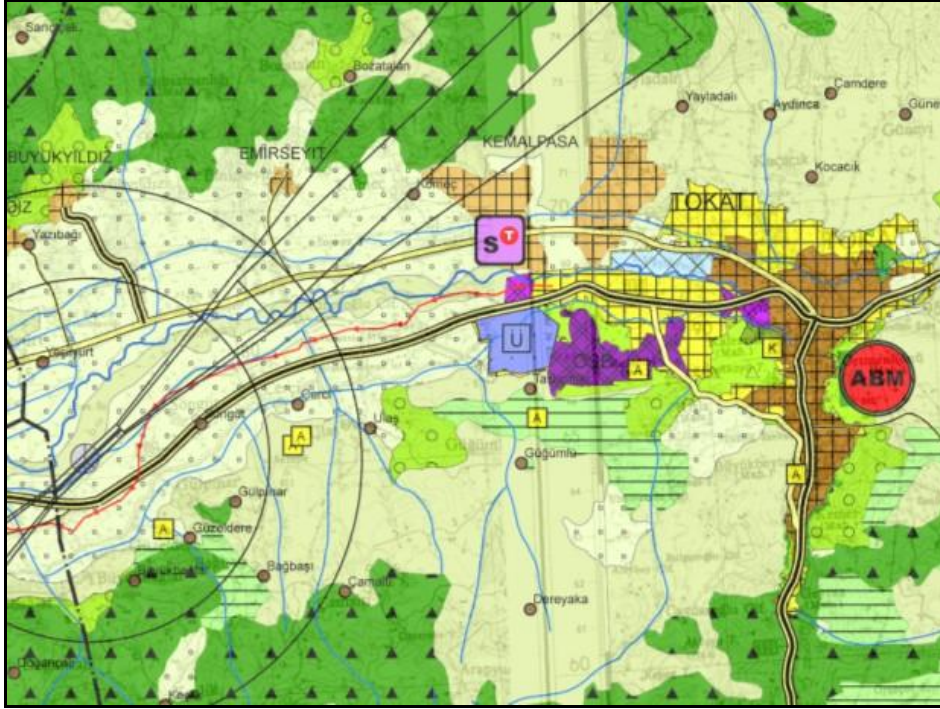
SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak belirlenen ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- İlçede, tarıma dayalı sanayi ve madene dayalı sanayi kullanımları öngörülerek, ürünlerin ilçede üretilerek katma değer sağlamaları öngörülmüştür.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.34 TOKAT-Merkez İlçe

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alan Büyüklüğü (ha)
113.100	930	119	180.000	708	125	100	36

SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- Tarıma dayalı sanayi alanları oluşturularak, nihai ürünlerin üretiminin il sınırlarında üretilmesi öngörülmüş, bu yönüyle katma değer açısından önemli girdi sağlaması planlanmıştır.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.35 TOKAT-Niksar

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
44.808	337	131	60.000	830	130	50	-

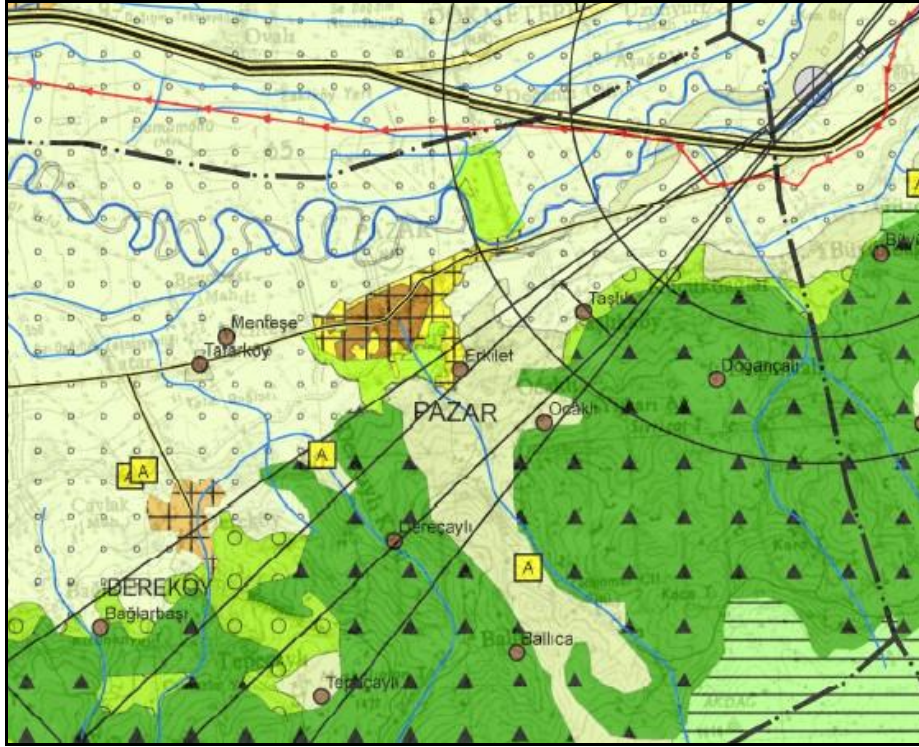
SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi ve turizm sektörleridir.
- Tarım sektörü altında, özellikle hayvancılık potansiyeli bulunan ilçede, bu sektörün gelişmesi yönünde gerekli arazi kullanım kararlarını nalt ölçeklerde alınması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler, turizm sektörünün geliştirilmesi ile birlikte önem kazacak ve bu değerlerin bölge içinde kalan diğer yerleşmelerle birlikte bir hat oluşturulması sağlanacaktır.
- Kültürel ve doğal değerler yaşatılarak korunacaktır.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.36 TOKAT-Pazar

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
5.301	119	43	16.000	172	50	50	

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör tarım sektörüdür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.37 TOKAT-Reşadiye

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör tarım sektörüdür.
- Sahip olduğu orman alanları ve bitki örtüsü dikkate alındığında arıcılık sektörünün bölgenin gelişimi için önemli bir sektör olması öngörülmüştür.
- Arıcık sektörünün gelişimine yönelik üretim tesislerinin ilçe merkezinde oluşturularak katma değer sağlaması planlanmıştır.
- İlçe merkezinin dışında, bölgedeki maden sanayini gelişimi yönünde, uygun yerde ve uygun büyüklükte sanayi alanları belirlenerek, bu sektörün gelişimi öngörülmüştür.

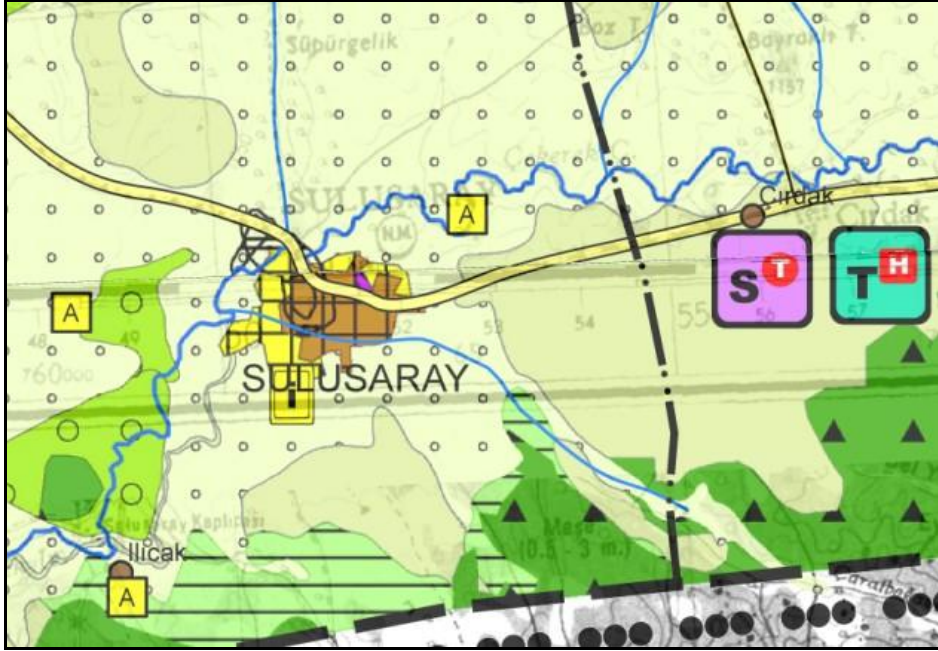
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
16.389	108	148	31.000	125	200	250	52

6.38 TOKAT-Sulusaray

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu
4.160	114	37	12.000

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör tarım sektörüdür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.
- Tarımsal üretimin verimliliğinin artırılması ve ürün kalitesi açısından organik tarım teşvik edilecektir.
- Özellikle krom madeni potansiyeli bulunan ilçede, bu madenin çıkarılması ve işletilmesi, ilçeye önemli katkı sağlayacağından, bu yönde kararların alt ölçekli planlarda alınması öngörülmüştür.

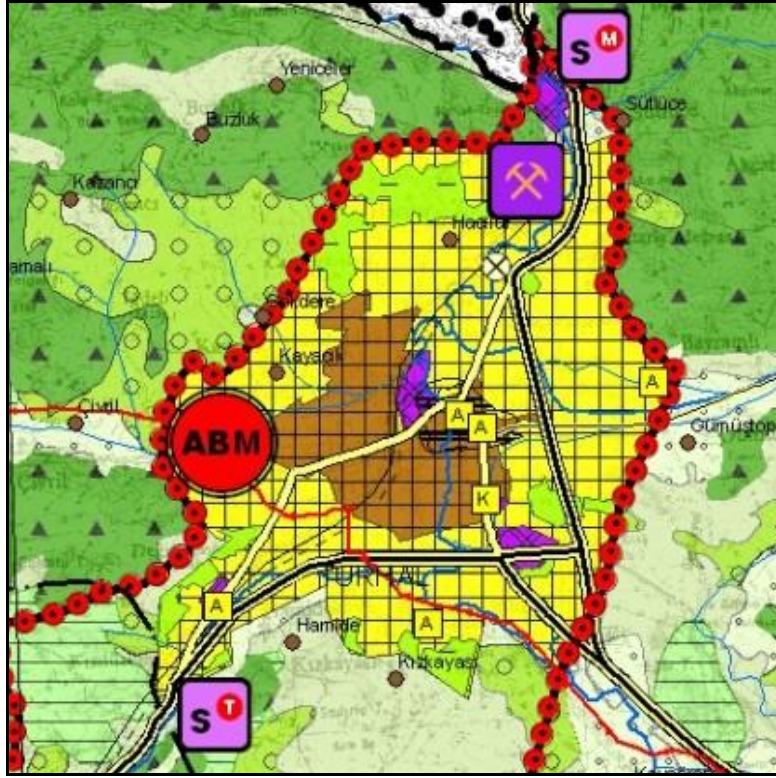
ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Mevcut sahil yolu, kent merkezlerinde yaşayanların sahille bağlantısının kesilmemesi açısından güneyde belirlenen yeni güzergahtan geçirilecektir.
- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

İRDELENECEK GELİŞME ALANI

- İlçenin mevcut onanlı planı incelenmiş; imara açılan alanların gerek nitelikli tarım alanlarında bulunması, gerekse büyüklüğü bakımından "İrdelenecek" alan olarak belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu durumda yerleşmeye açılan alanlarda;
- İlgili kuruluşlardan alınacak görüşler doğrultusunda, tarım dışı faaliyetlere uygun olmayan alanlar var ise revize edilmesi,
- İmara açılan alanlardaki yoğunluk değerleri, bu planda belirlenen nüfus projeksiyonu doğrultusunda gerekiyorsa revize edilmesi kararlaştırılmıştır.

6.39 TOKAT-Turhal

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
95.536	973	98	161.500	4250	70	25	59

SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- Tarıma ve madene dayalı sanayi alanları, ilçe içinde uygun şekilde oluşturularak, bu sektörlerin ekonomiye katkılarının artırılması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinin dışında, bölgedeki maden sanayini gelişimi yönünde, uygun yerde ve uygun büyüklükte sanayi alanları belirlenerek, bu sektörün gelişimi öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

6.40 TOKAT-Yeşilyurt

SEKTÖREL KARARLAR

- İlçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektör, tarım sektörüdür.
- İlçenin potansiyelleri dikkate alındığında, yapılacak alt ölçekli analiz ve araştırmalar ile birlikte Organik Tarım yapılması öngörülmüştür.
- Tarım sektörü altında, özellikle hayvancılık potansiyeli bulunan ilçede, bu sektörün gelişmesi yönünde gerekli arazi kullanım kararlarının alt ölçeklerde alınması öngörülmüştür.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- İlçe merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
6.455	68	248	12.100	28	150	150	-

6.41 TOKAT-Zile

KENTSEL YERLEŞME VE PROJEKSİYON KARARLARI

Mevcut Nüfus	Yerleşim Alanı (ha)	Mevcut Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Max Kent Nüfusu	Gelişme Alanı (ha)	2026 Yılı Yerleşik Alan Brüt Yoğunluk (ki/ha)	2026 Yılı Gelişme Alanı Brüt Yoğunluk (ki/ha)	Planla Getirilen Sanayi Alanı Büyüklüğü (ha)
52.640	584	96	115.500	407	100	100	50

SEKTÖREL KARARLAR

- Alt Bölge Merkezi olarak planlanan ilçenin gelecek 20 yıllık kalkınması hususunda belirlenen başlıca sektörler tarım, sanayi ve hizmetler sektörleridir.
- İlçe merkezinde, tarımsal ürünler işlenerek katma değeri artırılabilecektir.

ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI KARARLARI

- Alt Bölge Merkezi olması dolayısıyla, hizmet verdiği kırsal alanın ihtiyaç duyacağı temel eğitim ve sağlık donatılarının oluşturulması öngörülmüştür.
- Özellikle batı ile bağlantının güçlendirilmesi açısından, Zile ilçesini batıda Alaca ilçesi ile bağlayacak olan bir 2. kademe yol planlanmıştır.
- Üretilen ürünlerin kırsal merkezlerde depolanması için gerekli donatılar sağlanacaktır.
- Depolama alanları ile üretim yapılan ilçe merkezleri arasında ulaşımın daha elverişli yapılabilmesi için ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.

Şekil 3: 1/100.000 Çevre Düzeni Plan Paftası Lejandı

SINIRLAR	HİDROJEOLOJİ	İKTİSADİ GELİŞME KARARLARI
••••• PLANLAMA BÖLGESİ	— IRMAKLAR	 ORMAN SANAYİ
— IL SINIRI	— DERELER	 HAYVANSAL ÜRETİME DAYALI SANAYİ
— ILÇE SINIRI	■ GÖLLER	 MADENCİLİK ve MADEN SANAYİNİN GELİŞECEĞİ SAHALAR
○ ○ ○ ○ ○ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE SINIRLARI	■ BARAJLAR	 ARICILIK FAALİYETLERİ ve BAL ÜRETİMİ
● ● ● ● ● BELEDİYE SINIRLARI	— MUTLAK KORUMA KUŞAĞI	 TARIMA DAYALI SANAYİ
○ ○ ○ ○ ○ MÜCAVİR ALAN SINIRLARI	— KISA MESAFELİ KORUMA KUŞAĞI	 TAŞ ve TOPRAK SANAYİ
	— ORTA MESAFELİ KORUMA KUŞAĞI	 MADEN SANAYİ
ARAZİ KULLANIM	ALTYAPI	 ORMAN SANAYİ
 KENTSEL YERLEŞİK ALANLAR	ULAŞIM	 TEKNOPARK
 KENTSEL GELİŞME ALANLARI	KARAYOLLARI	 YENİLİKÇİ ENDÜSTRİLER
 İRDELENECEK YERLEŞİM ALANLARI	— BÖLÜNÜŞ YOL	 SERBEST BÖLGE
 BELDELER	— 1. KADEME YOL	 AR-GE TARIM
● KIRSAL YERLEŞİM ALANLARI	— 2. KADEME YOL	 LOJİSTİK MERKEZLER
 ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	— 3. KADEME YOL	 EKOMÜZE
 SANAYİ VE DEPOLAMA ALANLARI	DEMİRYOLLARI	
 TERSANELER	— MEVCUT DEMİRYOLU	
 RESMİ KURUMLAR	— ÖNERİ DEMİRYOLU	
 ÜNİVERSİTE ALANLARI	— HAFIF RAYLI SİSTEM	
 ASKERİ ALANLAR	DENİZ YOLLARI	
 SAĞLIK TESİSLERİ	 LİMAN	
 ORMAN ALANLARI	 YAT LİMANI VE BARINAKLAR	
 AĞAÇLANDIRILACAK ALANLAR	— ULUSLARARASI DENİZ ULAŞIMI	
 AĞAÇLIK ALANLAR	— YURTİÇİ DENİZ ULAŞIMI	
 BAĞCILIK	HAVAYOLLARI	
 ÇAYIR ve MERA ALANLARI	— HAVAALANI	
 FUNDALIK, ÇALILIK ALANLAR	TEKNİK ALTYAPI	
 DOĞAL KARAKTERİ KORUNACAK ALANLAR	 KATI ATIK DEPOLAMA ve BERTARAF ALANLARI	
 BÜYÜK KENTSEL YEŞİL ALANLAR	— DOĞALGAZ BORU HATTI	
 SAZLIK ALANLAR	 ARITMA TESİSLERİ	
 NİTELİKLİ TARIM ALANLARI		
 MARJİNAL TARIM ALANLARI		

Şekil 4: 1/100.000 Çevre Düzeni Plan Paftası Lejandı Devamı

PLANIN GERÇEKLEŞMESİ İÇİN KULLANILABİLECEK TEŞVİK ve DESTEKLER..... 3

TARIMSAL DESTEKLER.....	3
Doğrudan Gelir Desteği	3
Hayvancılık Destekleri	3
Bitkisel Ürün Destekleri.....	16
Orman Köylüsüne Destekler	22
SANAYİ DESTEKLERİ.....	31
Yatırım Teşvikleri	31
Vergi İndirimleri	35
KOBİ Destekleri.....	39
KOBİ Kredileri.....	43
HİZMETLER SEKTÖRÜNE YÖNELİK DESTEKLER.....	62
Turizmi Teşvik Kanunu	62
Turizm Kredileri.....	63
TÜBİTAK Destekleri:.....	64
TÜBİTAK Destek Programları	64

PLANIN GERÇEKLEŞMESİ İÇİN KULLANILABİLECEK TEŞVİK ve DESTEKLER

Bu bölümde plan kapsamındaki hedefleri gerçekleştirmek için kullanılabilir destek ve teşvikler incelenecektir. Teşvik ve destek sistemi çoğunlukla devlet kaynaklarını kullanmakta olup son dönemde AB üyeliğinin gündeme gelmesiyle hem konu başlıkları çeşitlenmiş hem de destek alınabilecek odaklar çoğalmıştır.

Teşvik ve destekler tarımsal, sanayi, hizmetler alanlarında ve özellikle son dönemde AB sürecinin gelişimi ile artış gösteren Toplumsal/ Ekolojik gelişimi öncelikli olarak hedefleyen alanda incelenecektir.

TARIMSAL DESTEKLER⁵

Tarımsal teşvikler doğrudan destekler (hayvancılık ve bitkisel üretim) ve kredi destekleri olarak incelenecektir.

Doğrudan Gelir Desteği

1. Bitkisel üretim faaliyetinde bulunan çiftçilere, doğrudan gelir desteği ödenir. Ödemeler, üretim faaliyetini ve bu faaliyeti yapan çiftçiyi tespit edecek belgelere dayandırılır. Doğrudan gelir desteği ödemesi yapılan arazilerde, sertifikalı tohumluk kullanımı, toprak analizi, arazi toplulaştırılması gibi teknoloji kullanımı ve çevre koruma önceliklerine göre dekar başına ilave ödemeler yapılabilir.

2. Bitkisel üretimi tehdit eden hastalık ve zararlılara karşı önlem olarak alternatif ürün yetiştirilmesi gereken alanlara, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından tavsiye edilen ürün ve yetiştirme tekniklerine uymak kaydıyla, dekar başına destek verilir.

1 inci ve 2 nci maddeler kapsamındaki destekler, çiftçi kayıt sistemine dahil üreticilere yapılır.

Sulama amacıyla elektrik enerjisi kullanan üreticilerin enerji maliyetlerini azaltmak ve kullanıcıların borçlarını düzenli ödemelerini teşvik etmek amacıyla, enerji borcunu ödemiş bulunan üreticilerin kullandıkları elektrik enerjisi desteklenir.

Öncelikli konularda bilgi ve teknolojilerin geliştirilmesi ve bu bilgi ve teknolojilerin üreticilere ve tarımsal odaklı sanayicilere aktarılması amacıyla hazırlanan ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca uygun görülen araştırma-geliştirme projelerinin sahiplerine, destekleme ödemesi yapılır. Bu karar kapsamında çiftçilere yapılacak ödemeler T.C. Ziraat Bankası aracılığı ile gerçekleştirilir.

Hayvancılık Destekleri

2005/8503 Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Karar: 24.02.2005/ 25737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Hayvancılığa ilişkin destekler bu kararın belirttiği esaslara göre yapılmaktadır.

⁵ www.tugem.gov.tr/tugemweb/tumdestek.html adresinden alınmıştır.

Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Karar

Bu karar, 2005- 2010 yılları arasında 6 yıl süre ile uygulanacak olup hayvancılığın desteklenmesi ile ilgili hususları kapsar.

Destekleme konuları şunlardır;

a) Yem bitkileri üretimi yapmak üzere başvuran üreticilere, nakliye ve ilaç bedeli hariç, çok yıllık yem bitkileri ekilişlerinde birinci yıl yatırım giderleri ve uygun görülen işletme giderlerinin ekiliş alanları ile uyumlu satın alınan alet ve ekipmanlar da dahil proje bedelinin % 40'ı, tek yıllık yem bitkilerinde ise işletme giderlerinin ekiliş alanları ile uyumlu satın alınan alet ekipmanları da dahil proje bedelinin %30' u doğrudan ödenir. Sertifikalı yem bitkileri tohumu üretim proje bedelinin % 25'i doğrudan ödenir.

b) Yurt içinde yetiştirilen ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (Bakanlık) veya yetkilendirilmiş kurumca damızlık belgesi veya saf ırk sertifikası verilmiş kültür ırkı damızlık gebe düveleri satın alanlara hayvan başına doğrudan ödeme yapılır.

c) Suni tohumlama sonucu doğan buzağılardan, soy kütüğüne kayıtlı olanlara daha fazla olmak üzere soy kütüğüne ve ön soy kütüğüne kayıtlı olanlara hayvan başına destekleme ödemesi yapılır.

d) Suni tohumlama hizmeti sağlayan gerçek ve tüzel kişilere, soy kütüğüne kayıtlı olan işletmeler için ve kalkınmada öncelikli bölgelerde farklı olmak üzere hayvan başına suni tohumlama teşvik primi ödenir.

e) Çift cidarlı kazana, pastörizatör veya UHT sistemine sahip süt ürünleri imal eden işleme tesislerine süt satan üreticilere, hastalıktan ari işletmelere, soy kütüğüne kayıtlı olanlara, tarımsal amaçlı kooperatiflere üye olanlara ve küçükbaş hayvancılık işletmelerine farklı olmak üzere beher litre süt için destekleme ödemesi yapılır.

f) Kendi öz kaynakları ile işletmesine sabit süt sağım ünitesi kurarak ve soğutma tankı koyarak sanayiye aktarılacak sütte belirli kalite ve hijyen kriterlerine uygun üretim yapacak üreticilere yatırım miktarının % 40'ı destek olarak ödenir.

g) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan ruhsatlı kombina ve mezbahalarda kesim yaptırma şartı ile sığırlarda 190 kilogram ve üzeri ağırlığında kesim yaptıran üreticilere Bakanlıkça gerek görüldüğünde beher kilogram için et destekleme ödemesi yapılır.

h) Hastalıktan ari bölge oluşturmak üzere Trakya Bölgesinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak tebliğde belirtilen kriter ve özelliklere sahip sığır işletmelerinde hayvan başına doğrudan ödeme yapılır. Tazminatlı hastalık çıkan hayvanların etleri 3285 sayılı Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanunu kapsamında şarta tabi olarak değerlendirilir. Hastalık çıkan işletmelerdeki hayvanlar için ise, ödemeye esas teamül cetvelleri ile tazminat mazbataları Bakanlıkça onaylandıktan sonra hasta hayvan başına doğrudan tazminat ödenir. Bakanlık 2006 yılından itibaren söz konusu desteklemeyi başka illere de yaygınlaştırabilir.

ı) Hayvan kimlik sisteminin geliştirilmesi amacı ile hayvanların tanımlanması ve tescili için çiftçilere hayvan başına destekleme ödemesi yapılır.

i) Hayvan hastalıkları ile mücadele çerçevesinde Bakanlıkça her yıl belirlenen programlı aşılama için Bakanlıkça belirlenecek bölgelerde uygulayıcılara destekleme ödemesi yapılır.

j) Bakanlıkça yapılacak sözleşme kapsamında; hayvansal orijinli gıda kontrolünde etkinliğin sağlanması, hayvan hastalıklarıyla mücadele, mezbaha ve denetim hizmetlerinin iyileştirilmesi amacı ile Bakanlığın belirlediği bölge ve işletmelerde veteriner hekim çalıştırılması için destekleme yapılır.

k) Hayvan gen kaynaklarının korunması amacı ile Bakanlıkça uygulanan programa katılan çiftçilere büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarda farklı olmak üzere hayvan başına doğrudan ödeme yapılır.

l) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca üretim izni verilmiş işletmelerden o yıla ait üretim sezonu boyunca ana arı satın alarak kullanan üreticilere, birlik üyesi olanlara daha fazla olmak üzere ana arı başına doğrudan destekleme ödemesi yapılır. Kriterleri tebliğ ile belirlenecek süzme bala satış faturası veya müstahsil makbuzu üzerinden beher kilogram için prim ödenir. Polinasyon sağlamak amacı ile Bombus arısı satın alarak kullanan üreticilere koloni başına destekleme ödemesi yapılır.

m) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan su ürünleri yetiştiricilik belgesi alan gerçek ve tüzel kişilere; alabalık, levrek ve çipura balıkları ile bunlara ödenen miktarlardan farklı olmak üzere yeni türlere, beher kilogram başına su ürünleri yetiştiriciliği destekleme primi ödenir. Ayrıca, denizlerde ve iç sularda su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılmak üzere yavru alanlara ve kendi işletmesinde büyütme üzere yavru balık üretenlere, adet üzerinden destekleme primi ödenir.

Desteklemeler T.C. Ziraat Bankası aracılığı ile ödenir. Haksız ödendiği tespit edilen destekleme ödemeleriyle ilgili alacaklar ödemenin yapıldığı tarih itibarıyla, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgililerden tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairelerine intikal ettirilir.

Bu Karar'ın uygulanması ile ilgili tebliğ, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca hazırlanarak bu Karar'ın yayımlandığı tarihten itibaren en geç 30 gün içerisinde çıkartılır. Destekleme miktarları her yıl Ocak ayında Bakanlıkça açıklanır.

Yem Bitkileri Desteği

A) Desteklemeden Yararlanacaklar

Yem bitkileri desteklemelerinden çok yıllık ve tek yıllık yem bitkileri üretimi yapan üreticiler yararlandırılır. Tüzel kişiliğe sahip ıslah amaçlı birlikler, tarımsal kalkınma kooperatifleri, sulama kooperatifleri birlikleri ile tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları ile şirketler ve Çiftçi Kayıt Sistemine dahil gerçek kişi üreticiler yem bitkileri desteklemelerinden yararlanırlar. Başvurular 2005 yılı Çiftçi Kayıt Sistemi bilgileri ile uyumlu olacaktır.

B) Müracaat Yeri ve Şekli

Yem Bitkileri desteklemesinden yararlanmak isteyen üreticiler İl/İlçe Müdürlüklerine müracaat eder. Çok yıllık yem bitkileri üretimlerinde 200 dekarın, tek yıllık yem bitkileri üretimlerinde 400 dekarın altındaki ekilişlerde destekleme uygulamalarından yararlanmak isteyen üreticilerin, İl/ İlçe Müdürlüklerine form dilekçe (Üretim Projesi Müracaat Formu) ile müracaat etmeleri gerekmektedir.

Şirketler, müracaatlarını şirket merkezinin bulunduğu yerdeki İl Müdürlüğüne yapacaklardır. Hak edişler ise ekilişlerin yapıldığı yerdeki İl Müdürlüğü tarafından düzenlenerek ödemenin yapılması için Banka şubesine gönderilir. Ayrıca Düzenlenen hak edişlerin bir nüshası şirket merkezinin bulunduğu İl Müdürlüğüne gönderilir.

Holdinglelere bağlı şirketlerden yalnızca biri, yem bitkisi ekilişleri toplamı en çok 20.000 dekarı geçmemek koşulu ile desteklemeden yararlandırılır.

C) Destekleme Oranları

Yem Bitkileri üretimi yapmak üzere başvuran üreticilere, nakliye ve ilaç bedeli hariç,

a) Çok yıllık yem bitkileri ekilişlerinde birinci yıl yatırım giderleri ve uygun görülen işletme giderlerinin ekiliş alanları ile uyumlu satın alınan alet ve ekipmanlar da dahil proje bedelinin % 40'ı,

b) Tek yıllık yem bitkilerinde ise işletme giderlerinin ekiliş alanları ile uyumlu satın alınan alet ve ekipmanlar da dahil proje bedelinin %30'u doğrudan üreticilere ödenir.

Dane üretimleri destekleme kapsamı dışındadır.

D) İstenecek Belgeler

a) Özel Kişilerden

Başvuru dilekçesi, Proje Müracaat Formu

T.C. Kimlik Numarasını gösterir nüfus cüzdanının İl/İlçe Müdürlüğü tarafından onaylanmış fotokopisi (Başvuru sırasında T.C. nüfus cüzdanının gösterilmesi zorunludur.)

Vergi Kimlik numarasını gösterir belge,

Çiftçi Kayıt Belgesi (Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olduğuna dair belge C formu arazi bilgileri)

Arazi kiralık ise 100 dekara kadar muhtar ve iki aza, 100 dekardan büyük ekilişlerde ise noter tasdikli kira sözleşmesi aranır,

İl/İlçe Müdürlüğüne gerektiğinde istenecek diğer bilgi ve belgeler.

b) Tüzel Kişilerden (Kamu kuruluşları hariç, tüzel kişiliğe sahip, ıslah amaçlı birlikler, tarımsal kalkınma kooperatifleri, sulama kooperatifleri birlikleri ile tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları ile şirketlerden)

1) Başvuru dilekçesi veya Proje Müracaat Formu

2) Onaylı tapu sureti veya noter tasdikli kira sözleşmesi (Kira sözleşmelerinin süresi, tek yıllık ekilişlerde en az bir yıllık, çok yıllık ekilişlerde en az dört yıl olacaktır.)

3) Ticaret Sicil Gazetesi,

4) Vergi ve SSK borcu olmadığını belirten belge,

5) Çiftçi belgesi,

6) İl/İlçe Müdürlüğüne gerektiğinde istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Tarım arazisi Hazine adına tespit ve tescil edilmiş ise bu arazinin zilyetlikle iktisabı mümkün olmadığından tarım arazisini işleyen şahsın bu yeri Defterdarlıktan veya Mal Müdürlüğünden kiraladığına dair kira sözleşmesi (ecr-i misil kabul edilmeyecektir).

E) Uygulama Esasları

a) Desteklenecek yem bitkileri ekiliş alanları en az 5 dekar, tek ve çok yıllık yem bitkisi ekiliş toplamı en çok 20.000 dekar olacaktır.

b) Bir üretim yılında aynı yere iki kere aynı tek yıllık yem bitkisi arka arkaya ekilirse sadece birincisi desteklemelerden faydalandırılır. Ancak aynı yere münavebe uygulayarak bir üretim yılında arka arkaya iki tek yıllık farklı yem bitkisi ekilmesi durumunda, her iki ekiliş ayrı ayrı desteklemelerden faydalandırılır. Aynı yıl içerisinde tek yıllık yem bitkisi ekilip, hasattan sonra çok yıllık yem bitkisi ekildiği takdirde her iki ekiliş de desteklemelerden faydalandırılır.

c) Kendi tapulu arazisinde veya 4 yıldan az olmamak üzere kiralanmış arazide karışık yapay mera tesis etmek isteyenlere, çok yıllık yem bitkilerine uygulanan % 40 oranında destekleme yapılacaktır.

d) Yem bitkileri üretimi yapmak amacıyla bu maddenin (a) bendinde belirtilen limitin altında ekiliş yapan üreticiler, yem bitkileri desteğinden faydalanmak için bu limit dahilinde kendi aralarında birleşerek muhtarlıkların önderliğinde, kooperatif ve birlikler ise kendi tüzel kişilikleri vasıtasıyla müracaat ederek yem bitkileri desteklemelerinden yararlanabilir.

e) Yem bitkisi desteklemesinden yararlanmak isteyen üreticiler için müracaat tarihi İl Müdürlüklerince Valilik Kararı ile belirlenir.

F) Alet ve Makine Destekleme Esasları

Tek ve çok yıllık yem bitkilerinde ekiliş alanları ile uyumlu olmak koşuluyla silaj makinesi, ot biçme makinesi, mibzer, balya makinesi, yağmurlama sulama sistemleri, motopomp alım giderleri aşağıda ki şartlarda desteklenecektir.

Ekiliş alanı çok yıllıklarda 200 dekar ve üzeri, tek yıllıklarda 400 dekar ve üzeri olmalıdır.

Projeye uygunluk kriteri olarak, proje maliyeti hesaplamalarında makine maliyeti yem bitkileri ekiliş maliyetinin çok yıllıklarda % 40 ını, tek yıllıklarda % 30 unu geçemez.

Satın alınan alet ve makineler yeni, kullanılmamış, seri numaraları kazınmayacak şekilde belirgin ve Bakanlığımızca son beş yıl içerisinde düzenlenmiş Zirai Kredilendirme Belgesi'ne sahip olacaktır.

Alet ve makine desteğinden faydalanmak için bu maddede belirtilen limitler dahilinde kendi aralarında birleşerek muhtarlıkların önderliğinde, kooperatif ve birlikler ise kendi tüzel kişilikleri vasıtasıyla müracaat ederek yem bitkileri ile alet ve makine desteklemelerinden yararlanabilir.

Muhtarlıkların önderliğinde müracaat eden üreticiler kendi aralarında müştereken ve müteselsilen sorumlu olup, alınan alet ve makineler desteklemelerden yararlananların malıdır.

Kooperatifler veya birlikler adına yapılan müracaatlarda desteklemelerden faydalanan ortaklar müştereken ve müteselsilen sorumlu olup, alınan alet ve makineler kooperatiflerin veya birliklerin malıdır. Tek yıllık ve çok yıllık yem bitkileri ekilişleri için ayrı müracaat edilir ve değerlendirilir.

Çok yıllık yem bitkisi ekilişlerinde finans yetersizliğinden projesinde olan gerekli alet makineleri ilk yıl değil de müteakip yıllarda almak isterse, proje süresince bu alımlar desteklemeden yararlandırılır. Ancak destekleme ödemelerinde projedeki birim fiyatlar esas alınır.

Her üretici aynı cins alet ve makine desteğinden dört yılda bir kez yararlandırılır.

Çok yıllık yem bitkileri ekilişlerinde sulama sistemleri ile ilgili desteklemeler, projelerin İl/İlçe Müdürlüklerinin değerlendirmesi sonucu İl Müdürünün onayı ile yapılır.

G) Hak ediş ve Ödemeler

Çok yıllık yem bitkileri destekleme ödemelerinin % 50'lik ilk dilimi, İl/İlçe Müdürlüklerinin yem bitkileri ekilişlerini yerinde tespitinden sonra çıkışta proje kontrol tutanağı birinci istihkak raporuna istinaden, % 50'lik hak ediş belgesi düzenlenir. % 50'lik ikinci ve son hak ediş ise o yılın son hasat öncesi ödenerek destekleme tamamlanır.

Tek yıllık yem bitkileri destekleme ödemeleri, İl/İlçe Müdürlüklerinin yem bitkileri ekilişlerinin hasadının yerinde tespitinden sonra düzenlenecek yem bitkileri hakediş belgesine istinaden bir seferde ödenir.

Desteklenen tek yıllık yem bitkileri ekilişleri için 1 yıl, çok yıllık yem bitkileri ve yapay mera ekilişleri için 4 yıl uygulanacağına dair taahhütname alınır ve bu süre içerisinde ekilişler İl/İlçe Müdürlüklerince izlenerek yılda en az bir sefer yerinde düzenlenecek bir tutanak ile projenin devam ettiği tespit edilir.

Silajlık mısır ekilişlerinde silajla ilgili unsurlar maliyete dahil edilmiş ise silaj yapımından sonra, dahil edilmemiş ise silaja hasattan sonra düzenlenecek yem bitkileri hak ediş belgesine istinaden ödenir.

H) Desteklenecek Yem Bitkileri

Yonca, korunga, fiğ, macar fiği, mürdümük, silajlık mısır, italyan çimi, sorgum türleri, burçak, hayvan pancarı, yem şalgamı, tritikale, tritikale ile fiğ karışımı, tritikale ile macar fiği karışımı yem bitkileri ekilişleri ve yapay mera tesisleri destekleme uygulamalarından yararlandırılır.

I) Proje Maliyeti

Yem bitkileri üretimleri ile ilgili desteklemeye esas maliyetler, KDV, nakliye ve ilaç bedeli hariç, İl Müdürlüklerince her yıl belirlenen ve Valilikçe onaylanan maliyetlerdir. Maliyet hesabında sertifikalı tohumluk gideri dikkate alınır. Tohum bedelleri TİGEM satış listesinde yer alan fiyatlar üzerinden değerlendirilir. TİGEM' in satış listesinde yer almayan tohum bedelleri için piyasa araştırması yapılarak tohum bedeli dikkate alınır.

Yem bitkileri üretimlerinde sertifikalı tohumluk kullanılmadığında işletme ve yatırım giderleri, tohumluk gideri hariç tutularak destekleme kapsamında değerlendirilir. Proje maliyetinde yem bitkisi ekilişi yapılan arazi kiralık olsun veya olmasın kiralama ücreti yer alacaktır. Aynı yıl içerisinde aynı araziye münavebe uygulayarak birden fazla yem bitkisi ekilişi yapıldığı takdirde kiralama bedeli bir sefer dikkate alınır.

Tarımsal Amaçlı Kalkınma Kooperatifler ve Birlikler projelerinde gösterilmek kaydıyla Bakanlığın uygun göreceği nitelikteki teknik personel ve danışman çalışmalarını halinde bu personele ait giderler desteklenir. Teknik personel ve danışman çalıştırılması ile ilgili kriterler, usul ve esaslar Bakanlığımız Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü tarafından ayrıca belirlenecektir.

J) Destekleme kapsamı dışında kalan haller.

a) Medeni Kanununun 708 inci ve 999 uncu maddeleri, 6831 sayılı Orman Kanunu, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 16/B maddesi ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri uyarınca, Devletin hüküm ve tasarrufu altında ve hazinenin mülkiyeti altında bulunan ve kamu yararına olan taşınmaz mallar ile kadastro geçirilmemiş birimlerde (köy/mahalle) tarım arazisi vasfı olmayan ve yeni tarıma açıldığı tespit edilen alanlar üzerinde ekiliş yapan üreticiler,

b) Özel mülkiyet statüsünde olup ta, doğal vasfı çayır ve mera olan araziler üzerinde ekiliş yapan üreticiler,

a) Damlama sulama yatırımları, destekleme kapsamı dışında tutulur.

Suni Tohumlama Teşvik Primi Uygulaması

Numaralı kulak küpesi ile küpelenmiş ve veri tabanına girilerek tescil edilmiş sığır cinsi hayvanlarına suni tohumlama yaptıran yetiştiricilere, her sığır için yılda bir defa olmak üzere,

2004 yılı için;

a-Sığır yetiştiricileri birliğine üye olanlara 15,00 YTL,

b- Birlik üyesi olmayanlara 7,5 YTL suni tohumlamayı teşvik primi ödenmektedir.

Suni tohumlamayı teşvik priminden yararlanabilmek için istenen belgeler;

1-Tohumlamayı yapan Veteriner Hekim'in Tarım İl Müdürlüğü ile protokol yapmış olması gerekir.

2-Tohumlamayı yapan tarafından düzenlenen Suni Tohumlama belgesi ve faturanın bir ay içerisinde Tarım İlçe Müdürlüğüne verilmesi gerekir.

3- Suni tohumlama belgesinde hayvanın kulak numarası, sahibinin adı, soyadı ve adresi, tohumlama tarihi, spermanın alındığı boğanın kulak numarası belirtilmelidir.

4-Destekleme priminden yararlanacak kişiye ait T.C. kimlik numarası, vergi numarası ve banka hesap numarasının İlçe Müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

5-Sığırlarına suni tohumlama yaptıran yetiştiricilere, bu tohumlamadan doğan buzağılar için, her yıl Tarım Bakanlığı'na belirlenen miktarlarda ayrıca destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Süt Üretimini Teşvik Primi Uygulaması

Süt üreticilerine, sattıkları süte ilişkin müstahsil makbuzlarını Tarım İlçe Müdürlüğüne onaylatmaları halinde, 2004 yılı için litre başına; birlik üyeliğine göre destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Gebe Düve Destekleme Ödemesi

Gebe düve satın alan yetiştiricilere, aşağıdaki koşulları taşımaları halinde;

Gebe düvenin satın alındığı işletme birlik üyesi ise, satın alma her düve başına 400.000.000 TL, üyelik yoksa 200.000.000 TL teşvik primi ödenmektedir. Bunun için gerekli koşullar:

a-Düve en az 15 aylık iken tohumlanmış olacak.

b- Düvenin kendisine ve anasına numaralı kulak küpesi takılmış ve veri tabanına girilerek tescil edilmiş olacak

c-Düveye ait suni tohumlama belgesi ibraz edilecek.

d- Düve en az 3 aylık gebe olacak

e- Satın ve satın alan arasında satın alma senedi düzenlenecek veya fatura alınacak.

f- Düvenin gebe olduğuna ilişkin veteriner hekim raporu alınacak.

g- Satın alan yetiştiriciye ait T.C. kimlik numarasını gösterir nüfus cüzdanının, vergi kimlik numarasını gösterir belgenin birer fotokopisiyle beraber Tarım İlçe Müdürlüğüne müracaat edilecek.

Birinci derece akrabalar arasındaki satışlar kapsama alanı dışındadır.

Et Üretimini Teşvik Primi Uygulaması

2004/21 no'lu tebliğ gereğince, 2004 yılında erkek sığır besiciliği yapanlara, aşağıdaki esaslar çerçevesinde teşvik primi ödenmektedir.

- Bakanlığımızdan ruhsatlı mezbaha veya kombinelerde kesilen erkek besi hayvanlarından, karkas ağırlığı 190 kg ve üzerinde olan hayvanların üreticilerine prim ödenir.
- Ödeme miktarı kg başına 1,00 YTL dir.
- Kesim için mezbahaya getirilen hayvanlarla beraber;

a)Hayvan, ilçe ve bağlı köylerden getiriliyorsa menşe belgesi ve Büyük Baş Hayvan Kimlik Belgesiyle; İlçe dışından getiriliyorsa, Veteriner Sağlık Raporu ve Büyük Baş Hayvan Kimlik Belgesiyle mezbahaya getirilecektir.

b)Büyük Baş Hayvan Kimlik Belgesi üzerinde, hayvanın sahibi olarak görünen kişi ile hayvanı kestiren kişi aynı olacaktır.

c)Hayvanın kimlik belgesinde yazılı kulak numarası, hayvanın kulağında takılı olacaktır.

d)T.C. Kimlik numarasını gösterir nüfus cüzdanının, Vergi Kimlik numarasını gösterir belgenin, Tarım İlçe Müdürlüğünden alınacak İşletme Tescil Belgesinin ve Bekilli Ziraat Bankasına ait vadesiz hesap numarasının birer fotokopisi ve hayvan kimlik belgesinin aslı mezbaha Veteriner Hekimine verilecektir.

-Şartlı el konulan ve mecburi kesime tabi tutulan hayvanlar için prim ödenmez.

Büyük ve Küçükbaş Hayvan Gen Kaynakları Desteği

Müracaat Yeri

Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine

Müracaat Tarihi

Yılda bir defa 29 Mayıs - 9 Haziran tarihleri arasında

Desteklenecek Kişiler

Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğine göre kayıt altına alınmış olan yerli büyükbaş hayvan ırkları ile yerli küçükbaş hayvan ırklarını yetiştirmek suretiyle hayvansal üretimle iştigal eden çiftçiler/yetiştirici birlikleri

İstenen Belgeler

- Başvuru dilekçesi,
- Nüfus cüzdanının (T.C. Kimlik Numarası mevcut olan) onaylanmış fotokopisi,
- Vergi kimlik numarasını gösterir belge,
- Hak ediş formu ,
- Taahhütname
- İkamet ilmühaberi,
- Sözleşme.

Açıklamalar

- Çiftçi, koruma yerinde ikamet eder ve destek aldığı türün farklı ırklarını bir arada yetiştiremez.
- Hayvancılıkla uğraşan çocuklarından en az birisi yanında olan, çiftçilik dışında bir işle uğraşmayan, tarımsal eğitim görmüş olan, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini bir arada yapmayan çiftçiler tercih edilir.

Koruma Amaçlı Desteklenen Irklar

Yerli koyun ırklarımızdan; Kıvırcık, Sakız, Gökçeada, Güney Karaman, Karagül, Herik, Tuj, Hemşin, Çine Çaparı, Dağlıç, Kangal Akkaraman ve Norduz koyunları

Keçi ırklarından; Ankara Keçisi, Kilis, Norduz ve Honamlı keçileri

Sığır ırklarımızdan; Yerli Kara, Boz Irk, Doğu Anadolu Kırmızısı, Kilis (Güney Anadolu Kırmızısı), Yerli Güney Sarısı ve Zavot sığırları

Manda ırklarımızdan; Anadolu Mandası

Koruma amaçlı destekleme miktarı; yerli koyun ve keçi ırklarımızda her ırk için 200 başı ve bütün ırklardaki toplam hayvan sayısı 3200 başı; yerli sığır ve manda ırklarımızda her ırk için 150 başı ve bütün ırklardaki toplam hayvan sayısı 1050 başı geçmeyecektir.

Geliştirme Amaçlı Desteklenen Irklar

Yerli koyun ırklarımızdan; Akkaraman, Morkaraman, Kangal Akkaraman, İvesi, Anadolu Merinosu, Karacabey Merinosu, Karayaka, Karya, Pırlak, Hemşin

Yerli keçi ırklarımızdan; Ankara Keçisi

Geliştirme amaçlı destekleme miktarı; Akkaraman, Morkaraman, Kangal Akkaraman, İvesi, Anadolu Merinosu, Karacabey Merinosu, Karayaka, Karya Pırlak, Hemşin koyunları ve Ankara Keçisi ırklarımızda her bir ırk için 6300 başı (Kayra koyun tipi için 12.600 başı) ve her ırk için toplam hayvan sayısı 50400- 75.600 başı geçmeyecektir. Damızlıkta kullanılacak dişi hayvanlar aşım mevsiminde 1,5 ve üzeri yaşta olmak üzere, her bir çiftçi sürüsünde koç/teke altı koyun/keçi sayısı 80 baş ve üzeri olacaktır.

Destekleme/Prim Miktarı

Küçükbaş :	55 YTL/Baş
Büyükbaş :	325 YTL/Baş
Geliştirme Amaçlı Küçükbaş :	26 YTL/Baş

Sözleşmede belirtilen hayvan sayısı; doğum, satın alma gibi nedenlerle arttığında bu hayvanlara her ne suretle olursa olsun ek bir ödeme yapılmayacaktır.

Üretim İzinli İşletmelerden Alınan Ana Arı Desteği

Müracaat Yeri

Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine

Desteklenecek Kişiler

Bakanlık tarafından ana arı üretim izni verilen işletmelerden ana arı satın alan ve işletme tanımlama numarasına sahip üreticiler.

İstenen Belgeler

- Dilekçe
- İşletme tanımlama numarası,

- Ana arı satış belgesi (Mart-Kasım ayları arasında düzenlenmiş fatura veya müstahsil makbuzu ayrıca kayıtlı olduğu İl'in dışında ana arı satın alan gezginci arıcılardan arı nakil belgesi istenir)

- Arı yetiştiricileri birliği üyesi arıcılar, İl Birliği'nden alacakları, koloni adedi ve desteklemeye konu olacak ana arı alımının gerçekleşmiş olduğunu teyit eden onaylı belge

Açıklamalar

- Destekleme ödemesine konu olacak ana arı sayısı, o yıla ait üretim sezonunda koloni başına bir adet olmak üzere, koloni varlığı ne olursa olsun işletme başına 250 adedi geçemez.

- Ana arı desteklemesinde, aynı kişi ve/veya kuruluşa ait işletmeler arasında yapılacak alım ve satım ile anne, baba, çocuklar, eşler ve kardeşler arasında yapılacak alım ve satıma ilişkin işlemler destekleme kapsamı dışındadır.

Destekleme/Prim Miktarı

Damızlık Ana Arı -Birlik Üyesi: 15 YTL/Adet

Damızlık Ana Arı -Diğer: 7,5 YTL/Adet

Süzme Bal Desteği

Müracaat Yeri

Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine

Desteklenecek Kişiler

Arı yetiştirici birliği üyesi olan veya İl ve İlçe Müdürlüklerince düzenlenen kurslarda başarılı olarak belge alan ve en az 50 kovan faal arısı bulunan üreticiler

İstenen Belgeler

- Dilekçe
- Üretmiş olduğu süzme balı satmaları ve bununla ilgili fatura ve/veya müstahsil makbuzu

Açıklamalar

- Birlik üyesi arıcılara, destekleme ödemesi Bankaca Birlik kanalıyla yapılır.
- Üreticiler, süzme bal teşvik priminden en az 500 kg. ve en fazla 10.000 kg ürün için bu desteklemeden faydalandırılırlar.

- Süzme bal desteklemesinde, aynı kişi ve/veya kuruluşa ait işletmeler arasında yapılacak alım ve satım ile anne, baba, çocuklar, eşler ve kardeşler arasında yapılacak alım ve satıma ilişkin işlemler destekleme kapsamı dışındadır.

Desteme/Prim Miktarı

Bal Primi-Birlik Üyesi: 60 Ykr/Kg.

Bal Primi-Diğer: 30 Ykr/Kg.

Örtüaltı Tarımında Polinasyonu Sağlamak İçin Bombus Arısı Desteği

Müracaat Yeri

Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine

İstenen Belgeler

Koloni satın aldığını gösteren fatura

Desteklenecek Kişiler
Kontrollü Örtüaltı Üretimine Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında işletme numarası almış üreticiler

Açıklama

- Bombus arı kolonisi sayısı, o yıla ait üretim sezonunda üreticinin 1 dekar serası için 2 adet koloniyi geçemez.
- Bombus arısı desteklemelerinde, aynı kişi ve/veya kuruluşa ait işletmeler arasında yapılacak alım ve satım ile anne, baba, çocuklar, eşler ve kardeşler arasında yapılacak alım ve satım ile ilişkili işlemler destekleme kapsamı dışındadır.

Destekleme/Prim Miktarı

Tozlayıcı Arı Desteği (Bombus) : 50 YTL/Koloni

Su Ürünleri Yetiştiricilik Desteği

Müracaat Tarihleri

- Ürünü satan yetiştiriciler, desteklemeden faydalanmak için, müstahsil makbuzları ve faturaların kesim tarihinden itibaren o yıl sonuna kadar müracaat ederler.
- Ancak, Aralık ayına ait müstahsil makbuzları ve faturalar için son müracaat tarihi bir sonraki yılın ocak ayının son günüdür.

Müracaat Yeri

Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine

İstenen Belgeler

- Müracaat dilekçesi,
- Su ürünleri yetiştiricilik belgesinin onaylanmış fotokopisi,
- Müstahsil makbuzu veya satış faturasının aslı veya onaylı sureti,
- Tüzel kişilik sahibi yetiştiricilerin yetkilendirdikleri şahıslarla ilgili noter tasdikli yetki belgesi ve imza sirküleri,
- ÇKS Su Ürünleri Belgesi,
- Yetiştirici birliği veya yetiştirici kooperatifi üyelerine verilen ek destekten yararlanacaklar için üyesi olduğu su ürünleri yetiştirici birliği veya kooperatifinden alınan üyelik belgesi,

Su ürünleri yetiştiricilerinin, kendi tesislerinde işlenmek üzere hasat edecekleri ürünler de destekleme kapsamında olup, bu desteklemeden yararlanmak isteyen yetiştiriciler;

- Su Ürünleri Destekleri Hasat Tespit Tutanağı ve müracaat dilekçesi,
- Su ürünleri yetiştiricilik belgesinin onaylanmış fotokopisi,
- ÇKS Su Ürünleri Belgesi,
- Yetiştirici birliği veya yetiştirici kooperatifi üyelerine verilen ek destekten yararlanacaklar için üyesi olduğu su ürünleri yetiştirici birliği veya kooperatifinden alınan üyelik belgesi,

Desteklenecek Kişiler

Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesine sahip olan ve Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı, Alabalık, Çipura, Levrek, Midye ile yeni türlerde (Mersin Balığı, Yılan Balığı, Kerevit,

Karides, Kalkan Balığı, Fangri, Mercan, Sinagrit, Lahoz, Sivri Burun Karagöz, Minekop, Eşkine, Sargoz, Kefal, Mırmır, Sarıağız, Yayın, Karabalık, Deniz Alabalığı, Kabuklu, Çift Kabuklu ve Yumuşakçalar) yetiştiricilik yapanlar

Açıklamalar

Ürünü kendi tesislerinde işleyecek yetiştiriciler, söz konusu desteklemelerden faydalanabilmek için, ürünü hasat etmeden en az beş gün önce dilekçe ile müracaat ederek Su Ürünleri Destekleri Hasat Tespit Tutanağının tutulmasını ve söz konusu desteklemeden faydalanma isteklerini bildirileceklerdir.

Destekleme/Prim Miktarı

Alabalık :	65 Ykr /Kg.
Çipura, Levrek :	85 Ykr /Kg.
Yeni Türler :	1 YTL/Kg.
Midye :	10 Ykr /Kg.

Yavru Balık Desteği

Müracaat

- Yavru balık satın alarak büyüten yetiştiriciler, bu destekten faydalanmak için, müstahsil makbuzları ve faturaların kesim tarihinden itibaren yıl sonuna kadar İl/İlçe Müdürlüklerine müracaat etmek zorundadırlar. Ancak Aralık ayına ait müstahsil makbuzları ve faturalar için son müracaat tarihi bir sonraki yılın ocak ayının son günüdür.
- İl/İlçe Müdürlükleri tarafından desteklemeye konu yavru balığı kendi işletmelerinde üreten ve yine kendi işletmelerinde büyötmeye devam eden yetiştiricilere, müracaatları durumunda, Desteklenecek Yavru Balık Miktarını Tespit Tutanağı en az iki yetkili tarafından onbeş gün içerisinde iki nüsha olarak tanzim edilir.
- Yavru balık desteğinden faydalanmak üzere müracaat eden Alabalık İşletmelerinden, İl Müdürlüğü tarafından fiilen yavru balık üretimi yaptığı tespit edilenler, yetiştiricilik belgesinde yavru balık üretiminin belirtilip belirtilmediğine bakılmaksızın, tespit tutanağı düzenlenerek yavru balık desteklemelerinden faydalandırılır.

Müracaat Yeri

Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine

İstenen Belgeler

- Dilekçe,
- Su ürünleri yetiştiricilik belgesinin onaylanmış fotokopisi,
- Müstahsil makbuzu veya faturanın aslı veya sureti,
- Tüzel kişiliğe sahip yetiştiricilerin yetkilendirdikleri şahıslarla ilgili noter tasdikli yetki belgesi ve imza sirküleri,
- ÇKS Su Ürünleri Belgesi.

Desteklemeye konu yavru balığı kendi işletmelerinde üreten ve kendi işletmelerinde büyötmeye devam eden yetiştiriciler;

- Dilekçe,
- Desteklenecek Yavru Balık Miktarını Tespit Tutanağı,
- Su ürünleri yetiştiricilik belgesinin aslı ve fotokopisi,
- ÇKS Su Ürünleri Belgesi.

Desteklenecek Kişiler

Gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait kuluçkahanelerden ve kuluçkahaneli işletmelerden, denizlerde ve içsularda su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılmak üzere, Alabalık, Çipura, Levrek, Mersin Balığı, Kalkan Balığı, Fangri, Mercan, Sinagrit, Lahoz, Sivri Burun Karagöz, Minekop, Eşkine, Sargoz, Kefal, Mırmır, Sariağız, Yayın ve Karabalık yavrularını satın alarak işletmelerinde büyüten ÇKS'ye kayıtlı yetiştiriciler ile yukarıda belirtilen yavru balıkları kendi işletmesinde üretip bu yavruları yine kendi işletmesinde büyütme devam eden ÇKS'ye kayıtlı yetiştiriciler

Açıklamalar

Desteklenecek miktarın adet olarak hesaplanmasında,

- Alabalık ve Deniz Alabalığı yetiştiriciliğinde bir kg balık için dört adet,
- Çipura, Levrek, Fangri, Mercan, Sinagrit, Lahoz, Sivri Burun Karagöz, Eşkine, Sargoz, Kefal, Mırmır, Sariağız ve Minekop yetiştiriciliğinde bir kg balık için üç adet yavru,
- Kalkan, mersin balığı, yayın ve karabalık yetiştiriciliğinde ise bir kg balık için iki adet yavru balık esas alınacaktır.

Destekleme/Prim Miktarı

Yavru Balık: 5 Ykr /Adet

Kuluçkahanelerde üretimi yapılmayan türler ile yurtdışından yetiştiricilikte kullanmak üzere ithal edilen yavrular ve ithal yumurta ve larvadan elde edilen yavrular, yavru balık desteklemeleri kapsamı dışında tutulur.

Hayvansal Orijinli Gıda Kontrolünde, İşletmelerde Veteriner Hekim Çalıştırılması Desteği

Müracaat

Bakanlık tarafından her il için belirlenen mezbaha ve kombinalar ile sözleşme yapılacak veteriner hekim sayısı, müracaat şekli ve yeri il müdürlükleri tarafından ilan edilir.

Faydalanacak Veteriner Hekimler

Ruhsatlandırılmış mezbaha ve kombinalarda görev yapan, ilgili merci ile sözleşme yapmış veteriner hekimleri

Sözleşme Yapılacak Veteriner Hekimlerde Aranacak Şartlar

- Konusu ile ilgili akredite veteriner hekim belgesine sahip olmak.
- Bağ-Kur üyesi olmak.
- Vergi mükellefi olmak.
- Bulunduğu ilin veteriner hekimleri odasına kayıtlı olmak.

Destekleme Primi Uygulama Esasları

- Bakanlıkça illerinde belirlenen mezbaha ve kombinalarda çalışmak için müracaat eden akredite veteriner hekimler arasından il müdürlüklerince kurulan komisyon marifetiyle sözleşme yapacak veteriner hekimler belirlenir.

- Belirlenen veteriner hekimlere il müdürlükleri sözleşme için davetiye gönderir. Bir hafta içinde sözleşme yapılır.

- Sözleşme yapan veteriner hekim mezbaha veya kombinanın günlük çalışma süresi içerisinde burada bulunmak zorundadır. Haftalık çalışma süresi kırk saattir. Mezbaha veya kombinadaki çalışma süresi bu süreden az ise geri kalan süre il veya ilçe müdürlüklerinde tamamlanır.

- Sözleşmeler bütçe yılı için geçerli olacak şekilde yapılır.

Açıklamalar Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mezbaha ve kombinalarda Bakanlıkla sözleşme yapmış akredite veteriner hekim çalıştırılmaz.

Destekleme/Prim Miktarı

Büyükbaş hayvan başına :	1 YTL
Küçükbaş hayvan başına :	0,25 YTL
Kanatlı hayvanlar için :	
1.000 adet tavuk için :	1,5 YTL
1.000 adet hindi için :	1,5 YTL

Bitkisel Ürün Destekleri

Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır, Aspir, Zeytinyağı ve Sofralık Ham Zeytin Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar

Prim ödemelerine esas olacak ürünler

(1) 2006 yılı ürünü kütlü pamuk, yağlık ayçiçeği, soya fasulyesi, kanola, dane mısır, aspir ve gerektiğinde zeytinyağı ve sofralık ham zeytinin satışı sonucunda üreticilere verilecek prim miktarları, son başvuru tarihi ve ödeme şekli Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Kurulunca karar alınarak belirlenir.

(2) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı; prim ödemelerine esas olacak ürünlerin özelliklerine göre ihtiyaç duyulacak belgeleri belirlemeye ve değiştirmeye, bu Kararın yürütülmesine ilişkin diğer düzenlemeleri yapmaya, uygulama esaslarını belirlemeye ve belirtilen amaçlar için tebliğ çıkarmaya yetkilidir.

(3) Destekleme Kurulu Kararının uygulanmasına dair iş, işlemler ve prim tutarları Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak genelge ile duyurulur.

Finansman

(1) Destekleme primi ödemeleri için gerekli finansman, Bütçenin ilgili harcama kaleminden tahsis edilerek karşılanır. Bu Kararın uygulanmasıyla ilgili olarak üstlendikleri hizmetlerinden dolayı üreticilere ödenen prim tutarının % 0,5'i oranında hizmet komisyonu T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye ayrıca ödenir.

Prim ödemeleri

MADDE 3 - (1) Prim ödemeleri, tebliğde belirlenen ilgili mercilerce yapılacak incelemelerin sonuçlanmasını müteakiben ödemeye esas icmallerin Tarım ve Köyişleri

Bakanlığı Merkez Teşkilatı tarafından ödemelerin yapılabilmesini temin için elektronik ortamda T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye iletilmesi sonrasında gerekli kaynağın Banka şubelerine aktarılmasından sonra yapılır.

Destekleme koşulları

(1) Destekleme priminden 2006 yılında çiftçi kayıt sisteminde özlük, ürün, arazi bilgileri kayıtlı olan ve bu arazilerinde prime esas ürünleri ürettiği il/ilçe tarım müdürlüklerince tespit edilen gerçek ve tüzel kişi (kamu tüzel kişileri hariç) çiftçiler yararlanır.

(2) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yürütülen 2006 yılı Çiftçi Kayıt Sistemi için yapılan/yapılacak arazi tespitlerinde öncelikli olarak prime esas üretim yapılan araziler dikkate alınır.

(3) Prim ödemelerine esas arazi büyüklüğü, başvuru sahibinin çiftçi kayıt sisteminde kayıtlı arazilerinin büyüklüğünü aşamaz ve doğrudan gelir desteği ödemeleri için getirilen arazi sınırlamaları prim uygulamalarında dikkate alınmaz. Üreticiler çiftçi kayıt sisteminde kayıtlı olduğu yer dışında başka yere başvuru yapamazlar.

(4) Gerektiğinde ürün ekolojisi, kalite ve verimlilik kriterlerine uygun üretim yapılabilen bölgelerde ve ürünlerde farklı prim ödemeleri yapılmasında Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Kurulu yetkilidir.

Denetim

(1) Destekleme prim ödemelerinin denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, kooperatifler, ziraat odaları ve birliklerin hizmetlerinden de yararlanır.

(2) Haksız yere destekleme priminden yararlandığının tespit edilmesi halinde, haksız yere ödenen destekleme primi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde haksız ödemeyi sağlayan belge veya belgeleri kullanan gerçek kişilerden, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek/tüzel kişilerden, kooperatifler, birlikler, çırçır işletmeleri, yem fabrikaları, yağ fabrikaları, gıda fabrikaları, zeytin sıkma tesisleri ve diğer ilgililerden müteselsilen geri alınır.

(3) Ayrıca, destekleme priminden yararlanmak üzere sahte ve içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar ile borsada gerçek dışı fiyatla alım satım tescilli yaptırdığı anlaşılan üreticiler bu Karar ile öngörülen uygulamadan yararlandırılmazlar.

Hububat Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar

Prim ödemelerine esas olacak ürünler

(1) Yurt içinde 2006 yılında üretilen buğday, arpa, çavdar, yulaf ve çeltik üreticilerine satış belgesinin ibrazı şartı ile kilogram başına destekleme primi ödenir. Prim miktarları ve başvuru süresi Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından belirlenir.

Finansman

(1) Destekleme primi ödemeleri için gerekli finansman, bütçenin ilgili harcama kaleminden karşılanır ve T.C. Ziraat Bankasına aktarılır.

Destekleme koşulları

(1) Destekleme priminden kamu tüzel kişileri hariç, 2006 yılında Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)'nde özlük, ürün, arazi bilgileri kayıtlı olan gerçek ve tüzel kişiler yararlanır.

(2) Başvuru sahibinin toplam prim ödemesinin kontrolünde ÇKS'deki bilgiler dikkate alınır. Prim ödemelerine esas arazi büyüklüğü, başvuru sahibinin ÇKS'de kayıtlı arazisinin büyüklüğünü aşamaz. Üreticiler ÇKS belgesini kayıtlı oldukları il ve ilçe müdürlüklerinden alırlar.

Prim ödemeleri

(1) Prim ödemeleri için başvurular ilgili Tarım Kredi Kooperatifine yapılır. Başvuruda bulunanlardan bu kooperatiflere ortaklık şartı aranmaz. Çiftçi Kayıt Sistemi belgesi ve satış belgeleri Tarım Kredi Kooperatiflerine ibraz edilir. Gerekli kontrol ve hesaplamalar Tarım Kredi Kooperatiflerince yapılmak suretiyle, alıcıların adı-soyadı veya unvanı ile vergi kimlik numarası ve satış tutarlarını da içerecek şekilde düzenlenecek icmaller T.C. Ziraat Bankasına gönderilir. T.C. Ziraat Bankası gerekli kaynağı Tarım ve Köyişleri Bakanlığından talep eder. Gerekli kaynağın Tarım ve Köyişleri Bakanlığından T.C. Ziraat Bankasına aktarılmasını müteakip, banka tarafından bir gün içerisinde hububat üreticilerini destekleme primi, üreticilerin açmış oldukları hesaba aktarılır.

(2) Ayrıca, bu icmaller ödemeyi takip eden ay içerisinde T.C. Ziraat Bankasınca elektronik ortamda Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilir.

(3) Bu Kararın uygulanmasıyla ilgili olarak üstlendikleri hizmetlerden dolayı üreticilere ödenen prim tutarının % 0,3'ü oranında hizmet komisyonu Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği'ne, % 0,2'si oranında hizmet komisyonu T.C. Ziraat Bankasına ayrıca ödenir.

Görev ve Yetkiler

(1) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı; prim ödemelerine esas olacak ürünlerin özelliklerine göre ihtiyaç duyulacak belgeleri belirlemeye ve değiştirmeye, bu Kararın yürütülmesine ilişkin diğer düzenlemeleri yapmaya, uygulama esaslarını belirlemeye, belirtilen amaçlar için gerektiğinde tebliğ çıkarmaya ve Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ve T.C. Ziraat Bankası ile protokol yapmaya yetkilidir.

(2) Prim ödemeleri, üreticilerin T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin alacaklarına mahsup edilemez.

Denetim

(1) Destekleme prim ödemelerinin denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, kooperatifler, ziraat odaları ve birliklerin hizmetlerinden de yararlanılır.

Cezai hükümler ve sorumluluk

(1) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte, anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen, gerçek ve tüzel kişiler geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(2) Ayrıca, destekleme priminden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyen ve kullananlar ile borsada gerçek dışı fiyatla alım satım tescili yaptırdığı anlaşılan üreticiler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

Çay Bahçelerinin Islahı ve Kaliteli Çay Üretimine Yönelik Destekler

Karar Sayısı: 2004/7758

Çay bahçelerinin ıslahı ve kaliteli çay üretiminin temini amacıyla budamaya tabi tutulan çaylıklar nedeniyle üreticilerin uğradığı gelir kaybının tazminine ilişkin ekli Karar'ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 5/8/2004 tarihli ve 3725 sayılı yazısı üzerine, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 23/8/2004 tarihinde kararlaştırılmıştır.

23/8/2004 Tarihli ve 2004/7758 Sayılı Kararnamenin Eki

KARAR

Gerçek ve tüzel kişilerce usulüne uygun olarak kurulan yaş çay işleme tesisleri, ihtiyaçları olan yaş çay yaprağını doğrudan ruhsatlı çay bahçesi sahibi üreticilerden satın alabilirler.

3092 sayılı Çay Kanunu ile bu Kanundan önceki kanunlara dayanılarak çıkarılan Bakanlar Kurulu kararları ile tespit edilmiş bulunan çay tarım alanlarında, 15/12/1993 tarihli ve 93/5096 sayılı Kararname ile ruhsata bağlanmış çay bahçeleri, kaliteli çay yaprağı üretimi amacıyla 7 yıllık bir süre için bakım ve yaprak üretim tekniğine uygun olarak her yıl 1/7 oranında gençleştirme budamasına tabi tutulur.

Çay tarım alanları içindeki ruhsatlı çay bahçelerinin her yıl 1/7'sinin budanmasından doğacak gelir kaybı üreticilere yedi yıl için ödenir. Gelir kaybının hesaplanmasında, 1994 yılında ruhsata bağlanmış 767.800 dekar alanda Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR) tarafından dekar başına tespit edilen ortalama üretim olan 1.000 kg çay yaprağı baz alınarak, bunun 1/7'sine isabet eden miktarın % 70'i esas alınır.

Üreticilere yapılacak tazminat ödemeleri ile ÇAY-KUR tarafından budama ve bakım uygulaması ile ilgili olarak yapılacak harcamalar için gerekli finansman, ilgili yıl bütçesinin ilgili harcama kalemine tahsis edilen ödenekten Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından avans olarak karşılanır.

Ruhsatlı çay bahçelerinin her yıl 1/7'sinin budanmasından doğacak ve ÇAY-KUR tarafından bu Kararın 3 üncü maddesinde belirtilen usule göre hesaplanan ve onaylanan gelir kaybına ilişkin belgelere istinaden ödenecek olan tazminat, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. tarafından ÇAY-KUR aracılığı ile üreticilere ödenir.

Ayrıca, ÇAY-KUR tarafından budama ve bakım uygulaması ile ilgili olarak yapılan harcamalar, belgelendirilmek koşulu ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından kaynak aktarılmasını müteakip T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nce ÇAY-KUR'a ödenir.

Bu Kararın uygulanmasıyla ilgili olarak yapılan ödeme tutarının % 0.5'i T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye hizmet komisyonu olarak ödenir.

Bu Karar kapsamında yapılacak ödemelerin ÇAY-KUR nezdinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile birlikte yıl sonları itibarıyla denetimini yaptırmaya Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

Bu Karar kapsamında yapılacak ödemelerden haksız yere yararlanmak üzere sahte ve içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. ÇAY-KUR bu kapsamda doğan zararlardan müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Bakanlar Kurulu'nca tespit edilen çay tarım alanları içinde ruhsatsız çaylık kurmak suretiyle üretim yapılamaz, kurulanlar ÇAY-KUR tarafından söktürülür ve sökülme bedeli ilgililerden tahsil edilir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak ruhsatsız çaylık kurduğu saptananlar bu Kararda öngörülen uygulamalardan yararlanamazlar.

ÇAY-KUR'un Ana Statüsü çerçevesinde, üreticilerden kalite standartlarında işlemeye uygun nitelikteki çay yaprakları satın alınır. Kalite standardı ve işlemeye uygun olmayan yaş çay yapraklarının alımı yapılmaz. ÇAY-KUR bu uygulamayla ilgili tedbirleri almaya ve kontrolleri yapmaya yetkilidir.

Alternatif Ürün Destekleri

Fındık

İlgili Mevzuat

Kanun

- 18/06/1983 tarih ve 2844 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Fındık Üretiminin Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Kanun

Bakanlar Kurulu Kararı

- 27/11/2001 tarih ve 24596 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2001/3267 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Fındık Alanlarının Tespitine Dair" Bakanlar Kurulu Kararı

Yönetmelik

- 19/06/2003 tarih ve 25143 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Fındık Üretiminin Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi ile Fındık Yerine Alternatif Ürün Yetiştirmeyi Tercih Eden Üreticilerin Desteklenmesine ve Bu Üreticilere Teknik Yardım Sağlanmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

Müracaat Tarihleri

Başvuru süresi Bakanlıkça genelge ile duyurulur.

Desteklenecek Kişiler

Artvin, Rize, Giresun, Trabzon, Ordu, Samsun, Sinop, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Sinop, Düzce, Sakarya illerinde, 19/06/2003 tarih ve 25143 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelik uyarınca rakımı 750 metrenin üzerindeki araziler hariç olmak üzere 1. ve 2. sınıf tarım arazileri ile eğimi % 6'dan az olan 3. sınıf tarım arazilerinde fındık üretiminden vazgeçerek başka bir ürün ekimini/dikimini tercih eden üreticiler.

Desteklemeden Faydalanamayacak Kişiler

- Fındık üretimiyle işgal edip Alternatif Ürün desteğinden faydalanmak üzere müracaat eden üreticilerden gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar,
- Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve kamu yararına olan arazilerde; 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 999. maddesi, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 16. maddesinin (B) bendi ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri uyarınca özel mülkiyet konusu olamayacağından bu taşınmaz mallar üzerinde fındık üretimi yapan üreticiler,
- Kamulaştırılan yerlerde fındık üretimi yapan üreticiler,
- Orman arazilerinde ve rakımı 750 metrenin üzerindeki alanlarda fındık üretimiyle işgal eden üreticiler,

İstenen Belgeler

- T.C. Kimlik Numarasını gösterir Nüfus Cüzdanı fotokopisi veya nüfus kayıt örneği,

- Yılı içinde alınmış Çiftçi Belgesinin İl/İlçe Müdürlüğü tarafından onaylanmış fotokopisi,
- Vergi kimlik numarasını gösterir belge,
- Alternatif Ürün Programından Yararlanma Başvuru Formu,
- Bakanlar Kurulu Kararı ile fındık üretimine izin verilen sahalarda bulunan tarım arazisinin aidiyetini gösterir belge.

Destekleme/Prim Miktarı

Üreticilere yapılacak ödeme tutarı dekar başına ve bir defaya mahsus olmak üzere sökümlük için 65 ABD Doları, girdi-bakım-hasat için 135 ABD Doları olmak üzere toplam 200 ABD Doları karşılığı Yeni Türk Lirası olarak ödenir.

Tarımsal Sulamada Kullanılan Elektrik Enerjisi Desteği

Tarımsal Sulamada Kullanılan Elektrik Enerjisi Desteği Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2005/22): 4.05.2005 / 25805 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Desteklemenin kapsamı

Tarımsal üretim için, yeraltı ve yerüstü elektropompaj (terfil) sulamalarında kullanılan elektrik enerjisi bedelinin desteklenmesini kapsar.

Destekleme miktarı

Tarımsal sulamada tüketilen aktif elektrik enerjisinin beher kilowatt başına 1.70 (bir nokta yetmiş) Yeni Kuruş destekleme ödemesi yapılır.

Desteklemenin şartları ve yararlanacaklar

TEDAŞ ve/veya işletme hakkı devri kapsamında görevlendirilmiş olan şirketlere 2005 yılı enerji tüketimine ait dönem faturasını son ödeme tarihine kadar ödemiş olan ve birikmiş elektrik borcu bulunmayan sulama aboneleri desteklemeden yararlanır.

Birikmiş borcu olanlardan borcu yeniden yapılandırmaya giren ve yapılandırılmış borçlarının tamamını ödemiş olan tarımsal sulama aboneleri borcunu ödediği tarihten sonraki 2005 yılı enerji tüketimine ait dönem faturaları için desteklemeden yararlanır.

Tarımsal Sulamada kullanılacak elektrik enerjisi desteği T.C Ziraat Bankası şubeleri tarafından ödenir.

Faiz İndirimli Tarımsal Krediler

Kredi Konuları	Uygulanacak İndirim Oranı (%)
İyi Tarım Uygulamaları	
İyi Tarım Uygulama Kredisi (İşletme-Yatırım)	%60
Organik Tarım	
Organik Tarım (İşletme-Yatırım)	%60
Organik Girdi Üretimi (İşletme-Yatırım)	%60
Sertifikalı Tohum Kullanımı/Sertifikalı Tohum, Fide Ve Meyve Fidanı Üretimi/Kullanımı	
Sertifikalı Tohum (Arpa-Buğday) Kullanımı (İşletme)	%60
Sertifikalı Tohum Ve Fide Üretimi (İşletme-Yatırım)	%50

Sertifikalı Meyve Fidanı Üretimi /Kullanımı (İşletme-Yatırım)	%50
Arge	
Tarımsal Arge (Yatırım)	%40
Hayvansal Üretim	
Damızlık Süt Sığırcılığı (İşletme-Yatırım)	%60
Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği (Sığır-Manda) (İşletme- Yatırım)	%40
Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği (Koyun-Keçi) (İşletme-Yatırım)	% 40
Su Ürünleri	
Su Ürünleri Yetiştiriciliği (İşletme-Yatırım)	%30
Tarımsal Sulama	
Tarımsal Sulama-Yatırım	%60
Tarımsal Mekanizasyon	
Tarımsal Mekanizasyon (Traktör Ve Biçerdöver Hariç) (Yatırım)	%30
Kontrollü Örtüaltı Tarımı	
Kontrollü Örtüaltı Yetiştiriciliği (İşletme-Yatırım)	%40
Orman Ve Park-Bahce Ağaçları, Ağaccıkları Ve Çaluları Fidanı Yetiştiriciliği	
Orman Ve Park-Bahçe Ağaçları, Ağaçcıkları Ve Çaluları Fidanı Yetiştiriciliği (İşletme-Yatırım)	%40
Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği	
Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği (İşletme-Yatırım)	%40
Kanatlı Sektörüne Yönelik Bio Güvenlik (İşletme)	%60
Diğer İşletme Ve Yatırım Kredileri	%25

Orman Köylüsüne Destekler⁶

Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller'e Göre

Amaç

Bu Esas ve Usuller; ormanların korunması, geliştirilmesi, işletilmesi ve genişletilmesi hedeflerine ulaşılmasını sağlamak üzere, ormanların içinde ve bitişiğinde yaşayan köy halkının kalkınmalarına katkıda bulunmak suretiyle ormanlar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için tahsis edilen ödeneğin kullanım esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Bu Esas ve Usuller; elde edilecek gelirler ile yapılacak harcamaların kapsamını ve çeşitlerini; verilecek kredi ve yardımların, genel ve özel şartlarını, esaslarını, vade ve faiz hadlerini, kredi ve yardım ile ilgili yıllık iş programının hazırlanması ve uygulanmasını kapsar.

Gelirlerin Takibi ve Ödeneğin Kullanımı

⁶ www.cevreorman.gov.tr adresinden alınmıştır.

Gelirler

Orman köylüleri kalkınma gelirleri;

a) 6831 sayılı Orman Kanununun 31, 32, 33 ve 35 inci maddeleri gereğince verilenlerle, dış memleketlere ihraç edilenler hariç olmak üzere Devlet orman işletmelerinden tomruk, yarı mamul kereste ve odun dışı orman ürünü alanlardan satış bedeli üzerinden yüzde üç (%3) oranında alınacak hissedenden,

b) 6831 sayılı Orman Kanunu ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu hükümleri gereğince verilecek izin veya irtifak haklarına dayanılarak; Devlet ve diğer kamu tüzel kişileriyle özel hukuk tüzel kişilerinca kâr gayesi bulunmaksızın ve kamu yararına hizmetlerde kullanılmak üzere yapılacak tesisler dışındaki her türlü tesisin, proje toplam bedelinin orman sahasına isabet eden kısmından yüzde üç (% 3) oranında alınacak hissedenden,

c) Devlet orman işletmelerinin senelik safi kârlarından yüzde on (%10) oranında alınacak hissedenden,

d) Kullandırılmış kredilerin geri dönüşü, her türlü faiz, bağış ve diğer gelirler ile bu usul ve esasların 19 uncu maddesi gereğince icra yoluyla tahsil olunacak tutarlardan, meydana gelir.

Bu gelirlerin tahsili için düzenlenen kağıtlar damga vergisinden ve harçtan muaftır.

Yukarıda belirtilen gelirlerle kullandırılan kredilerin geri dönüşleri, mevzuatında belirtilen usul ve esaslar dahilinde bağlı buldukları il müdürlükleri tarafından takip edilir. Bu kredilerden dönem sonu itibariyle vadesi bir yıl veya daha az süre kalan tutarlar ile vadesinden önce tahsil edilmesi gereken tutarlar muhasebe kayıtlarına alınmak üzere ilgili saymanlığa bildirilir.

Gelirlerle kullandırılan kredilerin geri dönüşleri Bakanlık ile T.C. Ziraat Bankası arasında yapılacak protokol uyarınca her ilde açılacak "Orman Köylüleri Kalkındırma Gelirleri" hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlar Banka tarafından haftalık dönemler hâlinde o ildeki ilgili saymanlık hesabına aktarılır. Kredi geri dönüşleriyle ilgili yapılan tahsilata ilişkin listelerin bir nüshası da haftalık dönemler itibariyle saymanlığa gönderilir.

Bu tutarlar saymanlıkça "Bütçe Gelirleri" hesabının "Orman Köylülerini Kalkındırma Gelirleri" ayrıntı koduna kaydedilir. Bu gelirlerden iadesi gereken tutarlar, Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Hesabının "Orman Köylüleri Kalkındırma Gelirleri" ayrıntı kodundan ilgili saymanlıkça usulüne uygun iade edilir.

Ödeneğin kullanımı

a) Plan ve projeler yapılmasına ilişkin giderler,
b) Plan ve projelerde önerilen hizmetleri yapmak için verilecek krediler,
c) Bu hizmetlerle ilgili uygulama, deneme ve demonstrasyon çalışmaları giderleri,
d) Kooperatifçiliğin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve orman köylüsünün eğitilmesi için her türlü faaliyete katkıda bulunulmasına ilişkin giderler,

e) Kalkınma havzalarında Bakanlıkça hazırlanan genel planlar ve Genel Müdürlükçe hazırlanan özel plan ve projelerde önerilen alt yapı hizmetleri ile ekonomik kalkınma konularındaki yardımların yapılmasına ilişkin giderler,

f) Plan ve projesi yapılmış alanlar ile bu alanlar dışında kurulmuş ve ilgili maddelerdeki şartları taşıyan kooperatif veya kooperatif birliklerine Genel Müdürlükçe onaylanmış projelerine dayalı olarak verilecek krediler,

g) İlgili kamu kurum ve kuruluşlarına yaptırılan ve Bakanlıkça onaylanan projeli yatırım tesisi ile ilgili harcamalarla bu tesisin işletmeye açıldığı tarihte kuruluşlarını tamamlamış kooperatiflere veya kooperatif birliklerine tamamen veya kısmen devredilmesi sırasında oluşacak yardımların yapılmasına ait giderler,

h) Orman köylülerinin kooperatifleşmelerini teşvik ve kooperatif birliklerinin kuruluşlarına katkıda bulunulmasına ilişkin giderler,

i) Toplulaştırılması veya merkezi köy olması kararlaştırılmış, imar planı yapılmış olan orman köylerinde; muhtaç köylülere, merkezi yerde yapacakları konutlar ve tarımsal tesisler (işletme binaları, ahır, samanlık, kümes ve benzerleri) için verilecek krediler,

i) 6831 sayılı Orman Kanununun mülga ek 3 üncü maddesinin (F) fıkrasına göre 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi ve bunu değiştiren 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi uyarınca yapılan tahsilatlardan fazla alındığı anlaşılanların iadesi,

j) 6831 sayılı Orman Kanununun 35 inci maddesinde yer alan yapı sistemlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi amacı ile hizmetlerin yapılmasına ilişkin giderler,

k) 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun ile 15/7/1997 tarihli ve 97/9637 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmelikte belirtilen hizmetlerle ilgili giderler,

1) Orman köylerinde yaygınlaştırılacak sosyal ve ekonomik amaçlı projeler için eğitim, deneme ve demonstrasyon çalışmalarının yapılması ile orman köylülerinin eğitilmesi için yapılacak her türlü giderler,

m) Hizmetin gerektirdiği tüketim malları ve malzemeleri, demirbaş makine teçhizat alınması ve hizmet alımlarına ilişkin giderler, için Bakanlık bütçesine gerekli ödenek öngörülür.

Bakanlık bütçesinde orman köylülerinin kalkındırılmasının desteklenmesi amacıyla tefrik edilmiş olan ödenekler bu Esas ve Usullere göre kullanılır.

Karşılıksız yardımlara ait harcamalar

Orman köylülerinin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkısı bulunan projeler için eğitim, tanıtım, yayım, deneme ve demonstrasyon çalışmaları ile 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun ile 15/7/1997 tarihli ve 97/9637 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik uygulamalarına ilişkin harcamalar karşılıksız yardım şeklinde yapılabilir.

Sosyal nitelikli kredilere ait harcamalar

Orman köylülerinin kalkınmalarına katkıda bulunmak, odunun yakıt maddesi olarak kullanılmasını azaltmak ve israfını önlemek, aynı zamanda ormanların korunmasını sağlamak amacıyla;

a) Dam örtüsü olarak; ahşap, toprak, teneke vb. çatı örtüsü kullanılan orman köylerinde bu malzeme yerine geçmek üzere uygun görülenlere kiremit ve galvanizli sac ve benzeri, dam örtülüğü malzemeleri ile her türlü yalıtım malzemesi,

b) Odunun yakıt maddesi olarak kullanılmasını azaltmak amacıyla güneş, rüzgâr ve benzeri enerji kaynaklarından faydalanma sistemleri ile yüksek randımanlı ısıtma ve pişirme araçları ve ekipmanı,

c) Odun yerine kullanılacak yakıt maddeleri (linyit kömürü, likit gaz, biyogaz ve benzeri) ve araçları,

d) Ahşap dokuma tezgahı kullanımını önlemek amacıyla madeni dokuma tezgahı ile gerekli malzeme ve ekipmanı,

muhtaç köylülere İl Çevre ve Orman Müdürlüğünce aynî veya nakdî kredi olarak verilebilir.

Ekonomik nitelikli kredilere ait harcamalar

Orman köylülerinin ekonomik gücünü arttırmak ve kalkınmalarına katkıda bulunmak suretiyle ormanlara olan olumsuz baskıların azaltılması amacıyla;

a) Fenni arıcılık faaliyetleri,

b) Küçük ve büyük baş hayvancılık ve yem bitkileri yetiştirme faaliyetleri,

c) Akarsu, göl, deniz ve tarla balıkçılığı faaliyetleri,

d) Her türlü ev ve el sanatları ile küçük sanayi faaliyetleri,

e) Tabii ve kültür mantarı üretim faaliyetleri,

f) İpekböcekçiliği faaliyetleri,

g) Yayla, deniz, termal ve benzeri turizm faaliyetleri,

h) Termal, güneş ve rüzgar enerjisine dayalı seracılık faaliyetleri,

i) Her türlü meyve, sebze üretimi ve değerlendirilmesine ait faaliyetler,

j) Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği ve benzeri faaliyetler,

k) Ormancılığın, tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla küçük sanayi tesisleri, orman, hayvan ve tarım ürünleri, el ve ev sanatları gibi ürünlerin satın alınması, depolanması ve pazarlanması; tesis edindirme ve tesisin niteliğini değiştirme hizmetlerinin desteklenmesi ile diğer hizmet konularına ait projelerde yer alan her türlü faaliyetlerin muhtaç köylülere, kooperatiflere ve kooperatif birliklerine, aynî ve nakdî kredi verilebilir.

Köylü Katkısı

Orman köylülerine ferdi olarak veya kooperatif ve kooperatif birliklerine yapılacak aynî ve nakdî kredi yardımlarında:

a) Sosyal yardım niteliği taşıyan 8 inci maddede belirtilen hizmet ve faaliyetlerde köylü katkısı aranmaz.

b) Ekonomik yardım niteliği taşıyan 9 uncu maddede belirtilen hizmet ve faaliyetlerde, proje tutarının en az yüzde onu (%10) oranında köylü katkısı aranır.

c) Kooperatif veya birliklerinin kredi yardımı ile karşılanacak finans ihtiyacı proje tutarından öz kaynak ve aynı proje için diğer kamu kuruluşlarınca sağlanan veya sağlanacağı belgelendirilen hibe ve kredi yardımları düşülerek tespit edilir.

d) Uygulanacak ekonomik amaçlı kooperatif proje tutarının, en az yüzde onu (%10) öz kaynak olarak karşılanır. Bir kooperatife en fazla bir konuda ekonomik amaçlı proje uygulanır. Modernizasyon ve revizyon amacıyla ek proje uygulayacak kooperatiflerde proje tutarının en az yüzde otuzu (%30), tevsii amacıyla ek proje uygulayacak kooperatiflerde ise proje tutarının en az yüzde ellisi (% 50) kooperatif tarafından öz kaynak olarak karşılanır. Arsa payı, proje sabit yatırım tutarının yüzde beşini (% 5) geçemez.

e) Kooperatif veya birliklerine yapılacak kredili yardımlarda kooperatiflerin sorumluluk sınırı da göz önünde bulundurulur. Kooperatif birliklerine yapılacak yardımlarda kooperatif birliğinin ve birlikçe uygulanacak projeye katılan kooperatiflerin orman köylerinde kurulmuş olması şartı aranır.

Kredi İşlemlerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar

Kredi verilme şartları

Orman köylerinde oturan halkın bu Esas ve Usullerde belirtilen;

A) Ferdi kredilerden yararlanabilmesi için:

a) Şahsın idareye yazılı olarak istekte bulunması,

b) Kredilendirmeye esas teşkil edecek konunun, plan ve projelerde önerilmiş olması,

c) Orman köylüsü olduğunun belgelenmiş olması,

d) Yapılacak yardımı bildirilen şartlara göre kullanmayı ve geri ödemeyi kabullenmiş olması,

e) Muhtaç olması ve bunun köy muhtarlığından alınacak onaylı belgeyle belgelenmiş olması,

f) Daimi işçi, memur, esnaf ve emekli olmaması,

g) Özellikle merkezi köylerde bilgi-görgü mübadelesi ve eğitim kolaylıkları nedenleri ile küçük sanayi, el ve ev sanatları konularında kredi alacakların, kapalı ve sağlık şartlarına uygun iş yerlerinin bulunması veya bu gibi iş yerlerini yaptırmayı kabullenmiş olmaları, şarttır.

Konu ile ilgili eğitim görmüş veya o konuda çalışmakta olanlar tercih edilir.

Ekonomik konularda her aileden yalnız bir kişiye kredi verilir. Ancak doğal afet vb. nedenlerle daha önce kredilendirilen ve kredi borcu devam eden aile işletmelerinin toplam proje tutarının yüzde kırk (% 40) ve üzerinde hasar görmesi ve bu durumun hasar tespit komisyonlarınca belirlenmesi hâlinde; bir defaya mahsus olmak üzere tesisin yeniden faaliyete geçirilmesi amacıyla ek kredi verilebilir.

B) Kooperatif ve kooperatif birliklerinin kredilerden yararlanabilmesi için;

a) Kooperatifçilik amaç ve ilkelerine uygun, ortakların sosyo-ekonomik ihtiyaçlarının giderilmesine yarayan, istihdam sağlayıcı, ortakların ürünlerini ve iş gücünü değerlendirici nitelikte, kalkınma planlarıyla tutarlı projelerin uygulamaya konulması veya orman köylülerinin sosyo-ekonomik kalkınmalarına katkıda bulunması,

b) Kanun ve ana sözleşmede belirtilen tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş, yasal muhasebe defterlerini usulüne uygun tutmuş olması,

c) Yasal süresi içinde son genel kurul toplantısını yapmış, faaliyet göstereceği merkez ve alanın genel kurulca veya ana sözleşmeyle belirlenmiş olması,

d) Uygulanacak projenin; kooperatif genel kurulunca nitelikli çoğunlukla kabul edilmesi ve Bakanlığın onayından geçmiş olması,

e) Kooperatifin merkez edindiği köydeki hanelerin en az yüzde ellibirinin (% 51) kooperatifte temsil edilmesi,

f) Uygulanacak projenin kapasitesine uygun olarak yeteri kadar köyden kapasite oranında ortak alınması,

g) Projeli faaliyetlerle ilgili kredi yardımının yapılmasında, 10'uncu madde "d" fıkrasındaki katkı paylarının kooperatif öz kaynaklarınca öncelikle gerçekleştirilmiş bulunması,

h) Her kademe kredisi tahsisinden önce, kooperatif veya kooperatif birliklerinin 18 inci maddedeki şartları yerine getirmiş olması,

ı) Projeyi uygulamaya devam ettiğinin, standart form ve talimatlara göre belirlenmiş olması,

i) Kooperatiflerin konusu gereği projeli faaliyetlerinde, arsa, bina ve tesislerin yer aldığı alanların; tapulu, veya projenin ekonomik ömrü süresince kiralanmış olması, şartları aranır.

Proje geri ödemesi bitmeden revizyon, modernizasyon ve ek işletme sermayesi için kredi verilmez.

Proje uygulamasına başlanan veya ek kredi verilen köylerin beldeye dönüşmesi hâlinde de proje tamamlanıncaya kadar uygulamaya devam edilir.

Kredi yardımları kademeli ve kontrollü olarak kullanılır.

Ferdi krediler için verilecek kredi üst limitleri her yıl Genel Müdürlükçe belirlenir.

Projelerin Hazırlanması

Bu Esas ve Usullerin 9 uncu maddesinde yer alan ve ilçe kalkınma planlarında veya özel amaçlı projelerde öngörülen ekonomik konulardaki ferdi kredilendirmeye esas tip projeler Genel Müdürlükçe veya belirleyeceği İl Müdürlükleri tarafından her yıl yeniden hazırlanır ve Genel Müdürlükçe onaylanır.

Kooperatif kredilerinde ise; Proje konularına göre Genel Müdürlüğün belirleyeceği ilkeler doğrultusunda projeler kooperatiflerce hazırlanır. İdarece incelenir ve uygun görülenler Genel Müdürlükçe onaylanır.

Kooperatif projeleri;

- a) Yeni yatırım projeleri,
- b) Modernizasyon projeleri,
- c) Genişletme(tevsi) projeleri,
- d) İşletme sermayesi projeleri,şeklinde hazırlanır.

Projelerin hazırlanması esasları Genel Müdürlükçe hazırlanacak Tamim ile belirlenir.

Başvurma

Bu Esas ve Usullerde belirtilen her türlü kredi talebi idareye yapılır. Kredi istekleri, İl Müdürlüğünce incelenir ve değerlendirilir.

Öncelik

Ferdi ve Kooperatif kredilerine tahsis edilen ödeneğin dağılımında;

- a) Deprem, yangın, sel, toprak kayması gibi afetlerde zarara uğramış olanlar,
- b) Orman içi köylerden başlamak üzere ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve gençleştirme gibi ormancılık çalışmalarının en yoğun ve milli gelirden alınan payın en düşük, halk-orman ilişkilerinin en bozuk olduğu köyler, öncelik taşır.

Ayrıca, orman köylerinde kurulmuş veya kurulacak kooperatiflerden;

a) Orman ürünlerinin tüketimini azaltıcı ve israfını önleyici ve orman halk ilişkilerine olumlu etkide bulunacak konularda proje uygulayacaklara ve özel projeler uygulanan kalkınma havzalarına;

b) Ferdi kredi verilmek suretiyle açılmış aile işletmelerinin girdilerini karşılayacak veya bu işletmelerin pazarlama sorunlarına çözüm getirecek proje uygulayacaklara,

c) Bakanlığın hizmet politikasına uygun, Bakanlık içi kuruluşların çalışmalarına destek olacak projelere, öncelik tanınır.

Faiz oranları

Orman köylülerine kullandırılan ferdi, kooperatif, ve kooperatif birlikleri kredilerinde; T.C. Ziraat Bankasının küçük ölçekli tarımsal işletme tanımına giren üreticilere uyguladığı kredi faizinin yedide biri oranında yıllık faiz uygulanır, küsuratlar tama iblağ edilir. Bankanın yıl içerisinde faiz oranlarında yapacağı değişiklik daha önce yapılmış borçlanma sözleşmelerinde dikkate alınmaz.

Ferdi ve Kooperatif kredilerinde ilk borçlanma senedinin imzalandığı tarihteki cari faiz oranı üzerinden proje uygulanır, uygulama süresinin uzaması hâlinde faiz oranındaki değişiklik dikkate alınmaz.

Bütçe ödenekleri dışında özel amaçlı kredi sağlayan kuruluşlardan kaynak temin edilmesi hâlinde; bu kaynaklar ve bunun karşılığı genel bütçeye konulacak tutar 9 uncu maddede anılan hizmetler için kaynak sağlayan kuruluşun öngördüğü faiz oranı ve diğer şartlara uygun olarak kullandırılır.

Bu Esas ve Usullerin 8 inci maddesinde yer alan hizmetlerden faiz alınmaz.

Borçlandırma

Ferdi kredilerde borçlandırma işlemi kredi kullanan şahıs üzerine yapılır.

Kooperatife veya kooperatif birliklerine verilecek krediler için, Kooperatifler Kanunu ve ana sözleşmeye uygun olarak, sorumluluk sınırı limiti içinde kooperatif veya birliklerin yönetim kurulu borçlandırılır.

Sorumluluk sınırı üzerinde kredi tahsisi yapılmaz.

Teminat

İdarece kendilerine aynî ve nakdî kredi verilecek olanlar, en az iki muteber kefilin imzalayacağı borç senedi veya müşterek ve müteselsil borçlanacakların düzenleyecekleri borç senedi, banka teminatı veya ipotek karşılığında borçlandırılır.

Bu Esas ve Usullerin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılacak borçlanma, ortakların müteselsil kefaletleriyle veya kooperatif projesi uygulanan taşınmaz tesisin yahut kooperatif tüzel kişiliğine ait taşınmaz malın birinci derecede ipoteği ile taşınır mal rehin edilerek, yahut banka teminat mektubu alınarak yapılır. Belirtilen teminatlardan birisinin yeterli görülmemesi hâlinde ikinci veya üçüncü karşılık alınabilir.

Kullanma esasları

Kredilerin kullandırılmasında bu maddede yazılı esaslar uygulanır.

a) Yılı programına alınan ferdi ve kooperatif projelerinden önceki yıllardan devam eden projelerin bitirilmesi için yeterli ödenek ayrılması esastır.

b) Kredi yardımı, kredi olurunda belirtilen esaslara göre belgelere bağlı olarak (fatura, müstahsil makbuzu, avans makbuzu vb. belgeler) yapılır.

c) İhale yapılması gereken projelerde; ihale işlemlerinin sorumluluğu 3476 sayılı Kanunla değişik 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu gereğince kooperatif yönetim kuruluna aittir. Ancak idare ihalelerde gözlemci bulundurur.

d) Krediler idarece belirlenecek kademeler hâlinde ve kontrollü olarak kullanırlır.

Taahhüt ve taahhüt ihlalinde geri alma

Borçlandırılan kişi, kooperatif veya birliklerinden; aynî ve nakdî olarak yapılan yardımın önerilen konularda kullanılacağına, verilen mal ve malzemenin idarenin izni olmadan başkasına hiçbir surette devredilmeyeceğine, kiralanmayacağına, satılmayacağına ve idarece bildirilecek diğer şartlara uyulacağına dair bir taahhütname alınır.

Proje uygulaması esnasında idarece belirtilen şartlara uygun hareket etmeyenlerin verilmiş aynî yardım bedelleri ve nakdî yardım tutarlarını kapsayan borçları, borcun verildiği tarihten geçerli olarak geri alma tarihinde cari olan T.C. Ziraat Bankasının küçük ölçekli tarımsal işletme tanımına giren üreticilere uyguladığı orandaki gecikme faiziyle birlikte geri alınır. Bu kişi, kooperatif veya birlikleri bir daha bu haklardan yararlanamazlar.

Ancak, bu konuda başlangıçta alınmış taahhütnamede gösterilen günlerde taksitlerden birini ödemeyen borçluların bakiye borçları muaccel hale gelmekle birlikte, bu taksiti taksit tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süre için her taksitte üç ayı geçmemek şartıyla, o gün cari olan T.C. Ziraat Bankasının küçük ölçekli tarımsal işletme tanımına giren üreticilere uyguladığı orandaki gecikme faizi ile birlikte kendi istekleriyle ödeyenlere muacceliyet hükümleri uygulanmaz.

İcra takibine esas olacak işlemler üç aylık sürenin bitiminden itibaren en geç bir ay içinde tamamlanarak dosya Hazine Avukatlığına iletilir. Dosya Hazine Avukatlığına iletilmeden, bu bir aylık süre içinde, taksit borcunu ödeyen kişi, kooperatif ve birlikleri hakkında muacceliyet hükümleri uygulanmaz.

Borcu muaccel hale gelen veya borcu sebebiyle icra takibine geçilen kooperatif veya kooperatif birliklerinin durumu, Bakanlıkça kurulacak bir komisyon tarafından yerinde incelenerek bir rapora bağlanır. Bu raporun Bakanlıkça uygun görülmesi hâlinde Maliye Bakanlığının onayı alınarak kooperatif veya kooperatif birliğine, muacceliyet tarihinden itibaren tanınacak en fazla bir yıl süre içinde, Bakanlıkça onaylanan raporda belirtilen hususların giderildiğinin belgelenmesi hâlinde, daha önce düzenlenen geri ödeme planları iptal edilir. Düzenlenecek yeni bir sözleşmeye dayalı olarak, işleyen yasal faizleriyle birlikte tahsil edilmek üzere beş yılı geçmeyecek şekilde yeni bir ödeme planı düzenlenebilir. Bu durumdaki kooperatif veya kooperatif birliklerine, tesisin çalışarak borcunu ödeyebilmesi amacıyla, proje değişikliği veya revizyonu zorunlu görülürse, bu Esas ve Usullerin 10/d maddesine göre idarece ek kredi yardımı yapılabilir.

Ödeme planı

Verilecek krediler için ödemesiz devrenin hemen bitiminden sonra, projesinin konusuna göre ilk yıllarda daha az, sonraki yıllarda daha fazla olmak kaydıyla idarece bir ödeme planı düzenlenir.

Orman köylülerine, kooperatif ve birliklerine yapılacak kredi yardımlarından, projelerinde belirtilen yatırım dönemi ve ödemesiz devre vade içinde olup, taksit alınmaz.

Yatırım dönemi üç yılı geçemez.

Ödemesiz devre, idareden kaynaklanan sebeplerle veya meyvecilik, bağcılık gibi yılı içinde tamamlanamayan ve ertesi yıla devreden işlerde projenin bitim tarihinden itibaren başlar.

Ferdi krediler için yatırım dönemi ve ödemesiz devre için tahakkuk ettirilecek faiz, geri ödemenin başladığı birinci yılda taksitle birlikte tahsil olunur.

Kooperatiflerde yatırım dönemi ve ödemesiz devre için tahakkuk ettirilecek faiz hesap edilir ve geri ödemenin başladığı ilk yılda sadece birikmiş faizler tahsil edilir. İkinci yıldan itibaren faizlerle birlikte krediler kademeli olarak tahsil olunur.

Tahsilat

Borç taksitleri Bakanlıkça tamimle belirlenen ödeme planına göre belli edilen tarihlerde ödenir. Süresi içinde ödenmeyen fert, kooperatif ve birliklerin borçları muacceliyet kesbeder.

Borç erteleme

Borçlu, idarece kabul edilebilir bir sebeple borç taksitini zamanında ödeyemez ise borç taksiti, sözleşmeye dayalı her proje için bir defaya mahsus olmak üzere, 12 aya kadar ertelenebilir. Erteleme kriterleri tamimle belirlenir. Erteleme hangi taksitten başlıyorsa, bu taksit dahil taksitlerin ertelenen süre kadar ileriye atılmasından doğan erteleme faizleri kredilendirmede uygulanan faiz oranı üzerinden hesaplanarak o yıla ait taksit ile birlikte tahsil edilir.

Herhangi bir tabii afet veya olağanüstü durum dolayısıyla uygulanmakta olan ferdi veya kooperatif uygulama projesinde yüzde kırkın (%40) üzerinde hasar meydana geldiği, İl Müdürlüğünün teklifi ve Valiliğin onayı ile oluşacak bir komisyon tarafından tespit edilmesi hâlinde; ferdi/kooperatifin ödenmeyen kredi borçları, Bakanlığın uygun görmesi hâlinde, ferdi projeler için 10 yılı, kooperatif projeleri için 12 yılı geçmemek şartı ile yeni bir ödeme planına bağlanır. Süre uzatımında bu Esas ve Usullerin 4 üncü maddesindeki vade süreleri dikkate alınmaz. Erteleme faizleri, kredilendirmelerde uygulanan faiz oranı üzerinden hesaplanarak ilgili taksitlere ilave edilir. Tabii afetlerden hasar gören tesislerle ilgili uygulama esasları Bakanlıkça tespit edilecek bir tamimle belirlenir.

Uygulanmakta olan kooperatif projesinde, fiilen kooperatif mülkiyetinde ve en az projede öngörülen kapasitenin yüzde ellisi (%50) ile çalışmakta olup geri ödeme planına bağlanmış taksitlerini ödeme güçlüğü çeken kooperatif veya birliklerinin durumları, Genel Müdürlükçe oluşturulacak Maliye Bakanlığının bir temsilcisinin de bulunacağı komisyon tarafından tespit edilmesi hâlinde; ödenmeyen kredi borçları, Bakanlığın uygun görüşü ile, 12 yılı geçmemek şartı ile yeni bir ödeme planına bağlanır. Süre uzatımında Esas ve Usullerin 4 üncü maddesindeki vade süreleri dikkate alınmaz. Erteleme faizleri, ertelenen her yıl için kredilendirmelerde uygulanan faiz ile hesaplanarak ilgili taksitlere ilave edilir.

Kredilerin Tahsisi, Gönderilmesi ve Diğer Harcama İşlemleri

Kredilerin tahsisi ve gönderilmesi

Bu Esas ve Usullerde belirtilen şartları yerine getiren fert ve kooperatiflere verilecek kredi tutarlarına ilişkin ödeme emirleri Genel Müdürlüğün talebi üzerine Bütçe Dairesi Başkanlığı tarafından ilgili Saymanlığa gönderilir. Ödeneği temin edilen projelerle ilgili olarak görevli birimlerce düzenlenecek teknik raporda belirlenen tutarlar dikkate alınarak, il müdürlüğünce tahakkuk evrakı hazırlanır, tahakkuk müzekkeresi ve verile emri ekine, teknik rapor, kullanılacak kredi tutarı, krediyi kullanacak fert veya kooperatifin adı ve aktarmanın yapılacağı banka hesap numarasını belirtir ikinci derece ita amirinden alınacak onaya bağlanmak suretiyle, ilgililerin mahalli banka şubesindeki hesabına aktarılır.

Mal ve hizmet alımları ile diğer harcamalar

Bu Esas ve Usullerin 6 ncı maddesinde belirtilen ve nakdî kredilerin dışında kalan mal ve hizmet alımları ile aynî yardımlarına ilişkin harcamalar; Bakanlık bütçesine konulan

ödeneklerden karşılanmak üzere il müdürlükleri emrine gönderilecek ödeme emirleri tutarında ve genel hükümlere göre yapılır.

SANAYİ DESTEKLERİ

Bu bölümde sanayi alanı öncelikli olarak kullanılabilir teşvik ve destekler anlatılacaktır. Sanayi alanında teşvik sistemi ağırlıklı olarak vergilendirme politikaları üzerinden işlemektedir.

Yatırım Teşvikleri

Yatırım Teşvik Belgesi Nedir?

Yatırım Teşvik Belgesi tasarrufları yatırıma yönlendirmek suretiyle, katma değeri yüksek, ileri ve uygun teknolojileri kullanarak bölgeler arası dengesizlikleri gidermek, istihdam yaratmak ve uluslar arası rekabet gücü sağlamak için yatırımların devlet tarafından desteklenmesi amacıyla verilen bir belgedir. Yatırım Teşvik Belgesi alınması Devlet tarafından, yatırımcıya kredi verileceği anlamına gelmez. Hazine Müsteşarlığı tarafından Yatırım Teşvik Belgesi verilmesi, yatırımı yapan şirkete aşağıda detaylandıracağımız hususlarda avantajlar sağlar. KOBİ Yatırım Teşvik belgesi ve Araştırma-geliştirme yatırımları, teknopark ve teknoparklarda yapılacak yatırımlar, çevre korumaya yönelik yatırımlar, hammaddelerini sözleşmeli üretim modeli ile temin eden tarımsal sanayi yatırımları, Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu veya Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma kurumu tarafından belirlenen öncelikli teknoloji alanındaki yatırımlar, Bölgesel gelişmeye yönelik yatırımlar, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinden oluşan organize küçük sanayi bölgelerine taşınacak yatırımlar hariç,(Fon Kaynaklı Kredi olanağı mevcuttur.) Yatırım Teşvik Belgesi firmaya nakit verilmesi anlamına gelmemektedir. Ancak yatırımcının kasasından büyük miktarlarda nakit para çıkmasını önleyen tedbirlerden oluşur. Yatırım yapan ve yaptığı yatırımların karakteristiği Yatırım Teşvik Mevzuatına uygun olan her yatırımcının yatırım teşvik belgesi olarak devlet yardımlarından faydalanması en doğal hakkıdır. Teşvik Belgesi sahibi olarak yapılacak yatırımda hem ulusal hem uluslar arası pazarlarda rekabet edebilme gücü yükseltilmiş olacaktır.

Kimler Yatırım Teşvik Belgesi Alabilir ?

Destek unsurlarından yararlanabilmek için esas ve usulleri Hazine Müsteşarlığınca belirlenen yatırım teşvik belgesinin temin edilmesi zorunludur.

Yatırımın Teşvik Belgesine bağlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının,

Gelişmiş yörelerde yapılacak yatırımlarda 400 000 Yeni Türk Lirası

Normal yörelerde yapılacak yatırımlarda 400 000 Yeni Türk Lirası

Kalkınmada öncelikli yörelerde yapılacak yatırımlarda 200 000 Yeni Türk Lirası olması gereklidir. Yatırım yapacak ve yatırım konusu Yatırım Teşvik Belgesi verilmesi uygun olacak gerçek şahıslar, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, iş ortaklıkları(adi ortaklık), kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurtdışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri, Yabancı sermayeli yatırımlarda kurulacak Anonim ve Limited şirketler ile kurulacak şubeler, yatırım teşvik belgesi için müracaat edebilir.

Yatırım Teşvik Belgesi Almak İçin Başvuru Mercii Neresidir?

Kredi tahsisi desteğinden yararlanabilecek yatırımlar dışındaki imalat ve tarımsal sanayi sektöründe yapılacak sabit yatırım tutarı 4 trilyon Türk Lirasını aşmayan yerli sermayeli yatırımlar için ilgili Sanayi Odalarına, Diğer yatırımlar ile yabancı sermayeli yatırımlar için Müsteşarlığa başvurulması gerekmektedir

Yatırım Teşvik Belgesi Ne Gibi Faydalar Sağlar?

Yatırımlara devletçe sağlanabilecek destek unsurları şunlardır;

Gümrük Vergisi ve Toplu Konut Fonu İstisnası

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki makine ve teçhizat (hammadde, aramalı ve işletme malzemeleri hariç) ithalatı yürürlükteki ithalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken Gümrük Vergisi ve Toplu Konut Fonu'ndan istisnadır. Teşvik belgesine istinaden düzenlenen ithal global listelerde yer alan makinelerin ithalatında %100 gümrük muafiyeti uygulanır. Gümrük Vergisi ve Toplu Konut Fonu İstisnasından yararlanabilmek için, (Müsteşarlıktan teminat karşılığında çekme izni ile ithal edilenler hariç) yatırımın teşvik belgesine bağlanması ve söz konusu makine ve teçhizatın ithal listede yer alması gerekir.

Yatırım İndirimi

Yatırım yeri ve yöre ayırımı olmaksızın Bina inşaat, Makine ve Teçhizat harcamalarınızı, yeniden değerlendirme artışlarını ekleyerek, %19,8 stopaj ödemedi kurumlar vergisi matrahından %40 oranında düşebilirsiniz.

(Yatırım indirimi, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında çıkarılmıştır)

Katma Değer Vergisi İstisnası

Teşvik Belgesine istinaden yerli ve ithal listelerde yer alan, yeni olarak temin edilen, yerli listeler için yurtiçinde imal edilmiş olan makine ve teçhizattan Müsteşarlıkça proje bazında uygun görülenlerin Katma Değer Vergileri makine alımı esnasında ödenmeyecektir.

Fon'dan Kredi Tahsisi

Araştırma-geliştirme yatırımları, teknopark ve teknoparklarda yapılacak yatırımlar, çevre korumaya yönelik yatırımlar, Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu veya Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından belirlenen öncelikli teknoloji alanındaki yatırımlar, bölgesel gelişmeye yönelik yatırımlar, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinden oluşan organize küçük sanayi bölgelerine taşınacak yatırımlar için Fon'dan kredi tahsisi yapılabilir.

Vergi, Resim ve Harç İstisnası

Teşvik Belgesine bağlı yatırımın tamamlanmasından itibaren 2 yıl içinde asgari miktarda (1.000 \$) ihracat yapacağına dair taahhütte bulunması kaydıyla;

Şirket Kuruluşu

Yatırım termin süresi içinde kalınmak kaydıyla teşvik belgesinde öngörülen özkaynak tutarını geçmemek üzere sermaye artırımını,

Teşvik belgesinde öngörülen yabancı kaynak tutarını geçmemek üzere bir yıl ve daha uzun vadeli olarak yurt içinden ya da dışından sağlanacak yatırım kredilerinin alınması ve geri ödenmesi,

Teşvik Belgeli yatırıma ilişkin gayrimenkul ve gayrimenkule müteferri aynı hakların aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescil,

İşlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek kağıtlar Damga vergisi ve harçlardan istisna edilir.

Teşvik belgesinde öngörülen destek unsurlarının ilgili kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından uygulanması zorunludur.

Yatırım Teşvik Belgesi Süreleri Var Mıdır?

Yatırım Teşvik Belgesi genellikle iki yıl için verilir. Yatırım tamamlanamadığı takdirde yatırım %50' si kadar ek süre alınabilir.

Yatırım Teşvik Uygulamalarında Yörelere Ayrımı Nasıldır?

Bölgelere göre ayırım ise şöyledir

Yörelere göre Yatırım Teşvik Belgeleri'nin avantajları vardır.

- Gelişmiş Yörelere
- Normal Yörelere
- Kalkınmada Öncelikli Yörelere

Gerekli Belgeler:

1. İmza sirküleri, (Noter tasdikli olacaktır)
2. Ticaret Sicil Gazeteleri, (Kuruluş, sermaye, adres, unvan, son imza yetkisi değişikliğine ait olanlar)
3. Vergi levhası fotokopisi,
4. İthal ve Yerli alınacak makinelerinizin Proforma faturaları, (varsa katalogları)
5. Şirket ortaklarının şahsi vergi dairesi adı ve hesap numaraları listesi,
6. Şirket ortaklarının 3-4 satırlık kısa özgeçmişleri yazısı,
7. İnşaat harcaması için inşaatın toplam kapalı alanının m²'si,
8. Yatırım yeri Mülkse tapu fotokopisi, kiralık arsa için 10, bina için 5 yıllık noter tasdikli kira sözleşmesi,
9. Gelişmiş yörelerde yapılacak tevsi yatırımlarında aynı iş kolunda iki yıldan beri faaliyette bulunduğu dair Sanayi Odasından alınacak resmi yazı,
10. Yatırım Organize Sanayi Bölgesinde ise, yer tahsisine ait yazı, tapusu varsa tasdikli sureti, kiralık ise mülk sahibinin imza sirküleri ve tasdikli tapu sureti,
11. Kapasite raporu, (Tevsi yatırımlarında gereklidir. Oda Tasdikli olacaktır.)
12. Yatırım Bilgi formu,
13. Müracaat harcı makbuzu (Merkez Bankasına gelişmiş ve normal yöreler için 400 Yeni Türk Lirası, kalkınmada öncelikli yöreler için 200 Yeni Türk Lirası yatırılacak.)
14. Vekaletname

Yatırımın tamamlanma koşulları nelerdir?

Yapılan yatırım, bölgesine göre öngörülen asgari miktarı geçmiş ise, fizibilitede yer alan mal ve hizmet üretiliyorsa, yapılan bina inşaat alanı, makine yerleşimine uyumlu ise yatırım tamamlanmıştır. Bunlardan herhangi biri eksik ise, verilen teşvik ayrıcalıkları geri alınır.

Vergi İndirimleri

4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Yer Alan Vergisel

Teşvikler

- Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflerin bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar 31/12/2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisnadır.

- Bu bölgelerde çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31/12/2013 tarihine kadar gelir vergisinden istisnadır.

- Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketlerinin 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançlar da 31/12/2013 tarihine kadar gelir veya kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Bu istisnalar, TÜBİTAK- Marmara Araştırma Merkezi Teknoloji Serbest Bölgesi yönetici şirketi, bu bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personeli ücretleri bakımından da uygulanır.

(TGBK Geçici madde 2, KV Sirküleri 6)

Teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde, sadece bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden de istisnadır. (KDVK geçici madde 20)

Organize sanayi, endüstri veya teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri harçtan müstesnadır. (HK. m. 59/n)

4737 Sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler

Kanunun amacı, yatırımları teşvik etmek, yurtdışında çalışan Türk işçilerin tasarruflarını Türkiye’de yatırıma yönlendirmek ve yabancı sermaye girişinin artırılmasını sağlamaktır.

Endüstri Bölgelerinde faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik teşviklere 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanununda yer verilmiştir. Bu bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi teşviki, bedelsiz yatırım yeri tahsisi ve enerji desteği sağlanmaktadır.

1 .Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

(5084 s. Kanun md.3, md.7/h) (1 ve 2 Seri No.lu Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği)

2. Sigorta Primi İşveren Paylarında Teşvik

(5084 s. Kanun md.4, md.7/h)

3. Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

(5084 s. Kanun md.5)

4. Enerji Desteği

(5084 s. Kanun md.4, md.7/h)

Organize sanayi, endüstri veya teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri harçtan müstesnadır. (HK. m. 59/n)

3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler

Serbest bölgeler gümrük bölgesi dışında sayılırlar. 3218 sayılı Kanuna göre kurulan serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış mükelleflerin,

- bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden

- bu bölgelerde istihdam edilen personele ödenen ücretler 31/12/2008 tarihine kadar gelir vergisinden

- bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ile ilgili yaptıkları işlemler 31/12/2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır.

Ayrıca, serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflerin, bu bölgelerde elde ettikleri kazançlar, Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergileme döneminin sonuna kadar gelir veya kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. (SBK geçici madde 3) (KV Sirküleri 13) (KVG 85)

Serbest bölge hükümlerinin uygulandığı mallar ile serbest bölgelerde verilen hizmetler katma değer vergisinden de istisnadır. (KDVK md.16/1-c) (KDVK 17/4-ı) (KDVGT 39,93)

4325 Sayılı Olağanüstü Hal Bölgesinde Ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam Ve Yatırımların Teşviki Hakkında Kanunda Yer Alan Vergisel Teşvikler

4325 sayılı Kanunla Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere vergi teşvikleri uygulamak ve yatırımlara bedelsiz kamu arsa ve arazisi temin etmek suretiyle yatırımları ve istihdam imkanlarını artırmak amaçlanmıştır.

1. Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası:

01/01/1998-31/12/2000 tarihleri arasında Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu illerdeki işyerlerinden elde ettikleri kazançları -işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları şartıyla- işe başlama tarihinden itibaren yatırım dönemi dahil 5 vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden istisnadır.

(4325 sayılı Kanun md.3) (4325 / 1 Seri No.lu Genel Tebliğ)

2. Gelir ve Kurumlar Vergisi İndirimi:

İstisna süresinin sonundan başlamak ve 31/12/2007 tarihinde sona ermek üzere, Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırılması halinde, bu işyerlerinden elde edilen kazançlar üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden işçi sayısına göre tespit edilen oranda indirim uygulanır.

(4325 sayılı Kanun md.3) (4325 / 1 Seri No.lu Genel Tebliğ)

3. Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi:

Kalkınmada Öncelikli Yörelere en az 10 kişilik istihdam öngören teşvik belgeli yatırımlar için gerçek ve tüzel kişilere Hazineye ait arazi ve arsaların mülkiyeti bedelsiz devredilebilir.

(4325 sayılı Kanun md. 8) (4325 / 1 Seri No.lu Genel Tebliğ)

4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler

Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik teşviklere 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanununda yer verilmiştir. Bu bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi teşviki, bedelsiz yatırım yeri tahsisi ve enerji desteği sağlanmaktadır.

1. Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

(5084 s. Kanun m.3, m. 7/h, 1 ve 2 Seri No.lu Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliğleri)

2. Sigorta Primi İşveren Paylarında Teşvik

(5084 s. Kanun m.4, m. 7/h,)

3. Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

(5084 s. Kanun m.5)

4. Enerji Desteği

(5084 s. Kanun m.6, (m.7/h))

Ayrıca, Organize Sanayi Bölgesi tüzel kişiliği, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Atıksu arıtma tesisi işleten bölgelerden belediyelerce atıksu bedeli alınmaz.

(4562 s. Kanun m. 21)

Organize sanayi bölgeleri kurulması amacıyla oluşturulan iktisadi işletmelerin arsa ve işyeri teslimleri katma değer vergisinden istisnadır. (KDVK m. 17/4-k)

Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin alt yapılarını hazırlamak ve buralarda faaliyette bulunanların arsa, elektrik, gaz, buhar ve su gibi ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce birlikte oluşturulan ve kazancının tamamını bu yerlerin ortak ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanan iktisadi işletmeler kurumlar vergisinden muaftır. (KVK m.7/25)

Organize sanayi bölgelerindeki binalar, inşalarının sona erdiği tarihi takip eden bütçe yılından itibaren 5 yıl süreyle emlak vergisi muafiyetinden faydalanırlar. (EVK md. 5/f)

Organize sanayi, endüstri veya teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri harçtan müstesnadır. (HK. m. 59/n)

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Yer Alan Vergisel Teşvikler

Bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslar arası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kağıtlar ile bu kağıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç) damga vergisinden istisnadır. (DVK, 2 sayılı tablo/23)

492 sayılı damga vergisi kanununa göre:

Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nevi değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler harca tabi tutulmayacaktır. (HK madde 123)

Organize sanayi, endüstri veya teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri harçtan müstesnadır. (HK. m. 59/n)

Yatırımların Ve İstihdamın Artırılmasına Yönelik Vergisel Teşvikler

5084 sayılı Kanunla getirilen gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi teşviki ile enerji desteği 31/12/2008 tarihine kadar uygulanacaktır.

Ayrıca, Kanun kapsamına giren illerde 31.12.2007 tarihine kadar tamamlanan yeni yatırımlar için bu teşvikler yatırımın tamamlandığı tarihi izleyen 5 yıl süresince uygulanmaya devam edilir. (5084 s. Kanun m. 7/h)

1. Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

Yeni istihdam sağlayan işverenlerin, bu istihdamlar nedeniyle hesaplanacak gelir vergisinin tamamının veya bir kısmının verecekleri muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden gelir vergisine mahsup edilerek terkin edilmesi suretiyle istihdam üzerindeki yük azaltılmıştır. (5084 s. Kanun md.2, md.3; 1 ve 2 Seri No.lu Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği)

2. Sigorta Primi İşveren Paylarında Teşvik

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin kapsama dahil illerdeki işyerlerinde yeni işe aldıkları işçiler için 506 sayılı Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesinin bir kısmı veya tamamı Hazine tarafından karşılanmaktadır.

5084 s. Kanun md.4)

3. Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

Kanun kapsamındaki illerde en az 30 kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek ve tüzel kişilere Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsalar bedelsiz olarak devredilebilmekte veya kullanma izni verilebilmektedir.

(5084 s. Kanun md.5)

4. Enerji Desteği

Kapsam dahilindeki illerde 01.04.2005-31.12.2008 tarihleri arasında uygulanmak üzere, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, sertifikalı tohumculuk ve soğuk hava deposu yatırımlarında asgari 10; imalat sanayi, madencilik, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanlarında ise asgari 30 işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin % 20'si Hazine tarafından karşılanmaktadır.

(5084 s. Kanun md.6)

Kredi Teminine İlişkin İşlemlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası

Bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslar arası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kağıtlar ile bu kağıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç) damga vergisinden istisnadır. (DVK, 2 sayılı tablo/23)

Ayrıca, anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nevi değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler harca tabi tutulmayacaktır. (HK madde 123)

Ar-Ge İndirimi

31/07/2004 tarihinden geçerli olmak üzere işletme bünyesinde gerçekleştirilen ve yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının %40'ı yıllık beyanname ile bildirilen gelirden/kurum kazancından indirilebilecektir.

(GVK md.89/1-9; KVK md.14/6; 5228 s. Kanun Geçici md. 5; KVG 86)

KOBİ Destekleri⁷

Bu bölümde küçük ve orta boy işletmelere yönelik destekler anlatılmaktadır.

Ortak Kullanım Amaçlı Makine Teçhizat Desteği

Aynı iş kolunda ve/veya birbirini tamamlayıcı iş kollarında faaliyet gösteren işletmelerin ve meslek kuruluşlarının işletmeler ile müştereken kuracakları bir işletici kuruluş marifeti ile, kuracakları ve müştereken yararlanacakları ortak kullanım atölyeleri (ORTKA) ve ortak kullanım laboratuvarları (ORTLAB) için satın alacakları makine ve teçhizat giderlerine destek verilmesidir.

⁷ www.kobitek.com , www.kobiline.com , <http://www.kosgeb.gov.tr>

Bu destek, ortak kullanım amaçlı ORTKA ve ORTLAB tesislerinin işletici kuruluşlarına;

a)Finansal kiralama yolu ile alacakları makine-teçhizat için; kiralama süresi en fazla 4 (dört) yıl olacak şekilde, faturada yer alan peşin bedeli ve KDV dışında kalan kiralama giderlerine geri ödemesiz olarak,

b)Satın alınacak makine-teçhizat için, aşağıda belirtilen oranlarda geri tahsil edilecek şekilde, KOSGEB tarafından faiz uygulamadan teminat karşılığı geri ödemeli olarak verilecek olan desteği kapsar.<http://www.kosgeb.gov.tr/Destekler/Default.asp?Action=...&ID=64>

Yeni Girişimci Desteği

Ekonomik kalkınma ve İstihdam sorunlarının çözümüne temel faktörü olan girişimciliğin desteklenmesi, yaygınlaştırılması, başarılı işletmelerin kurulmasını sağlamak amacı ile yeni girişimcilerin desteklenmesidir.

Yeni girişimcilerin destek sözleşme tarihinden itibaren en fazla üç yıllık süre içerisinde iş kurma giderleri ile makine-teçhizat ve donanım giderlerini karşılamaya yönelik destekler.<http://www.kosgeb.gov.tr/Destekler/Default.asp?Action=...&ID=65>

Bilgisayar Yazılımı Desteği

İşletmelerin ulusal ve uluslararası platformlarda rekabet güçlerini artırmak ve kalite düzeylerini yükseltmek amacı ile Bilgisayar Yazılımı temini için destek verilmesidir. İşletmelere, Bilgisayar Destekli Tasarım/Üretim, Üretim Planlama Takip ve Kontrolü, Kurumsal Kaynak Planlaması, Bakım-Onarım yazılımları satın almaları için verilen destekleri kapsar.<http://www.kosgeb.gov.tr/Destekler/Default.asp?Action=...&ID=66>

E-Ticarete Yönlendirme Desteği

İşletmelerin dünya pazarlarına açılmaları ve rekabet düzeylerini yükseltmeleri amacı ile, E-Ticaret'e yönelmelerine destek verilmesidir.

İş Geliştirme Merkezi Desteği

KOSGEB tarafından ulusal ve uluslararası projeler kapsamında kurulan ve bu projelerin sona ermesinden sonra, işletici kuruluş tarafından faaliyetlerini sürdürmekte olan iş geliştirme merkezlerinin personel ve kira giderlerini karşılamak üzere verilen desteği kapsar.

Yerel Ekonomik Araştırma Desteği

Yararlanıcılara (Meslek Kuruluşu); doğal kaynaklar, mevcut altyapı ve üstyapı, ekonomik durum, sanayi envanteri ve benzeri çalışmalarla, analizlerin yapılması ve uygun yatırım alanlarının tespit edilerek, uygun ve karlı yatırımların gerçekleştirilmesi, ekonomik, sosyal gelişme ile ulusal ve bölgesel kalkınmaya esas teşkil edecek stratejik planların oluşturulması ile ilgili yörelerde yapılan araştırmalar için verilen geri ödemesiz desteklerdir.

Genç Girişimci Geliştirme Programı

Genç Girişimci Geliştirme Programları, orta öğretim sonrası örgün/yaygın öğretim kurumları ve üniversitelerde düzenlenen, kuramsal ve uygulamalı girişimcilik eğitim programlarıdır. Program süresince yararlanıcılara girişimcilik, iş planı, iş kurma ve yönetme gibi konularında eğitimler verilir. Bu ana eğitimler, yararlanıcıların çalışmalarının değerlendirildiği atölye çalışmaları ve -yararlanıcıların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak belirlenen- destek eğitimleriyle desteklenir. Yararlanıcıların program süresince kendi iş fikirleri için bir iş planı hazırlamaları beklenir.

Genel Girişimcilik Eğitim Programı

Girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve iş planı hakkında bilgilendirmek amacıyla kendi işini kurmak isteyen girişimci adaylarına yönelik olarak düzenlenir. Bu desteğin amacı; İşletmelerin, ekonomi içindeki payını ve etkinliğini artırarak uluslararası alanda rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek için sağlıklı bir ortamda bir arada verimli çalışmalarını temin etmektir.

Bu destek; Kalkınmada Öncelikli Yörelere kapsamında yer alan illerde kurulacak olan Küçük Sanayi Siteleri (KSS) için Altyapı ve Üstyapı Uygulama Projeleri yaptıracak KSS Kooperatifleri ile Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) içinde veya dışında bu illerdeki Mülki/Yerel Yönetimlerce belirlenmiş olan sanayi alanlarında bedelli veya bedelsiz arsa tahsisi olarak yeni yatırım için üretim binası Üstyapı Uygulama Projesi yaptıracak olan İşletmeleri kapsar.

Altyapı ve Üstyapı Uygulama Proje Desteği

Bu desteğin amacı; İşletmelerin, ekonomi içindeki payını ve etkinliğini artırarak uluslararası alanda rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek için sağlıklı bir ortamda bir arada verimli çalışmalarını temin etmektir.

Bu destek; Kalkınmada Öncelikli Yörelere kapsamında yer alan illerde kurulacak olan Küçük Sanayi Siteleri (KSS) için Altyapı ve Üstyapı Uygulama Projeleri yaptıracak KSS Kooperatifleri ile Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) içinde veya dışında bu illerdeki Mülki/Yerel Yönetimlerce belirlenmiş olan sanayi alanlarında bedelli veya bedelsiz arsa tahsisi olarak yeni yatırım için üretim binası Üstyapı Uygulama Projesi yaptıracak olan İşletmeleri kapsar.

Nitelikli Eleman Desteği

İşletmelerin teknoloji düzeyinin yükseltilmesi, ürün kalitesinin ve yeni ürünlerin geliştirilmesi, verimliliğin ve yurtiçi-yurtdışı pazarlarda rekabet gücünün artırılmasının sağlanması amacı ile işletmelere/işletici kuruluşlara ve KOSGEB ile işbirliği içinde yürütülen ulusal/uluslararası projelere nitelikli eleman temini için destek verilmesidir.

KOSGEB Danışmanlık Desteği

İşletmelerin, yeni girişimcilerin, girişimcilerin ve işletici kuruluşların, yatırım yönlendirme, atıl kapasitelerini değerlendirme, kalite ve verimliliklerini artırma, idari ve teknik mevzuat uygulaması, ürün - yöntem geliştirme ve benzeri hususlarda yapacakları çalışmalar kapsamında planlama, yatırım, modernizasyon, teknolojik araştırma - geliştirme ve teknoloji adaptasyonu, üretim, pazarlama, enformasyon, yönetim ve benzeri konulardaki bilgi ve becerilerini geliştirmek, yurtiçi - yurtdışı pazarlarda rekabet edebilir düzeye gelmelerini temin etmek, istihdamın ve katma değer artırılabilmesi için yeni işletmelerin kurulmasını sağlamak amacı ile gerekli danışmanlık ihtiyaçlarına destek verilmesidir.

Bu amaçla, işletmelerin, girişimcilerin, yeni girişimcilerin ve işletici kuruluşların, KOSGEB veri tabanında bulunan yerli veya yabancı her türlü şirket statüsündeki danışmanlık kuruluşları, serbest meslek erbabı ve bu alanda faaliyet gösteren üniversiteler, kamu kuruluşları ile vakıf ticari işletmelerinden satın alacakları danışmanlık hizmetine verilen destekleri kapsar. Yeni girişimcilerin, girişimcilerin ve işletmelerin, gruplandırılarak ortak nitelik gösteren sorunlarının çözümüne yönelik olarak, verilecek danışmanlık hizmetleri, KOSGEB tarafından organize edilir ve hizmet alımı gerçekleştirilir.

Genel Test, Analiz ve Kalibrasyon Desteği

İşletmelerin ürün kalitelerinin artırılması, yeni ürün geliştirmeleri, ulusal ve uluslararası pazarlarda ihtiyaç duydukları ürün belgelerinin temini için gerekli olan test, analiz ve kalibrasyon hizmetlerinin geri ödemesiz olarak desteklenmesidir. İşletmeler hizmet alımını

KOSGEB tedarikçi envanterinde yer alan test, analiz ve kalibrasyon hizmeti veren akredite olmuş veya yeterliliği ilgili bakanlıklar tarafından kabul edilmiş veya Avrupa Birliği resmi gazetesinde yayınlanarak onaylanmış kuruluş statüsü almış yurtiçi/yurtdışı kamu/özel sektör kuruluşlarından yapabilirler.

CE İşaretlemesine İlişkin Test ve Analiz Desteği

İşletmelerin CE işaretleme gerektiren yönetmelikler kapsamında yer alan ürünleri için yapacakları uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamındaki test-analiz ve denetim giderlerine geri ödemesiz olarak destek verilmesidir. İşletmeler hizmet alımını KOSGEB tedarikçi envanterinde yer alan test ve analiz hizmeti veren akredite olmuş veya yeterliliği ilgili bakanlıklar tarafından kabul edilmiş veya Avrupa Birliği resmi gazetesinde yayınlanarak onaylanmış kuruluş statüsü almış yurtiçi/yurtdışı kamu/özel sektör kuruluşlarından yapabilirler

Genel Eğitim Programları

İşletmelere KOSGEB tarafından organize edilen eğitim programlarına katılımları için verilen desteği kapsar. İşletmelerin, yurtiçi - yurtdışı pazarlarda rekabet edebilir düzeye gelmelerini temin etmek, istihdamı ve katma değeri artırabilmek için; planlama, yatırım, modernizasyon, teknolojik araştırma geliştirme, teknoloji adaptasyonu, üretim, pazarlama, finansman, enformasyon, yönetim, mevzuat, girişimcilik gibi konulardaki bilgi ve becerilerini geliştirmek amacı ile eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için destek verilmesidir.

Sınai Mülkiyet Hakkı Desteği

İşletmelerin; sınai mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlamak üzere, Türk Patent Enstitüsü'ne veya WIPO üyesi ülkelerin resmi patent kuruluşlarına yaptıkları başvurular için destek verilmesidir.

Özel Eğitim Desteği

İşletmelerin, yurtiçi - yurtdışı pazarlarda rekabet edebilir düzeye gelmelerini temin etmek, istihdamı ve katma değeri artırabilmek için; planlama, yatırım, modernizasyon, teknolojik araştırma geliştirme, teknoloji adaptasyonu, üretim, pazarlama, finansman, enformasyon, yönetim, mevzuat, girişimcilik gibi konulardaki bilgi ve becerilerini geliştirmek amacı ile eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için destek verilmesidir.

Özel eğitim desteği; İşletmelerin, KOSGEB veri tabanında yer alan yurtiçi özel/kamu eğitim kurum/kuruluşlarınca düzenlenen ve KOSGEB tarafından uygun görülen eğitim programları için, KOSGEB'in belirlediği kriterler doğrultusunda, satın alacakları özel eğitim hizmetlerine verilen destekleri kapsar.

Yurtiçi Sanayi Fuarlarına Katılım Desteği

İşletmelerin; pazar paylarını artırma, rakiplerini tanıma, yeni ürünler ve teknolojiler hakkında bilgi edinme ve ürünleri için marka imajı oluşturmalarını teminen, TOBB-Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından yayınlanan yıllık yurtiçi fuar takvimi tebliğinde yer alanlar içerisinde KOSGEB tarafından belirlenen yurtiçi sanayi ihtisas ve genel sanayi fuarlarına katılımlarına destek verilmesidir.

Yurtiçi Uluslararası Sanayi İhtisas Fuarlarına Katılım Desteği

İşletmelerin; yurtiçi ve yurtdışı pazar paylarını artırma, rakiplerini tanıma, yeni ürünler ve teknolojiler hakkında bilgi edinme ve ürünleri için marka imajı oluşturmalarını teminen, yetkili mercii tarafından Resmî Gazete'de yayınlanan yıllık yurtiçi fuar takvimi tebliğinde yer alanlar içerisinde KOSGEB tarafından belirlenen yurtiçi uluslararası sanayi ihtisas fuarlarına ve İzmir Enternasyonal Fuarına katılımlarına destek verilmesidir.

Milli Katılım Düzeyindeki Yurtdışı Fuarlara Katılım Desteği

İşletmelerin; uluslararası pazarlara giriş, yurtdışı pazar paylarını artırma, rakiplerini tanıma, yeni ürünler ve teknolojiler hakkında bilgi edinme ve ürünleri için marka imajı oluşturmalarını teminen, ülkemiz milli katılımının gerçekleştirileceği ve kendileri için hedef pazar olarak öngördükleri ülkelerde düzenlenen milli katılım düzeyindeki yurtdışı fuarlar arasından, KOSGEB tarafından yıllık olarak belirlenen yurtdışı fuarlara katılımlarına destek verilmesidir.

Milli Katılım Dışındaki Yurtdışı Fuarlara Katılım Desteği

İşletmelerin, uluslararası pazarlara girme ve yurtdışı pazar paylarını artırma, rakiplerini tanıma, yeni ürünler ve teknolojiler hakkında bilgi edinme ve ürünleri için marka imajı oluşturmalarını sağlamak amacı ile kendileri için hedef pazar olarak öngördükleri ülkelerde organizatör kuruluşlar tarafından düzenlenen milli katılım dışında kalan yurtdışı fuarlara katılımlarına destek verilmesidir.

Markaya Yönlendirme Desteği

İşletmelerin kendi markaları ile ulusal ve uluslararası pazarlarda marka imajı oluşturmalarının özendirilmesi amacı ile yurtiçi ve yurtdışında markaya yönlendirilmeleri için gerçekleştirecekleri çalışmalara ilişkin giderlere destek verilmesidir.

KOSGEB Destekleri Hizmeti (Genel)

Hedef kitlemizin durum tespitlerinin yapılarak yararlanıcıların performansını istenen hedeflere odaklı olarak yükseltmek amacı ile işletmeye KOSGEB Destekleri Yönetmeliği kapsamında tüm destek hizmetlerinin sağlanmasıdır.

Teknoloji Araştırma Ve Geliştirme Desteği

Bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip işletmelerin, ulusal ve uluslararası platformlarda rekabet edebilecek teknolojik düzeyde kurulması, gelişmesi ve yeni ürün üretilmesi veya geliştirilmesi amacı ile bu işletmelere teknolojik araştırma ve geliştirme desteği verilmesidir.

Tanıtım Desteği

İşletmelere; işletmelerini ve ürünlerini, özellikle yurtdışında tanıtımları için gerçekleştirecekleri faaliyetlerine destek verilmesidir.

KOBİ Kredileri

Bu bölümde ulusal- uluslar arası kamu ya da özel kredi kurumlarının KOBİ'lere yönelik kredileri incelenmektedir.

Halkbank⁸

KOBİ İhracatı Destekleme Kredisi

Krediden Yararlanacaklar:

İmalat Sanayinin çeşitli sektörlerinde faaliyet gösteren, 1-150 arasında çalışanı olan, ürettiği malları ihraç eden veya ihracat kayıtlı satış yapan, Kambiyo Mevzuatına göre döviz kredisi kullanma ehliyetine sahip olan ve KOSGEB'ce desteklenen KOBİ'ler yararlanabilir.

Kredinin Kullandırılışı:

Kredi firmaların uluslar arası düzeyde rekabet edebilmeleri, ihracata yönelmeleri ve istidam yaratmalarını sağlamak amacıyla işletme kredisi olarak kullandırılacaktır.

⁸ Bilgiler Kaynak: <http://www.halkbank.com.tr> sitesinden alınmıştır

Teminat:

Şahıs kefaleti, ipotek, ticari işletme rehni, vadeli mevduat ve DTH rehni, hazine bonusu rehni, banka teminat mektubu vb. teminatlarla kullanılabilir. Teminat oluşturulmaması durumunda Kredi Garanti Fonu' nun kefaleti kabul edilebilmektedir.

Limit:100.000 USD

Vade: 6 Ay

BSMV: Yok (Kambiyo Mevzuatı çerçevesinde)

KKDF: Yok (Kambiyo Mevzuatı çerçevesinde)

ISO 9000 Kalite Standartları ve CE Kredisi

Krediden yararlanacaklar:

Avrupa'daki işletmelerle rekabet edebilecek kalite güvencesinde mal ve hizmet üretiminde bulunduğunu gösteren, ISO 9000 Kalite Standartları Servisinden birisine (ISO-9001, ISO-9002, ISO-9003..) veya Avrupa Pazarlarında belirli ürün Gruplarının serbest dolaşımı için endüstriyel ürün pasaportuna (CE işareti) sahip olmak isteyen KOBİ ve Büyük Ölçekli Sanayi İşletmeleri yararlanabilir.

Kredinin Kullanılışı:

TSE ya da aynı hizmeti veren yurtdışı kuruluşların Türkiye temsilciliklerinden alınacak ISO 9000 Kalite Standartları Belgesini veya CE işareti temin amacıyla yapılacak harcamaların finansmanı için kullanılır. ISO 9000 Kalite Standartları belgesinin veya CE işaretinin kullanımı için yapılan harcama belgelerinin kredi vadesi sonuna kadar ibraz şartı aranır.

Teminat:

İpotek, kefalet, ticari işletme rehni, Banka Teminat Mektubu, DTH Rehni, Vadeli-Vadesiz Mevduat Rehni ve diğer teminat türlerinden bir veya birkaçı oluşturabilecektir. Krediye karşılık sadece gayrimenkul ipotegi alınacaksa ipotek, kredinin %100 fazlasıyla tesis edilecektir. Teminatı olmayan KOBİ işletmeleri için Kredi Garanti Fonu'ndan da teminat oluşturulabilecektir.

Limit:

Kredinin azami limiti 10 Bin YTL'dir. Birden fazla ISO-9000 Kalite Standartları Belgesinin temini halinde her belge için veya birden fazla ürün çeşidine sahip firmaların bu ürünlere yönelik CE işareti temin amacıyla yapacakları harcamalar için aynı miktarda kredi değerlendirmeye alınabilecektir. Bir ürün için hem ISO 9000 Kalite Standartları Belgesi hem de CE işareti kullanılacağından söz konusu ürün için belirlenen Limitler dahilinde her iki kredi talebinde de bulunulabilecektir.

Vade:2 YIL

BSMV: KOBİ'ler için yok. Büyük Ölçekli İşletmeler için % 5

KKDF: Yok

Komisyon: Yok

Fon Kredileri

1. Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Global Kredileri (yeni)
2. Fransız Kalkınma Ajansı (FKA) KOBİ Kredisi (yeni)
3. Dünya Bankası (DB) KOBİ Kredisi (yeni)
4. Teşvik Belgeli KOBİ Kredisi

5. Orta ve uzun vadeli AYB Döviz Kredisi
6. Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası Proje Kredisi
7. Avrupa Yatırım Bankası Sanayi Sektör Global IV Kredisi
8. Küçük Sanayi Sitesi Kredileri
9. Organize Sanayi Bölgesi Kredileri
10. TOKİ Kaynaklı Kooperatif Kredileri
11. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Kaynaklı Krediler
12. Eximbank sevk öncesi YTL KOBİ ihracat kredisi
13. Eximbank sevk öncesi döviz KOBİ ihracat kredisi

Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Global Kredileri

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Yatırım Kredisi ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla AYB'den sağlanan Global IV kredi programı tamamlanmış olup, 09.12.2005 tarihinde imzalanmış olan Global V kredi programının işlerliği devam etmektedir.

Toplam 35.000.000 AVRO olan kredi kaynağı ile;

500 kişiden az işçi çalıştıran ve bilanço net sabit kıymet tutarı 75 Milyon AVRO'nun altında olan,

İmalat sanayi başta olmak üzere, turizm, sağlık, eğitim, çevre koruma, altyapı, bilgi ve iletişim teknolojileri gibi alanlarda faaliyet gösteren KOBİ'lerin projeleri finanse edilmektedir.

Kullanılabilecek kredi tutarı toplam proje yatırım tutarının %50'si ile sınırlı olup, minimum 250.000 maksimum 12.500.000 AVRO olmaktadır.

Kredi, firmalara AYB' den borçlanma maliyeti olan 6 aylık EURIBOR + AYB Spreadi üzerine ilave edilecek Banka komisyonu ile, 2 yılı ödemesiz dönem olmak üzere 7 yıl vadeli kullanılmaktadır.

Fransız Kalkınma Ajansı (FKA) KOBİ Kredisi

Fransız Kalkınma Ajansı (FKA) ile Halkbank arasında KOBİ'lerin Yatırım ve/veya İşletme Sermayesi ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla 50.000.000 AVRO tutarlı orta-uzun vadeli yeni bir ürün geliştirilmektedir. Kredinin üst limiti 2.000.000 AVRO olup, krediden özel sektör yatırımları öncelikli olmak üzere;

Yıllık cirosu 25.000.000 AVRO'nun, çalışan sayısı 250 kişi'nin altında olan,

Ülkemizdeki çevre mevzuatı ile uyumlu faaliyet gösteren, KOBİ'ler yararlanabilecektir.

Kredi, firmalara AVRO cinsinden EURIBOR' endeksli olarak kullanılacaktır. Yatırım kredilerinde 2 yılı ödemesiz dönem olmak üzere 6 yıl, işletme kredilerinde 1 yılı ödemesiz 4 yıl vadeli kullanılması öngörülmektedir.

Kredinin %30'luk kısmı Kalkınmada Öncelikli illere kullanılacaktır.

Kredinin Nisan 2006 ayı içerisinde işlerlik kazanması öngörülmektedir.

Dünya Bankası (DB) KOBİ Kredisi

Dünya Bankası ile Halkbank arasında KOBİ'lerin Yatırım ve/veya İşletme Sermayesi ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla 50.000.000 AVRO tutarlı orta-uzun vadeli yeni bir ürün geliştirilmektedir. Kredinin üst limiti 3.000.000 AVRO olup,

Krediden;

Sermayesinin %50'sinden fazlası özel sektöre ait olan,

Yıllık cirosu 20.000.000 USD'nin, çalışan sayısı 250 kişi'nin altında olan,

Samsun, Amasya, Çorum, Yozgat, Kayseri, K.Maraş, Osmaniye ve Hatay dahil olmak üzere bu illerin doğusunda kalan illerde faaliyet gösteren,

Gerek mevcut tesisleri gerekse projeleri ülkemizdeki çevre mevzuatı ile uyumlu olan KOBİ'ler yararlanabilecektir.

Kredinin AVRO bazında EURIBOR'a endeksli kullanılma imkanı yanı sıra, YTL türünden kullanma imkanı da olabilecektir.

Kredinin Haziran 2006 ayı içerisinde işlerlik kazanması öngörülmektedir.

Teşvik Belgeli KOBİ Kredisi

Krediden yararlanacaklar:

İmalat ve tarım sanayiinde faaliyet gösteren;

50 ile 250 işçi çalıştıran orta ölçekli,

10 ile 49 işçi çalıştıran küçük ölçekli,

1 ile 9 işçi çalıştıran mikro ölçekli,

kanuni defter kayıtlarında arsa ve bina, hariç, makina-teçhizat, tesis, taşıt araç ve gereçleri, döşeme ve demirbaşları toplamı net 950 Bin YTL'yi aşmayan K.Ö.Y' de %20, diğer yörelerde %30 olmak üzere yatırımı gerçekleştirebilecek özkaynağa sahip işletmeler yararlanabilir.

Kredinin Kullanılışı:

Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin makina-teçhizat ile hammadde alımlarına yönelik olarak kullanılabilmekte ve fatura karşılığında, makina-teçhizat ile hammadde temin edilen firmaya ödenmektedir. Satın alınacak makina ve teçhizat ile hammadde tutarı en çok 950 Bin YTL olabilecektir.

Teminat:

Teminat projedir. Ayrıca Makina Rehni, gayrimenkul ipoteği, şahıs kefaleti, ticari işletme, mevduat, DTH rehni, banka teminat mektubu, hazine bonosu, KGF gibi teminatlar firmanın mali bünyesi dikkate alınarak istenebilir.

Limit:

Öngörülen yatırım kredisi miktarı 475 Bin YTL'yi geçemez.

Sabit yatırım tutarının %20'sine kadar işletme kredisi tahsis edilebilir. Bu tutar 190 Bin YTL'yi geçemez.

75 Bin YTL'ye kadar yalnız işletme kredisi verilebilir.

	KÖY	Normal Yöre	Gelişmiş Yöre
Mikro Ölç.İşl.	%60	%50	%40
Küçük Ölç.İşl.	%50	%40	%30
Orta Ölç.İşl.	%40	%30	%20

Vade:Yatırım Kredilerinde :1 yılı ödemesiz 4 yıl İşletme Kredilerinde : 2 yıl

Orta ve Uzun Vadeli AYB Döviz Kredisi

Krediden yararlanacaklar:

Orta ve Uzun Vadeli AYB Döviz Kredisi, özel sektörde; imalat, tarıma dayalı sanayi, turizm sektöründe faaliyet gösteren (komple yeni yatırımlar hariç) ve ihracat yapan/yapacak olan veya döviz kazancı olan/olabilecek, döviz kredisini ödeyebilecek performansa sahip olduğu tespit edilen işletmelerin yatırım ve/veya işletme sermayesi ihtiyacının finansmanı amacıyla ihracat taahhüdüne bağlı olmaksızın kullanılacaktır.

Kredinin Kullanılışı:

Orta ve Uzun Vadeli AYB Döviz Kredisi; üretim için gerekli ham ve yardımcı maddeler ile diğer işletme giderleri için işletme kredisi ve/veya projeye bağlı olarak yurtiçinden veya yurtdışından yeni makine, tesis ve teçhizat alımı için yatırım kredisi olarak kullanılacaktır.

Teminat:

Bankamızın, kredi kullandırımındaki usul ve esasları çerçevesinde belirlemiş olduğu teminat türleri bu kredi için de geçerlidir.Teminat olarak ipotek alınması durumunda, kredi tutarının %20 fazlası ile döviz (EURO) üzerinden ipotek alınacaktır.
Limit : 1.000.000 EURO

Vade

Yatırım Kredisi : Azami ilk 1 yılı ödemesiz 6 yıl

İşletme Kredisi : Azami ilk 1 yılı ödemesiz 4 yıl

BSMV: Var

KKDF: Yok

Özkaynak katkısı:

Tek başına yatırım veya yatırım ve işletme kredisinin birlikte kullanılması durumunda, proje tutarının % 50'si firma özkaynağından karşılanacaktır. Tek başına işletme kredisi kullanılması durumunda ise, özkaynak katkı payı aranmayacaktır.

Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası Proje Kredisi

Krediden yararlanacaklar:

Özel sektörde yer alan, imalat, tarıma dayalı sanayi, yenilenebilir enerji, turizm sektörü ve bu sektörlerle ilgili hizmet sektöründe faaliyet gösteren, net sabit yatırım tutarı 75.000.000 EURO'ya eşdeğer Türk Lirası'na kadar olan, çalıştırdığı işçi sayısı en fazla 500 olan, (500 dahil), KOBİ niteliği taşımayan bir firmanın, kredi talebinde bulunan KOBİ firmasına sermaye payı 1/3'ten küçük olan, projenin toplam sabit yatırım tutarı (işletme sermayesi, faiz, KDV ve diğer finansal masraflar hariç) asgari 500.000 EURO, azami 20.000.000 EURO olan, imalatçı, imalatçı-ihracatçı, aracı ihracatçı ile ihracat yapan imalatçı ve döviz kazancı olan

veya olabilecek, döviz kredisini ödeyebilecek performansla sahip olduğu tespit edilen, konusunda bilgili, tecrübeli yönetici kadroya sahip bulunan, Türkiye'deki çevre mevzuatına uygun şekilde faaliyette bulunan veya bulunacak olan, Şartları aranacaktır.

Kredinin Kullanılması

Yurtiçinden veya yurtdışından makine, tesis ve teçhizat harcamaları, Hibe edilmemiş olması koşuluyla arazi ve arsa temini için satın alma bedeli üzerinden yapılan harcamaları, arazi ve arsa düzenleme çalışmaları için yapılan harcamaları, Bina yapım harcamaları, Alt yapı harcamaları (kanalizasyon, su ve elektrik temini, haberleşme, arıtma tesisleri vb.), Araştırma ve fizibilite harcamaları (teknik, ekonomik, ticari, mühendislik vb.) ile teknik-mali proje kontrol ve denetim masrafları (toplam proje tutarının %'5ini geçmemek ve belgelenmek şartıyla), için sadece yatırım kredisi olarak kullanılacaktır

Teminat:

Bankamızın, kredi kullanımındaki usul ve esasları çerçevesinde belirlemiş olduğu teminat türleri bu kredi için de geçerlidir. Teminat olarak ipotek alınması durumunda, kredi tutarının %20 fazlası ile döviz (EURO) üzerinden ipotek alınacaktır.

Limit	Alt Limit : 250.000 EURO
	Üst Limit : 10.000.000 EURO
Vade	2 yılı ödemesiz 7 yıl
Faiz	Krediye, EURIBOR oranı (şuan için 6 aylık EURIBOR faiz oranı % 2,185'tir) esas alınarak Bankamıza bildirilen faiz oranına, AKKB tarafından bildirilen yıllık marj (31.12.2004'e kadar %0,31 olarak belirlenmiştir) ve %3 puan Bankamız komisyonu eklemek suretiyle bulunacak faiz oranı uygulanacaktır.(Şu an için toplam maliyet 2.185 + 0.31 + 3.00 = 5.495'dir.) Faiz oranı değişken olup faiz tahakkuk dönemleri öncesinde Genel Müdürlükçe şubelere duyurulacaktır.
BSMV	Var
KKDF	Yok
Özkaynak Katkısı	Projenin toplam sabit yatırım tutarının (işletme sermayesi, faiz, KDV ve diğer finansal masraflar hariç) azami %50'si kredi ile finanse edilebilecektir. Kalan %50'lik kısım ise özkaynaklarla karşılanacaktır.

Avrupa Yatırım Bankası Sanayi Sektörü Global IV Kredisi

Krediden yararlanacaklar:

Özel sektörde yer alan, imalat, tarıma dayalı sanayi, turizm sektörü, eğitim, sağlık sektörü ve bu sektörlerle ilgili hizmet sektöründe faaliyet gösteren, AYB'nin belirlediği KOBİ büyüklük kriterleri içinde yer alan, (net sabit yatırım tutarı 75.000.000 EURO'ya eşdeğer Türk Lirası'na kadar olan, çalıştırdığı işçi sayısı en fazla 500 olan, (500 dahil), KOBİ niteliği taşımayan bir firmanın, kredi talebinde bulunan KOBİ firmasına sermaye payı 1/3'ten küçük olan işletmeler KOBİ olarak kabul edilmiştir.) projenin toplam sabit yatırım tutarı asgari 500.000 EURO, azami 25.000.000 EURO olan, imalatçı, imalatçı-ihracatçı, aracı ihracatçı ile ihracat yapan imalatçı ve döviz kazancı olan veya olabilecek, döviz kredisini ödeyebilecek performansla sahip olduğu tespit edilen, konusunda bilgili, tecrübeli yönetici kadroya sahip bulunan, Türkiye'deki çevre mevzuatına uygun şekilde faaliyette bulunan veya bulunacak olan,

Kredinin Kullanılışı:

Kredi ile projenin ekonomik amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli olan; her türlü sabit kıymet (arsa-bina, makine-teçhizat, tesis, araçlar vb.) harcaması, yatırım dönemi faizleri ve proje kapsamında ortaya çıkabilecek işletme sermayesi ihtiyacı (sabit yatırım tutarının %20'sini geçmemesi kaydıyla azami 3 aylık ham ve yardımcı madde ihtiyacı dikkate alınacaktır.) karşılanabilecektir. (Tek başına işletme kredisi söz konusu değildir.)

Teminat:

Bankamızın, kredi kullandırımındaki usul ve esasları çerçevesinde belirlemiş olduğu teminat türleri bu kredi için de geçerlidir. Teminat olarak ipotek alınması durumunda, kredi tutarının %50 fazlası ile döviz (EURO) üzerinden ipotek alınacaktır.

Limit	Alt Limit : 250.000 EURO
	Üst Limit : 12.500.000 EURO
Vade	2 yılı ödemesiz 7 yıl
Faiz	Krediye, EURIBOR oranı (15.09.2004 itibariyle 3 aylık EURIBOR faiz oranı % 2,116'dır) esas alınarak Bankamıza bildirilen faiz oranına, AYB tarafından bildirilen marj (%0,40) ve %3 puan Bankamız komisyonu eklenmek suretiyle bulunacak faiz oranı uygulanacaktır.(Şu an için toplam maliyet %5,5 civarındadır) Faiz oranı değişken olup faiz tahakkuk dönemleri öncesinde Genel Müdürlükçe şubelere duyurulacaktır.
BSMV	Var
KKDF	Yok
Özkaynak Katkısı	Projenin toplam yatırım tutarının azami %50'si kredi ile finanse edilebilecektir. Kalan %50'lik kısım ise öz kaynaklarla karşılanacaktır.

Küçük Sanayi Sitesi Kredileri

Krediden yararlanacaklar :

T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen Küçük Sanayi Siteleri tüzel kişileri yararlanabilir.

Kredinin kullanılışı :

Küçük Sanayi Siteleri altyapı ve üstyapı inşaat giderlerini karşılamak amacıyla T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı adına Bankamız aracılığı ile kullanılır.

Teminat: İpotek

Limit: T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenir.

Vade: Kalkınmada öncelikli yörelerde 1 yıl ödemesiz 15 yıl, normal yörelerde 1 yıl ödemesiz 13 yıl, gelişmiş yörelerde 1 yıl ödemesiz 11 yıl

Organize Sanayi Bölgesi Kredileri

Krediden yararlanacaklar :

T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen Organize Sanayi Bölgesi tüzel kişileri yararlanabilir.

Kredinin kullanılışı :

Organize Sanayi Bölgelerinin altyapı giderlerini karşılamak amacıyla T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı adına Bankamız aracılığı ile kullandırılır.

Teminat:İpotek

Limit:T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenir.

Vade:Kalkınmada öncelikli yörelerde 5 yıl ödemesiz 15 yıl, normal yörelerde 3 yıl ödemesiz 11 yıl, gelişmiş yörelerde 2 yıl ödemesiz 9 yıl

TOKİ Kaynaklı Kooperatif Kredileri

Krediden yararlanacaklar:

Konut ve altyapı-çevre düzenleme inşaatının finanse edilmesi için Belediyeler, Sosyal Yardımlaşma Kurumları, Konut Yapımcıları, Kooperatifler ve bağlı oldukları Kooperatif Birliklerine kullandırılan TOKİ kaynaklı kredilerdir.

Kredinin kullandırılışı :

İhtisas Kredileri Daire Başkanlığı'nın talebi üzerine TOKİ'nin kooperatif adına düzenlediği Konut Kredisi Uygunluk Belgesi'ne istinaden Genel Müdürlükçe tahsis edilir. Şubelerimizce kredi, İhtisas Kredileri Daire Başkanlığı'nın kontrolünde ve onayı ile inşaat seviyesindeki ilerlemeler tespit edilerek hakedişlerle kullandırılır.

Kredi geri ödemeleri kredi kullanan kurum üyeleri/hak sahipleri tarafından TOKİ tarafından belirlenen faiz oranları üzerinden Banka aracılığıyla aylık eşit taksitli olarak geri ödenecektir.

Teminat: İpotek.

Limit: Kalan inşaat maliyet bedeline göre proje bazında belirlenir.

Vade: 60 - 120 aya kadar.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Kaynaklı Krediler

Krediden yararlanacaklar:

7269 Sayılı Kanun ve bu Kanun'un bazı maddelerini değiştiren "Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirler ve Yapılacak Yardımlara Dair Kanun" hükümlerine göre hak sahibi kabul edilen kişilere kullandırılır.

Doğal Afetler dolayısıyla mağdur olan kişilere, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı kaynağından, Bankamız aracılığı ile bireylere ve işyerlerine, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile imzalanan protokole istinaden, 20 yıl vadeye kadar kullandırılır.

Kredinin kullandırılışı :

Kredi kullandırılacak kişilere ait isim listesi ve talimat ilgili Valilikçe (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) Bankamıza bildirilir ve akabinde kesin borçlandırma, ipotek, kefil, borçlandırma senedi gibi işlemler gerçekleştirilir. Bakanlık tarafından hak sahibine gönderilen meblağın ilgili kişiye ödenmesi ya da yine Banka tarafından hak sahibi adına hesap açılarak borçlandırma işlemi gerçekleştirmesi talimatına istinaden kredi tesis edilir.

Teminat: İpotek ve kefalet.

Limit: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca belirlenir.

Vade: 20 yıla kadardır.

Eximbank Sevk Öncesi YTL KOBİ İhracat Kredisi⁹

Krediden yararlanacaklar:

İşyerinde 1 ile 200 işçi çalıştıran, üretime dönük olan, kayıtlı olduğu odaca tasdikli “Sanayi Sicil Belgesi” veya “Kapasite Raporu” bulunan küçük ve orta ölçekli imalatçı ve imalatçı/ihracatçı işletmeler yararlanabilir.

Kredinin Kullanılışı:

Küçük ve orta boy imalatçı, imalatçı/ihracatçı firmaları ihracata yönlendirmek, bu konudaki sevk öncesi finansman ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak için taahhüt edilen FOB ihraç tutarının % 100'üne kadar kullanılır.

Teminat:

Şahıs kefaleti, ipotek, ticari işletme rehni, mevduat rehni, hazine bonusu rehni, vb. teminatlar. Teminat oluşturulamaması durumunda Kredi Garanti Fonu'nun kefaleti kabul edilebilmektedir.

Limit : 6 Milyon YTL.

Vade: Azami 360 gün

Eximbank Sevk öncesi Döviz KOBİ İhracat Kredisi

Krediden yararlanacaklar:

İşyerinde 1 ile 200 işçi çalıştıran, üretime dönük olan, kayıtlı olduğu odaca tasdikli “Sanayi Sicil Belgesi” veya “Kapasite Raporu” bulunan küçük ve orta ölçekli imalatçı ve imalatçı/ihracatçı işletmeler yararlanabilir. Kredinin Kullanılışı:

Küçük ve orta boy imalatçı, imalatçı/ihracatçı firmaları ihracata yönlendirmek, bu konudaki sevk öncesi finansman ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak için taahhüt edilen FOB ihraç tutarının % 100'üne kadar kullanılır.

Teminat:

Şahıs kefaleti, ipotek, ticari işletme rehni, mevduat rehni, hazine bonusu rehni, vb. teminatlar. Teminat oluşturulamaması durumunda Kredi Garanti Fonu'nun kefaleti kabul edilebilmektedir.

Limit: 10 Milyon \$

Vade: Azami 360 gün

Türkiye Kalkınma Bankası¹⁰

Banka Kredileri

Banka anonim şirket statüsündeki firmalara yatırım ve işletme döneminde finansman desteği sağlamaktadır. Firmaların kredi talepleri, Bankaca teknik, ekonomik ve mali açılardan değerlendirilir. Değerlendirme sonuçları olumlu bulunan firmalara Banka Yönetim Kurulu'na kredi tahsis edilir ve gerekli teminatlar tesis edildikten sonra kredi kullanılır.

Döviz Kredileri

Avrupa Yatırım Bankası Kaynaklı Yatırım Kredisi

Yatırım Teşvik Belgesine sahip yatırımcıların belge kapsamında yapacakları yurt içi ve yurt dışı yatırımlarının finansmanında kullanılır.

⁹ www.eximbank.com.tr sitesinden yararlanılmıştır.

¹⁰ Kaynak : <http://www.tkb.com.tr/> sitesinden yararlanılmıştır.

Kimler Yararlanabilir	Toplam aktif büyüklüğü 75 Milyon EURO'dan az, çalışan sayısı 500 kişiden az, KOBİ kapsamında olmayan ortakların sermaye payı toplamı 1/3'den az olan sanayi (tarımsal sanayi dahil), turizm ve hizmetler sektöründe hizmet veren şirketler yararlanabilecektir.
Kredi Limiti	Kredi ile toplam yatırım tutarının maksimum % 50'si finanse edilmekte olup, kredi tutarı minimum 250.000.-EURO, maksimum 12.500.000.-EURO olabilecektir.
Vadesi	Maksimum 4 yıl ödemesiz dönem dahil 12 yıla kadar vade olabilmektedir.

Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası Kaynaklı Yatırım Kredisi

Yatırım Teşvik Belgesine sahip yatırımcıların belge kapsamında yapacakları yurt içi ve yurt dışı yatırımlarının finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Toplam aktif büyüklüğü 75 Milyon EURO'dan az, çalışan sayısı 500 kişiden az, KOBİ kapsamında olmayan ortakların sermaye payı toplamı 1/3'den az olan sanayi ve turizm sektöründe faaliyette bulunan şirketler yararlanabilecektir.
Kredi Limiti	Kredi ile toplam yatırım tutarının maksimum % 50'si finanse edilmekte olup, kredi tutarı minimum 250.000.-EURO, maksimum 10.000.000.-EURO olabilecektir.
Vadesi	Maksimum 5 yıl ödemesiz dönem dahil 10 yıl.

İslam Kalkınma Bankası Kaynaklı Yatırım Kredisi

Yatırımcıların yerli ve ithal makine-teçhizat alımlarının ve bu makine teçhizatla ilgili montaj hizmetlerinin finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Toplam aktif büyüklüğü 75 Milyon EURO'dan az, çalışan sayısı 500 kişiden az, KOBİ kapsamında olmayan ortakların sermaye payı toplamı 1/3'den az olan sanayi ve turizm sektöründe faaliyette bulunan şirketler yararlanabilecektir.
Kredi Limiti	Kredi ile toplam yatırım tutarının maksimum % 50'si finanse edilmekte olup, kredi tutarı minimum 250.000.-EURO, maksimum 10.000.000.-EURO olabilecektir.
Vadesi	Maksimum 5 yıl ödemesiz dönem dahil 10 yıl.

Fransız Kalkınma Ajansı Kredisi

Ağırlıklı olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerdeki KOBİ'lere yatırım ve işletme sermayesi ihtiyaçlarının finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Yıllık cirosu 50.000.000.-Euro'dan, çalışan sayısı 200 kişiden az olan küçük ve orta büyüklükteki yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Maksimum 2.000.000.- Euro
Vadesi	Maksimum 4 yıl ödemesiz dönem dahil 12 yıla kadar vade olabilmektedir.

Yenilenebilir Kaynaklara Dayalı Dünya Bankası Enerji Kredisi

Rüzgar, güneş, jeotermal, dalga, gel-git, biyokütle, biyogaz, hidrojen enerjisine dayalı üretim tesisleri ve kurulu gücü 50 MGW ve altında olan kanal veya nehir tipi hidroelektrik üretim tesisleri ile rezervuar hacmi 100 milyon metre küpün veya rezervuar alanı 15 kilometrekarenin altında olan hidroelektrik üretim tesislerinin mal, hizmet, inşaat giderleri ve bunlara ilişkin danışmanlık hizmetlerinin finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nca belirlenen "Yenilenebilir Enerji" tanımına ve Türkiye Çevre Mevzuatı ile Dünya Bankası Çevre Politikasına uygun olan, ilgili Kurulca getirilen düzenlemeler sonucu sahip olunması gereken tüm izin ve belgelere sahip olan yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Kredilendirme oranı, projenin toplam yatırım tutarının maksimum % 50'si kadar olup, kredi limiti her bir proje için 20 milyon USD'ı geçemez. Proje'den istenilecek minimum öz kaynak oranı % 25 olacaktır.
Vadesi	Maksimum 4 yıl ödemesiz dönem dahil 12 yıl vade olabilecektir.

AKA Kaynaklı Döviz Yatırım Kredisi

Yatırımcıların Almanya ve diğer Avrupa Birliği üyesi ülkelerden ithal edecekleri makine teçhizatın finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Yatırım Teşvik Belgesinde yatırımın finansmanı bölümünde kendilerine bir dış kredi öngörüsü yapılan ve ihracat potansiyeli olan yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Krediye konu yatırım malı sipariş tutarının en az 500.000.-EURO veya 1.000.000.-USD olması gerekmektedir. Makine teçhizat alımlarının kısmen veya tamamının finansmanı AKA tarafından kabul edilebilir bir ihracat sigorta kurumunun garantisinin sağlanması ile kullanılır.
Vadesi	6 ay ödemesiz dönem dahil 4-5 yıl vade olabilmektedir.

KFW Kaynaklı Döviz Yatırım Kredisi

Yatırımcıların Almanya'dan ithal edecekleri Alman orijinli makine teçhizatın finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Yatırım Teşvik Belgesinde yatırımın finansmanı bölümünde kendilerine bir dış kredi öngörüsü yapılan ve ihracat potansiyeli olan yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Krediye konu yatırım malı sipariş tutarının en az 500.000.-EURO olması gerekmektedir. Makine teçhizat alımlarının ve bu makine-teçhizatla ilgili montaj hizmetlerinin en fazla %85'inin finansmanında Alman İhracat Sigorta kurumu olan Hermes garantili olarak kullanılır.
Vadesi	6 ay ödemesiz dönem dahil 5 yıl vade olabilmektedir.

UBS Kaynaklı Döviz Yatırım Kredisi

Yatırımcıların İsviçre'den ithal edecekleri İsviçre orijinli makine teçhizat alımları ve bu makine teçhizatla ilgili montaj hizmetlerinin finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Yatırım Teşvik Belgesinde yatırımın finansmanı bölümünde kendilerine bir dış kredi öngörüsü yapılan ve ihracat potansiyeli olan yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Kredinin kullanılabilmesi için sözleşme tutarının 500.000.-CHF veya USD olması gerekmektedir. Makine Teçhizat Tutarı ve bu makine teçhizatla ilgili montaj hizmetlerinin en fazla %85'inin finansmanında kullanılır.
Vadesi	6 ay ödemesiz dönem dahil 5 yıl vade olabilmektedir.

YTL Krediler

Banka Kaynaklı Yatırım Kredileri

Kimler Yararlanabilir	Yatırımcıların Bankamızca uygun görülen sektörlerde yapacağı sabit yatırım tutarı harcamalarının finansmanında kullanılır.
Kredi Limiti	Toplam sabit yatırım tutarının en fazla %80'inin finansmanında kullanılır.
Vadesi	2 yıl ödemesiz dönem dahil 5 yıl vade olabilir.

Banka Kaynaklı İşletme Kredileri

Teşvik edilebilir konularda yatırım yapan yatırımcıların işletme sermayesi ihtiyaçlarının finansmanında kullanılır.

Kimler Yararlanabilir	Bankamızca uygun görülen sanayi ve hizmet sektörlerindeki yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Bankaca yürütülecek değerlendirme çalışmasında belirlenecek tutar.
Vadesi	1 yıl ödemesiz dönem dahil 3 yıl vade olabilmektedir.

Bütçe Kaynaklı Yatırım ve İşletme Kredileri

“2002/1 no.lu Yatırımlarda Devlet Yardımları” hakkında Kararın uygulanmasına ilişkin tebliğ çerçevesinde,

Kimler Yararlanabilir	Yatırım Teşvik Belgesinde açıkça yer alan yatırım kredisi ve Kararname/Tebliğler kapsamında işletme kredisi talep eden yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Yatırım Teşvik Belgesi'nde yazılı tutar.
Vadesi	Yatırım Kredilerinde 3/6 yıl (Bölgesel gelişmeye yönelik yatırımlar) 1/5 yıl (Diğerleri) İşletme Kredilerinde 2 yıl (Ödemesiz dönem uygulanmaksızın altışar aylık eşit taksitler halinde)

Bütçe Kaynaklı KOBİ Kredileri

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Yatırımlarında Devlet Yardımları Hakkındaki 2000/1822 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve Devlet Bakanlığı'nın 18.02.2001 tarih ve 2001/1 sayılı Tebliği çerçevesinde yatırımların finansmanında yatırım ve/veya işletme kredisi desteği sağlanmasıdır.

Kimler Yararlanabilir	Tarımsal sanayi, turizm (konaklama tesisi), eğitim ve sağlık yatırımlarında KOBİ kredisi talep eden yatırımcılar yararlanabilir.
Kredi Limiti	Yatırımın yeri ve cinsine göre farklılaşabilmektedir.
Vadesi	Yatırım Kredisi : 1 yıl ödemesiz dönem dahil 4 yıl İşletme Kredisi : 2 yıl

Eximbank Kaynaklı Sevk Öncesi İhracat Kredisi

İhracatçı ve imalatçıların ihracata hazırlık aşamasında finansman ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Eximbank'ın belirlediği Sevk Öncesi İhracat Kredileri Uygulama Esasları ve Bankamızca belirlenen kullandırım koşulları çerçevesinde kullandırılır.

Kimler Yararlanabilir	Sevk Öncesi Türk Lirası ve Döviz İhracat Kredileri Eximbank tarafından Bankamıza tahsis edilen limit dahilinde A.Ş. statüsündeki İhracatçı (Dış Ticaret Sermaye Şirketleri hariç) veya imalatçı vasfını haiz ihracatçı firmalar ile ihracat bağlantılı mal üreten nihai mal üreticisi niteliğindeki imalatçı firmalara Eximbank'ca belirlenen Türk menşeli malların, serbest dövizle kesin olarak ihracı taahhüdü karşılığı kullandırılır.
Kredi Limiti	Bir firmanın kullanmakta olduğu Sevk Öncesi Türk Lirası veya döviz İhracat Kredisi'nin ana para bakiyeleri (Tüm bankalardan kullandığı) toplam 6 trilyon YTL'sini veya 10 milyon USD'ini aşamaz.
Vadesi	Azami 540 gün.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası¹¹

TSKB Yatırım Kredileri

Dünya Bankası İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi

TSKB bu kredide aracı banka rolü oynamakta, krediyi ticari bankalar ve finansal kiralama şirketleri aracılığıyla kullanmaktadır.

EFIL III Kredisi - Çevresel Gözden Geçirme Prosedürü

Kapsamı	İhracatı olan Firmaların kısa/orta vadeli işletme sermayesi ve yatırım kredisi ihtiyaçlarını sağlamak amaçlıdır.
Kredi Tutarı	300 milyon dolar
Kredi Vadesi	Ticari bankalar ve finansal kiralama şirketleri tarafından belirlenecektir.

Dünya Bankası Yenilenebilir Enerji Kredisi

Dünya Bankası ile görüşmeler tamamlanmış olup kredi 30.07.2004 itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Kapsamı	Özel sektöre ait su, rüzgar, jeotermal gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak elektrik üretecek firmaların yatırım projelerine finansman sağlamak amaçlıdır.
Kredi Tutarı	Finansman tutarı toplam yatırım tutarının %50'sine kadar olup bir Firmaya en fazla 20 milyon \$ kullanılabilir.
Kredi Vadesi	Vade yapısı projenin verimliliğine göre belirlenecektir.

AYB Kredisi

Kapsamı	Özel sektöre ait imalat sanayii, tarıma dayalı sanayii, turizm ve hizmetler sektöründe faaliyet gösteren Firmaların Yatırım projelerine finansman sağlamak amaçlıdır.
Kredi Tutarı	Finansman tutarı toplam Yatırım tutarının %50'sine kadar olup bir Firmaya en fazla 12,5 milyon Euro kullanılabilir. Çalışan kişi sayısı 500 kişinin altında olmalıdır. Net sabit kıymetler 75 milyon \$'in altında kalmalıdır. Yatırımların kişi başı gelir seviyesi Türkiye ortalamasının altında olan illerde gerçekleşmesi veya eğitim, sağlık sektörlerinde yapılması halinde 500 kişi şartı aranmaz.

¹¹ Kaynak <http://www.tskb.com.tr/krediler.aspx>

Kredi Vadesi	2+5=7 yıl (ilk 2 yıl anapara ödemesiz)
--------------	--

AYB Çevre Kredisi

Kapsamı	Organize sanayi bölgeleri ve organize sanayi bölgeleri içinde veya dışında yer alan özel sektör kuruluşlarının, büyüklük kısıtlaması olmaksızın, endüstriyel kirliliği azaltmak için gerçekleştirdikleri Yatırımlarına finansman desteği sağlamak içindir. Kullanılabilecek kredi miktarı toplam Yatırım tutarının %50'si olup, asgari Yatırım tutarı 500.000 Euro olmalı ve 25 milyon Euro'yu aşmamalıdır. Firmaların ISO 14000 Çevre Yönetim Standardı alabilmek için yapmış oldukları Yatırımlar veya enerji Yatırımları sonucu yapılması gereken çevre Yatırımları bu kredi kapsamında finanse edilebilmektedir.
Kredi Kriteri	Çalışan sayısı kısıtlaması bulunmamaktadır.
Kredi Vadesi	2+5=7 yıl (ilk 2 yıl anapara ödemesiz)

Avrupa Yatırım Bankası Küçük İşletmeler Aracılık Kredisi

TSKB bu kredide aracılık rolü oynayacak, krediyi ticari bankalar ve finansal kiralama şirketleri aracılığı ile kullanacaktır. Bankalar ve finansal kiralama kuruluşları ile görüşmeler sürdürülmektedir.

Kapsamı	Özel sektöre ait imalat sanayii, turizm ve hizmetler sektöründe faaliyet gösteren Firmaların Türkiye sınırları içerisindeki yatırım projelerine finansman sağlamak amaçlıdır. Firmaların çalışan sayısı 250'nin altında olmalıdır.
Kredi Tutarı	150 milyon Euro
Kredi Vadesi	Ticari bankalar ve finansal kiralama şirketleri tarafından belirlenecektir.

KFW Alman Sanayileşme Fonu :

Kapsamı	Özel sektöre ait imalat sanayii, tarıma dayalı sanayii, turizm ve hizmetler sektöründe faaliyet gösteren Firmaların Yatırım projelerine finansman sağlamak amaçlıdır.
Kredi Kriteri	Finansman tutarı toplam Yatırım tutarının %50'sine kadardır. Çalışan kişi sayısı 500 kişinin altında, net sabit kıymetler 75 milyon \$'in altında kalmalıdır.
Kredi Vadesi	2+5=7 yıl (ilk 2 yıl anapara ödemesiz)

KFW Çevre Kredisi:

Kapsamı	Endüstriyel kirliliği azaltma amacına yönelik olarak sinai faaliyetler sonucu oluşan sıvı atıkların azaltılmasına yönelik Yatırımlar içindir.
Kredi Kriteri	Kredi, KfW tarafından seçilen 58 ilde kullanılacaktır. Projelerin toplam Yatırım tutarının %70'inin finansmanı için kullanılabilir ve tutar firma bazında en fazla 2,5 milyon Euro olabilecektir.
Kredi Vadesi	2+5=7 yıl (ilk 2 yıl anapara ödemesiz)

KfW KOBİ Kredisi

TSKB bu kredide aracı banka rolü oynayacak ve krediyi hissedarı olan 3 ticari banka aracılığıyla kullanacaktır.

Kapsamı	Türkiye'nin KfW tarafından seçilen 51 ilde yer alan, imalat sanayiinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin Yatırım projelerinin ve/veya işletme sermayelerinin finansmanında kullanılacaktır.
Kredi Kriteri	Çalışan kişi sayısı 150 kişinin altında olmalıdır. Kredi Tutarı kredi genelinde ortalama 100.000 Euro olmak şartıyla en fazla 200.000 Euro olacaktır.
Kredi Vadesi	Ticari banka belirleyecektir.

Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası Kredileri:

Kapsamı	Özel sektöre ait imalat sanayii, tarıma dayalı sanayii, turizm ve hizmetler sektöründe faaliyet gösteren Firmaların Yatırım projelerine finansman sağlamak amaçlıdır.
Kredi Kriteri	Finansman tutarı toplam Yatırım tutarının %50'sine kadar olup bir Firmaya en fazla 10 milyon Euro kullanılabilir. Çalışan kişi sayısı 500 kişinin altında olmalıdır. Net sabit kıymetler 75 milyon doların altında kalmalıdır.
Kredi Vadesi	7 yıl

Fransız Kalkınma Ajansı:

Fransız kalkınma finansmanı kuruluşu olan Agence Française de Développement (AFD) arasında 50 milyon Euro tutarında kredi sözleşmesi imzalanmıştır.

Kapsamı	Başta enerji, sağlık ve eğitim sektörlerinde olmak üzere tüm iktisadi sektörlerde faaliyet gösteren özel sektör KOBİ'lerinin yatırımlarına finansman sağlamak. Enerji, sağlık ve eğitim hariç; diğer sektörlerde yapılacak yatırımlarda çalışan kişi sayısı 500 kişinin altında olmalıdır. Net sabit kıymetler 75 milyon Euro'nun altında olmalıdır.
Kredi Tutarı	Kullanılabilecek kredi miktarı toplam yatırım tutarının azami %85'idir
Kredi Vadesi	14 ile 6 yıl arasında

JBIC Kredisi:

Kapsamı	Özel sektöre ait imalat sanayisi, tarıma dayalı sanayi, hizmet sektöründe faaliyet gösteren firmaların projelerine finansman sağlamak amaçlıdır. JPY cinsinden kullanılır.
Kredi Kriteri	Çalışan sayısı 500 kişinin altında, net sabit kıymetler 75 milyon\$'ın altında olduğu firmalara kullanılır.
Kredi Vadesi	1+5=6 yıl (ilk 1 yıl anapara ödemesiz)

EXİMBANK Kredileri¹²

KOBİ İhracatı Destekleme Kredi Programı

04.05.2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/7131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden hazırlanmış olan kredi programının yürütülmesine ilişkin protokol 30.06.2004 tarihinde imzalanmış bulunmaktadır.

Amaç

Kararname kapsamında oluşturulan kredi programlarından, banka mevzuatına göre ve protokol çerçevesinde kredi değerliliği bulunan KOBİ'lere; ihracatın teşviki, yeni ihracatçıların kazandırılması, uluslararası rekabet gücünü artırılması ve marka oluşturulması amacıyla destek sağlanması, ihracat maliyetlerindeki finansman yüklerinin azaltılması, markı anlamda ihracatın artması ile, yeni ayırım, üretim ve istihdam yaratmaları ve buna bağlı olarak katma değerlerinin artırılması, hususlarında KOBİ'lerin kullanacağı kredinin faiz oranının KOSGEB kaynağından karşılanmak üzere geri dönüşümsüz ihracat desteği sağlamaktır.

Kapsam

¹² www.eximbank.com.tr sitesinden yararlanılmıştır.

KOSGEB Kuruluş Kanununda ifade edilen, İmalat sanayinde faaliyet gösteren, 1-150 arası işçi çalıştıran, ürettiği malları ihraç eden veya ihracat kayıtlı satış yapan KOBİ'ler bu krediden faydalanabilecektir.

Kredi Limiti

Bir KOBİ için azami limit 100.000 ADB Dolarıdır.

İşbu protokol kapsamında protokole taraf bir bankadan kredi kullanan KOBİ, protokole taraf diğer bankalara yaptıkları kredi talepleri mükerrerliği önlemek amacı ile reddedilir.

KOBİ'lere kullanılacak kredinin anaparası banka kaynaklarından karşılanacaktır. Kredinin faizi ise KOSGEB kaynağından karşılanacaktır.

Kredi vadesi ve ödeme

Vade 6 aydır. Bu sürenin başlangıcı kredinin firma hesabına kaydedildiği tarihtir. Kredi anaparası vade bitiminde def'aten ve nakden kredi kullanıcısı KOBİ tarafından Banka'ya geri ödenir.

Kullanılan kredi ile ilgili ihracat taahhüdünün yerine getirilmemesi durumunda ve diğer konularda da yürürlükte olan Kambiyo mevzuatı kapsamında işlem yapılacaktır.

Kredi açılması ve kullanılması aşamasında banka cari mevzuatında yer alan masraf, komisyon vb. yasal ekleri banka tarafından KOBİ'den tahsil edilir.

Kredi İşleyişi

Banka tarafından kredi için müracatta bulunan tüm KOBİ'lere banka genel kredi şartları dışında, bankanın (eski-yeni müşteri ayrımı yapmadan) şartlarına uygun bulunan KOBİ'lere eşit uygulama ve sıralama yapılacaktır.

KOBİ'nin kendisine en yakın taraf banka şubesine müracaat etmesi ile kredi süreci başlayacaktır.

Vakıfbank¹³

KOSGEB Destekli Sıfır Faizli Alternatif Kredisi

Banka ile KOSGEB(Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) arasında 09.05.2006 tarihinde imzalanan protokol ile; KOSGEB veri tabanında bulunan, Stratejik Yol Haritasını(SYH) dolduran ve KOSGEB mevzuatına uyan KOBİ'lere, uluslararası düzeyde rekabet edebilmeleri, KOSGEB'ce öngörülen belli hedeflere ulaşabilmeleri amacıyla, KOSGEB'in doğrudan verdiği desteklerin alternatifi olarak "Kosgeb Destekleri Alternatif Kredisi" kullanılmaktadır. Bu suretle KOBİ'lerin uluslararası düzeyde rekabet etmeleri, ihracata yönelmeleri, kalite ve üretim artışlarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Krediden Kimler Yararlanabilir?

KOSGEB tarafından muhtelif destekler alması uygun bulunan tüm KOBİ'ler bu krediden yararlanabilecektir.

Kredi Hangi Amaçla Kullanılabilir?

KOBİ'lerin, gerek yurt içi gerekse uluslararası gelişmeler paralelinde rekabet güçlerini artırmaya yönelik olarak, KOSGEB'ce SYH kapsamında belirlenen hedeflerine

13 Kaynak: www.vakifbank.com.tr

ulaşabilmelerini sağlamak ve KOSGEB’ce verilen desteklerin yerine alternatif olarak Bankamızdan kredi alabilmeleri amaçlanmıştır.

Kredinin Limiti Ne Kadardır?

KOBİ’lerin KOSGEB tarafından onaylanan SYH’ye göre 1-3 adet arasında firmanın durumuna göre değişen hedefi olabilmektedir. KOSGEB Mevzuatında belirtilen her bir hedef için her bir KOBİ’ye azami 100.000.-USD karşılığı, YTL kadar tutarda kredi kullanılabilir. KOSGEB Mevzuatına göre KOBİ’ler bir hedefini gerçekleştirip, KOSGEB’e karşı olan taahhüt ve yükümlülüklerini yerine getirdikten sonra KOSGEB’in uygun bulması halinde, mevcut kredisi bitmeden bir sonraki hedefe ilişkin krediden de yararlanabilecektir.

Kredinin Vadesi ve Ödeme Şekli Nasıldır?

Kredi 12 ay vadelidir. Anapara ödemeli olmak üzere 6 ayda bir, 2 eşit taksit halinde geri ödenir.

Kredinin Faiz Oranı Ne Kadardır?

Kredinin faiz maliyeti KOSGEB tarafından ödeneceğinden, bu kredi KOBİ’lere sıfır faizli olarak kullanılacaktır. Müşteri Bankaya kredi tutarının %2 oranında hizmet komisyonu ödeyecektir.

Krediye Teminat Olarak Neler Alınmaktadır?

Bankaca aşağıdaki teminatlardan sadece gerekli görülenler alınır:

Firmanın durumuna göre; Menkul rehni (DTH, YTL Mevduat hesabı rehni, hazine bonusu rehni vb.), Gayrimenkul İpoteği (Kredinin % 30 fazlası tutarında), Kefalet, Teminat Mektubu...vb

Kredi İçin Hangi Belgeler İstenmektedir?

KOBİ’ler Banka şubelerine kredi tespiti ve teminatlar için gerekli olan (Ticaret Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Vergi Levhası, Hesap vaziyeti, Noter Tasdikli imza sirküleri, Nüfus cüzdanı,İkametgah Belgesi...vb) belgeleri vermeleri gerekmektedir.

Müşteriden Alınacak Masraflar Nelerdir?

Kredinin tespit edilmesi ve kullanılması aşamasında, Bankamızca sadece bu krediye özgü olarak;

Haberleşme + istihbarat + dosya + ekspertiz masrafları için toplam 100 YTL’den az olmamak üzere, kullanılacak kredi tutarının %0,4 (binde dört) oranında masraf tutarı krediyi kullanan KOBİ’den tahsil edilir.

Kredinin İşleyişi Nasıl Olacaktır?

KOBİ’ler KOSGEB’ ile ilgili işlem süreçlerini başlattıklarında, aynı süreç içerisinde kredi ile ilgili şubelerimize müracaat edip, kredi tespiti (istihbarat,teminat...vb) için gerekli işlemleri yaptırabileceklerdir.

A- Banka’daki İşlemler;

-KOBİ’ler Bankamız şubesine başvurarak KOSGEB’deki bu kredi ile ilgili durumlarını öğrenebileceklerdir. KOSGEB’deki durumu bu krediyi almaya uygunsa ve şubece, firmaya kredi tesisi ve kullanımını uygun görülür ise Bankamız ile KOSGEB arasında yürütülen Alternatif Kredi için KOSGEB’deki onay süreci başlatılacaktır.

B- KOSGEB'deki İşlemler ve Onay Süreci;

KOBİ, KOSGEB veri tabanında kayıtlı değilse veya SYH'yi KOSGEB'e sunmamışsa veya Destek onayı verilmemişse;

-İllerinin bağlı olduğu KOSGEB Merkez Müdürlüklerine giderek SYH'yi hazırlayıp onaylatılacak,

-KOSGEB tarafından KOBİ'nin SYH kapsamındaki hedefleri için kullanabileceği destekler ve buna ilişkin toplam alabileceği destek tutarı belirlenecek,

-KOBİ'nin alabileceği desteklerin alternatifi olarak, bu desteklerin 6-7 katı tutarında Bankamızdan sıfır faizli kredi olarak kullanmayı tercih ettiklerini KOSGEB Merkez Müdürlüğüne yazılı olarak beyan edecek ve KOSGEB'le taahhütname imzalayacak,

-KOSGEB Başkanlığı, her bir KOBİ için uygun gördüğü bu kredi tutarını Bankaya internet ortamında bildirecektir.

-KOBİ, Banka şubesine gelerek kredi ile ilgili KOSGEB ile ilgili işlemlerinin tamamlandığını, kredinin kullanılmasını talep edecek,

-Banka şubesi internet ortamında KOBİ'nin talep ettiği kredi miktarını KOSGEB Başkanlığına bildirerek kredinin kullanılmasını için onay ister,

-KOSGEB Başkanlığından 5 iş günü içerisinde yazılı onay gelmesi ile birlikte, kredi fiilen KOBİ'ye kullanılır.

KOBİ'nin Krediyi Aldıktan Sonra ki İşlemleri Nelerdir?

KOBİ, krediyi KOSGEB'e karşı yüklediği taahhüt ve yükümlülükler için aldığından, taahhüt ve yükümlülüğünü kredi vadesi içerisinde yerine getirmek zorundadır.

KOBİ, kullandığı kredi karşılığında KOSGEB'e olan taahhüt ve yükümlülüklerini yerine getirmezse, KOSGEB Başkanlığı kredi desteğini iptal ederek, faizi ödemeyeceğini Banka'ya bildirir. Bu durumda KOBİ, vade sonunda Bankanın en yüksek cari işletme faiz oranı üzerinden bu kredinin yıllık faizini kendisi ödeyecektir.

Bu krediyi Kullanabilecek Tüm KOBİ'lere Sağlanan Başka Özel Hizmetler Var mı?

Bankamızca bu amaçla KOBİ'lere özel ürün paketi hazırlanmış olup, Bankamızca diğer müşterilere uygulanan işletme kredisi faiz oranının 0,10 puan eksiği uygulanacak özel kredimiz, 3 ay ödemesiz 60 ay vadeye kadar kullanılacaktır. Müşterilerimize özel bu ürün paketimizle taksitli işletme kredisinin yanı sıra ayrıca ücretsiz çek karnesi, ticari kredi kartı ve kredili bankomat verilecektir.

HİZMETLER SEKTÖRÜNE YÖNELİK DESTEKLER

Bu bölümde hizmetler sektöründeki destek ve teşvik uygulamaları anlatılacaktır.

Turizmi Teşvik Kanunu¹⁴

Amaç

Bu Kanunun amacı; turizm sektörünü düzenleyecek, geliştirecek, dinamik bir yapı ve işleyişe kavuşturacak tertip ve tedbirlerin alınmasını sağlamaktır.

Kapsam

14 Kaynak: www.kultur.gov.tr/

Bu Kanun, turizm hizmeti ile bu hizmetin gereği kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespiti ile geliştirilmelerine, turizm yatırım ve işletmelerinin teşvik edilmesine, düzenlenmesine ve denetlenmesine ilişkin hükümleri kapsar.

Turizm Bölge, Alan ve Merkezlerinin Tespiti

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespitinde; ülkenin doğal, tarihi, arkeolojik ve sosyo-kültürel turizm değerleri, kış, av ve su sporları ve sağlık turizmi ile mevcut diğer turizm potansiyeli dikkate alınır.

Belge Alınması

a) Turizm sektöründe; bu Kanun ve diğer mevzuatta yer alan teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet ve haklardan yararlanabilmek için Bakanlıktan, turizm yatırımı belgesi veya turizm işletmesi belgesi alınması zorunludur.

b) Belgeli yatırımlara, Bakanlıkça belirlenen süreler içinde başlanması ve yatırımın tamamlanarak işletmeye açılması zorunludur. Ancak, Bakanlıkça kabul edilen zorunlu sebeplerle bu süre uzatılabilir.

Kamu Yatırımları

a) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin yol, su, kanalizasyon, elektrik ve telekomünikasyon gibi altyapı ihtiyaçlarının ilgili kamu kuruluşlarınca öncelikle tamamlanması zorunludur. Bu maksatla ilgili Bakanlık ve kuruluşlara tahsis edilen ödenekler Bakanlığın uygun görüşü alınmadan başka maksatla kullanılamaz.

b) Bakanlığın uygun görüşü alınmadan kamu kuruluşlarınca turizm işletmeciliği amaçlı yatırımlar programlanamaz.

Turizm Kredileri

a) Turizm kredileri öncelikle turizm alanları ve turizm merkezlerinde yapılacak yatırımlara tahsis edilir.

b) T.C. Turizm Bankası Anonim Şirketi turizm alanları ve turizm merkezlerindeki belgeli yatırımlara tahsis edilmek üzere, yabancı kaynaklardan döviz kredileri alabilir.

Bu kredilerin temininde; Hazine tarafından sağlanan krediler için kabul edilen şartlar aynen uygulanır ve bu kredilerin tahsisi ve geri ödenmesi ile ilgili genel esaslar, Maliye Bakanlığı, Bakanlık ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca, müştereken düzenlenir.

Elektrik Havagazı ve Su Ücretleri

(Değişik : 30/5/1991 - 3754/1 md.) Turizm belgeli yatırım ve işletmeler elektrik, gaz ve su ücretlerini o bölgedeki sanayi ve meskenlere uygulanan tarifelerden en düşüğü üzerinden öderler.

Yat Limanı İşletmeciliği

Gerçek veya tüzel kişiler, Bakanlıktan gerekli belgeyi almak kaydı ile yat limanı işletmeciliği yapabilirler. Ancak; yabancılar tarafından kurulacak işletmelerde Türk uyruklu gerçek veya tüzel kişilerle ortaklık şartı aranır.

(Ek: 27/2/2003-4817/32 md.) Birinci fıkra kapsamında faaliyet gösterecek yabancılar, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun hükümlerine tâbidir.

TÜBİTAK Destekleri:

Destekler

Destek programlarının amacı;

- Türkiye'nin uluslararası alanda bilimsel ve teknolojik rekabet gücünü artırmak için önlemler almak;
- Bilimsel araştırmaların teknolojik yeniliklere süratle dönüşebilmesi için yöntemler geliştirmek,
- özel sektörün araştırma ve geliştirmeye etkin ve ağırlıklı olarak katılımını sağlayacak programlar yapmak,
- Türk sanayiinin üniversite, araştırma kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapmasını sağlayacak programlar geliştirmek,
- bu işbirliğinin somut hale dönüşebileceği fiziki ortamlar yaratmaktır.

TÜBİTAK Destek Programları¹⁵

- Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı
- Hızlı Destek Programı
- Bilimsel Toplantı Destekleme Programı
- Patent Teşvik
- Sanayi Ar-Ge Destekleri Programı
- EUREKA Sanayi Ar-Ge Ağı Desteği
- Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Destekleme Programı
- Üniversite Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı (ÜSAMP)
- Sanayi Katımlı Uluslararası Ar-Ge Projeleri (USKA)

TÜBİTAK Bilimsel Ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı

İlgili TÜBİTAK Birimi: TÜBİTAK Araştırma Grupları (*)

Programın Amacı:

Yeni bilgiler üretilmesi, bilimsel yorumların yapılması veya teknolojik problemlerin çözümlenmesi için bilimsel esaslara uygun olarak yapılan çalışmaları ve ülkemizin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amacı ile ileri teknoloji uygulamalarına yönelik projeleri öncelikli alanlar çerçevesinde desteklemektir.

Ülkemizin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amacı ile her türlü ölçekteki işletmelerde ileri teknoloji uygulamalarına yöneliktir. Birden fazla kurum, kuruluş, gerçek veya tüzel kişinin işbirliği ile yürütülen, araştırma, geliştirme ve/veya teknoloji transferi ve/veya adaptasyonu aşamaları ile bunların sonuçlarını ticari maksatla ürün, hizmet veya teknolojiye dönüştürme aşamasını içeren ve ortaklarından en az biri sonuçları ticari uygulamaya dönüştürecek bir kurum, kuruluş gerçek veya tüzel kişi olan projelere öncelik verilir.

Kimler Başvurabilir: Üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar, gerçek ve tüzel kişiler başvurabilir. Üniversiteler ve özel kuruluşlardan başvuru yapacak olan

¹⁵ www.tubitak.gov.tr adresinden seçme yapılmıştır.

kişiler ile gerçek ve tüzel kişilerin en az doktora derecesine sahip olmaları, kamu kurum ve kuruluşlarından yapılacak başvurularda ise başvuru sahibinin konunun uzmanı ve en az lisans mezunu olması gerekmektedir.

Proje önerisinde adı geçen proje yürütücüsü ve doktoralı yardımcı araştırmacıların TÜBİTAK-Araştırıcı Bilgi Sistemi (ARBİS) Veri Tabanına kayıtlı olmaları ve bilgilerin güncel tutulması zorunludur.

Ne Zaman Başvurulabilir:

2007 yılı için, dönemlere göre son başvuru tarihleri;

1. Dönem:5 Ocak
2. Dönem: 7 Mayıs
3. Dönem: 3 Eylül 2007

Nereye ve Nasıl Başvurulabilir:

“TÜBİTAK Proje Önerisi Başvuru Formu”nda istenilen tüm bilgi ve belgeler ile TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı’na kargo veya posta yolu başvuru yapılabilir.

Destek Miktarı: 2006 Yılı Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projeleri destek üst limiti yıllık 120.000 YTL(burs dahil, proje teşvik ikramiyesi(telif hariç) olarak belirlenmiştir. Burs miktarı toplamı aylık 4.000 YTL’yi, talep edilen makine-teçhizatlardan herhangi birinin toplam fiyatı, tüm vergiler ve KDV dahil 100.000 YTL’yi geçemez. 100.000 YTL’yi geçen başvurular işleme alınmayarak öneri sahibine iade edilir. Altyapı oluşturmaya yönelik projelere destek verilmediğinden, teçhizat masraflarının toplam bütçe ile dengeli olması gözetilir. Proje süresi en fazla 36 ay olabilir.

(*) TÜBİTAK Araştırma Grupları :

- Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Grubu (ÇAYDAG)
- Elektrik, Elektronik ve Enformatik Araştırma Grubu (EEEAG)
- Mühendislik Araştırma Grubu (MAG)
- Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu (SBAG)
- Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Grubu (SOBAG)
- Tarım, Ormanlık ve Veterinerlik Araştırma Grubu (TOVAG)
- Temel Bilimler Araştırma Grubu (TBAG)

TÜBİTAK Hızlı Destek Programı

İlgili TÜBİTAK Birimi: Araştırma Grupları

Programın Amacı:Bu programın amacı; akademik kurumlarda yürütülecek acil, kısa, küçük araştırma geliştirme projelerine ve yürütülmekte olup herhangi bir nedenle durma aşamasına gelmiş olan araştırmalara verilecek destek ile söz konusu darboğazın giderilmesini sağlamaktır.

Kim başvurabilir:

Üniversitelerdeki bilim insanları

Ne zaman başvurulabilir:

Yılın herhangi bir döneminde

Nereye ve nasıl başvurulabilir:

Başvuru kapak sayfası, kapak sayfasına eklenmesi gereken bilgiler ve belgeler eksiksiz olarak hazırlandıktan sonra, 1 asıl ve bir CD (MS WORD veya OPENOFFICE formatında) olarak TÜBİTAK Ar-Ge Eşgüdüm Daire Başkanlığına posta yolu ile veya elden ulaştırılır.

Destek süresi ve destek miktarı

Proje süresi en fazla 1 yıldır. Bu program çerçevesinde bir projeye verilebilecek en fazla destek miktarı 2006 yılı için 20.000 YTL olarak belirlenmiştir. Bu program çerçevesinde yapılan başvurular için ek süre ve/veya ek ödenek talebi mümkün değildir. Destek miktarı Bilim Kurulu tarafından her yıl yeniden belirlenir.

Başvurunun hazırlanmasında dikkat edilmesi gerekenler :

Hızlı Destek Programına yapılması düşünülen başvuruda en önemli nokta; önerinin acil , kısa ve küçük bir **araştırma geliştirme** için mi yoksa herhangi bir nedenle durma aşamasına gelmiş olan araştırmalara verilecek **darboğaz desteği** için mi yapıldığının belirtilerek bu doğrultudaki bilgilerin eksiksiz bir biçimde verilmesidir.

TÜBİTAK Bilimsel Toplantı Destekleme Programı

1.Amaç

Bilimsel Toplantı Destekleme Programının amacı, ulusal ve uluslararası bilimsel işbirliğini artırmak üzere TÜBİTAK'a önerilen bilimsel toplantıları destekleyerek ülkemizin bilim ve teknoloji düzeyini yükseltmektir.

2.Kapsam

a) Uluslararası Toplantı:

Organizasyon komitesinde görev alanların ve konuşmacı olarak katılacakların ülkeler bazında dengeli bir dağılımının olduğu ve özel durumlar dışında her seferinde farklı bir ülkede düzenlenen toplantıdır.

b) Uluslararası Katılımlı Toplantı :

Uluslararası toplantı tanımı dışında kalan, ulusal toplantı niteliğine sahip, konuşmacıların ve katılımcıların bir bölümünün ve toplantıda davetli konuşmacılar dışında katılımcıların en az %10'nunun yurt dışından olduğu toplantılardır.

c) Ulusal Toplantı

Toplantıyı düzenleyen kuruluşun Düzenleme Kurulu; diğer kurumların ve ülkenin kaynaklarını toplantı yararına harekete geçirebilecek yetkinlikte; önemli bilimsel kararların alındığı Bilimsel Kurulu ise, ülke çapındaki konu ile ilgili kurumların büyük çoğunluğunu temsil eden nitelikte; toplantının katılımcı, sunuş ve konuşmacı sayısı yüksek; program ve içerdiği faaliyetler bakımından tatminkar olmalıdır.

d) Kurumsal Toplantı

Bilimsel Kurul üyelerinin veya katılımcıların sınırlı sayıda kurumdan olduğu, ülke çapında uygun şekilde değil, belirli bir bölgede veya kurumda toplandığı ve Bilimsel Kurul üyeleri aynı kurum mensuplarından (aynı üniversite, bölüm, birim) veya farklı kurumlardaki belli kimlikleri olan üyelerden (aynı kişinin tez öğrencileri vb) oluştuğu toplantılardır. TÜBİTAK bu boyuttaki toplantılara, Bilimsel Toplantı Desteği programı kapsamında destek sağlamaz.

e) Kişisel Toplantı

Kişinin kendi çabaları ve bağlantılarıyla düzenlenen toplantıdır. Toplantının kurumsal veya kurum dışı herhangi bir desteği bulunmamaktadır. Toplantının özgeliri sadece kayıt ücreti olarak görülmektedir. TÜBİTAK bu boyuttaki toplantılara, Bilimsel Toplantı Desteği programı kapsamında destek sağlamaz.

A Grubu Bilimsel Toplantı:

Üst düzeyde özgün bilimsel yeniliklerin ilk kez açıklandığı, katılımcıların karşılıklı olarak bilgi alışverişinde bulunduğu tartışmalı toplantılardır(Kongre, konferans, sempozyum vb.).

B Grubu Bilimsel Toplantı:

Çoğu daha önce de sunulmuş olan üst düzeydeki bilimsel yeniliklerin birkaç uzman tarafından diğer katılımcılara anlatıldığı toplantılardır(Seminer, çalıştay, kurs, yaz/kış/bahar okulu vb.). Bu gruba dahil olan bilimsel toplantılara yalnızca Yazım-Basım desteği sağlanır.

Mali Bilgiler

Bu program çerçevesinde desteklenen ulusal, uluslararası katılımlı ve uluslararası bilimsel toplantılara verilecek desteğin üst sınırı her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Bu sınır ayrıca serbest bırakılan ödenekler ve değerlendirme sürecinin sonuçlarına göre uygulanır. TÜBİTAK desteği kısmi destek niteliğindedir.

2006 yılında bir toplantıya verilebilecek desteğin üst sınırı Bilim Kurulu tarafından; Ulusal Toplantılar için 10.000 YTL.,

Uluslararası Katılımlı toplantılar için 20.000 YTL.,

Uluslararası Toplantılar için ise 30.000 YTL olarak belirlenmiştir.

4. Başvuru ve Değerlendirme

Toplantı Yürütücüsü, "TÜBİTAK - Bilimsel Toplantı Destekleme Programı Başvuru Formu"nu doldurarak, ekleriyle birlikte Araştırma Destek Programları Başkanlığı'na başvurusunu posta veya kargo ile ulaştırır.

Patent Teşvik Sistemi

İlgili TÜBİTAK Birimi: Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB)
Fikri Haklar Ofisi

Programın Amacı:

Patent Teşvik Sisteminin amacı, Türkiye'nin ulusal ve uluslararası patent başvurularının sayısının artırılması, kişilerin patent başvurusu yapmaya teşvik edilmesi ve ülkemizde fikri ve sınaî hakların tescili yönünde bilinçlenmeye katkıda bulunulmasıdır.

Kim başvurabilir:

İlgili patent ofislerinin herhangi birisine başvuru yaparak, başvuru numarası alan T. C. vatandaşları veya Türkiye sınırları içerisinde faaliyet gösteren, Türk hukukuna göre kurulmuş ve Türk tabiiyetinde olan şirketler Patent Teşvik Sistemi kapsamında öngörülen desteklerden yararlanabilirler.

Ne zaman başvurulabilir:

23.08.2006 tarihinden sonra yapılan patent başvuruları Patent Teşvik Sistemi kapsamında sağlanan desteklerden yararlanabilir. Başvuru için belli bir dönem kısıtlaması yoktur.

Nereye başvurulabilir:

Başvurular ARDEB' e yapılacaktır.

Nasıl Başvurulabilir:

Teşvik Başvuru formları ve bu formların ekinde yer alan belgelerin tamamlanarak formun başvuru sahibi tarafından imzalanmasını takiben TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı'na kargo veya posta yolu ile gönderilebilir veya TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı'na verilmek üzere elden teslim edilebilir.

Destek Miktarı:

Ulusal patent başvuruları için geri ödemesiz: 3000YTL

Uluslararası/bölgesel patent başvuruları için geri ödemesiz: 3000YTL

Uluslararası/bölgesel patent başvuruları için geri ödemesiz: Talep doğrultusunda Jüri tarafından belirlenecek.

TÜBİTAK Sanayi Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programı

Amaç

Bu Yönetmelik, kuruluşlara ait Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) projelerinin başvuru, değerlendirme, kabul, destekleme, izleme ve sonuçlandırma ve sonuçların izlenerek değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından kuruluşlarca gerçekleştirilen Ar-Ge nitelikli projelerin geri ödemesiz olarak desteklenme esaslarını kapsar.

Destek oranı

Desteklenmesine karar verilen Ar-Ge projeleri giderlerine uygulanan en yüksek destek oranı % 60 olup, projelerin destek oranlarına ilişkin kriterler ve açıklamalar, teknik ve mali kılavuzda yayınlanır. Ortak projelerde, TÜBİTAK'ın 278 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuatı esas alınarak her bir katılımcı için ayrı ayrı destek oranı hesaplanır ve destekleme yapılır.

Destek süresi

Destekleme süresi proje bazında en çok 36 aydır. 22. maddeye göre geçici durdurma süresi bu süreye dahil değildir. Faturaların proje süresi içinde kalması koşuluyla, bu süreyi takip eden 6 aylık dönem içinde yapılan ödemeler, son dönemin destekleme oranı ile desteklenir. Uluslararası ortak Ar-Ge projeleri, proje süresi kadar desteklenir.

Destek başvuru dönemleri

Ar-Ge yardımı istek formu başvuruları altışar aylık dönemler itibariyle hazırlanır ve TÜBİTAK'a sunulur. Söz konusu dönemler, 1 Ocak – 30 Haziran ve 1 Temmuz – 31 Aralık olmak üzere yılda iki dönemdir.

Ar-Ge faaliyet aşamaları

Sistemik Ar-Ge projesi aşağıdaki faaliyet aşamalarından tamamını veya bir kısmını içerir:

- a) Kavram geliştirme.
- b) Teknolojik/teknik ve ekonomik yapılabilirlik etüdü.

c) Geliştirilen kavramdan tasarıma geçiş sürecinde yer alan laboratuvar ve benzeri çalışmalar.

d) Tasarım, tasarım geliştirme ve tasarım doğrulama çalışmaları.

e) Prototip üretimi.

f) Pilot tesisin kurulması.

g) Deneme üretimi ve tip testlerinin yapılması.

h) Satış sonrasında ürün tasarımından kaynaklanan sorunların çözümü faaliyetleri.

EUREKA Sanayi Ar-Ge Ağı Desteği

EUREKA nedir?

EUREKA, Avrupa ülkelerindeki endüstri ve araştırma kuruluşlarının dünya pazarlarındaki rekabet gücünü artıracak ileri teknolojilerin, ürünlerin ve hizmetlerin araştırılması ve geliştirilmesini, ülkeler-arası ortak projeler oluşturulmasını ve yürütülmesini teşvik etmek için 1985'te Türkiye'nin de içinde bulunduğu 19 Avrupa ülkesi ve Avrupa Birliği'nin kurduğu uluslararası bir kurumdur. EUREKA Avrupa'da Ar-Ge işbirliğinin çehresini değiştirmiştir. Bugün 35 ülke ve Avrupa Birliği EUREKA üyesidir.

EUREKA'nın Amaçları Nelerdir?

Tüm ileri teknoloji alanlarında pazara yönelik ArGe çalışmalarını teşvik etmek,

Avrupa'nın rekabet gücünü artırmak,

Kaliteli ürün, metod ve hizmetler geliştirmek,

Sınırları aşan işbirliği sağlamak,

Sanayi ve araştırma kurumlarını kaynaştırmak.

EUREKA, üye ülkelerdeki şirket ve araştırma enstitüleriyle etkili bir iletişim kurarak, bu kuruluşların çabalarını ileri teknolojilerin gelişmesi doğrultusunda birleştirir, uluslararası ortak projelere dönüştürür. EUREKA projeleri, genel olarak ileri teknoloji alanlarındaki ürün, proses ve hizmetlerle ilgili olmakla beraber, modern alt yapıların kurulması, ülkelerin ortak problemlerinin çözülmesi ve refahın artırılmasını amaçlayan araştırma ve geliştirme çalışmalarını da kapsar.

EUREKA veri tabanındaki bilgilere, EUREKA Ulusal Proje Koordinatörü veya Brüksel'deki EUREKA Sekreteryası aracılığıyla da ulaşılabilir. EUREKA projeleri aşağıdaki ileri teknoloji alanlarını kapsar:

Tıp ve Biyoteknoloji

İletişim Teknolojisi

Enerji Teknolojisi

Çevre Teknolojisi

Bilgi Teknolojisi

Lazer Teknolojisi

Malzeme Teknolojisi

Robotik

Ulaştırma (Taşıma) Teknolojisi

Katılımcılar:

Büyük ve küçük şirketler
Araştırma kuruluşları ve üniversiteler
Kamu ve diğer yönetim kurumları

Neden İşbirliği?

Daha yeni düşünceler
Daha geniş deneyim
Daha çok uzmanlık
Daha geniş finansman kapasitesi
Kaynakların birleştirilmesi
Risk paylaşımı
Daha büyük pazarlara erişim, işbirliği için en önemli gerekçelerdir.

EUREKA'ya Katılma Gerekçeleri:

İleri teknoloji gerektiren projelerde
Rekabet gücünü artırmak
Teknolojik avantaj sağlamak
Diğer EUREKA üyelerinden ortaklar ile işbirliğine girmek
Özel kaynaklara ve uzmanlıklara sahip ortaklar bulmak, için EUREKA en uygun platformdur.

Nasıl Katılabilir?

EUREKA web sitesinde yayımlanan proje önerilerini inceleyip, katılmak istediğiniz proje için harekete geçebilirsiniz.

Proje önerisinde bulunabilirsiniz.

Projelerde Hangi Kriterler Aranıyor?

Katılımcılar en az iki EUREKA ülkesi ülkeden olmalı
Proje sivil amaçlı uygulamalara yönelik olmalı
Pazar potansiyeli olan sonuçlara yönelmeli
Araştırma ortaklıkları kurulmasını gerekli kılmalı
Teknik, mali ve yönetsel kaynak ve becerileri olan katılımcılarla yürütülmeli
Yeterli düzeyde yeni buluş içeren ileri teknolojileri ilgilendirmeli

EUREKA Ve Mali Destek Başvuru Prosedürü

EUREKA projesi oluşturacak veya mevcut bir EUREKA projesine katılacak kuruluşların; EUREKA Project Form (EUREKA Proje Başvuru Formu) ve aşağıdaki durumlara göre Ar-Ge Yardımı Proje Öneri Formu 'nu doldurarak TEYDEB-EUREKA Sekreteryasına başvurmaları gerekmektedir. Başvurular TÜBİTAK tarafından değerlendirilerek sonuçlandırılır. EUREKA platformuna sunulması uygun bulunan projeler için uluslararası onay işlemleri TEYDEB EUREKA Sekreteryası tarafından yürütülür.

Proje başvurusu “Sanayi Ar-Ge Proje Başvurusu Yapacak Kuruluşlar İçin” başlığı altında yer alan bilgiler doğrultusunda yapılır.

EUREKA Üyeleri:

Almanya, Avusturya, Belçika, Büyük Britanya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Hollanda, Hırvatistan, İspanya, İrlanda, İsveç, İsrail, İtalya, İsviçre, İzlanda, Letonya, Lüksemburg, Litvanya, Macaristan, Norveç, Portekiz, Polonya, Rusya Federasyonu, Romanya, San Marino Cumhuriyeti, Sırbistan ve Karadağ, Slovenya, Slovakya, Türkiye, Yunanistan, Avrupa Birliği

Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Destekleme Programı

İlgili TÜBİTAK Birimi: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB)

Programın amacı:

Programın temel amacı; üniversitelerden, araştırma ve sanayi kuruluşlarından temsilcilerin biraraya gelmesinin ve tarafların aktif katılımıyla, somut Ar-Ge proje önerilerini birbirlerine tanıtmalarının sağlanması ve işbirliği olanaklarının aranmasıdır.

Kim başvurabilir:

- Üniversiteler
- Araştırma Kuruluşları
- Sanayi Şemsiye Kuruluşlar

Ne zaman başvurulabilir:

Başvuru için belli bir dönem kısıtlaması yoktur.

Nereye başvurulabilir:

Ar-Ge Proje Pazarı Platformu için destek başvurularının, organizasyonu yapacak üniversite, araştırma kuruluşu ya da şemsiye kuruluşu tarafından etkinlik tarihinden en az üç ay önce TEYDEB'e yapılması gerekmektedir.

Nasıl başvurulabilir:

Ar-Ge Proje Pazarı Platformu destek başvuruları için, organizasyonu yapacak üniversite, araştırma kuruluşu ya da şemsiye kuruluşu tarafından TÜBİTAK BURS VE DESTEK PROGRAMLARI BAŞVURU KAPAK SAYFASI doldurulmalı ve ekine "Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Planlama Bilgileri" eklenerek, etkinlik tarihinden en az üç ay önce TEYDEB'e gönderilmesi gerekmektedir.

Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ:

(Tebliğ No: 98/ 10)

Bu destek ile Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından, sanayi kuruluşlarının sadece Araştırma-Geliştirme projeleri kapsamında izlenip değerlendirilebilen giderlerinin belirli bir oranının karşılanması veya bu projelere sermaye desteği sağlanması amaçlanmaktadır.

Tebliğ kapsamındaki destekten faydalanacak Ar-Ge faaliyet aşamaları aşağıdadır;

- a) Kavram geliştirme
- b) Teknolojik/teknik ve ekonomik yapılabilirlik etüdü
- c) Geliştirilen kavramdan tasarıma geçiş sürecinde yer alan laboratuvar çalışmaları v.b. çalışmalar

- d) Tasarım ve çizim çalışmaları
 - e) Prototip üretimi
 - f) Pilot tesisin kurulması
 - g) Deneme üretimi
 - h) Patent ve lisans çalışmaları
 - ı) Satış sonrasında ürün tasarımından kaynaklanan sorunların çözümü faaliyetleri.
- Kimler Yararlanabilir?

Bünyelerinde veya Türkiye’de bünyeleri dışında AR-GE faaliyetinde bulunan kuruluşların 3.üncü maddede belirtilen faaliyetlerine ilişkin harcamaları bu Tebliğ kapsamında belirtilen esaslar çerçevesinde temel destek oranı olarak en fazla %50 oranında ve ilave desteklerle beraber en fazla % 60’a kadar desteklenir. Destek süresi proje bazında en çok 3 (üç) yıldır.

Başvuru Koşulları

Kuruluşun yapmış olduğu faaliyetin AR-GE olup olmadığı, harcama miktarının söz konusu faaliyet ile uygunluğu ve destekleme oranı ile destekleme tutarları Dış Ticaret Müsteşarlığı’nca tespit edilecek kriterler çerçevesinde TÜBİTAK tarafından incelenip sonuçlandırılır. TÜBİTAK’ın konuyla ilgili olarak üstleneceği görevin diğer esas ve ayrıntıları Müsteşarlık ile TÜBİTAK arasında yapılacak protokolle belirlenir.

Başvuru Zamanı

AR-GE desteğinden yararlandırılmasına karar verilen projeler için proje sahibi kuruluşlar, taleplerini altışar aylık dönemler itibariyle doğrudan TÜBİTAK’a yapacaklardır.

Söz konusu dönemler;

- a) 1 Ocak - 30 Haziran
- b) 1 Temmuz- 31 Aralık şeklinde olacaktır.

Destek Kapsamı

Kuruluşlar taleplerinde önceki dönem/dönemlerle ilgili proje bazındaki AR-GE harcamalarını tevsik edeceklerdir.

Bu Tebliğ çerçevesindeki destekleme, AR-GE projeleri kapsamındaki;

- a) Araştırmacılara ve münhasıran araştırma faaliyetinde istihdam edilen teknisyenlere ilişkin personel giderleri,
- b) Münhasıran araştırma faaliyeti için kullanılan alet, teçhizat, yazılım giderleri,
- c) Münhasıran araştırma faaliyeti için kullanılan danışmanlık hizmeti ve buna eşdeğer hizmet alım giderleri,
- d) Ülke içindeki üniversiteler, TÜBİTAK’a bağlı AR-GE birimleri, özel sektör AR-GE kuruluşları v.b. AR-GE kurum ve kuruluşlarına yaptırılan AR-GE hizmet giderleri,
- e) Türk Patent Enstitüsü’nden alınacak patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tescili ile ilgili giderleri,
- f) Doğrudan AR-GE faaliyetleri ile ilgili malzeme alımı v.b. alım giderlerini, içerir.

Aşağıda belirtilmiş olan koşulları yerine getirmeleri halinde sanayi kuruluşlarının yararlanacakları temel destek oranına ilave destek sağlanır. Temel destek oranı AR-GE

giderleri toplamının en fazla %50'sidir. Toplam destek oranı, ilave desteklerle beraber %60'ı geçemez.

a) Sanayi kuruluşunun proje bazında desteklenen AR-GE faaliyetinin patente sonuçlanması halinde, o proje bazındaki AR-GE giderleri için sağlanan toplam destek miktarının %10'u patentin alınmasından hemen sonra, ek destek olarak ilgili sanayi kuruluşuna ödenir.

b) Sanayi kuruluşunun geçmişteki kendi AR-GE faaliyetine ve/veya bu faaliyet sonucunda aldığı patente dayalı olarak, bir önceki yıl itibariyle ürettiği özgün ürünün/ürünlerin satışından elde ettiği hasılatın toplam satış hasılatına olan oranına göre, AR-GE giderleri için sağlanan temel destek oranı, aşağıda gösterilen oranlarda arttırılır:

Özgün Ürün Satış Hasılatı/Toplam Satış Hasılatı	Uygulanacak Artış Oranı
%25'e kadar	%10
%25-%50 arası	%15
%50'nin üstünde	%20

c) Belli bir proje bazında desteklenen AR-GE faaliyeti içinde yer alan ve bu Tebliğ'in 10 uncu maddesinin (a) bendindeki tanıma uyan personel harcamaları, büyük işletmelerin projelerinde %60, KOBİ niteliğindeki işletmelerin projelerinde %75, teknopark, inkübatör v.b. kuruluşların projelerinde ise %90 oranında destekleme kapsamına alınır. AR-GE faaliyetinde doktoralı araştırmacı istihdam edilmesi durumunda bu personel harcamasının tamamı desteklenir.

d) Sanayi kuruluşu belli bir proje bazında Türkiye'deki bir üniversite ve/veya TÜBİTAK'a bağlı kurumlardan AR-GE hizmeti satın alınmışsa veya sözkonusu kuruluş AR-GE faaliyetini anılan Kurumları eksen alan bir teknopark bünyesinde gerçekleştirmişse, bu tür hizmet alımları ya da teknoparkta gerçekleştirilen AR-GE faaliyeti giderleri için sağlanan destek oranı %30 oranında arttırılır.

e) Sanayi kuruluşunun belli bir proje bazında desteklenen AR-GE faaliyetinin;

- 1) enformatik
- 2) esnek üretim/esnek otomasyon teknolojileriyle ilgili uyarlama
- 3) ileri malzeme teknolojileri
- 4) gen mühendisliği/biyoteknoloji
- 5) uzay ve havacılık teknolojileri
- 6) çevreye duyarlı teknolojiler

alanlarında olması halinde sağlanan temel destek oranı %20 oranında arttırılır.

a) Sözkonusu uluslararası ortak araştırma projeleri, projede öngörülen süre kadar desteklenir.

b) Söz konusu projelere katılan sanayi kuruluşlarının ilgili projeler kapsamındaki harcamalarına uygulanacak temel destek oranı %50 olarak alınır.

c) Sanayi kuruluşlarıyla birlikte projeye katılan Üniversite ve/veya araştırma kurumlarının ilgili projeler kapsamındaki harcamalarının tamamı, proje süresince herbir proje için 100.000 ABD Doları'nı aşmamak üzere AR-GE yardımından yararlandırılır.

Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Destekleme Programı

Amaç ve Kapsam

Bu esasların amacı; üniversite, araştırma kurumları ve sanayi kuruluşları arasında etkileşimli teknolojik işbirliği ortamı yaratılması bağlamında ulusal ve uluslararası proje pazarı faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin kriter ve işlemleri düzenlemektir. TİDEB :Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı'nı

Ar-Ge Projeleri:

Amacı, kapsamı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynı/nakdi destek miktarları ve diğer katkılar ve sonuçta doğacak ihtira haklarının ilgililer arasında paylaşım esasları belirlenmiştir. Yeni bir ürün üretilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi, maliyet düşürücü ve standard yükseltici mahiyette yeni tekniklerin geliştirilmesi, üretimle ilgili olarak yeni bir teknoloji geliştirilmesi konusunda bilimsel esaslara uygun ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette hazırlanacak ve sonuçlarının faydalı araç, gereç, malzeme, ürün, yöntem, sistem ve üretim tekniklerine dönüştürülmesi veya mevcut teknoloji ile iyileştirmeye yönelik çalışma ve teknoloji uyarlamasını,

Ar-Ge Proje Pazarı:

Bu esaslarda belirtilen işbirliği arayışları için üniversite, sanayi ve araştırma kuruluşlarından katılımcıları bir araya getiren, aktif katılım ve etkileşimli organizasyonları,

Sanayi Şemsiye Kuruluşu:

Sanayi kuruluşlarının oluşturdukları hertürlü birlik, dernek, vakıf v.b. kuruluşları ifade eder.

Programın Amaç ve Hedefleri

Programın temel amacı; üniversitelerden, araştırma ve sanayi kuruluşlarından temsilcilerin biraraya gelmesinin ve tarafların aktif katılımıyla, somut Ar-Ge proje önerilerini birbirlerine tanıtmalarının sağlanması ve işbirliği olanaklarının aranmasıdır.

Programın hedefleri ise şunlardır:

a.Sanayi temsilcileriyle, üniversite ve araştırma kurumu temsilcilerinin birbirlerinin ilgisini çekebileceğini düşündükleri Ar-Ge proje önerilerini sunabilecekleri ortamın yaratılması,

b.Sanayi kuruluşlarının sunduğu Ar-Ge proje önerileriyle ilgili işbirliği imkanlarının aranması,

c.Üniversite ve araştırma kurumlarının sunduğu Ar-Ge proje önerilerinden sanayi talebi olanlarla ilgili işbirliği imkanlarının aranması,

d.Ar-Ge işbirliği arayışına yönelik görüşmeler için uygun ortamın yaratılması.

Başvuru Kriterleri

Düzenleyici kuruluş olarak üniversiteler, araştırma kuruluşları ya da sanayi şemsiye kuruluşları destek için başvuruda bulunabilirler.

Destek için yapılacak başvurularda, aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

a. Proje Pazarı, belli bir sanayi sektörüne ve/veya teknoloji alanına yönelik olmalıdır.

b.Sektör/teknoloji alanı ve bu kapsamdaki temalar açık şekilde belirtilmelidir.

c.Proje Pazarı; katılımcıların izleyici olacak şekilde değil, aksine bütün katılımcıların aktif katılımlarını sağlayacak şekilde kurgulanmalı ve bu kapsamda atelye çalışmaları, paralel

oturumlar ve mutlaka bütün katılımcıların proje önerilerini içeren sunumları ile proje ortaklıklarına yönelik ikili görüşme programlarını içermelidir.

d.Katılımcıların üniversite, araştırma kuruluşları ve sanayiciler arasında bir denge oluşturacak şekilde oluşturulması sağlanmalıdır.

e.Proje Pazarı; katılımcıların proje önerilerinin ve taleplerinin yeterli bir süre önce toplanıp, gerekirse bunlar arasında bir seçme yapılıp, uygun görülenlerin diğer katılımcılara önceden gönderilerek, katılımcıların hazırlıklı gelmelerini sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

Başvuruların Yapılması:

Ar-Ge Proje Pazarı Platformu için destek başvurularının, organizasyonu yapacak üniversite, araştırma kuruluşu ya da şemsiye kuruluşu tarafından "Ar-Ge Proje Pazarı Platformu Planlama Formu" doldurulurak, etkinlik tarihinden en az üç ay önce TİDEB'e yapılması gerekmektedir.

Destek Miktarı

Ar-Ge Proje Pazarı Platformunu Destekleme Programı için Kurum'un sağlayacağı destek miktarının üst sınırı her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenir.

Sanayi AR-GE Projeleri Destekleme Programı

Program Hakkında Bilgiler

98/10 sayılı **Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ** (Tebliğ) (2001/3 sayılı Tebliğ ile bazı maddeleri değiştirilmiştir.) ve TÜBİTAK kaynakları kullanılarak verilecek sanayi Ar-Ge desteğinin usul ve esaslarının belirlendiği **Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Sanayi Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programına İlişkin Yönetmelik** (Yönetmelik) (13 Temmuz 2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.) hükümlerine göre yürütülen programın amacı sanayi kuruluşlarının Ar-Ge Projelerine %60'a varan oranlarda hibe şeklinde destek sağlamaktır.

Sanayi Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programı, 1995 yılından beri TÜBİTAK- (Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı) ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca (DTM) başarılı bir işbirliği içinde yürütülmektedir. Tebliğ ve Yönetmelik kapsamında, DTM ile TÜBİTAK arasında yeni bir protokol imzalanmıştır. Protokol ile sanayi kuruluşlarının Ar-Ge projeleri kapsamındaki harcamalarının belirli bir oranının, DTM ile TÜBİTAK tarafından müştereken ve hibe şeklinde desteklenmesi ile ilgili olarak tarafların yükümlülükleri belirlenmiş ve uygulamada yeni bir dönem başlatılmıştır.

Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı

İlgili TÜBİTAK Birimi: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB)

Programın Amacı:

Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programının amacı, üniversitelerde yürütülen araştırmaları endüstriyel ve teknolojik gelişmeler yönünde ve sanayicinin gereksinim duyduğu konularda kurgulayarak, bu konularda bilgi birikimi sağlamak ve endüstriyel araştırma konularında deneyimli mezunlar yetiştirmek, merkezde ağırlıklı olarak yüksek lisans ve doktora öğrencisinin çalışmalarını sağlayarak üniversitenin araştırma potansiyelini artırmak ve belli bir sürede, sürekli gelişme gösteren gelir-gider dengesini kurmuş merkezleri oluşturarak Üniversite-Sanayi işbirliğinde süreklilik sağlamaktır.

Kim başvurabilir:

Üniversiteler (en az 3 sanayi kuruluşu ile veya bir sanayi şemsiye kuruluşu ile birlikte)

Ne zaman başvurulabilir:

Başvuru için belli bir dönem kısıtlaması yoktur.

Nereye başvurulabilir:

Başvurular TEYDEB'e yapılacaktır.

Nasıl başvurulabilir:

ÜSAMP kapsamında işbirliği merkezi kurulması için hazırlık çalışmaları; İlk Başvuru, Planlama Dönemi Çalışmaları ve Kuruluş İçin Başvuru olmak üzere üç aşamalı başvuru süreci içerir

Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı

İlgili TÜBİTAK Birimi: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB)

Programın Amacı:

Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programının amacı, üniversitelerde yürütülen araştırmaları endüstriyel ve teknolojik gelişmeler yönünde ve sanayicinin gereksinim duyduğu konularda kurgulayarak, bu konularda bilgi birikimi sağlamak ve endüstriyel araştırma konularında deneyimli mezunlar yetiştirmek, merkezde ağırlıklı olarak yüksek lisans ve doktora öğrencisinin çalışmalarını sağlayarak üniversitenin araştırma potansiyelini artırmak ve belli bir sürede, sürekli gelişme gösteren gelir-gider dengesini kurmuş merkezleri oluşturarak Üniversite-Sanayi işbirliğinde süreklilik sağlamaktır.

Kim başvurabilir:

Üniversiteler (en az 3 sanayi kuruluşu ile veya bir sanayi şemsiye kuruluşu ile birlikte)

Ne zaman başvurulabilir:

Başvuru için belli bir dönem kısıtlaması yoktur.

Nereye başvurulabilir:

Başvurular TEYDEB'e yapılacaktır.

Nasıl başvurulabilir:

ÜSAMP kapsamında işbirliği merkezi kurulması için hazırlık çalışmaları; İlk Başvuru, Planlama Dönemi Çalışmaları ve Kuruluş İçin Başvuru olmak üzere üç aşamalı başvuru süreci içerir.

Sanayi Katımlı Uluslararası Ar-Ge Projeleri Destekleme (USKA) Programı

İlgili TÜBİTAK Birimi:

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB)

Programın Amacı

Üniversitelerin ve araştırma kurumlarının TÜBİTAK'ın da içinde bulunduğu uluslararası programlarda Türkiye'deki sanayi kuruluşları ile ortak Ar-Ge çalışmalarını teşvik etmek ve Ar-Ge Yardımı Tebliğine uygun olarak proje bazında 100.000 USD'yi aşmamak üzere destek sağlamak programın temel amacıdır.

Kim Başvurabilir

Türkiye'deki en az bir sanayi kuruluşu ile ortak uluslararası proje yürüten üniversite ve/veya araştırma kurumları başvurabilir.

Ne zaman başvurulabilir

Belli bir dönem kısıtlaması yoktur.

Nereye başvurulabilir

Başvurular TEYDEB Eureka Ofisine yapılır.

Nasıl Başvurulabilir

En az bir sanayi kuruluşunun da yer aldığı uluslararası proje için, üniversite ve/veya araştırma kuruluşu TÜBİTAK DESTEK PROGRAMLARI BAŞVURU KAPAK SAYFASI ekinde TÜBİTAK-USKA Proje önerisini hazırlayıp TÜBİTAK'a göndererek proje için başvuruda bulunulur. Üniversite ve/veya araştırma kurumu katılımlı başvurularda, sanayi kuruluşu ile üniversite ve/veya araştırma kurumu arasında; her iki tarafın projedeki katkılarının, faaliyetlerine ilişkin açıklamanın ve faaliyet termin planının yer aldığı bir protokolün imzalanması ve TÜBİTAK'a proje başvuruları ile birlikte verilmesi gereklidir.